

การวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของอาชีพศึกษาตามทัศนะของนักเรียน: การวิจัยแบบผสมวิธี

นายวชิรวิทย์ ยางไชย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository(CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

AN ANALYSIS OF THE IMAGE OF VOCATIONAL EDUCATION FROM
THE PERSPECTIVE OF STUDENTS: MIXED METHODS RESEARCH

Mr.Vachirawit Yangchai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Research Methodology

Department of Educational Research and Psychology

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2011

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของอาชีพศึกษาตามทัศนะ ของนักเรียน: การวิจัยแบบผสมวิธี
โดย	นายวชิรวิทย์ ยางไชย
สาขาวิชา	วิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	รองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล)

.....กรรมการ
(ดร.วันทยา วงศ์ศิลปภิรมย์)

วชิรวิทย์ ยางไชย: การวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามทัศนะของนักเรียน: การวิจัยแบบผสมวิธี.

(AN ANALYSIS OF THE IMAGE OF VOCATIONAL EDUCATION FROM THE PERSPECTIVE OF STUDENTS: MIXED METHODS RESEARCH) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ.ดร.อวยพร เรื่องตระกูล, 182 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามความคิดเห็นของนักเรียน 2) วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาระหว่างนักเรียนที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกันและ 3) วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาระหว่างนักเรียนที่มีบริบทของโรงเรียนแตกต่างกัน แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ระยะคือ ระยะแรก เป็นการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการจัดสนทนากลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 18 คน เพื่อนำผลมาพัฒนาเป็นเครื่องมือวิจัย ระยะที่สอง เป็นการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 1,338 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล คือเครื่องบันทึกเสียง แบบบันทึกการสนทนากลุ่มและ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา สถิติพื้นฐานและสถิติทดสอบเอฟแบบ One-way ANOVA ผลการวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

1) นักเรียนมัธยมศึกษาเห็นว่าภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาโดยรวมทั้ง 8 ด้านอยู่ในระดับพอใช้ทุกด้าน โดยเรียงจากด้านที่มีภาพลักษณ์ดีที่สุดไปต่ำสุดพบว่า (1) ด้านหลักสูตรการศึกษามีภาพลักษณ์ดีที่สุด รองลงมาได้แก่ (2) ด้านการจัดการเรียนการสอน (3) ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม (4) ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ (5) ด้านสื่อการเรียนการสอน (6) ด้านผู้บริหารและคณาจารย์ (7) ด้านนักเรียนนักศึกษาและ (8) ด้านการศึกษาต่อ

2) นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีเพศ เกรดเฉลี่ย ระดับชั้น การศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครองและรายได้ของผู้ปกครองต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาในแต่ละด้านต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า (1) เพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาดีกว่าเพศชาย (2) นักเรียนที่มีผลการเรียนสูงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาดีกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ (3) นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (4) นักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาดีกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป (5) นักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีอาชีพพนักงานบริษัท อาชีพรับจ้างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาดีกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีอาชีพอื่น (6) นักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาดีกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีรายได้สูง

3) นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีประเภทของโรงเรียน ที่ตั้งของโรงเรียนและภูมิภาคที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาในแต่ละด้านต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า (1) นักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสสังกัด สพฐ. มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาดีกว่านักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สพฐ. และนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สช. (2) นักเรียนโรงเรียนในเมืองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาดีกว่านักเรียนโรงเรียนนอกเมือง ยกเว้นภาพลักษณ์ของวิทยาลัยประเภทเกษตรกรรมซึ่งนักเรียนในเมืองและนักเรียนนอกเมืองมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน (3) นักเรียนภาคกลางมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาดีกว่านักเรียนภาคอื่น ๆ ยกเว้นด้านการศึกษาต่อที่นักเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาดีกว่าภาคอื่น

ภาควิชา.....วิจัยและจิตวิทยาการศึกษา.....ลายมือชื่อ.....

ภาควิชา.....วิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

ปีการศึกษา.....2554.....

5383879727 : MAJOR EDUCATIONAL RESEARCH METHODOLOGY

KEYWORDS : IMAGE / VOCATIONAL EDUCATION / MIXED METHODS RESEARCH

VACHIRAWIT YANGCHAI : AN ANALYSIS OF THE IMAGE OF VOCATIONAL EDUCATION FROM THE PERSPECTIVE OF STUDENTS: MIXED METHODS RESEARCH. ADVISOR : ASSOC. PROF. AUYPORN RUENGTRAKUL, Ph.D., 182 pp.

The purpose of this research is to 1) analyze the image of vocational education from student opinion 2) make a comparative analysis of vocational education image from students who have different backgrounds 3) make a comparative analysis about the vocational education image from the perspective of students from various educational school backgrounds. This study is divided into two phases. Phase 1 analyzes qualitative data collected from focus groups via interviews. The number of participants is high enough to help successfully employ research tools and techniques. Phase 2 collects quantitative data from 1,338 samples. The data is collected via a tape recorder, focus group record and questionnaires. The data analysis is processed by the content analysis, descriptive statistics and F-test statistic in One-way ANOVA form.

The results of this research:

1) The perception of secondary education students about vocational education image on 8 factors are at the moderate level. Factors contributing to better perception are principle curriculum followed by educational management, place and environment management, career opportunities, instructional media for education, headmaster and professors, vocational students and study aboard.

2) Students with different genders, grade point average (GPA), parents' educational level, career and income show 0.05 point in statistical difference. The information processed shows that (1) Females have better opinion about vocational education image than males. (2) Students who receive higher GPA view vocational education image more favorably than students who receive lower GPA. (3) Lower secondary school students have more positive view towards vocational education image than upper secondary education students. (4) Parents who do not have postgraduate degrees view the image of vocational education more positive than parents with postgraduate degrees. (5) Parents who are employed in private sector perceive the image of vocational education better than those employed in public sector. (6) Parents with lower income have more positive view towards vocational education image than those with higher income.

3) There is 0.05 point of statistical difference between high school students who have different types of school, the school place and several regions. This indicates that (1) Students from The opportunity schools receive better perception than students from secondary education schools under to the office of the basic education commission or those under the Office of the Private Education Commission.(2) Students from urban areas have better perception of vocational education image than those from rural areas. However, the College of Agriculture receives the same statistical point from both students from urban and rural (3) Students in the central region of Thailand have better perception towards the image of vocational education than students from other regions do. Students from the northeast region have the most positive opinion towards vocational education.

Department : Educational Research and Psychology..... Student's Signature.....

Field of Study : Educational Research Methodology..... Advisor's Signature.....

Academic Year : ..2011.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดีจากความเอาใจใส่ ความเมตตากรุณา ความห่วงใยและกำลังใจ จากรองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้แนะนำ ให้ความรู้และตรวจทาน แก้ไข ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สมบูรณ์ที่สุด ทั้งยังได้อบรมชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิต สอดแทรกข้อคิดและ คุณธรรมให้กับผู้วิจัย ส่งสอนอบรมในสิ่งผิดให้ปรับปรุงตัว ด้วยความรักและเมตตา ผู้วิจัยถือว่า คำสั่งสอนเป็นสิ่ง สำคัญ ไม่แพ้วิชาความรู้ใด ๆ ที่อาจารย์มอบให้ ด้วยความหวังดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา ประธานกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ และดร. วันทยา วงศ์ศิลปภิรมย์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำชี้แนะ ตรวจทาน และแก้ไข วิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวานิช ที่ได้จุดประกายหัวข้อวิทยานิพนธ์ให้กับ ผู้วิจัย และขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตร คุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ์ แกมเกตุ รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา บวรกิตติวงศ์ รองศาสตราจารย์ ดร.โชติกา ภาษีผล คณาจารย์ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษาและอาจารย์ ดร.สังวรณ์ ังดกระโทก ที่ได้ถ่ายทอดองค์ ความรู้อันทรงคุณค่าในการเรียน การทำวิจัย และการทำวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.กัลยาณี จิตต์การุณย์ รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี จันทรชอล อาจารย์ภาควิชาครุศาสตร์ไฟฟ้า คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าธนบุรี ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาทางการศึกษา ให้แก่ผู้วิจัยและยังช่วยอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ชี้แนะแนวทางในการทำวิจัยอันทรงคุณค่ายิ่งแก่ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.กุลธิดา ธรรมวิวัฒน์ อาจารย์อรพิน จริยาธนเบญญา อาจารย์วรรณวิสา กิจสนิท ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะในการ ปรับปรุงเครื่องมือวิจัยให้มีความสมบูรณ์และถูกต้องที่สุด

ผู้วิจัยขอขอบคุณ เพื่อนนิสิตสาขา วิจิวิทยาการวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยทุกท่าน สำหรับกำลังใจและมิตรภาพที่เคยศึกษาร่วมกันตลอดระยะเวลา 2 ปี และเพื่อนนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์ไฟฟ้า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี รหัส 49 เพื่อนครูทศพร อุดมผล เพื่อนครู ธนกฤต เศษรักษา อาจารย์อาชีวศึกษาที่ช่วยให้คำแนะนำ ให้ความรู้ในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและ ยังคอยให้กำลังใจในการทำวิจัยด้วยดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณ ครูฐิตินันท์ ศรีสุขยงค์ ครูอนุรักษ์ ศรีสุขยงค์ ครูวิมลพรรณ วรรณวิไล ครูเกสร ลีลาน้อย เพื่อนครูผู้ร่วมวิชาชีพ พี่ชายพี่สาวที่แสนดี สำหรับมิตรภาพ ความช่วยเหลือ และขอขอบคุณลูกศิษย์ที่คอยเป็น กำลังใจ ช่วยเหลืองานผู้วิจัย นักเรียนที่เสียสละเวลาตอบแบบสอบถามและเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้มีพระคุณสูงสุด คุณพ่ออวยชัย คุณแม่คำบุญ ยางไชย ผู้ให้ กำเนิด ผู้ให้ความรู้ ผู้วางรากฐานการศึกษาที่ดี และเป็นดั่งดวงประทีปส่องทางชีวิตให้กับผู้วิจัยเสมอมา รวมถึง คุณอานวย ยางไชย พี่ชายที่คอยช่วยอนุเคราะห์ในการเดินทางส่งเอกสารวิจัย ให้คำปรึกษา ให้กำลังใจและคอย ช่วยเหลือผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา ขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
การจัดการอาชีวศึกษาและความต้องการแรงงานในสายอาชีพในปัจจุบัน.....	7
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาพลักษณ์.....	18
การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	35
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	48
เทคนิคที่ใช้ในการวิจัย.....	50
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	54
ระยะที่ 1 วิธีดำเนินการศึกษาและเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ.....	55
ระยะที่ 2 วิธีดำเนินการศึกษาและเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ.....	68
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง.....	84
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามทัศนะของนักเรียน.....	87

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามทัศนะ ของนักเรียนที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน.....	97
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามทัศนะ ของนักเรียนที่มีบริบทของโรงเรียนแตกต่างกัน.....	103
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	112
สรุปผลการวิจัย.....	113
อภิปรายผลการวิจัย.....	118
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	124
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	126
รายการอ้างอิง.....	127
ภาคผนวก.....	135
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	136
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	138
ภาคผนวก ค หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย.....	147
ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษา จำแนกตามตัวแปรและประเภทวิทยาลัยอาชีวศึกษา.....	151
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	182

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 การคาดการณ์ความต้องการกำลังคนปี 2553-2557.....	13
2.2 การคาดการณ์อัตราส่วนระหว่างผู้เรียนสายอาชีวศึกษากับสายมัธยมศึกษา.....	14
2.3 ประมาณการและกำหนดแผนการรับนักเรียนอาชีวศึกษาปี 2554.....	14
2.4 ประมาณการจำนวนผู้เรียนในแต่ละสาขาวิชาชีพของอาชีวศึกษาปี 2554.....	15
2.5 ตัวแปรที่มีผลต่อภาพลักษณ์และองค์ประกอบของภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษา.....	46
3.1 ข้อคำถามในประเด็นด้านกายภาพของสถาบันอาชีวศึกษา.....	56
3.2 ข้อคำถามในประเด็นด้านวิชาการของสถาบันอาชีวศึกษา.....	57
3.3 ข้อคำถามในประเด็นด้านบุคคลภายในสถาบันอาชีวศึกษา.....	57
3.4 ข้อคำถามในประเด็นด้านสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีของอาชีวศึกษา.....	58
3.5 ข้อคำถามในประเด็นด้านความก้าวหน้าและการศึกษาต่อของนักเรียนอาชีววะ.....	59
3.6 โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของอาชีววะ...	61
3.7 โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามด้านนักเรียนนักศึกษาอาชีววะ.....	62
3.8 โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามด้านผู้บริหารและคณาจารย์ของอาชีวศึกษา.....	63
3.9 โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามด้านหลักสูตรการศึกษาของอาชีวศึกษา.....	64
3.10 โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามด้านการจัดการเรียนการสอนของอาชีวศึกษา...	65
3.11 โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามด้านสื่อการเรียนการสอนของอาชีวศึกษา.....	65
3.12 โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามด้านความก้าวหน้าในอาชีพของนักเรียนอาชีววะ.	66
3.13 โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามด้านการศึกษาต่อของของนักเรียนอาชีววะ.....	67
3.14 จำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามสังกัดและภูมิภาค ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัย.....	69
3.15 อัตราการตอบกลับของแบบสอบถามแบ่งตามประเภทของโรงเรียน.....	69
3.16 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม.....	74
3.17 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญด้านนักเรียนนักศึกษา.....	75
3.18 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญด้านผู้บริหารและคณาจารย์...	75
3.19 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรการศึกษา.....	76
3.20 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอน.	77
3.21 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการเรียนการสอน.....	78

ตารางที่	หน้า
3.22 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญด้านความก้าวหน้าในอาชีพ.....	79
3.23 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาต่อ.....	80
3.24 ตัวอย่างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	80
3.25 ผลการหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือวิจัย ครั้งที่ 1.....	81
3.26 ผลการหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือวิจัย ครั้งที่ 2.....	82
4.1 ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิภาค.....	85
4.2 ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละการรับรู้ข่าวสารด้านอาชีวศึกษาและข้อมูลที่.. เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อของกลุ่มตัวอย่าง.....	86
4.3 ผลการวิเคราะห์จำนวนสถิติเบื้องต้นของภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษารายชื่อจำแนก.. ตามรายด้านและประเภทของวิทยาลัยอาชีวศึกษา.....	90
4.4 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาในแต่ละด้านจำแนกตาม ระดับชั้นเรียนของกลุ่มตัวอย่างและประเภทของวิทยาลัยอาชีวศึกษา.....	94
4.5 ภาพรวมภาพลักษณ์อาชีวศึกษาจำแนกตามรายด้านของแต่ละประเภทวิทยาลัย... ..	96
4.6 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของ..... อาชีวศึกษาจำแนกตามภูมิภาคของกลุ่มตัวอย่าง.....	100
4.7 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามความคิดเห็นของ..... นักเรียนที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกันจำแนกตามประเภทของวิทยาลัย.....	101
4.8 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของ..... อาชีวศึกษาจำแนกตามบริบทของโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่าง.....	104
4.9 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามความคิดเห็นของ..... นักเรียนที่มีบริบทของโรงเรียนแตกต่างกันจำแนกตามประเภทวิทยาลัย.....	105
4.10 การสังเคราะห์ภาพลักษณ์ด้านบวกและภาพลักษณ์ด้านลบของอาชีวศึกษาจาก..... ข้อมูลเชิงคุณภาพ.....	111
5.1 สรุปรวมภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาทั้ง 3 ประเภทวิทยาลัยตามทัศนคติของนักเรียน..	114
5.2 สรุปผลการทดสอบความแตกต่างภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาจำแนกตามภูมิภาค... ..	116
5.3 สรุปผลการทดสอบความแตกต่างภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาจำแนกตามบริบท..... ของโรงเรียน.....	118
5.4 การเปรียบเทียบภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กรกับภาพลักษณ์ด้านบวกของอาชีวศึกษา...	119

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	ร้อยละของความต้องการแรงงานในแต่ละระดับการศึกษา.....	16
2.2	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	50
2.3	รูปแบบการพัฒนาเครื่องมือของแบบแผนเชิงสำรวจ.....	52
2.4	รูปแบบการพัฒนาระบบแบบแผนเชิงสำรวจ.....	52
3.1	สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	54
4.1	การเปรียบเทียบระดับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาในแต่ละด้าน.....	96
4.2	การเปรียบเทียบภาพลักษณ์แต่ละด้านจำแนกตามระดับชั้นเรียนของกลุ่มตัวอย่าง.....	96

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงทางด้านระบบเศรษฐกิจของโลก มีแนวโน้มที่จะมีการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศอย่างรุนแรง และมีการย้ายถิ่นฐาน การผลิต การส่งออก ไปประเทศที่มีความพร้อมในด้านต่าง ๆ เช่น สภาพภูมิประเทศ เศรษฐกิจ การศึกษาของคนในประเทศ สาธารณสุข การเมือง และค่าแรง รวมทั้งสวัสดิการต่าง ๆ ทุกประเทศต่างเห็นตรงกันในเรื่องที่ว่า คน คือปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของโลก เป็นที่ยอมรับว่า การที่จะพัฒนาคนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดคือการศึกษ เพราะการศึกษาช่วยให้คนมีความรู้ ความสามารถ มีศักยภาพ และการศึกษาเป็นบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ เพราะจากงานวิจัยในหลาย ประเทศพบว่า ประเทศที่ประชากรมีการศึกษาดี เศรษฐกิจของประเทศนั้น ๆ ก็ดีด้วยเช่นกัน (ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์และคณะ, 2545)

จากนโยบายของรัฐบาลไทยในการพัฒนาประเทศให้เป็นประเทศที่มุ่งสู่สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ โดยเน้นกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย ที่ประเทศมีศักยภาพและมีความได้เปรียบในการแข่งขัน และกำหนดยุทธศาสตร์ที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพและสมรรถนะสูง เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าว (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) การอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี ถือว่ามีความสำคัญกับการพัฒนาประเทศตามนโยบายการพัฒนาประเทศ ที่มุ่งพัฒนาคนให้สอดคล้องกับภาคอุตสาหกรรม เนื่องจากการเตรียมคนเพื่อประกอบอาชีพให้เป็นช่างฝีมือ กึ่งฝีมือ และช่างเทคนิค ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ ในช่วงการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. 2552 ถึง 2561 เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของตลาดแรงงานในประเทศ กระทรวงศึกษาธิการได้ตั้งเป้าหมายการเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีวศึกษา ระหว่างปี 2551-2561 โดยมีสัดส่วนระหว่างอาชีวศึกษากับสามัญศึกษาเป็น 60:40 เพื่อให้การผลิตและพัฒนากำลังคนในระดับกลางของสถานศึกษาด้านอาชีวศึกษา สามารถตอบสนองความต้องการกำลังคนของภาคอุตสาหกรรม เกษตร และบริการ ตามนโยบายดังกล่าว

รายงานการวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2554) และศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2551) พบว่าผู้มีงานทำส่วนใหญ่มีการศึกษาต่ำกว่าระดับประถมศึกษา สถานประกอบการมีความต้องการจ้างแรงงานที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาน้อยลง แต่ต้องการแรงงานที่มีการศึกษาระดับ ปวช. และ ปวส. คิดเป็นเกือบครึ่งหนึ่งของแรงงานทั้งหมด และเป็นสัดส่วนที่สูงกว่าคนที่จบชั้นปริญญาบัตร แต่ที่ผ่านมามีการพัฒนาคนด้านอาชีวศึกษาของประเทศยังมีปัญหา

หลายด้าน อาทิเช่น ขาดทิศทางและเป้าหมายการผลิตและพัฒนาโดยรวม มีผลให้การจัดการศึกษา เป็นไปตามความพร้อมของสถานศึกษา ไม่สอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรของประเทศ อีกทั้งปัญหาคุณภาพทางการศึกษา ที่ไม่สอดคล้องกับการนำเอาความรู้ไปปฏิบัติได้จริง กระแสบริณูญานิยมในหมู่เยาวชนประชาชนทั่วไป ทำให้สัดส่วนผู้เรียนด้านอาชีวศึกษามีน้อย ก่อให้เกิดปัญหาการขาดแคลนกำลังแรงงานระดับกลางอย่างรุนแรงและต่อเนื่อง รายงานการวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2554) พบว่า ผู้จบการศึกษาระดับ ปวช. และ ปวส. ไม่เข้าสู่ตลาดแรงงาน กว่าร้อยละ 60 มุ่งศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี การผลิตกำลังคนระดับอาชีวศึกษาในปีการศึกษา 2551 มีผู้สำเร็จการศึกษา ระดับ ปวช. เข้าสู่ตลาดแรงงานเพียงร้อยละ 19.73 ลดลงจากปี 2550 ประมาณร้อยละ 10 และศึกษาในสาขาวิชาอื่นที่ไม่ตรงกับสาขาที่เรียนในระดับ ปวช. และ ปวส. ทำให้เกิดภาวะการขาดกำลังแรงงานระดับกลางเพิ่มขึ้น แต่ทำให้ผู้จบปริญญาตรีเข้าสู่ตลาดแรงงานมากที่สุด ทำให้เกิดปัญหาผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีว่างงานสูงกว่าแรงงานในระดับการศึกษาอื่น ๆ ด้วย

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกเช่น นักเรียน นักศึกษา เลือกรเรียน สายอาชีพน้อยลง โดยเลือกเรียนต่อสายสามัญในระดับมัธยมศึกษา (ชัตติยะ นุตวัตร, 2552) ด้วยเหตุผลหลายประการ เช่น มุมมองของผู้ปกครองเองหรือเป็นเพราะตัวนักเรียนเอง ที่มีความคิดที่ว่า คนที่จะเรียนสายอาชีพจะต้องเป็นคนเรียนไม่เก่ง หรือไม่สามารเรียนต่อสายสามัญได้ จึงเลือกเรียนสายอาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของวินัย แก่นจันทร์ (2546) ที่ศึกษาสาเหตุการไม่เลือกศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช. 1) สายอาชีวศึกษา ในทัศนะของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่านักเรียนสายสามัญ มีความภาคภูมิใจในการเรียนสายสามัญมากกว่าการเลือกเรียนสายอาชีพ นักเรียนสายอาชีพมีโอกาสเรียนต่อในระดับสูงน้อย มีความเสี่ยงต่อการประกอบอาชีพ โอกาสพัฒนาความรู้เพิ่มเติมน้อย สังคมยอมรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมากกว่านักเรียนสายอาชีพ และสถาบันการศึกษามีชื่อเสียงน้อย สอดคล้องกับข้อมูลนโยบายการเพิ่มจำนวนผู้เรียนด้านอาชีวศึกษา (ชัยยศ เดชสุระ, 2542; สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2554: ออนไลน์; ธีรวุฒิ บุญยโสภณ, 2553) พบว่า ความต้องการแรงงานในระดับอาชีวศึกษามีแนวโน้มมากขึ้นแต่ในทางกลับกัน กลับพบว่า มีการลดลงของผู้เรียนด้วยสาเหตุต่าง ๆ เช่น ค่านิยมของผู้ปกครอง ที่ต้องการให้บุตรหลานเรียนจบปริญญา เพื่อทำงานในสายอื่น รวมทั้งไม่ทราบความก้าวหน้าในเส้นทางอาชีพของผู้เรียน ในขณะเดียวกัน คำตอบแทนที่ได้ยังไม่มีความแตกต่างจากการเรียนในสายอื่น ทั้งที่ผู้เรียนอาชีวศึกษาต้องผ่านการฝึกทักษะและประสบการณ์ ที่แตกต่างจากการเรียน สายอื่น การรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเพิ่มมากขึ้น ภาพลักษณ์ของการใช้ความรุนแรง การทะเลาะวิวาทในนักเรียนอาชีวศึกษาบางกลุ่มส่งผลต่อทัศนคติและการยอมรับของผู้ปกครอง และไม่กล้าส่งบุตรหลานเข้ามาเรียน สอดคล้องกับ

สมพงษ์ จิตระดับ (2554: ออนไลน์) ที่กล่าวว่า “หลายคนมักมองว่าการเรียนอาชีวศึกษาเป็นเหมือนเด็กประเภทสอง มีความรุนแรงแฝงอยู่ และไม่มีทางไป ซึ่งภาพลักษณ์เหล่านี้เป็นอุปสรรคสำคัญที่พ่อแม่ไม่ยอมส่งลูกไปเรียนในสายอาชีวศึกษา” คุณภาพผู้เรียนอาชีวศึกษาบางแห่งยังไม่เป็นที่ยอมรับของสถานประกอบการ ความไม่พร้อมด้านอุปกรณ์การเรียน การฝึกปฏิบัติ บุคลากร อาคาร สถานที่ ข้อจำกัดจากเงินอุดหนุนที่ได้รับ การรับรู้ของผู้เรียนในเส้นทางการเรียนสายอาชีวศึกษา รวมทั้งความก้าวหน้าในอาชีพยังมีน้อยและข้อจำกัดในการจัดการแนะแนวการศึกษาต่อในโรงเรียนมัธยมยังไม่สามารถดำเนินการเท่าที่ควร

จากปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว ทำให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาต้องเร่งพัฒนาองค์กรและสร้างภาพลักษณ์ที่ดี เช่นโครงการสุดยอดคนพันธุ์อา (2553: ออนไลน์) เพื่อประชาสัมพันธ์การจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาในสังกัด เป็นการปรับภาพลักษณ์ รวมทั้งการรณรงค์เปลี่ยนแปลงค่านิยมให้กับองค์กร นักเรียนและนักศึกษาอาชีวศึกษาของสถานศึกษาทั้งภาครัฐ และเอกชน และโครงการเสริมสร้างภาพลักษณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ต้องการแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงใน 4 ด้านของอาชีวศึกษา คือ 1) ด้านพัฒนาคุณภาพนักศึกษา 2) ด้านพัฒนาครูอาชีวยุคใหม่ 3) ด้านการพัฒนาสถานศึกษา และ 4) ด้านการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ ณัฐพล แจ็งอักษร (2553) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการและปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า แนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนต่อสายอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้นประกอบด้วย 4 แนวทางหนึ่งในแนวทางนั้นคือ การปรับปรุงภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษา จากการดำเนินงานนโยบายเชิงรุกเพื่อเพิ่มจำนวนผู้เรียนของ สอศ.จากการประชาสัมพันธ์ การพัฒนาและการปรับปรุงภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทำให้นักเรียนสมัครเข้าเรียนในปีการศึกษา 2554 เป็นจำนวนมากเกินความคาดหมาย และยังพบว่ามหาวิทยาลัยที่ได้รับความนิยม มีนักเรียนสมัครเข้าเรียนต่อมากกว่าแผนการรับถึงจำนวน 10 วิทยาลัย (นริศรา ชาวลาตันพิพัทธ์, 2554: ออนไลน์) จะเห็นได้ว่า ภาพลักษณ์มีความสำคัญต่อทิศทางกำลังคนที่จะเข้ามาศึกษาต่อในสถาบันอาชีวศึกษาเป็นอย่างมาก ถึงแม้ในปัจจุบันจำนวนนักเรียนนักศึกษาอาชีวจะยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการก็ตาม สำหรับแนวทางในการปรับปรุงภาพลักษณ์นั้น รุ่งจาวรธร เสนาลักษณ์ (2552: 3) กล่าวว่า องค์กร หน่วยงานหรือสถาบัน สามารถที่จะทราบภาพลักษณ์ของตนเองได้ โดยการสำรวจการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมาย ถ้าผลที่ได้ออกมาไม่ดี หรือปานกลางแสดงว่า องค์กร หน่วยงาน หรือสถาบันนั้นต้องรีบสร้างภาพลักษณ์ที่ดี จะปล่อยให้เกิดเองตามธรรมชาติไม่ได้ เพราะองค์กร หน่วยงานหรือสถาบันที่ได้รับความสนใจจากสาธารณชนหรือมวลชนมากขึ้น ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีข่าวสาร จะทำให้คนในสังคมได้รับ

ข่าวสารเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทุกคนต้องรับรู้และมีส่วนเกี่ยวข้องในการแสดงความคิดเห็น เพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจ ภาพลักษณ์จึงเป็นรากฐานแห่งความมั่นคงขององค์กร หน่วยงานและสถาบัน สอดคล้องกับ Helana และ Mario (2010) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของภาพลักษณ์ที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของนักศึกษา พบว่า ภาพลักษณ์มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจและความมั่นคงในสถาบัน งานวิจัยบางงานวิจัยพบว่า ภาพลักษณ์ของสถาบันการศึกษาส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงอย่างมาก (Helena และ Mario, 2010 อ้างถึงใน Nguyen and Leblanc, 2001; Bloemer and de Ruyter, 1998; Helgesen and Nasset, 2007) และภาพลักษณ์ยังถือว่าเป็นตัวแปรสำคัญตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงขององค์กรด้วย

จากนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่ต้องเร่งสร้างกระแสความนิยมและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่ออาชีวศึกษา ดังนั้นอาชีวศึกษาต้องศึกษาทัศนะของกลุ่มเป้าหมาย ตามที่ Gregory และ Wiechmann (1991) กล่าวไว้ว่า การที่จะสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กร ก็ต้องศึกษาการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมาย ว่ามีความคิดเห็นอย่างไรกับองค์กรของตน ภาพลักษณ์ในปัจจุบันของตนเองเป็นเช่นไร และจะรักษาภาพลักษณ์ไว้ได้อย่างไร ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะวิเคราะห์ภาพลักษณ์อาชีวศึกษาตามทัศนะของนักเรียนมัธยมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงภาพลักษณ์ที่ดีในทัศนะของกลุ่มเป้าหมายที่จะเข้าศึกษาต่อในสายอาชีวะและเสริมสร้างการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งจากรายงานการวิจัยของ นันทิการ์ จิตร์งาม (2551) ที่ได้สำรวจทัศนะของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 และผู้ปกครองในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับภาพลักษณ์มหาวิทยาลัยเอกชน ซึ่งจากรายงานการวิจัยพบว่า บุคคลที่มีบทบาทมากที่สุดในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในสาขาอาชีพหรือสถานศึกษาใด คือ ตัวนักเรียนเอง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว เพื่อที่จะช่วยดึงดูดนักเรียนให้สนใจเรียนอาชีวศึกษาเพิ่มมากขึ้น เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษา ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตอบสนองความต้องการแรงงานและประกอบอาชีพอิสระต่อไป

คำถามวิจัย

1. ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามความคิดเห็นของนักเรียน เป็นอย่างไร
2. นักเรียนที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาแตกต่างกันหรือไม่
3. นักเรียนที่มีบริบทของโรงเรียนแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาแตกต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามความคิดเห็นของนักเรียน
2. เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาระหว่างนักเรียนที่มีภูมิลำเนาต่างกัน
3. เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาระหว่างนักเรียนที่มีบริบทของโรงเรียนแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามทัศนะของนักเรียน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ตัวแปรในการวิจัย ครั้งนี้ ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับภาพลักษณ์ขององค์กร ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระคือ 1) ภูมิลำเนาของนักเรียน ได้แก่ เพศของนักเรียน เกรดเฉลี่ยของนักเรียน ระดับชั้นระดับชั้นของนักเรียน การศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง 2) บริบทของโรงเรียนที่นักเรียนศึกษา ได้แก่ ที่ตั้งของโรงเรียน ประเภทของโรงเรียนและภูมิภาคของโรงเรียน และตัวแปรตาม คือภาพลักษณ์ของสถาบันอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 1) ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม 2) ด้านนักเรียนนักศึกษา 3) ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน 4) ด้านการจัดการเรียนการสอน 5) ด้านผู้บริหารและคณาจารย์ 6) ด้านสื่อการเรียนการสอน 7) ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ และ 8) ด้านการศึกษาต่อ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

อาชีวศึกษา หมายถึง องค์กร หน่วยงานหรือสถาบันการศึกษาที่เตรียมบุคลากรด้านฝีมือ กึ่งฝีมือ เทคนิค และเทคโนโลยี สำหรับอาชีพหนึ่งหรือกลุ่มอาชีพ สาขาหรืองาน จัดการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือเทียบเท่ากับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และการศึกษาในระดับอนุปริญญา (diploma) หรือในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สถาบันอาชีวศึกษา แบ่งสังกัดออกเป็น 2 ประเภทคือ 1) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และ 2) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) กระทรวงศึกษาธิการ 5 ภูมิภาคได้แก่ ภาคเหนือ กลาง ตะวันออก ภาคใต้ ตะวันออกเฉียงเหนือ และกรุงเทพมหานคร

ทัศนคติของนักเรียน หมายถึง ความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาในด้านต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับอาชีวศึกษา

ภูมิหลังของนักเรียน หมายถึง สถานภาพทั่วไปของนักเรียนและครอบครัวของนักเรียน ประกอบด้วย เพศของนักเรียน เกรดเฉลี่ยของนักเรียน ระดับชั้นของนักเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง

บริบทของโรงเรียน หมายถึง สภาพโดยทั่วไปเกี่ยวกับภูมิภาคของโรงเรียน สถานที่ตั้งของโรงเรียน ในเขตเมืองหรือนอกเมือง และประเภทของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สพฐ.) ประกอบด้วย โรงเรียนมัธยมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสและโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ภาพลักษณ์อาชีวศึกษา หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อสถาบันอาชีวศึกษา เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ ที่เกิดจากการรับรู้ข่าวสารทั้งทางตรงและทางอ้อม บวกกับความรับรู้สึกนึกคิด ต่อ บุคคล สิ่งของ สถานที่ วัตถุ โดยความรู้สึกนึกคิดดังกล่าวอาจจะเป็นความรู้สึกนึกคิดในทางที่ดีหรือทางที่ไม่ดีก็ได้ ชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยหรืออาจเป็นภาพที่เรานึกสร้างขึ้นเองก็ได้ ภาพลักษณ์ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ ภาพลักษณ์ที่มีต่ออาชีวศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ 1) ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม 2) ด้านนักเรียนนักศึกษา 3) ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน 4) ด้านการจัดการเรียนการสอน 5) ด้านผู้บริหารและคณาจารย์ 6) ด้านสื่อการเรียนการสอน 7) ด้านความก้าวหน้าในอาชีพและ 8) ด้านการศึกษาต่อ

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ผลการวิจัยจะทำให้สถาบันอาชีวศึกษาได้ทราบถึงภาพลักษณ์ในแต่ละด้านตามความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการประชาสัมพันธ์ การปรับปรุงและการส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่วิทยาลัยอาชีวศึกษาแต่ละประเภท โดยการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้นักเรียนและประชาชนทั่วไป ได้รับทราบข้อมูลที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อประกอบการตัดสินใจ ในการเลือกศึกษาต่อให้แก่ตนเองหรือบุตรหลาน

2. ผลการวิจัยจะเป็นฐานข้อมูลเบื้องต้น ให้แก่หน่วยงาน องค์กรหรือสถาบันอาชีวศึกษา เพื่อใช้ประกอบในการกำหนด การวางแผนนโยบายต่าง ๆ เพื่อเพิ่มจำนวนผู้เรียนสายอาชีพ ให้สอดคล้องกับนโยบายของอาชีวศึกษา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติและความต้องการแรงงานในปัจจุบัน

3. ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลสารสนเทศ ให้แก่นักวิจัยในอนาคตที่ต้องการศึกษาเกี่ยวกับอาชีวศึกษา ภาพลักษณ์องค์กร ความต้องการแรงงานในสายอาชีพอื่น ต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะนำเสนอรายละเอียดเป็น 5 ตอน คือ **ตอนที่ 1** การจัดการอาชีวศึกษาและความต้องการแรงงานในสายอาชีพในปัจจุบัน **ตอนที่ 2** แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาพลักษณ์ **ตอนที่ 3** การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง **ตอนที่ 4** กรอบแนวคิดในการวิจัย **ตอนที่ 5** เทคนิควิธีที่ใช้ในการวิจัย รายละเอียดเนื้อหาแต่ละตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การจัดการอาชีวศึกษาและความต้องการแรงงานในสายอาชีพในปัจจุบัน

ความหมายของอาชีวศึกษา มีหน่วยงานและนักการศึกษาหลายท่านให้ความหมายและกล่าวถึงคำว่า “อาชีวศึกษา” ไว้ดังนี้

สารานุกรมไทยฉบับเยาวชน (2554: ออนไลน์) ได้กล่าวถึงคำว่า อาชีวศึกษา ดังนี้ การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาวิชาชีพที่มุ่งฝึกลักษณะนิสัยรักการทำงาน มีความรัก มีความรู้ ความชำนาญในอาชีพที่สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน มุ่งเน้นให้สามารถนำไปประกอบอาชีพได้ตามควรแก่วัยและความสามารถการจัดการอาชีวศึกษาจึงมุ่งผลิตกำลังคนที่มีทักษะในระดับ กึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ และระดับผู้ชำนาญเฉพาะอย่างให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน รวมถึงความต้องการ ทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2548: 2) ได้ให้ความหมาย อาชีวศึกษา ในร่างพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา ไว้ว่า กระบวนการศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี ที่มีคุณภาพ ตามความต้องการของสังคม ของตลาดแรงงานและการปกครอง อาชีพอิสระ สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 (2542) ให้ความหมาย การอาชีวศึกษา หมายถึง เป็นการศึกษาที่มุ่งไปในทางช่างฝีมือ

ธีรวิมล บุญยโสภณ (2540: 3) กล่าวว่า การอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมทรัพยากรมนุษย์ ที่มีคุณภาพสำหรับอาชีพหนึ่งหรือกลุ่มอาชีพ โดยขบวนการในการจัดการศึกษาจะมุ่งพัฒนาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลในด้านทักษะ (Psychomotor Domain) ด้านความรู้ ความเข้าใจ (Cognitive Dognitive) และด้านทัศนคติ (Affective Domain)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552: 6) ได้ให้ความหมายของคำว่า อาชีวศึกษา ดังนี้ อาชีวศึกษา หมายถึง การเตรียมบุคลากรด้านฝีมือสำหรับอาชีพหนึ่งหรือกลุ่มอาชีพ สาขาหรืองาน ตามปกติจัดในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งจะรวมทั้งการเรียนวิชาสามัญ การฝึกปฏิบัติและวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง สัดส่วนของวิชาเหล่านั้นอาจมีได้หลากหลายแต่ต้องเน้นภาคปฏิบัติ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 (อ้างถึงใน เต็มศิริ จุ้ยศุขะ, 2546: 9-10) ได้ให้ความหมาย อาชีวศึกษาไว้ว่า การศึกษาที่มุ่งไปในทางช่างฝีมือ สำหรับภาษาอังกฤษ มีคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกับอาชีวศึกษาหลายคำเช่น Career Education, Vocational Education, Technical Education และ Technical and Vocational Education ซึ่งแต่ละคำมีความหมายดังนี้

Career Education หมายถึง กระบวนการศึกษาที่ช่วยให้เด็ก เยาวชนและผู้ใหญ่ได้ค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเองเพื่อการทำงาน เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพให้แก่ผู้เรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา และการศึกษาผู้ใหญ่ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจ ได้ฝึกฝนและได้ประสบความสำเร็จในโลกแห่งการทำงาน กระบวนการนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนการพัฒนาอาชีพและส่วนการฝึกอาชีพ

Vocational Education หมายถึง โปรแกรมการศึกษา ซึ่งมีระดับต่ำกว่าระดับวิทยาลัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกอบบรมบุคคลออกไปประกอบอาชีพ หรือเพื่อพัฒนาแรงงานฝีมือที่มีงานทำอยู่แล้ว ให้มีแรงงานฝีมือระดับสูงขึ้น

Technical Education หมายถึง การศึกษาที่เน้นการเรียนรู้ด้านเทคนิค หรือการปฏิบัติการทางเทคนิคและทักษะ มีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกฝนผู้เรียนให้เป็นช่างเทคนิค ซึ่งปกติจัดในระดับที่สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย แต่ไม่ถึงระดับปริญญา

สรุปได้ว่า อาชีวศึกษา หมายถึง องค์กร หน่วยงานหรือสถาบันการศึกษาที่เตรียมบุคลากรด้านฝีมือ กึ่งฝีมือ เทคนิค และเทคโนโลยี สำหรับอาชีพหนึ่งหรือกลุ่มอาชีพ สาขาหรืองาน ตามปกติจัดในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือเทียบเท่ากับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมไปถึงระดับอนุปริญญาหรือในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เป็นการเรียนรู้วิชาสามัญ การฝึกปฏิบัติ และวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอน

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา [สอศ.] มีบทบาททำหน้าที่ในการจัดการศึกษา และฝึกอบรมด้านวิชาชีพ (ภานูวัฒน์ นาคพงษ์, 2549; สมคิด ไทยดั่ง, 2549; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) การจัดหลักสูตรของ สอศ. จะดำเนินการจัดการศึกษาใน 4 หลักสูตร ดังนี้

1) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) รับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่าเข้าศึกษาต่อ 3 ปี 2) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เป็นหลักสูตรเพื่อผลิตช่างเทคนิค รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในสาขานั้น ๆ เข้าศึกษาต่อ ใช้เวลาในการศึกษา 2-3) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) เป็นหลักสูตรเพื่อผลิตช่างเทคนิค รับผู้สำเร็จการศึกษาจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้าศึกษาต่อ 2 ปี 4) หลักสูตรประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง (ปทส.) เป็นหลักสูตรเพื่อผลิตครูช่างอุตสาหกรรมในสาขาที่ขาดแคลน รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง (ปทส.) ซึ่งมีศักดิ์และสิทธิ์เทียบเท่าปริญญาตรีตามสาขาที่เลือกเรียน และสอศ. มีการจัดการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนโดยมีการจัดการศึกษาดังนี้ ดำเนินการจัดการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ เพื่อผลิตกำลังคนในระดับกึ่งฝีมือ ช่างฝีมือและช่างเทคนิค และนักเทคโนโลยีให้ สอดคล้อง กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสนองความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งการ ประกอบอาชีพอิสระ โดยการจัดการศึกษาและฝึกอบรมใน ประเภทวิชาที่เปิดสอน 9 ประเภทวิชา หลัก คือ 1) ประเภทวิชาอุตสาหกรรม 2) ประเภทวิชาศิลปกรรม 3) ประเภทวิชาคหกรรม 4) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม 5) ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว 6) ประเภทวิชาเกษตรกรรม 7) ประเภทวิชาประมง 8) ประเภทวิชาอุตสาหกรรมสิ่งทอ และ 9) ประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยเปิดสอนประเภทวิชาต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นในหลักสูตรต่อไปนี้ 1) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) 2) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) 3) หลักสูตรประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง (ปทส.) 4) หลักสูตรปริญญาตรีสายปฏิบัติการ/สายเทคโนโลยีเป็นโครงการนำร่องเปิดสอน หลักสูตรปริญญาโทภาคี โดยความร่วมมือระหว่างภาคเอกชน 6 กลุ่มอาชีพกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งจะดำเนินการเปิดสอนใน 6 สาขาวิชาชีพ คือ 4.1) สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ 4.2) สาขาวิชาการค้าปลีก 4.3) สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและธุรกิจท่องเที่ยว 4.4) สาขาวิชาแมคคาทรอนิกส์ 4.5) สาขาวิชาเทคโนโลยีโทรคมนาคม 4.6) สาขาวิชาอัญมณี 5) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (พิเศษ) ตามโครงการอาชีวศึกษาเพื่อแก้ปัญหาความยากจนในชนบท (อศ.กช.) 6) หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อสนับสนุนนโยบายการศึกษาตามอัธยาศัยและการศึกษาตลอดชีวิต โดยจัดฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆ ดังนี้ 6.1) หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น 225 ชั่วโมง 6.2) หลักสูตรวิชาชีพหลากหลาย 6.3) หลักสูตรเสริมวิชาชีพมัธยม 6.4) หลักสูตรเกษตรกรรมระยะสั้น 6.5) หลักสูตรเกษตรกรรมเคลื่อนที่ โดยการจัดการอาชีวศึกษาในหลักสูตรต่าง ๆ ประเภทการสอนวิชาเหล่านี้มีรูปแบบการเรียนการสอนที่แตกต่างกันออกไปหลายรูปแบบตามหลักสูตร อาทิ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีทั้งรูปแบบ

การเรียนการสอนในสถานศึกษาตามปกติ รูปแบบทวิภาคีซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ และรูปแบบสะสมหน่วยกิต หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มีทั้งรูปแบบการเรียนการสอนในสถานศึกษาตามปกติ รูปแบบทวิภาคีซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ

ในส่วนของหลักสูตรที่สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน เปิดสอน ทั้งหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพและ/หรือ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยกำหนดให้ทางโรงเรียนอาจใช้หลักสูตรที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเองหรือ หลักสูตรต้นแบบที่ สช.จัดทำไว้ หรือหลักสูตรที่นำมาจากหน่วยงานอื่นตามข้อกำหนด ซึ่งในเรื่องนี้โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนเกือบทั้งหมด ได้เลือกใช้หลักสูตรของ สอศ. บางส่วนอาจใช้หลักสูตรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

สรุป หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน สอศ. ได้แบ่งหลักสูตรออกเป็น 4 หลักสูตร คือ 1) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) 2) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) 3) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง (ปทส.) โดยจัดให้มีการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนและการฝึกอบรมวิชาชีพ โดยประกอบไปด้วย 9 ประเภทวิชาดังนี้ คือ 1) ประเภทวิชาอุตสาหกรรม 2) ประเภทวิชาศิลปกรรม 3) ประเภทวิชาคหกรรม 4) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม 5) ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว 6) ประเภทวิชาเกษตรกรรม 7) ประเภทวิชาประมง 8) ประเภทวิชาอุตสาหกรรมสิ่งทอ และ 9) ประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

องค์ประกอบของการจัดอาชีวศึกษา

การจัดอาชีวศึกษาให้ได้คุณภาพนั้น มองจากความสำเร็จในด้านจัดเพื่อใคร จัดเมื่อใดและจัดอย่างไร แล้วสิ่งที่มีอิทธิพลที่เกี่ยวข้องกับการจัดอาชีวศึกษาที่สามารถส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาแขนงนี้ที่ควรต้องเอาใจใส่ มีดังนี้ (เต็มศิริ จุ้ยสุขะ, 2546: 10-12) 1) ครูอาชีวศึกษามีอิทธิพลและผลกระทบอย่างมากต่อคุณภาพการจัดการศึกษา ครูอาชีวศึกษาต้องมีลักษณะเป็นผู้ถ่ายทอดวิชาความรู้ด้านทฤษฎีเป็นอย่างดีพร้อม กับต้องเป็นผู้ที่สามารถจัดระบบและกลวิธีการฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญในอาชีพ 2) หลักสูตรและวิธีสอน หลักสูตรวิชาชีพจะเป็นหลักสูตรที่มีลักษณะเฉพาะและแตกต่างกันออกไปเช่น หลักสูตรวิชาชีพที่ต้องการผลผลิต สำเร็จแล้วออกไปทำงานได้ จะต้องฝึกฝนผู้เรียนทางด้านทักษะมากกว่าทฤษฎี ส่วนหลักสูตรที่ต้องการให้ผู้เรียนสามารถศึกษาต่อในระดับสูง จะมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันออกไป สำหรับรายวิชาเรียนบางหมวดวิชาในหลักสูตรอาชีวศึกษา เช่นรายวิชาคณิตศาสตร์หรือวิทยาศาสตร์ อันเป็นวิชาพื้นฐานที่ทุก

คนต้องเรียน ก็ย่อมมีลักษณะพิเศษออกไปด้านเทคนิคการสอน วิธีสอนทางทฤษฎีหรือปฏิบัติก็ต้องจัดให้เหมาะสมกับสภาพที่แท้จริง การจัดห้องเรียนจำนวนผู้เรียน ห้องฝึกปฏิบัติงานหรือห้องทดลอง สิ่งเหล่านี้จะต้องมีข้อแตกต่างจากการศึกษาสายสามัญ 3) วัสดุ เครื่องมือและอุปกรณ์ เป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการอาชีพศึกษาการสอนงานอาชีพให้คนสามารถปฏิบัติงานได้ วัสดุฝึก เครื่องจักร เครื่องมือ จะต้องพร้อมและเพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่ฝึก สถาบันการศึกษาที่จัดอาชีพศึกษาอย่างได้ผลนั้น จำเป็นต้องลงทุนด้านเครื่องมือและอุปกรณ์การเรียนการสอนสูงมาก การจัดการศึกษาจึงจะบรรลุผล ดังความมุ่งหวังที่ตั้งไว้ 4) ผู้บริหารและการบริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีพ จะต้องมีความรู้และความเข้าใจอย่างแท้จริงในสภาพงานของแต่ละอาชีพ และสามารถเลือกใช้วิธีการบริหารงานได้อย่างถูกต้องเหมาะสมทั้งในเรื่องของการจัดการเรียนการสอน ห้องทดลอง ห้องฝึกปฏิบัติการ จัดกลุ่มผู้เรียน สิ่งเหล่านี้เป็นเทคนิคการบริหารงานและบริหารหลักสูตรอาชีพศึกษา ในหลักสูตรอาชีพศึกษาแต่ละสาขา ผู้บริหารที่มีความรู้ อาจเลือกใช้หลักและวิธีการบริหารงานที่แตกต่างกัน ความสะดวกและคล่องตัวในการดำเนินงานเท่านั้นที่จะส่งผลให้การจัดอาชีพศึกษาประสบผลสำเร็จ

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการจัดอาชีพศึกษาให้มีคุณภาพ ประกอบด้วยครูผู้สอน หลักสูตรและวิธีสอน เครื่องมือ และอุปกรณ์ ผู้บริหารและการบริหาร โดยครูผู้สอนต้องมีลักษณะเป็นผู้ถ่ายทอดวิชาความรู้ด้านทฤษฎีและปฏิบัติเป็นอย่างดี หลักสูตรวิชาที่สอดคล้องกับความต้องการนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาออกไปประกอบอาชีพได้จะต้องฝึกฝนทางด้านทักษะมากกว่าทฤษฎีรวมทั้ง เครื่องมือและอุปกรณ์ก็เป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการอาชีพศึกษา ซึ่งอยู่ภายใต้อำนาจของผู้บริหารและการบริหารงานผู้บริหารควรต้องมีความรู้และความเข้าใจอย่างแท้จริง สามารถเลือกใช้วิธีการบริหารงานได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

การกำหนดนโยบายการศึกษาของอาชีพศึกษา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 81 (เลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) มีส่วนหนึ่งที่ได้กำหนดให้รัฐต้องจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ จึงเป็นที่มาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้ส่งผลให้มีการปฏิรูปรวม 9 ด้านได้แก่ 1) ความมุ่งหมายและหลักการ 2) สิทธิหน้าที่ทางการศึกษา 3) ระบบการศึกษา 4) แนวทางการจัดการศึกษา 5) การบริหารและจัดการศึกษา 6) มาตรฐานและการประกันคุณภาพ 7) ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา 8) ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการพัฒนา และ 9) เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในส่วนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการอาชีพศึกษานั้น ได้กำหนดสาระความสำคัญที่เกี่ยวกับอาชีพศึกษา ในบางมาตรา ดังนี้ มาตราที่ 20 การจัดการอาชีพศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชน

สถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษา และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มาตราที่ 34 คณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย แผนพัฒนามาตรฐานและหลักสูตรการอาชีวศึกษาทุกระดับ ที่สอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ การส่งเสริมประสานงานการจัดอาชีวศึกษาของรัฐและของเอกชน การสนับสนุนทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการอาชีวศึกษา โดยคำนึงถึงคุณภาพและความเป็นเลิศทางวิชาชีพ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา [สอศ.] ได้กำหนดจุดเน้นการอาชีวศึกษา 9 ประการ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย และแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้ 1) ผู้เรียนอยากเรียนสาขาอะไร ต้องได้เรียนสาขาวิชานั้น 2) ปรับเปลี่ยนระบบและวิธีการรับนักศึกษาใหม่ 3) ประกันคุณภาพการมีงานทำ 4) เพิ่มประสิทธิภาพการแนะแนวการศึกษา 5) สร้างงานสร้างรายได้ ฝึกเป็นเจ้าแก้ม 6) การเทียบโอนประสบการณ์ให้ผู้ใช้งานและผู้ประกอบอาชีพ 7) มีช่องทางพิเศษสำหรับผู้เรียนเก่ง 8) ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมลงทุน 9) จัดโรงงานให้มีในโรงเรียน จัดโรงเรียนให้มีในโรงงาน นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กำหนดแนวทาง 3 ประการในการปฏิรูปการอาชีวศึกษาไปสู่ความสำเร็จ ดังนี้ 1) ความสอดคล้องระหว่างหลักสูตร ของสถานศึกษากับความต้องการของบุคคลในชุมชนหรือสังคม 2) ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ และพัฒนาการทั้งทางด้านทักษะวิชาชีพและทักษะชีวิตร่วมกัน สร้างความเข้มแข็งให้กับผู้เรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ รวมทั้งมีการเชื่อมโยงและประยุกต์การปฏิบัติจริง 3) คุณภาพ คุณลักษณะของผู้สำเร็จอาชีวศึกษา ต้องเป็นที่ยอมรับของสังคม และนโยบายการรับนักศึกษาสายอาชีพเพิ่มตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีการศึกษา 2554 (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2554: ออนไลน์) ตามสภาวะการณ์ต่าง ๆ ดังนี้คือ

1) สถานการณ์ด้านความต้องการกำลังคน แนวโน้มความต้องการกำลังคนในระยะ 5 ปี ทยอยลดตามตารางที่ 2.1 พบว่า การขยายตัวตามความเจริญทางเศรษฐกิจ ระหว่างปี 2553-2557 ต้องการแรงงานเพิ่มขึ้นประมาณ 2.7 ล้านคน โดยการประมาณการจากอัตราการขยายตัวของ GDP ภาคการเกษตรมีอัตราการขยายตัวอยู่ระหว่างร้อยละ 1.4-4.0 ต่อปีในภาคอุตสาหกรรมมีอัตราการขยายตัวอยู่ระหว่างร้อยละ 5.6-3.7 ต่อปีและในภาคบริการ การขยายตัวเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 4.6-2.8 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 2.1 การคาดการณ์ความต้องการกำลังคน ปี 2553-2557

ความต้องการกำลังคน	จำนวนความต้องการรายปี (ล้านคน)					รวม
	2553	2554	2555	2556	2557	
1. ภาคเกษตร	15.0	15.2	15.3	15.5	15.6	76.6
2. ภาคอุตสาหกรรม	7.9	8.0	8.1	8.2	8.3	40.5
3. ภาคบริการ	15.4	15.8	16.3	16.7	17.1	81.3
รวมทั้งสิ้น	38.3	39.0	39.7	40.4	41.0	198.4

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2554: ออนไลน์, 15 กันยายน)

2) นโยบายการเพิ่มปริมาณผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2554)

2.1) ปัญหาด้านแรงงานที่ไทยกำลังเผชิญอยู่ในขณะนี้คือ ความต้องการกำลังคนในระดับอาชีวศึกษามีแนวโน้มมากขึ้นแต่ในทางกลับกันพบว่า มีการลดลงของผู้เรียนด้วยสาเหตุจาก 1) ค่านิยมของผู้ปกครอง ที่ต้องการให้บุตรหลานเรียนจบปริญญา รวมทั้งไม่ทราบความก้าวหน้าในการเรียนสายอาชีพของนักเรียน ในขณะที่เดียวกันค่าตอบแทนที่นักเรียนสายอาชีพควรจะได้รับไม่แตกต่างจากการเรียนสายอาชีพอื่น 2) โรงเรียนมัธยมศึกษาต่างเปิดรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวนมากทำให้มีผู้มาเรียนต่อสายอาชีพน้อยลง 3) ข้อจำกัดในการเรียนต่อในสายอาชีวศึกษา เช่น หลักสูตรเทียบโอน ซึ่งทำให้ผู้เรียนสายอาชีพต้องใช้เวลาศึกษานานกว่าผู้เรียนในสายสามัญ และความรู้พื้นฐานสำคัญในการเรียนศึกษาต่อสายวิทยาศาสตร์ของผู้เรียนสายอาชีพน้อยกว่าการเรียนสายสามัญ 4) ภาพลักษณ์ในการใช้ความรุนแรง การทะเลาะวิวาทในนักเรียนอาชีวศึกษาบางกลุ่มส่งผลต่อทัศนคติและการยอมรับของผู้ปกครอง และไม่กล้าส่งบุตรหลานมาเข้าเรียน 5) คุณภาพผู้เรียนอาชีวศึกษายังไม่เป็นที่ยอมรับจาก สถานประกอบการเนื่องจากความไม่พร้อมในด้านเครื่องมืออุปกรณ์ บุคลากร อาคารสถานที่ และข้อจำกัดจากเงินอุดหนุนที่ได้รับ 6) การรับรู้ของผู้เรียนในเส้นทางการเรียนสายอาชีวศึกษารวมทั้งความก้าวหน้าในเส้นทางอาชีพยังมีน้อย และยังมีข้อจำกัดของสถานศึกษาด้านอาชีวศึกษาในการจัดแนะแนวการศึกษาในโรงเรียนมัธยมซึ่งยังไม่สามารถดำเนินการได้เท่าที่ควร

2.2) การเพิ่มปริมาณผู้เรียนตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 ปี 2554 กระทรวงศึกษาธิการได้ตั้งเป้าหมายการเพิ่มปริมาณผู้เรียนระหว่างปี 2551-2561 สัดส่วนระหว่างอาชีวศึกษาและสามัญศึกษาเป็น 60:40 หรือต้องการเพิ่มปริมาณผู้เรียนให้ได้ประมาณร้อยละ 2.88 ต่อดังตารางที่ 2.2 ซึ่งจากสถิติในปัจจุบันยังถือว่าอัตราส่วนผู้เรียนสายอาชีวศึกษากับผู้เรียนสายมัธยมศึกษายังไม่สมดุลกัน โดยอัตราส่วนนักเรียนสายมัศึกษามีปริมาณมากกว่านักเรียนสายอาชีวศึกษา

ตารางที่ 2.2 การคาดการณ์อัตราส่วนระหว่างผู้เรียนสายอาชีวศึกษากับสายมัธยมศึกษา

ปีการศึกษา	สัดส่วนผู้เรียน อาชีวศึกษา : มัธยมศึกษา
2553	36.23 : 63.77
2554	39.83 : 60.17
2555	42.71 : 57.29
2556	45.59 : 54.41
2557	48.47 : 51.53
2558	51.35 : 48.65
2559	54.23 : 45.77
2560	57.11 : 42.89
2561	60.00 : 40.00

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2554: ออนไลน์, 15 กันยายน)

ดังนั้นเพื่อให้การผลิตและพัฒนากำลังคนในระดับกลางของสถาบันให้สามารถตอบสนองความต้องการกำลังคนของภาค อุตสาหกรรม เกษตร และบริการ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้เร่งรัดให้สถานศึกษาในสังกัดเพิ่มปริมาณการรับนักศึกษา โดยปีการศึกษา 2553 มีนโยบายในการเพิ่มจำนวนผู้เรียนจากเดิมจำนวนทั้งสิ้น หนึ่งแสนคนโดยสถานศึกษาสังกัด สอศ.รับเพิ่มมากที่สุดจำนวน 65,960 คน รายละเอียดเพิ่มเติมดังตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 ประมาณการและกำหนดแผนการรับนักเรียนอาชีวศึกษาปี 2554

สถานศึกษา/สังกัด	แผนรับ (คน)	คิดเป็น ร้อยละ	นโยบาย ให้รับเพิ่ม (คน)	รวมทั้งสิ้น (คน)
- สถานศึกษาสังกัด สอศ.	204,810	65.96	65,960	270,770
- สถานศึกษาสังกัด สช.	101,600	32.72	32,720	134,320
- สถานศึกษาสังกัดหน่วยงานอื่นๆ	4,100	1.32	1,320	5,420
รวมทั้งสิ้น	310,510	100.00	100,000	410,510

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2554: ออนไลน์, 15 กันยายน)

หากการรับนักเรียนอาชีวศึกษาใหม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางเอาไว้ จะสามารถเพิ่มสัดส่วนนักเรียนจากแผนเดิมได้เกือบร้อยละ 5 ใน และกำหนดการรับนักเรียนที่จบชั้น ม. 3 เข้าเรียนต่อในระดับปวช. ซึ่งเป็นระดับการศึกษาที่อยู่ในกลุ่มนโยบายเรียนฟรี 15 ปี จากที่ตั้งเป้าหมายการรับในปีการศึกษา 2554 ไว้จำนวน 2 แสนกว่าคน เพื่อเป็นการเร่งผลิตกำลังคนเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรม เกษตร และบริการ กระทรวงศึกษาธิการได้มอบนโยบายให้ สอศ. รับนัก ศึกษาใหม่ในปีนี้เป็นเพิ่มอีก หกหมื่นกว่าคนเป็นสอง

แสดงว่า คน ในการเพิ่มปริมาณการรับนักศึกษาในปีนี้ สอศ. ประมาณการจำนวนผู้เรียนในแต่ละสาขา รายละเอียดดังตารางที่ 2.4

ตารางที่ 2.4 ประมาณการจำนวนผู้เรียนในแต่ละสาขาวิชาชีวะของอาชีวศึกษา ปี 2554

ด้านอุตสาหกรรม	- ช่างอุตสาหกรรม/สารสนเทศ	จำนวน	147,450 คน	หรือร้อยละ 54.43
ด้านธุรกิจบริการ	- พณิชยกรรม	จำนวน	87,850 คน	หรือร้อยละ 32.43
	- คหกรรม/ท่องเที่ยว	จำนวน	17,390 คน	หรือร้อยละ 6.42
	- ศิลปกรรม	จำนวน	7,230 คน	หรือร้อยละ 2.67
ด้านเกษตรกรรม	- เกษตรปฐวิรูป	จำนวน	9,400 คน	หรือร้อยละ 3.47
	- เกษตร/ประมงทั่วไป	จำนวน	1,450 คน	หรือร้อยละ 0.53

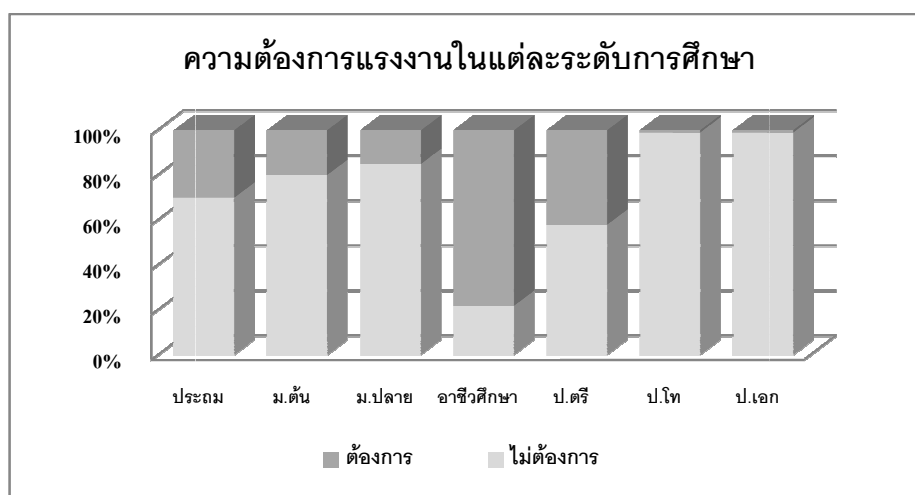
ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2554: ออนไลน์, 15 กันยายน)

ความต้องการแรงงานในด้านอาชีวศึกษาในปัจจุบัน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552) ได้สรุปความต้องการกำลังคนในระดับ ปวช.และ ปวส. ของกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย 3 อันดับแรก ตามลำดับได้แก่ อุตสาหกรรมยานยนต์ และ ชิ้นส่วน มีความต้องการกำลังคนสูงสุด รองลงมาตามลำดับได้แก่ อุตสาหกรรมไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ ต้องการ ส่วนอันดับสามได้แก่ อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ จากการติดตามผู้สำเร็จการศึกษาในระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีเพียงร้อยละ 25.01 ที่เข้าสู่ตลาดแรงงาน อีกร้อยละ 73.03 ศึกษาต่อ สำหรับระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เข้าสู่ตลาดแรงงาน ร้อยละ 47.21 ศึกษาต่อ ร้อยละ 50.62 และระดับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้สรุปผลจากการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ได้ศึกษาสภาพการณ์และความต้องการด้านกำลังคนในอีก 5 ปีข้างหน้า พ.ศ.2548-2552 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) ใน 3 กลุ่มอุตสาหกรรมหลักของประเทศ คือ กลุ่มอุตสาหกรรมภาคการผลิต กลุ่มอุตสาหกรรมภาคบริการ และ กลุ่มโลจิสติกส์ สรุปได้ว่า มีความต้องการกำลังคนเพิ่มจาก ปี พ.ศ. 2547 ถึง พ.ศ. 2552 จำนวน หนึ่ง ล้านกว่าคน และจากข้อเสนอแนะของผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ได้สรุปไว้ว่า ปัจจุบันการพัฒนาอุตสาหกรรมเน้นหนักใน 3 สาขาหลัก ได้แก่ อิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์ และ สิ่งทอ จัดเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องการแรงงานที่มีทักษะสูงทั้งด้านวิจัยและพัฒนา และการตรวจสอบคุณภาพ โดยแนวโน้มความต้องการตั้งแต่ปี 2550-2552 ความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้น 3.5-4.0 ล้านคน ปัญหาแรงงานที่เกิดขึ้นคือ ปัญหาการเข้าออกของแรงงานสูง สัดส่วนแรงงานไร้ฝีมือจำนวนมาก ปริมาณความต้องการกับปริมาณแรงงานไม่สอดคล้องกัน สอดคล้องกับ รายงานการวิจัยของ ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2552) จากการสำรวจนักร้อง พบว่า ความต้องการแรงงานของสถานประกอบการมีความต้องการจ้างแรงงานที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา น้อยลง จำนวน

แรงงานที่สถานประกอบการต้องการจ้าง ที่มีการศึกษาระดับ ปวช.และปวส.คิดเป็นเกือบครึ่งหนึ่งของจำนวนแรงงานทั้งหมดที่สถานประกอบการต้องการ สถานประกอบการกว่า ร้อยละ 80 แสดงความจำนงต้องการแรงงานในระดับการศึกษา ปวช.และปวส. แสดงในแผนภาพที่ 2.1

จากการประมาณการ ความต้องการแรงงานของนายจ้าง พบว่า นายจ้างเชื่อว่า ในอนาคตสถานประกอบการมีความต้องการแรงงานระดับ ปวส. ปริญญาตรี และปริญญาโท ในสัดส่วนที่มากขึ้นทุกปี ในขณะที่ความต้องการแรงงานที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีอัตราค่อนข้างคงที่ นายจ้างมีความต้องการแรงงานระดับ ปวช. เพิ่มมากที่สุด แต่ในระยะยาว กลับพบว่า นายจ้างอาจต้องการลูกจ้างที่จบการศึกษาระดับ ปวช. ต่ำกว่าระดับปวส. และปริญญาตรี โดยนายจ้างมีความต้องการแรงงานในระดับ ปวส.มากที่สุด โดยคาดหวังว่าลูกจ้างจะมีทั้งระดับความรู้ความสามารถสอดคล้องกับความต้องการ

แผนภาพที่ 2.1 ร้อยละของความต้องการแรงงานในแต่ละระดับการศึกษา

ที่มา : ศูนย์บริการวิชาการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2551)

นโยบายและยุทธศาสตร์การผลิตการพัฒนากำลังคนและการศึกษาต่อสายอาชีพ

จากปัญหาต่าง ๆ ด้านการผลิตและการพัฒนากำลังคนของประเทศดังที่กล่าวมาในตอนต้น การผลิตกำลังคนส่วนใหญ่ เป็นไปตามความสามารถในการผลิตของสถานศึกษาต่าง ๆ โดยไม่คำนึงถึงความต้องการของตลาดแรงงานจริง โดยเฉพาะความต้องการกำลังคนด้านอาชีวศึกษา ที่มีแนวโน้มความต้องการเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2554) ได้เสนอยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศในช่วงปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่ 2 พศ. 2552-2561 ที่เกี่ยวข้องกับอาชีวศึกษา เช่น ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเร่งผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา โดยมีมาตรการต่าง ๆ ดังนี้คือ 1) ให้ความสำคัญกับการศึกษาเพื่ออาชีพ สร้างค่านิยมในการเรียนสายอาชีพ

ผลักดันแรงงานสายอาชีพสู่ภาคอุตสาหกรรมและต้องมีคุณภาพ 2) พัฒนาระบบสมรรถนะ การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ในการทำงาน ค่าตอบแทน จูงใจผู้เรียนให้เข้ามาเรียนสายอาชีพมากขึ้น 3) ส่งเสริมการเรียนอาชีวศึกษานอกระบบ โดยเน้นการจัดการศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ วิทยาลัยชุมชนในพื้นที่เป็นต้น 4) สนับสนุนการจัดมัธยมศึกษาสายเทคนิคให้เพิ่มมากขึ้น 5) พัฒนาหลักสูตรวิชาชีพต่อยอดจากการศึกษาภาคบังคับ 6) แฉะแนวอาชีพตั้งแต่ระดับชั้นประถม สนับสนุนให้นักเรียนมัธยมศึกษาเรียนสายอาชีพเพิ่มมากขึ้น 7) ปรับวิชาการสอน เน้นให้ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็น และเป็นคนดี 8) เน้นการปฏิบัติมากกว่าการเรียนทฤษฎี 9) พัฒนาห้องทดลองให้มีความทันสมัย และ ยุทธศาสตร์ที่ 8 พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ เช่นมาตรการที่ 6 จัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนาภูมิภาค และจัดหลักสูตรอาชีวศึกษาระดับต้น (ปวช.3 ปี) ระดับกลาง (ปวส.2 ปี) และระดับเทคโนโลยีเฉพาะทาง (ปริญญาตรี 2-3 ปี) หรือระดับปฏิบัติการให้มีความต่อเนื่องกัน เพื่อผลิตกำลังคนตามความต้องการของตลาดแรงงาน โดยเน้นความร่วมมือกับสถานประกอบการ เป็นต้น

บรรเลง ศรีนิลและคณะ (2548) ได้เสนอแนวทางในการจัดการอาชีวศึกษาและเทคโนโลยีสำหรับประเทศไทย ไว้ดังนี้ 1) การจัดการศึกษาและฝึกอาชีพต้องมีความหลากหลาย ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาโดยมีแนวทางดังนี้คือ (1) การจัดการศึกษาระดับ ปวช. ควรจัดเป็น 2 แนวทางคือ แนวทางเพื่อการศึกษาต่อระดับสูงและแนวทางเพื่อเป็นผู้ชำนาญงาน (2) การจัดการศึกษาระดับ ปวส. จัดเป็น 2 แนวทางเช่นกันคือ แนวทางช่างเทคนิควิศวกรรมและแนวทางช่างเทคนิคอุตสาหกรรม (3) การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี จัดเป็น 3 แนวทางคือ แนวทางวิศวกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์และอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีและแนวทางทวิภาค ซึ่งทั้งหมดสามารถเทียบโอนระบบคุณวุฒิวิชาชีพได้ 2) ข้อเสนอทางเลือกสำหรับการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี โดยมีแนวทางดังนี้คือ แนวทางศึกษาต่อเนื่องและแนวทางการผ่านประสบการณ์ก่อนศึกษาต่อ 3) มีการเทียบโอนคุณวุฒิด้านอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี ให้มีตำแหน่ง ศักดิ์ศรีและรายได้เทียบเท่าผู้จบปริญญา 4) มีมาตรการจูงใจ ให้สถานประกอบการรับนักศึกษาเข้าฝึกงาน 5) พัฒนาระบบความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ 6) ส่งเสริมการเทียบโอนคุณวุฒิวิชาชีพให้กับแรงงานทุกระดับในสถานประกอบการ 7) รณรงค์ ส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์เพื่อปรับเปลี่ยนเจตคติในการศึกษาวิชาชีพให้กับประชาชน 8) รัฐบาลควรเร่งสร้างเครือข่ายอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี ให้จังหวัดแต่ละจังหวัดเป็นตัวประสานงานระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ เร่งประสานงานกับภาคเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจังในการผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพ และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2554: ออนไลน์) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ไว้ 6 ยุทธศาสตร์ 35 กลยุทธ์

โดยนำเสนอเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อดังนี้คือ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต คือ เป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชนให้เข้าถึงการศึกษาด้านวิชาชีพที่มีคุณภาพและมาตรฐาน ให้มีกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย โดยมีกลยุทธ์ดังนี้ 1) ส่งเสริมการพัฒนาระบบการศึกษาระดับอาชีวศึกษาการฝึกอบรม ทั้งในระบบนอกระบบ และทวิภาคีให้มีความหลากหลาย 2) ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้ประชาชน ในการสร้างรายได้ 3) จัดการศึกษาให้แก่ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ 4) ส่งเสริมให้มีการสร้างรายได้ระหว่างเรียน

ตอนที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาพลักษณ์

ในตอนที 2 เสนอแนวคิดด้านประชากรศาสตร์ของผู้รับสาร กล่าวคือ ภาพลักษณ์ไม่ใช่เรื่องของข้อเท็จจริง (reality) เพียงอย่างเดียว แต่เป็นเรื่องของการรับรู้ (perception) ที่มนุษย์เอาความรู้สึกส่วนตัวเขาไปปะปนอยู่ในข้อเท็จจริง (เสรี วงษ์มณฑา, 2541) การรับรู้ของบุคคลเกิดขึ้น จากสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบ และเป็นภาพลักษณ์ที่เกิดจากการที่ประชาชนทั่วไปรับรู้เรื่องราวหรือมีประสบการณ์ โดยประชาชนจะตีความหมายและสรุปสิ่งที่เขาประสบมา หรือได้ยินเกี่ยวกับองค์กรทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นแบบฉบับการบริหารงาน บุคลิกภาพของผู้บริหาร การบริการ การบริหารองค์กร เป็นต้น (รัตนาวดี ศิริทองถาวร, 2546: 156-157) การรับรู้เกิดจากการได้รับสารหรือข่าวสารต่าง ๆ แต่แต่ละคนจะมีลักษณะทางประชากรเฉพาะบุคคล เช่น ผู้รับสารเป็นชายหรือหญิง เป็นวัยรุ่นหรือวัยชรา สถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว การศึกษา และภูมิลำดับที่แตกต่างกัน เช่น คนภาคใต้อาจจะคิดต่างจากคนภาคกลางหรือภาคอื่น ๆ ในเรื่องของการมีภรรยาตามหลักศาสนา โดยความแตกต่างทางประชากรศาสตร์จะมีอิทธิพลต่อการรับข่าวสารได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงแบ่งแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาพลักษณ์ออกเป็น 3 ด้านคือ 1) แนวคิดด้านประชากรศาสตร์ของผู้รับสาร 2) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเปิดรับสื่อ และ 3) แนวคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์ ดังนี้

แนวคิดด้านประชากรศาสตร์ของผู้รับสาร

นันทิการ์ จิตรังาม (2551: 8-10) ได้กล่าวถึง แนวคิดด้านประชากรศาสตร์ว่า เป็นแนวคิดที่มีหลักเหตุผล กล่าวคือ พฤติกรรม ของมนุษย์เกิดขึ้นจากแรงขับจากภายนอกมากระตุ้นเป็นความเชื่อที่ว่ามนุษย์ดำเนินชีวิตตามแบบฉบับที่สังคมได้วางไว้ให้ พฤติกรรมของคนที่มีอายุในวัยเดียวกัน จะเป็นเช่นเดียวกัน ส่วนคนที่มีคุณสมบัติทางประชากรที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันไปด้วย งานวิจัยด้านประชากรศาสตร์ มักจะมองหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านประชากรศาสตร์กับพฤติกรรมในการเปิดรับสารจากสื่อต่าง ๆ เนื่องจากบุคคลที่อยู่ในแต่ละกลุ่มประชากรย่อมมีกิจกรรมและการดำเนินชีวิต ตลอดจนมีเวลาที่แตกต่างกัน การศึกษาถึงการถ่ายทอดข่าวสารจากคนหนึ่งไปสู่อีกคนหนึ่ง (วราพร คำจับ, 2549: 20) พบว่า ผู้รับมักจะทำถ่ายทอดเรื่องราวต่อไปยังคนอื่น

ไม่ครบถ้วนเหมือนที่รับมา ทั้งนี้เพราะแต่ละคนจะเลือกจดจำเฉพาะส่วนที่ตัวเองสนใจเท่านั้น ส่วนที่เหลือจะถูกลืมหรือไม่นำไปถ่ายทอดต่อ แต่จะเลือกแต่ข่าวสารที่มีประโยชน์ แรงผลักดันที่ทำให้บุคคลหนึ่งมีการเลือกรับสื่อที่นั้นเกิดจากคุณสมบัติพื้นฐานของผู้รับสารในด้านต่าง ๆ เช่น เพศ อายุ การศึกษา สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น อาชีพ รายได้ และ ภูมิฐานะดังนี้

1) เพศ (sex) อาจกล่าวได้ว่า สังคมและวัฒนธรรมได้กำหนดบทบาทของเพศชายและหญิง ไว้ต่างกันทำให้ความคิด ค่านิยม ทักษะคติ รวมถึงพฤติกรรม ความต้องการตลอดจนการตัดสินใจยอมรับสิ่งต่าง ๆ ของคนทั้งสองกลุ่มนี้มีความแตกต่างกัน ความแตกต่างทางเพศ ทำให้บุคคล มีพฤติกรรมของการติดต่อสื่อสารที่แตกต่างกัน (วาสนา พุทธิพงษ์ศิริ, 2544: 25) กล่าวคือ เพศหญิงมีแนวโน้มและมีความต้องการที่จะส่งและรับข่าวสารมากกว่าเพศชาย ในขณะที่เพศชายมีความต้องการที่จะสร้างสัมพันธอันดีให้เกิดขึ้นจากการรับและส่งข่าวสาร การวิจัยทางจิตวิทยาหลายเรื่องได้แสดงให้เห็นว่า ผู้หญิงกับผู้ชายมีความแตกต่างกันอย่างมากในเรื่องความคิด ค่านิยม และทักษะคติ ดังนั้น ความแตกต่างทางเพศจึงน่าจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมในการติดต่อสื่อสารและความต้องการในการรับข่าวสารแตกต่างกัน ส่งผลให้เกิดการรับรู้เกี่ยวกับภาพลักษณ์แตกต่างกันด้วยเช่น งานวิจัยของพิชญากรรณานุกัณณ์ (2540) เรื่องการศึกษาภาพลักษณ์ของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในทัศนะของพนักงานทั่วประเทศ พบว่า ตัวแปรด้านเพศ เท่านั้น ที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของธนาคารกรุงไทย และ ศิริยา เชื้อศิริกุล (2548) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การศึกษาภาพลักษณ์ของกองทัพบกในทัศนะของข้าราชการในพื้นที่เขตดุสิต จังหวัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ที่แตกต่างกันในเรื่อง อายุ การศึกษา เงินเดือน และความเกี่ยวข้องกับกองทัพบก จะเปิดรับสื่อของกองทัพบกแตกต่างกันและมีภาพลักษณ์ต่อกองทัพบกแตกต่างกันด้วย โดยมีข้อสังเกต คือ เพศชายหญิง รับสื่อกองทัพบกไม่แตกต่างกันแต่มีภาพลักษณ์ต่อกองทัพบกแตกต่างกัน โดยเพศชายจะมีทัศนคติที่ดีต่อภาพลักษณ์ของกองทัพบกทั้ง 3 ด้านโดยเฉพาะต่อข้าราชการทหารบกมากกว่าเพศหญิง เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่า ความแตกต่างของเพศ ส่งผลต่อการรับรู้ภาพลักษณ์ในด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน

2) อายุ (Age) การวิจัยทางจิตวิทยาพบว่า อายุเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนมีความแตกต่างในเรื่องของความคิดและพฤติกรรม บุคคลที่มีอายุมากจะมีวิธีการตอบสนองต่อการติดต่อสื่อสารต่างจากบุคคลที่มีอายุน้อย และบุคคลที่มีอายุน้อยจะมีพฤติกรรมตอบสนองต่อการสื่อสารเปลี่ยนไปเมื่อมีอายุมากขึ้น สำหรับงานวิจัยในเรื่อง การวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของอาชีพศึกษาตามทัศนะของนักเรียน จะไม่ขอเอาตัวแปรอายุ มาศึกษา แต่ผู้วิจัยจะใช้ระดับชั้นของนักเรียนชั้นมัธยม ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีช่วงอายุที่แตกต่างกันพอสมควร อีกทั้งความคิดความอ่าน ความเข้าใจ

เกี่ยวกับการศึกษา อาชีวศึกษา น่าจะแตกต่างกันด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจะใช้คำว่า ระดับชั้นแทนอายุของกลุ่มตัวอย่างที่สนใจศึกษา

3) การศึกษา (education) หรือความรู้ (knowledge) มีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูงกับการรับสาร กล่าวคือ การศึกษาก่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความต้องการหรืออุดมการณ์ที่แตกต่างกันออกไป บุคคลยิ่งมีการศึกษาสูงจะสนใจข่าวสารมากขึ้น จึงได้เปรียบในฐานะเป็นผู้รับสารที่ดี มีความเข้าใจในศัพท์มาก และเข้าใจสารได้ดี นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้มีการศึกษาสูงมักมีโอกาสในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารมากกว่าผู้มีการศึกษาด้อยกว่า หรือ การศึกษาในระดับที่ต่างกันในยุคสมัยที่ต่างกัน ในระบบการศึกษาและสาขาวิชาที่ต่างกัน ย่อมมีความรู้สึนึกคิด อุดมการณ์และความต้องการที่แตกต่างกันไป ดังนั้น การศึกษาน่าจะทำให้คนเกิดการรับรู้เกี่ยวกับภาพลักษณ์ที่แตกต่างกัน อันเกิดจากการตีความหรือการประเมินส่วนตัว เข้าไปด้วย กุลธิดา ธรรมวิภาชน์ (2545) ได้วิจัยเรื่อง การสำรวจภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ศึกษาเฉพาะกรณี 19 โรงเรียนในชุมชนพบว่า ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจและมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีแตกต่างกัน และตรึงตรา ทับสงแสง(2542)ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง ภาพลักษณ์ของกรมประชาสัมพันธ์ ในทัศนะของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจและมีทัศนคติต่อภาพลักษณ์ของกรมประชาสัมพันธ์แตกต่างกัน เป็นต้น

4) สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม (social-economic status) (นันทิการ์ จิตรังาม, 2551: 8-10) หมายรวมทั้งภูมิหลังครอบครัว รายได้ และ อาชีพ สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารของคน และมีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อปฏิกิริยาของผู้รับสารที่มีต่อผู้ส่งสาร สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมทำให้คนมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนคติ ค่านิยมและเป้าหมายต่างกัน คนที่มีพื้นฐานทางครอบครัวที่ต่างกัน ย่อมมีค่านิยม ความเชื่อ ตลอดจนพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ทฤษฎีทางสังคมวิทยาอธิบายถึงอิทธิพลของครอบครัวที่มีทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคลโดยทั่วไป และถือวาคครอบครัวเป็นสังคมแรกของบุคคล ในทำนองเดียวกัน คนที่มีอาชีพต่างกันย่อมมองโลก มีแนวคิดมีอุดมการณ์ มีค่านิยม ต่อสิ่งต่าง ๆ แตกต่างกันไป เช่น ตรึงตรา ทับสงแสง (2542) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง ภาพลักษณ์ของกรมประชาสัมพันธ์ ในทัศนะของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า อาชีพ มีความรู้ความเข้าใจ และมีทัศนคติต่อภาพลักษณ์ของกรมประชาสัมพันธ์แตกต่างกัน สันติมา เกษมสันต์ ณ อยุธยา (2539) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาพลักษณ์ขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยในสายตาผู้ใช้บริการในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า อาชีพ มีผลต่อการรับรู้ภาพลักษณ์ขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

ไทยแตกต่างกัน ศิริยา เชื่องศิริกุล (2548) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การศึกษาภาพลักษณ์ของกองทัพบก ในทัศนะของข้าราชการในพื้นที่เขตดุสิต จังหวัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ที่แตกต่างกันในเรื่อง อายุ การศึกษา เงินเดือน และความเกี่ยวข้องกับกองทัพบก จะเปิดรับสื่อของกองทัพบกแตกต่างกันและมี ภาพลักษณ์ต่อกองทัพบกแตกต่างกันน้อยนา สังขะเกต (2551) ได้ศึกษาเรื่อง ภาพลักษณ์ของโรงเรียน ศรีวัฒนาบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีนานาชาติ ตามการรับรู้ของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครอง นักเรียนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระดับชั้นของนักเรียนในปกครองต่างกัน มีการรับรู้ ภาพลักษณ์ของโรงเรียนศรีวัฒนาบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีนานาชาติแตกต่างกัน กมลทิพย์ วาสนสมพงษ์ (2551) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาพลักษณ์สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในสายตาประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ลักษณะทางประชากร ของประชาชน ได้แก่ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อภาพลักษณ์ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัยแตกต่างกัน เป็นต้น

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสื่อ

De Fleur (1970 อ้างถึงใน กมลทิพย์ วาสนสมพงษ์, 2551: 16-18) ได้แสดงแนวคิดเกี่ยวกับ อิทธิพลของสื่อ เป็นแนวคิดที่มีความเชื่อว่าสื่อมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรม ของบุคคล โดยมีแนวคิดพื้นฐาน 4 ทฤษฎี ดังนี้

4.1) ทฤษฎีความแตกต่างของเอกบุคคล (the individual difference theory) บุคลิกภาพ ส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน เช่น ทัศนคติ ค่านิยม และความเชื่อจะมีส่วนสำคัญต่อการกำหนดแบบการ รับรู้หรือการเรียนรู้ของมนุษย์เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและข่าวสารที่แตกต่างกัน

4.2) ทฤษฎีการจัดลำดับชั้นทางสังคม (the social categories theory) สังคมประกอบด้วย บุคคลต่าง ๆ รวมตัวกันเป็นกลุ่มที่มีความแตกต่างกัน โดยนำเอาลักษณะพื้นฐานบางประการที่ เหมือนกัน เช่น เพศ อายุ รายได้ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมรวมเข้าไว้ในกลุ่มเดียวกัน และถือ ว่ามีโครงสร้างทางสังคมใกล้เคียงกัน ถือว่าตัวแปรเหล่านี้มีผลต่อการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อมวลชน ตัวแปรเหล่านี้เป็นตัวแปรแทรกซ้อน (intervening variable) ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร คล้าย ๆ กัน ลักษณะของผู้รับสารที่แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพต่อการส่งข่าวสารเช่นกัน ซึ่ง ปัจจัยดังกล่าวได้แก่ (De Fleur, 1970:102) 1)วัย บุคคลจะมีพฤติกรรมตอบสนองต่อการติดต่อการ สื่อสารเปลี่ยนไปเมื่อตนมีอายุมากขึ้น และนอกจากนี้วัยที่ต่างกันทำให้ความต้องการในสิ่งต่าง ๆ แตกต่างกันไปด้วย 2) เพศ ความแตกต่างทางเพศทำให้บุคคลมีพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารที่ แตกต่างกันไป กล่าวคือ เพศหญิงมีแนวโน้มในการส่งและรับข่าวสารได้มากกว่าผู้ชาย 3) การศึกษา มี

อิทธิพลต่อประสิทธิภาพการสื่อสารของผู้รับสารเป็นอย่างมาก ซึ่งพบได้ตั้งแต่การแปลความหมาย การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ 4) ฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ รวมถึงภูมิหลังของ ครอบครัว เชื้อชาติ อาชีพ รายได้และความเป็นอยู่ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลทั้งสิ้น

4.3) ทฤษฎีความสัมพันธ์ทางสังคม (the social relations theory) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในกลุ่มแบบไม่เป็นทางการมีอิทธิพลต่อการสื่อสาร ผู้นำความคิดเห็นทางสังคมจะเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเผยแพร่กระจายข่าวสาร ความคิดและการตัดสินใจในยอมรับการเปลี่ยนแปลงของบุคคล

4.4) ทฤษฎีบรรทัดฐานทางสังคม (the culture norms theory) พฤติกรรมของบุคคลขึ้นอยู่กับบรรทัดฐานและสภาพแวดล้อมทางสังคมโดยปกติแล้วบุคคลย่อมประพฤติตามแนวบรรทัดฐานของสังคม กล่าวได้ว่าสื่อมวลชนมีอิทธิพลทางอ้อมต่อพฤติกรรมของบุคคล 3 ทางคือ (De fleur, 1970: 102) 1) เนื้อหาของสื่อมวลชนสามารถทำให้คนเชื่อว่าแบบอย่างต่าง ๆ ในสังคมจะถูกดำรงไว้ต่อไปหากบุคคลในสังคมส่งเสริมและสนับสนุน 2) สื่อมวลชนสามารถสร้างความรับผิดชอบร่วมกันในสังคม 3) สื่อมวลชนสามารถเปลี่ยนแปลงอย่างการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมจากแบบหนึ่งได้โดยช่วยทำให้เกิดพฤติกรรมใหม่ แต่ต้องใช้เวลาเพื่อเปลี่ยน

สรุปได้ว่า ลักษณะทางประชากร เช่น เพศ สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารและสื่อต่าง ๆ ที่ส่งผลให้เกิดการรับรู้ภาพลักษณ์ที่แตกต่างกัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำเอาตัวแปรด้านประชากร และการเปิดรับสื่อมาเป็นตัวแปรที่ศึกษาเกี่ยวกับ การวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของอาชีพศึกษาตามความคิดเห็นของผู้เรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้ด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์

ความหมายของภาพลักษณ์ ได้มีนักวิชาการ และหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความหมายของภาพลักษณ์ไว้ดังต่อไปนี้

Robinson and Barlow (1959 อ้างถึงใน วิรัช ฤทธิรัตนกุล, 2540: 77) กล่าวว่า ภาพลักษณ์หมายถึง ภาพที่เกิดขึ้นในจิตใจ ซึ่งบุคคลมีความรู้สึกนึกคิดต่อองค์การ สถาบัน ภาพในใจดังกล่าวของบุคคลนั้น อาจจะได้มาทั้งประสบการณ์ตรง (direct experience) และประสบการณ์ทางอ้อม (indirect experience) ของตัวเขาเอง เช่น ได้พบประสบมาด้วยตัวเอง หรือได้ยินได้ฟังมาจากการบอกเล่าของผู้อื่น เพื่อนฝูงญาติมิตร หรือจากกิตติศัพท์เล่าลือต่าง ๆ นานา เป็นต้น

Boulding (1975: 15 อ้างถึงใน วิรัช ฤทธิรัตนกุล, 2544: 77) ได้อธิบายเกี่ยวกับภาพลักษณ์ไว้ว่า ภาพลักษณ์เป็นความรู้ และความรู้สึกของคนเราที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ เป็นความรู้สึกที่เราสร้างขึ้นมาจากหรือความรู้ในเชิงอัตวิสัย (subjective knowledge) เป็นการสะสมสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว

เรา ที่เราเชื่อว่าเป็นจริง ความรู้ในเชิงอัตวิสัยนี้ประกอบกันขึ้นเป็นภาพลักษณ์ของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ในโลกรวมไปถึงพฤติกรรมด้วย

Jefkins (1982: 6) กล่าวว่า ภาพลักษณ์ เป็นสิ่งที่เกิดจากความประทับใจซึ่งเกิดจากความรู้อยู่ และความเข้าใจในข้อเท็จจริงนั้น ๆ

Kotler and Fox (1995 อ้างถึงใน Helena และ Mario, 2010: 73) กล่าวว่า ภาพลักษณ์เป็นความประทับใจโดยรวมของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอาจจะมาจากข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์และอาจแตกต่างกันสำหรับประชาชนจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เนื่องจากองค์กรหนึ่งมีประชากรที่แตกต่างกัน ไม่ได้มีเพียงแต่ภาพลักษณ์การสื่อสารเดียวแต่มีหลายภาพลักษณ์

Mazursky and Jacoby (1986 อ้างถึงใน Helena และ Mario, 2010: 73) ได้กล่าวว่า ภาพลักษณ์หมายถึง ความรู้ความเข้าใจและ/หรือ สิ่งที่มีผล ทั้งจากการจัดการรับรู้อย่างต่อเนื่องและ/หรือ ความจำที่ได้รับมาพร้อมกับปรากฏการณ์ นอกจากนี้ภาพลักษณ์ยังมีหลายภาพลักษณ์และคุณลักษณะของภาพลักษณ์ที่เกิดขึ้นสามารถแตกต่างกันได้ ภาพลักษณ์เดียวสามารถตีความเป็นบวกเป็นกลางหรือเป็นลบต่อองค์กรก็ได้

Soner (2012: 257) ได้อธิบายความหมายของคำว่าภาพลักษณ์ตามทัศนะของ Dichter และ Oktay เขาไว้ว่า ภาพลักษณ์เป็นความคิดเห็นของผู้บุคคล เกี่ยวกับวัตถุสิ่งของ บุคคลหรือองค์กร เป็นความคิดเห็นทั้งในเชิงบวกหรือเชิงลบที่เกิดขึ้นในใจของผู้บุคคล หลังจากผ่านไปสักระยะหนึ่งและการมีปฏิสัมพันธ์กับส่วนต่าง ๆ ในระบบ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546: 821) ระบุว่า ภาพลักษณ์ หรือ จินตภาพ หมายถึง ภาพที่เกิดจากความนึกคิดหรือที่คิดว่าควรจะเป็นเช่นนั้น

ประจวบ อินอ๊อต (2532: 96) กล่าวว่า ภาพลักษณ์คือพลังแฝงที่จะนำไปสู่พฤติกรรม เจตคติของบุคคล กลุ่มบุคคลที่มีต่อสถาบันหรือเป้าหมาย ซึ่งอาจจะเป็นกรณีหรือบุคคล หรือสถาบัน ใด ๆ ก็ได้ ความหมายของบุคคลต่อบุคคลกรณีหรือสถาบันที่มีต่อกรณีใดกรณีหนึ่ง ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับความเชื่อ ความรู้สึกของคนที่อยู่ สิ่งที่จะสะท้อนความรู้สึกคิดของบุคคลที่มีต่อกรณีหรือบุคคลหรือสถาบัน คุณค่าเพิ่ม หรือความนิยมที่มีต่อสถาบัน บุคคลหรือกรณีเรื่องราวใด ๆ

เสวี วงษ์มณฑา (2541: 13) กล่าวว่า ภาพลักษณ์ คือ ข้อเท็จจริง (object face) บวกกับการประเมินส่วนตัว (personal judgment) แล้วกลายเป็นภาพที่ฝังใจอยู่ในความรู้สึกนึกคิดของบุคคล อยู่ยาวนานแสนนานยากที่จะเปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจจะแตกต่างไปจากสภาพความเป็นจริงก็ได้ เพราะว่า ภาพลักษณ์ ไม่ใช่เรื่องของข้อเท็จจริง (Reality) แต่เพียงอย่างเดียวแต่เป็นเรื่องของการรับรู้ (perception) ที่มนุษย์เอาความรู้สึกส่วนตัวเข้าไปปะปนอยู่ในข้อเท็จจริงด้วย

ศิริยา เชื่องศิริกุล (2548: 15) กล่าวว่า ภาพลักษณ์นั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในจิตใจของคน ได้มาจากการได้มีความรู้ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง และความรู้เกี่ยวกับการประเมินคุณค่า ซึ่งสร้างให้เกิดความประทับใจ

วรภาพร คำจับ (2549: 26) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ภาพลักษณ์ หมายถึง ภาพของบุคคล องค์กร หรือสถาบันที่ปรากฏในความรู้สึกหรือในสายตาของผู้ที่พบเห็นซึ่งอาจจะเป็นภาพลักษณ์ในด้านบวก ซึ่งได้แก่คุณงาม ความดีในด้านต่าง ๆ หรืออาจจะเป็นภาพในด้านลบหรือข้อเสียของบุคคล องค์กร หรือสถาบัน ซึ่งภาพที่ปรากฏมักจะประทับอยู่ในความรู้สึกหรือจิตใจของผู้พบเห็น ภาพที่เกิดขึ้นนี้อาจเป็นผลมาจากการได้รับประสบการณ์ทางตรงหรือประสบการณ์ทางอ้อม

วิรัช ฤทธิรัตนกุล (2549: 76) กล่าวว่า ภาพลักษณ์ เป็นภาพที่เกิดขึ้นในใจ (mental picture) ของคนเรา อาจจะเป็นภาพที่มีต่อสิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิตก็ได้ เช่น ภาพที่มีต่อบุคคล (person) องค์กร (organization) สถาบัน (institution) ฯลฯ และภาพดังกล่าว อาจจะเป็นภาพบุคคล องค์กร สถาบัน ฯลฯ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เกิดขึ้นแก่จิตใจของเรา หรืออาจเป็นภาพที่เราเนืองสร้างเองก็ได้

รุ่งราวรรณ เสนารักษ์ (2552: 12) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ภาพลักษณ์ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ที่เกิดขึ้นในใจหรือมโนภาพของบุคคลหรือองค์กรต่าง ๆ ตามที่บุคคลได้รับ การได้เห็นหรือได้สัมผัสไว้ มีลักษณะเป็นทวิลักษณ์ จะมองในด้านบวกหรือด้านลบก็ได้ มองในแง่ดีหรือไม่ดีก็ได้ และมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาตามสถานการณ์ขอสรรพสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไป

จากความหมายของภาพลักษณ์ที่รวบรวมมา กล่าวโดยสรุปได้ว่า ภาพลักษณ์ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของบุคคล ที่มีต่อบุคคล องค์กร สถาบัน อันเกิดจากการรับรู้ และการประเมินค่า ภาพลักษณ์อาจเกิดจากประสบการณ์ตรงหรือประสบการณ์การอ้อมก็ได้ เช่น การพบเห็น ได้ยินได้ฟัง หรือจากการอ่านก็ได้ ซึ่งส่งผลให้บุคคลรับรู้เกี่ยวกับภาพลักษณ์ของ บุคคล องค์กร สถาบัน มีทั้งความรู้สึกที่เป็นบวก เป็นกลาง และเป็นลบ รู้สึกดีหรือไม่ดีต่อปรากฏการณ์ที่ได้รับรู้มา

ความสำคัญของภาพลักษณ์

ภาพลักษณ์นับว่าสำคัญมาก ทั้งต่อองค์กรและบุคคล ดังที่ อรุณ งามดี (2540: 79 อ้างถึงใน นงเยาว์ สุคำภา, 2547: 25) ได้เสนอแนวคิดความสำคัญของภาพลักษณ์ว่า เป็นเรื่องละเอียดอ่อน และเกี่ยวข้องกับหน่วยงานแทบทุกเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็กหรือเรื่องใหญ่ นับตั้งแต่เจ้าหน้าที่สถานที่ทำงาน ผลิตภัณฑ์ การบริการ ทรัพยากรและทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงาน Bernays (อ้างถึงใน วิรัช ฤทธิรัตนกุล, 2549: 77-78) หน่วยงานหรือองค์กรสถาบันใดก็ตามหากมีภาพลักษณ์ ที่เป็นไปในทางที่เสื่อมเสียแล้ว ย่อมส่งผลให้หน่วยงาน สถาบันหรือองค์กรนั้นไม่ได้รับความเชื่อถือหรือ

ความไว้วางใจจากประชาชน อาจเกิดความระแวง สงสัย กลียดชัง หรืออาจจะไม่ได้รับการสนับสนุนต่อหน่วยงานนั้น ๆ ในทางตรงกันข้ามถ้าหาก หน่วยงาน องค์กร หรือสถาบันนั้น ๆ มีภาพลักษณ์ที่ดี ย่อมเป็นภาพที่สวยงาม เป็นไปในทางที่ดี มีความน่าเชื่อถือ ศรัทธา สมควรแก่การไว้วางใจ หรือนำคบหาสมาคมด้วย สอดคล้องกับ ดวงพร คำบุญวัฒน์และวาสนา จันทรสว่าง (2541: 60-61) กล่าวว่า ภาพลักษณ์เป็นภาพที่คนรู้สึกนึกคิดหรือวาดขึ้นในใจ เกิดขึ้นจากการได้รับข้อมูลข่าวสารทั้งประสบการณ์ทางตรงหรือทางอ้อม บวกกับความรู้สึกนึกคิดที่เกิดขึ้นในจิตใจและความประทับใจ การมีภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กรและบุคคล เป็นสิ่งจำเป็นต่อชื่อเสียงขององค์กร การได้รับความร่วมมือ ความเชื่อถือ ความศรัทธา และการยอมรับ ส่งผลให้องค์กรประสบผลสำเร็จในการดำเนินงาน แต่ถ้าหากองค์กรใดมีภาพลักษณ์ที่ไม่ดี ย่อมได้รับการต่อต้าน และการดูหมิ่นเกลียดชัง (จิตทิพย์ ศิริประภายเพ็ชร, 2537: 22) ภาพลักษณ์จึงเป็นรากฐานแห่งความมั่นคงขององค์กร ถ้ามีภาพลักษณ์ที่ดี แม้ในวิกฤตการณ์เกิดขึ้นก็สามารถแก้ไขได้ง่าย เสมือนหนึ่งร่างกายของคนที่แข็งแรง มีภูมิคุ้มกันโรค หากได้รับเชื้อโรคหรือมีอาการเจ็บป่วยอาการก็จะไม่ร้ายแรงและหายเร็วกว่าปกติ

ดวงพร คำบุญวัฒน์ และวาสนา จันทรสว่าง (2541) กล่าวถึงความสำคัญของภาพลักษณ์ อาจมีสาเหตุมาจาก 1) ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารและการสื่อสารดาวเทียม อย่างยิ่ง การสื่อสารมวลชนทำให้คนในสังคมต่าง ๆ รับประทานอาหารเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วโลกอย่างรวดเร็วซึ่งส่งผลต่อภาพลักษณ์ 2) องค์กรต่าง ๆ ได้รับความสนใจจากสาธารณชน และมวลชนมากขึ้น ทุกคนต้องการรับรู้และมีส่วนเกี่ยวข้องในการแสดงความคิดเห็น เพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจ 3) ภาพลักษณ์เป็นรากฐานแห่งความมั่นคงขององค์กร ถ้าองค์กรมีภาพลักษณ์ที่ดีนับเป็นการเตรียมความพร้อมขององค์กร แม้มีวิกฤตการณ์เกิดขึ้นก็สามารถแก้ไขทำให้เหตุการณ์กลับเป็นปกติ ได้ อย่างทันท่วงที ดังนั้น ภาพลักษณ์หน่วยงาน (วิจิตร อวระกุล, 2534: 150) จึงควรศึกษาจากความคิดเห็นของคนส่วนมากหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานนั้น ถ้าผลที่สำรวจออกมาเป็นภาพลักษณ์ไม่ดีหรือปานกลาง หน่วยงานนั้นจะต้องรีบเร่งสร้างภาพลักษณ์ให้ดีขึ้น มิฉะนั้น หากภาพลักษณ์หน่วยงานตกต่ำลง จะพาให้การดำเนินงานของหน่วยงานนั้นล้มเหลวได้ การมองภาพลักษณ์จากบุคคลที่เกี่ยวข้องนั้น โดยปกติแล้วภาพลักษณ์สามารถมองได้ 2 มุมมอง ปารีชาติ นวลฉวี (2547: 12) และ รุ่งราวรรณ เสนารักษ์ (2552: 14) คือ 1) มุมที่บุคคลหรือบุคคลใดในองค์กรมองภาพลักษณ์ตนเอง การมองภาพลักษณ์ตนเองเป็นการรับรู้ภาพโดยรวมของบุคคลที่มีต่อตนเอง ซึ่งอาจตรงหรือไม่ตรงกับความเป็นจริง ภาพลักษณ์ของบุคคลมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เกิดขึ้นอย่างช้า ๆ โดยมีการเปลี่ยนแปลงตามการเจริญเติบโตและพัฒนาการตามวัย มีการพัฒนาอย่างสมบูรณ์ที่สุดในวัยผู้ใหญ่ อันเป็นผลมาจากการรวบรวมประสบการณ์ การรับรู้จากสิ่งแวดล้อมทั้งภายในภายนอก (Lambert,

1979: 23-30; Roberts, 1978: 269-277 อ้างถึงใน รุ่งราวรรณ เสนารักษ์, 2552: 14) การมองภาพลักษณ์ขององค์กรจากบุคคลในองค์กรหรือภาพลักษณ์กระจกเงาเป็นการรับรู้ภาพโดยรวมที่บุคคลในองค์กรหรือผู้บริหารมององค์กรตามความนึกคิดของตนเองซึ่งอาจจะตรงหรือไม่ตรงกับความเป็นจริง อาจจะสวຍสง่างามตามความนึกคิดของเขา ซึ่งอาจจะแตกต่างจากประชาชน กลุ่มเป้าหมาย ผู้บริโภค ผู้รับบริการ ก็ได้ 2) มุมมองที่บุคคลมองภาพลักษณ์ของคนอื่น หรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดภาพลักษณ์จากมุมมองนี้เป็นสิ่งที่วงการธุรกิจการตลาด การโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้ความสนใจเป็นอย่างมาก เพราะเป็นภาพที่เกิดจากความรู้สึกนึกคิดของบุคคลอื่น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กรในการประเมินสถานภาพตนเองได้ถูกต้องว่าปัจจุบันภาพลักษณ์ขององค์กรเป็นไปในทิศทางใด

สรุปคือ ภาพลักษณ์เป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับองค์กร เพราะภาพลักษณ์ที่ดีจะเรียกศรัทธา ความเชื่อมั่น การยอมรับจากบุคคล ส่งผลให้องค์กรนั้น ๆ ประสบผลสำเร็จและถ้าบุคคล มองภาพลักษณ์ในด้านลบ หรือไม่ดี ก็อาจจะทำให้องค์กรนั้นประสบปัญหาได้อย่างมาก ดังนั้น การศึกษาเพื่อวัดหรือประเมินภาพลักษณ์จึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อที่จะได้ทราบสถานะของภาพลักษณ์ขององค์กรว่าเป็นเช่นใด โดยการสำรวจทั้งจากบุคคลภายในองค์กร และบุคคลภายนอกที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อที่จะใช้เป็นข้อมูลนำมาปรับปรุงแก้ไขหรือส่งเสริมส่วนที่เสียหาย เพื่อให้องค์กรเกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อไป

ลักษณะของภาพลักษณ์

สภารัตน์ ม่วงศิริ (2547: 15) ได้สรุปใจความเกี่ยวกับภาพลักษณ์ดังนี้คือ 1) ภาพลักษณ์สามารถเปลี่ยนแปลงได้ โดยจะไม่ถาวรถ้าไม่ใช่ข้อเท็จจริง เช่น ข่าวลือ และหากเป็นภาพลักษณ์ทางลบจะแก้ไขได้ยาก 2) ภาพลักษณ์เป็นได้ทั้งนามธรรมและรูปธรรม โดยภาพลักษณ์ที่เป็นรูปธรรม จะทำให้เห็นได้ชัดเจน 3) ภาพลักษณ์จะเป็นสิ่งที่อยู่นิ่ง ถ้านำเสนอจากข้อเท็จจริง 4) ภาพลักษณ์ต้องเป็นสิ่งที่ทำให้ดูง่ายและแตกต่างโดยสื่อความหมายได้อย่างครบถ้วน วิจิตร อวระกุล (2534: 189) กล่าวถึงลักษณะของภาพลักษณ์ดังนี้คือ 1) เป็นภาพลักษณ์เปลี่ยนแปลงได้ตามเหตุการณ์ การกระทำที่เกิดขึ้น ตามท่าทีความรู้สึกและทัศนคติของประชาชนในขณะนั้นที่มีต่อหน่วยงาน 2) ภาพลักษณ์ที่เสียไปแล้วมักแก้ไขได้ยาก 3) ภาพลักษณ์ที่เป็นนามธรรม เกิดจากการเผยแพร่โฆษณา จะเกิดขึ้นเร็วและสลายได้เร็ว แต่ภาพลักษณ์ที่เป็นรูปธรรม เช่นการกระทำ การบริการแก่สังคมฯ จะเป็นภาพที่คงทนถาวร 4) ภาพลักษณ์ที่ไม่ค่อยถาวร เช่น ข่าวลือ การให้ร้ายป้ายสี ถ้าพิสูจน์ความจริง ชี้แจงข้อเท็จจริง และการประพฤติปฏิบัติดีมาแต่หลัง ก็จะช่วยให้อภาพลักษณ์ประเภทนี้สลายไปรวดเร็ว เพราะข่าวลือกลัวข้อเท็จจริง เสรี วงมณฑา (2541: 15) กล่าวไว้ว่า ลักษณะของภาพลักษณ์ (image) คือ องค์ประกอบระหว่างข้อเท็จจริง (objective face) กับการประเมินส่วนตัว (personal judgment)

ของใครคนใดคนหนึ่งกลายเป็นความจริงแห่งการรับรู้ (perceptual) ของบุคคลไม่ใช่ข้อเท็จจริงที่ปราศจากอคติใด ๆ (factual reality) และ วัตินาวดี ศิริทองถาวร (2546: 155-156) ได้กล่าวถึงลักษณะของภาพลักษณ์ขององค์การโดยสรุปไว้ดังนี้ 1) ภาพลักษณ์เกิดจากความประทับใจ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และข่าวสารเกี่ยวกับองค์การที่ประชาชนได้รับ 2) ภาพลักษณ์สามารถเปลี่ยนแปลงและเกิดขึ้นได้เสมอ กล่าวคือ อาจเปลี่ยนจากภาพลักษณ์ที่ดีเป็นภาพลักษณ์ที่ไม่ดี ไม่ดีเป็นดีก็ได้ องค์การควรมีการสำรวจภาพลักษณ์อย่างสม่ำเสมอ เพื่อส่งเสริม รักษา หรือแก้ไขให้ภาพลักษณ์ที่ดีคงอยู่ตลอดไป 3) ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่หยุดนิ่ง หมายถึง เป็นสิ่งที่ไม่ต้องโต้แย้งกับความเป็นจริง แต่จะต้องถูกนำเสนออย่างสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกับความจริง นั่นคือ ปรัชญา นโยบาย การดำเนินงาน การประพฤติปฏิบัติ รวมทั้งคุณภาพของสินค้าหรือบริการขององค์กร 4) ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่น่าเชื่อถือ คือเป็นการสร้างภาพเกี่ยวกับบุคคล องค์กร สถาบัน หรือสิ่งต่าง ๆ ให้มันคงเป็นที่ยอมรับโดยอยู่บนพื้นฐานของความน่าเชื่อถือ 5) ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดเจน ถูกสร้างขึ้นจากสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรม เรียกได้ว่า เป็นการสร้างจินตนาการรูปธรรมเพื่อตอบสนองดึงดูดใจและความรู้สึกทางอารมณ์ 6) ภาพลักษณ์จะต้องทำให้เป็นสิ่งที่ดูง่ายและแตกต่าง นั่นคือ ต้องชัดเจน ง่ายต่อการเข้าใจ ง่ายต่อการจดจำ มีความแตกต่าง นั่นคือ การสร้างภาพลักษณ์ใหม่ที่โดดเด่น (identity) นั่นเอง รัตนธิดา จันทร์ตรง (2549), นัยนา สังฆะเกตุ (2551), Boorstin (1973) กล่าวถึงคุณลักษณะของภาพลักษณ์ไว้ 6 ประการคือ 1) ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่เกิดจากการสังเคราะห์ขึ้นมา (an image is synthetic) เพื่อสนองต่อวัตถุประสงค์และสร้างความประทับใจบางอย่าง 2) ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่สามารถเชื่อถือได้ (an image is believable) 3) ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่คงอยู่ (an image is passive) และถูกสมมติขึ้นให้เหมาะสมกับสภาพเหตุผล และความเป็นจริง 4) ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่ชัดเจนและคงทน (an image is vivid and concrete) 5) ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่ทำให้เข้าใจได้ง่าย (an image is simplified) 6) ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่คลุมเครือ (an image is ambiguous) ระหว่างจินตนาการและความรู้สึก

สรุป เกี่ยวกับ ลักษณะของภาพลักษณ์ได้ดังนี้คือ ภาพลักษณ์เกิดจากความประทับใจ ที่เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงได้ตามเหตุการณ์ แต่ภาพลักษณ์ที่เสียไปแล้วมักจะแก้ไขได้ยาก เป็นได้ทั้งนามธรรม ที่เกิดขึ้นได้เร็วและสลายได้เร็ว เป็นภาพลักษณ์ที่ไม่ถาวร เช่น ข่าวลือ เป็นต้น และรูปธรรม เช่นการกระทำ จะเป็นภาพที่คงทนถาวร คือเป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดเจน เป็นสิ่งที่น่าเชื่อถือ โดยภาพลักษณ์จะต้องทำให้ดูแตกต่าง และง่ายต่อการเข้าใจ

ประเภทของภาพลักษณ์

วิรัช ลภีรัตนกุล (2549: 81-83) ได้จำแนกภาพลักษณ์ออกเป็นประเภทสำคัญ ๆ ได้ 4 ประเภท ดังนี้คือ 1) ภาพลักษณ์ของบริษัท (corporation image) คือ ภาพที่เกิดขึ้นในจิตใจของประชาชนที่มีต่อบริษัทหรือหน่วยงานธุรกิจแห่งใดแห่งหนึ่ง มีความหมายค่อนข้างกว้าง และยังหมายรวมถึงตัวบริการถึงตัวหน่วยงานธุรกิจ ฝ่ายจัดการและสินค้าหรือบริการของบริษัทแห่งนั้นด้วย 2) ภาพลักษณ์ของสถาบันหรือองค์กร (institutional image) คือ ภาพที่เกิดขึ้นในใจของประชาชน ที่มีต่อสถาบัน หรือองค์กร ซึ่งโดยมากมักจะเน้นไปทางด้านตัวสถาบันหรือองค์กรเพียงอย่างเดียว ไม่รวมถึงสินค้าหรือบริการจำหน่าย 3) ภาพลักษณ์ของสินค้าหรือบริการ (product/service image) คือ ภาพที่เกิดขึ้นในใจของประชาชนที่มีต่อสินค้าหรือบริการของบริษัทเพียงอย่างเดียว ไม่รวมถึงตัวองค์กรหรือบริษัท 4) ภาพลักษณ์ที่มีต่อสินค้าตราใดตราหนึ่ง (brand image) คือ ภาพลักษณ์ของตราสินค้า ยี่ห้อโดยยี่ห้อหนึ่งหรือตรา (brand) ใดตราหนึ่ง สิ่งสำคัญของภาพลักษณ์อีกประการหนึ่งก็คือ ตราหรือยี่ห้อ (brand) นั้นควรจะมีคุณสมบัติพิเศษและมีเอกลักษณ์เป็นของตนเองที่ไม่เหมือนใคร จึงทำให้ตราสินค้านั้นหรือผลิตภัณฑ์นั้นอยู่เหนือการแข่งขัน จากบริษัทคู่แข่งอื่น ๆ

Fefkin (1982 อ้างถึงใน วิลาวรรณ แก้วอ่อน, 2550; พงษ์เทพ วรกิจโกศาทร, 2537) ได้จำแนกภาพลักษณ์ออกเป็น 10 ประเภทดังนี้คือ 1) ภาพลักษณ์เชิงซ้อน (multiple image) เป็นภาพลักษณ์ของหน่วยงานในสายตาคนทั่วไป ซึ่งจะแตกต่างกันออกไป บุคคลเหล่านั้น มีความรู้ความเข้าใจ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม การศึกษาและสถานที่อยู่ที่แตกต่างกัน สมาชิกในสังคมจะมีภาพลักษณ์ขององค์กรไม่เหมือนกัน บุคคลหนึ่งก็อาจจะทั้งภาพลักษณ์ที่เป็นทางบวกต่อเรื่องหนึ่งและภาพลักษณ์ที่เป็นลบในอีกเรื่องหนึ่งเช่นกัน 2) ภาพลักษณ์ปัจจุบัน (current image) เป็นภาพลักษณ์ตามความเป็นจริงในปัจจุบัน ที่กลุ่มบุคคลมีต่อหน่วยงานเป็นภาพลักษณ์เชิงบวกหรือลบก็ได้ ที่เป็นไปในทิศทางเดียว มีทัศนคติที่เหมือนกันของคนส่วนใหญ่ในสังคม เช่น ภาพลักษณ์ที่ไม่ดีของตำรวจและนักการเมือง เป็นต้น 3) ภาพลักษณ์กระจกเงา (mirror image) เป็นภาพลักษณ์ที่บุคคลภายในองค์กรมองภาพลักษณ์ของตน เปรียบเสมือนคนเราส่องกระจกที่จะเห็นภาพตนในกระจก อาจจะมีมองว่าดีสง่างามแล้วแต่บุคคลภายนอกหรือประชาชนกลุ่มเป้าหมายอาจมองว่าไม่ดีก็เป็นได้ 4) ภาพลักษณ์ที่พึงปรารถนา (wish image) เป็นภาพลักษณ์ที่บุคคลภายในองค์กรอยากให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีแก่องค์กรของตน ทั้งที่เป็นหน่วยงาน บุคคล หรือสินค้า เช่น เป็นองค์กรที่มีความรับผิดชอบ อาหารหรือร้านอาหารไทยในสายตาชาวต่างประเทศ เป็นต้น 5) ภาพลักษณ์สูงสุดที่ทำได้ (optimum image) เป็นภาพลักษณ์ที่ตระหนักในความเป็นจริงและมีความเข้าใจ การรับรู้ของผู้รับข่าวสาร อุปสรรคของการใช้สื่อต่าง ๆ สภาพแวดล้อมที่ยากจะควบคุม เป็นอุปสรรคต่อการสร้างภาพลักษณ์ที่พึง

ปรารถนาได้ ดังนั้นควรพิจารณาภาพลักษณ์ภายใต้เงื่อนไขและสภาวะที่เป็นไป ไม่ทำให้ภาพลักษณ์ที่พึงปรารถนามีความสูงส่งมากเกินไปจนความเป็นจริง 6) ภาพลักษณ์ที่ถูกต้องและไม่ถูกต้อง (correct and incorrect image) เป็นภาพลักษณ์ที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง อาจเป็นเพราะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น อุบัติเหตุ ข่าวลือ ฯลฯ ซึ่งไม่ถูกต้องก็ต้องแก้ไขให้ถูกต้อง 7) ภาพลักษณ์สินค้าและบริการ (product and service image) สินค้าหรือบริการบางประเภทก็มีภาพลักษณ์เป็นของตัวเอง มีทั้งภาพลักษณ์ที่ดีและไม่ดี เช่น บุหรี่ อาบอบนวด ทางตรงกันข้ามเช่น ยาสีฟัน ครีมบำรุงผิว โรงพยาบาล ฯ ไม่ว่าจะจะมีภาพลักษณ์ทางบวก ลบ หรือเป็นกลางก็ตาม ก็ต้องมีการปรับปรุง หรือสร้างภาพลักษณ์ให้มีเอกลักษณ์และดีขึ้น 8) ภาพลักษณ์ตราสินค้า (brand image) มีลักษณะคล้ายกับภาพลักษณ์สินค้า เพียงแต่กรณีนี้เป็น ตราสินค้า ยี่ห้อสินค้า สัญลักษณ์คือ เป็นสินค้ายี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง 9) ภาพลักษณ์องค์กร (corporation image) เป็นภาพลักษณ์ขององค์การใดองค์การหนึ่งโดยเน้นภาพรวมขององค์การ โดยรวมถึงสินค้า ยี่ห้อสินค้า ระบบบริหาร ความมั่นคง บุคลากรมีคุณภาพ ความรับผิดชอบต่อสังคม ภาพลักษณ์ขององค์กรค่อนข้างกว้างขวาง 10) ภาพลักษณ์สถาบัน (institution image) คล้าย ๆ กับภาพลักษณ์องค์กรเพียงแต่มุมมองภาพลักษณ์แคบกว่า เพียงแต่มุมมองเฉพาะตัวบริษัท หรือตัวสถาบัน ความรับผิดชอบต่อสถาบันที่มีต่อสังคม ความก้าวหน้า คือคุณภาพและพฤติกรรมของสถาบันแต่เพียงอย่างเดียว

ตรึงตา ทรัพย์สังแสง (2542: 20 อ้างถึงในไพศาล คงสถิตสถาพร, 2549: 25-26) กล่าวว่าประเภทของภาพลักษณ์นั้นจะช่วยให้เกิดความเข้าใจและสามารถนำภาพลักษณ์แต่ละประเภทไปใช้ให้เกิดประโยชน์ให้ถูกต้องและเหมาะสมในการจัดการภาพลักษณ์นั้น ก่อนที่จะกำหนดภาพลักษณ์ที่พึงปรารถนาต้องทราบ และตรวจสอบถึงภาพลักษณ์ปัจจุบันขององค์การก่อนว่ามีภาพลักษณ์เป็นเช่นไร จะมีแต่แนวทางที่ครอบคลุมเนื้อหาของภาพลักษณ์ที่พึงปรารถนาเท่านั้นเอง

การเกิดภาพลักษณ์

พงษ์เทพ วรภิกโกคาทร (2537) ได้อธิบายแนวคิดเกี่ยวกับการเกิดภาพลักษณ์ไว้ว่า การเกิดภาพลักษณ์ในแต่ละบุคคลนั้นเกิดจากการที่บุคคลได้รับเหตุการณ์ต่าง ๆ จากภายนอกซึ่งยังไม่สามารถสร้างเป็นภาพลักษณ์ได้ทันทีแต่จะมีการพัฒนาสร้างเป็นภาพขึ้นตามขั้นตอนและปัจจัยที่เกี่ยวข้องคือ 1) เหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม (event and environment) มีเหตุการณ์ในสังคมที่เกิดขึ้นอย่างมากมายแต่มีเพียงไม่กี่เหตุการณ์ที่บุคคลจะรับเข้ามาในตัว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจะมีคุณค่าดีหรือเลว จะสำคัญหรือไม่ จะมีความหมายอะไร ย่อมขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่อยู่กับเหตุการณ์ มีอิทธิพลทั้งก่อนและหลังการรับรู้ มีอิทธิพลต่อความสมบูรณ์หรือการขาดหายไป ระยะเวลาของความจำในเหตุการณ์นั้น ๆ ด้วย 2) ช่องทางสื่อสาร (communication channel) เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจะ

เข้าสู่เราได้โดยช่องทางการสื่อสาร แต่ละช่องทางยังมีประสิทธิภาพทางด้านการรับรู้ ความสมบูรณ์ของเหตุการณ์แตกต่างกันออกไป ช่องทางการสื่อสารจะเป็นช่องทางแรกของการรับรู้เหตุการณ์ ซึ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลในขั้นตอนนี้ คุณสมบัติของข่าวสาร ตัวสื่อ ย่อมมีความสำคัญที่สุด

3) องค์ประกอบเฉพาะบุคคล (personal elements) หรือปัจจัยเฉพาะบุคคล ทั้ง 5 คือ ทักษะการสื่อสาร ทศนคติ ความรู้ ระบบสังคมและวัฒนธรรม ต่างมีอิทธิพลต่อการรับรู้เรื่องราว กล่าวคือ ปัจจัยแต่ละบุคคลจะทำให้มองเห็นภาพ ความหมาย ไม่เหมือนกัน 4) การรับรู้และความประทับใจ (perception and impression) ภาพลักษณ์ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ทันทีทันใด เมื่อเหตุการณ์ผ่านเข้ามาทางช่องทางการสื่อสารและมีปัจจัยเฉพาะบุคคลทั้ง 5 ประการที่คอยพิจารณาเหตุผลนั้นเสียก่อน โดยการรับรู้ซึ่งเป็นตัวแปลงเหตุการณ์ให้เป็นไปในความหมายตามความคิดของบุคคลนั้น ส่วนความประทับใจมีความสำคัญในการรับรู้อีกลักษณะหนึ่ง โดยจะเกี่ยวข้องกับคุณภาพ และปริมาณความทรงจำ ถ้ามีความประทับใจมากก็จะจดจำได้มากและนาน นอกจากนี้ยังมี เสรี วงษ์มณฑา (2541) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ ดังต่อไปนี้คือ 1) ผู้บริหาร (executive) องค์กรจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้บริหาร ซึ่งต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ดี มีนโยบายการบริหารที่ดี ชื่อสัตย์หน่วยงานนั้นก็จะมีภาพลักษณ์ที่ดี ถ้าเปรียบเทียบกับองค์กรที่เกี่ยวข้องกับอาชีวศึกษา ก็คือ ผู้บริหารของอาชีวศึกษา เช่น ผู้อำนวยการวิทยาลัย เป็นต้น 2) พนักงาน (employee) หน่วยงานที่ดีจะต้องมีพนักงานที่มีความสามารถ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีวิญญาณของการให้บริการและมีบุคลิกภาพดี ถ้าเปรียบกับอาชีวศึกษา ก็คือ บุคคลกรภายในองค์กรอาชีวศึกษา สถาบันการศึกษา เช่น ครูอาจารย์ พนักงานและบุคคลทั่วไปนั่นเอง 3) สินค้า (product) รวมทั้งบรรจุภัณฑ์ด้วย ต้องเป็นสินค้าที่ดี มีคุณภาพ มีประโยชน์ ตรงกับข้อความโฆษณาที่เผยแพร่ มีบรรจุภัณฑ์ที่สวยงาม ทันสมัย ถ้าเปรียบเทียบกับอาชีวศึกษา ก็คงหมายถึง นักเรียนนักศึกษาที่ศึกษาด้านอาชีวศึกษา ที่ต้องมีคุณภาพทั้งทางด้านทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มีระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม มนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นที่ต้องการของสถานประกอบการ ภาคอุตสาหกรรมและการบริการทั้งหลาย เป็นต้น 4) การดำเนินธุรกิจ (business practice) หมายถึง การค้าขายและการคืนกำไรสู่สังคม หน่วยงานจะมีภาพลักษณ์ที่ดีได้ก็ต่อเมื่อมีการดำเนินการธุรกิจที่ซื่อสัตย์ ตรงไปตรงมา มีคุณธรรมจริยธรรม และควรมีการคืนกำไรสู่สังคมในรูปแบบของกิจกรรมสาธารณะและการกุศลต่าง ๆ ถ้าเปรียบเทียบกับอาชีวศึกษา ก็คงหมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอน การบริหารงานบุคคล และกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ทั้งด้านวิชาการ ด้านความช่วยเหลือทาง วิชาชีพ การมีส่วนร่วมร่วมกับสังคมในการทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ 5) เครื่องมือเครื่องใช้หรืออุปกรณ์ในสำนักงาน (artifacts)

หน่วยงานต้องมีสิ่ง que แสดงสัญลักษณ์ของหน่วยงานได้แก่ เครื่องมือเครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์สำนักงาน ครุภัณฑ์ และควรมีโลโก้ขององค์กรแสดงอยู่ด้วย

องค์ประกอบของภาพลักษณ์

Boulding (1975: 175) และสุภารัตน์ ม่วงศิริ (2547: 16) องค์ประกอบของภาพลักษณ์อาจแยกได้ 4 ส่วน โดยองค์ประกอบทั้ง 4 ส่วนจะมีความเกี่ยวข้องกันไม่สามารถแยกออกเป็นส่วน ๆ ได้ ดังนี้ 1) องค์ประกอบเชิงการรับรู้ (perceptual component) เป็นสิ่งที่บุคคลจะได้จากการสังเกตโดยตรง สิ่งที่ถูกสังเกตนั้นจะเป็นสิ่งที่นำไปสู่การรับรู้ อาจจะเป็นบุคคล สถานที่ เหตุการณ์ ความคิด หรือวัตถุ สิ่งของต่าง ๆ เราจะได้ภาพต่าง ๆ ผ่านการรับรู้นี้ 2) องค์ประกอบเชิงความรู้ (cognitive component) ได้แก่ภาพลักษณ์ที่เป็นความรู้เกี่ยวกับลักษณะประเภท คุณสมบัติ ความแตกต่างของสิ่งต่าง ๆ ที่ได้จากการสังเกตสิ่งที่ถูกรับรู้ 3) องค์ประกอบเชิงความรู้สึก (affective component) ได้แก่ภาพลักษณ์ของบุคคลที่เกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกยอมรับหรือไม่ยอมรับ ชอบหรือไม่ชอบ 4) องค์ประกอบเชิงกระทำ (cognitive component) เป็นภาพลักษณ์ที่เกี่ยวกับความมุ่งหมายหรือเจตนาที่จะเป็นแนวทางปฏิบัติตอบโต้ สิ่งเหล่านี้ อันเป็นผลปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเชิงความรู้สึกและความรู้ สรุปได้ว่า เพื่อให้ได้มาซึ่งภาพลักษณ์ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง บุคคลจะต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบภาพลักษณ์ ตั้งแต่องค์ประกอบเชิงการรับรู้ ที่ได้รับการสังเกตโดยตรง นำมาสู่การรับรู้จากนั้นก็สังเกตสิ่งที่รับรู้เพื่อให้ได้ความรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ ตามองค์ประกอบเชิงความรู้ และท้ายที่สุดจะเกิดแนวทางการปฏิบัติตอบโต้สิ่งนั้นตามองค์ประกอบเชิงกระทำ

ภาพลักษณ์ที่ดีและพึงปรารถนา

Boulding (1975) ภาพลักษณ์ที่เกิดขึ้นต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด เมื่อพิจารณาจากองค์ประกอบของความสัมพันธแล้ว จะก่อตัวจากการผสมผสานระหว่างองค์ประกอบเชิงความรู้ การรับรู้ ความรู้สึก และการกระทำ จนทำให้เกิดเป็นภาพขึ้น ความแตกต่างของสิ่งต่าง ๆ นั้นเป็นความรู้สึกที่เกิดจากการตีความหมายแก่สิ่งที่ถูกสังเกต ความรู้ที่สร้างขึ้นมาเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดจากประสบการณ์เดิม เกิดเป็นความรู้สึกที่มีต่อสิ่งที่ถูกสังเกตนั้น ๆ ประสบการณ์และข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนได้รับ สิ่งเหล่านี้ย่อมก่อตัวขึ้นเป็นความประทับใจ ซึ่งอาจจะเป็นไปในทางที่ดีหรือไม่ดีก็ได้ แล้วแต่พฤติกรรม หรือการกระทำขององค์กร ซึ่งต้องทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ภาพลักษณ์ขององค์กรนั้นจะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับสภาพองค์กร และจุดยืนขององค์กรนั้น ๆ อย่างเช่น ท่านผู้มีประสบการณ์การทำงาน ทั้งภาครัฐและเอกชนได้ กล่าวถึงภาพลักษณ์องค์กรที่ดีพึงมีไว้ดังนี้ อำนวย วีรวรรณ (2540: 91-92) คือ 1) เป็นองค์กรที่เจริญก้าวหน้าทันโลก องค์กรใดที่เป็นเช่นนั้นย่อมมีความคล่องตัวในการปรับกิจกรรมให้ออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ ผลที่ออกมาย่อมก่อให้เกิดความดีใจ 2) มีบริการและสัมพันธ์อันดีกับลูกค้า ลูกค้าเป็นผู้ใช้ผลผลิต

ย่อมต้องการองค์กรที่มีสัมพันธภาพที่ดี สนองความต้องการของลูกค้า และสามารถจัดสินค้าหรือบริการสนองความต้องการได้อย่างถูกต้อง 3) มีระบบบริหารและฝ่ายจัดการที่สูงด้วยประสิทธิภาพ เป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ผลผลิตสินค้าและบริการที่ดีแก่สังคม ส่งผลให้องค์กรมีความมั่นคง เศรษฐกิจของประเทศก็มั่นคงด้วย 4) ทำคุณประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้แก่ส่วนรวม 5) ปฏิบัติงานในกรอบกฎหมายบ้านเมือง เพื่อรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม องค์กรเช่นนี้จะเป็นองค์กรที่สังคมต้องการ 6) มีความรับผิดชอบต่อสังคมในระดับที่สูง องค์กรถือได้ว่า เป็นองค์กรที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ควรคำนึงถึงความก้าวหน้า ความมั่นคง สวัสดิการและการเกื้อหนุนในระดับมาตรฐานแก่ประชาชน ทั้งในด้านการศึกษา ศิลธรรม เป็นต้น ในการมองภาพลักษณ์ขององค์กรแต่ละองค์กรว่าดีหรือไม่ดีนั้น ย่อมต้องมีหลักเกณฑ์ในการมอง ในแต่ละคนอาจมีหลักในการมองภาพลักษณ์ขององค์กรที่แตกต่างกัน ภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กรนั้น รัตนา ปัญญาดี (2541: 28) กล่าวว่า ภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร เช่น 1) ภาพลักษณ์ความรู้ 2) ภาพลักษณ์ความดีและความสุภาพอ่อนน้อม 3) ภาพลักษณ์ความขยันขันแข็ง 4) ภาพความทันสมัย 5) ภาพของประสิทธิภาพในการทำงานและการให้บริการ 6) ภาพของความรับผิดชอบต่อลูกค้าและประชาชน 7) ภาพของความรับผิดชอบต่อสังคม และภาพลักษณ์อาจเป็นไปในทางลบ หรือไม่ดีได้ ทั้ง ๆ ที่องค์กรไม่มีเจตนาที่จะเสริมสร้างขึ้นมา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ 1) องค์กรมีพฤติกรรมเป็นไปในทางลบจริง ไม่สามารถควบคุมหรือปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ภายในเวลาอันสมควร 2) พฤติกรรมขององค์กรอาจจะดี แต่ข่าวสารบางอย่างอาจจะทำให้เกิดการเข้าใจผิด เช่น เกิดจากข่าวลือ ข่าวร้ายที่ไม่เป็นความจริง เป็นต้น 3) พฤติกรรมองค์กรดี แต่ไม่เป็นไปตามความคาดหวังของประชาชน 4) พฤติกรรมขององค์กรดีแต่อาจเกิดจากคู่แข่งที่ไม่ปรารถนาดีปล่อยข่าวหรือให้ข่าวในทางไม่ดีหรือกลั่นแกล้ง 5) สื่อมวลชนประสงค์จะได้ข่าวจากองค์กร แต่องค์กรไม่ให้ข่าว สื่อมวลชนอาจใช้วิธีลวงข่าวเพื่อหวังที่จะให้มีการแถลงหรือแก้ข่าว สรุปก็คือ ภาพลักษณ์ในทางลบอาจเกิดจาก ตัวองค์กรเอง เกิดจากองค์กร หรือบุคคลอื่น เช่น คู่แข่ง และสื่อมวลชน เป็นต้น ส่วนการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีนั้น ต้องอาศัยระยะเวลา ภาพลักษณ์จะปล่อยให้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติไม่ได้ เพราะอาจจะไม่เป็นไปตามที่ต้องการ หรือที่คาดหวังไว้ กลวิธีในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีคือ การประชาสัมพันธ์ ภาพลักษณ์ที่สร้างสรรค์ประกอบด้วย การส่งเสริม การป้องกัน การรักษา และการแก้ไข ตามที่ ดวงพร คำนูญวัฒน์และวาสนา จันทร์สว่าง, 2536: 83-86) ได้เสนอกลวิธีในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดี คือ 1) การสำรวจภาพลักษณ์ กำหนดขอบเขตของภาพลักษณ์ที่จะสร้าง สำรวจลักษณะเดิมว่ามีหรือไม่อย่างไร จากกลุ่มเป้าหมาย ใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ในการสร้างภาพลักษณ์ผสมผสานกับวิธีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ และเสรี

วงษ์มณฑา (2541: 75) การที่จะค้นพบภาพลักษณ์ขององค์กร จะต้องลงทุนทำวิจัยเพื่อให้ทราบว่า ในตอนนี้เป็นเช่นไร มักจะเป็นการวิจัยความคิดของสาธารณชน ที่มีต่อองค์กร 2) ส่งเสริมป้องกัน และการรักษาภาพลักษณ์ให้คงทนถาวร เป็นเรื่องที่สำคัญมาก เพราะภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา การส่งเสริมป้องกันและรักษาภาพลักษณ์จึงเป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งต้องอาศัย การประชาสัมพันธ์เชิงรุก 3) การแก้ปัญหาภาพลักษณ์เชิงลบ อาจเกิดขึ้นจากความผิดพลาด ข่าวลือ อุบัติเหตุ หรือบ่อนทำลาย ซึ่งต้องดำเนินแก้ไขด้วยการบริหาร และการประชาสัมพันธ์ โดยวางแผนป้องกันและเตรียมพร้อมเสมอ

สรุป ภาพลักษณ์ขององค์กร เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นและสามารถแปรเปลี่ยนได้ ทั้งที่เกิดจากบุคคล องค์กร ภายนอก หรือเกิดจากพฤติกรรมของบุคคลหรือพฤติกรรมภายในองค์กรเอง มีทั้งภาพลักษณ์ ที่เป็นบวก เช่น รู้สึกดี ให้ความเชื่อมั่น และภาพลักษณ์ที่เป็นลบ เช่น ไม่ชอบ ไม่สนับสนุน เป็นต้น ภาพลักษณ์ที่ดีต้องเป็นการนำเสนอข้อเท็จจริง และไม่ควรให้เกิดเองตามธรรมชาติ ควรใช้วิธีการ ประชาสัมพันธ์หรือโฆษณาองค์กรให้ประชาชนหรือผู้รับข่าวสาร มองเห็นภาพลักษณ์ขององค์กรไปในทางที่ดี รวมทั้งต้องหาวิธีส่งเสริม ปรับปรุง และวิธีแก้ไขในส่วนที่บกพร่องอย่างสม่ำเสมอ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์

วิจิต อวระกุล (2543: 153) กล่าวถึง ปัจจัยที่ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ โดยแบ่งออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้ 1) พฤติกรรม การกระทำ การแสดงออกในทางที่ดีของสถาบัน หน่วยงาน รวมทั้งเจ้าหน้าที่และ พนักงาน ก็จะทำให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดี 2) การสร้างสรรค์ ความซื่อสัตย์สุจริตไม่คดโกง ไม่ปลอมปน ไม่โกหก หลอกลวง ทำให้เกิดความเชื่อถือศรัทธา สำหรับการหลอกลวงทำให้เกิดความเสื่อมศรัทธา 3) การเข้าไปมีส่วนร่วม มีบทบาทในการสร้างสรรค์ เสริมสร้าง ปรับปรุงแก้ไข ปัญหาสังคม และการเสียสละต่อสังคมส่วนรวม 4) การพิสูจน์ความจริง ข้อเท็จจริงให้ประจักษ์ ต่อสังคมถึงความถูกต้อง บริสุทธิ์ ผุดผ่องการให้บริการที่ดีมีคุณภาพต่อประชาชน การไม่เอาเปรียบสังคม 5) การประชาสัมพันธ์ในลักษณะที่เกินไป จะเกิดภาพลักษณ์ที่ไม่ดี ส่วนปัจจัยที่มีผล ต่อภาพลักษณ์ขององค์กร Gregory และ Wiechmann (1991: 4 อ้างถึงใน ชลรัตน์ ชลมารค, 2546: 44) กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน คือองค์กรในการจะสร้างภาพลักษณ์โดยสร้างการยอมรับให้ประชาชน กลุ่มเป้าหมายเห็นด้วย จะเป็นผลทำให้สถาบันเป็นที่เชื่อถือ ตัวสถาบันจะมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ มีหน้าที่ บทบาท ลักษณะทางกายภาพ ซึ่งมีผู้วิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์องค์กร เช่น นงเยาว์ สุค่าภา (2547) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พบว่าระดับปัจจัยของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า สมการที่ดีที่สุดในการพยากรณ์ปัจจัยของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้แก่ ด้านชุมชน ด้าน

ผู้บริหาร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านเทคโนโลยี ด้านหลักสูตร และด้านคณาจารย์ ซึ่งสามารถพยากรณ์ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้ร้อยละ 63.6 งานวิจัยของ รุ่งรวรรณ เสนารักษ์ (2550) ได้วิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของสถาบันการศึกษา พบว่า ปัจจัยในภาพรวมที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของสถาบันการศึกษา ของกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มคณาจารย์และกลุ่มนักศึกษา คือ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านคณาจารย์ ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย และปัจจัยด้านชุมชน ยุทธภูมิ สุวรรณเวช (2551) ศึกษาเกี่ยวกับ ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครในทัศนะของสถานประกอบการ พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ด้านองค์กร กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เป็นมหาวิทยาลัยที่มั่นคงน่าเชื่อถือ และมีชื่อเสียง ด้านผู้บริหารกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยที่มหาวิทยาลัยมีผู้บริหารที่มีความเป็นผู้นำมากที่สุด ด้านการจัดการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับความรู้ที่นักศึกษาได้รับมาจากมหาวิทยาลัยนำไปปฏิบัติได้จริง มหาวิทยาลัยมีสาขาวิชาและคณะที่ให้เลือกหลากหลาย ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ ด้านกิจกรรมนักศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการที่มหาวิทยาลัยมีการสนับสนุนส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรม ด้านการประชาสัมพันธ์พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับด้านข่าวสารของมหาวิทยาลัยที่ปรากฏผ่านสื่อมวลชนเป็นไปในทางที่ดีมากที่สุด และไพศาล คงสถิตสถาพร (2549) ศึกษาเกี่ยวกับ ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ในมุมมองของบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต พบว่า ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต มีภาพลักษณ์เชิงบวก ได้แก่ ภาพลักษณ์ด้านองค์กร ด้านสภาพแวดล้อมโดยทั่วไป ด้านอาคาร/สถานที่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ ด้านการให้บริการ ด้านกิจกรรมของมหาวิทยาลัย/นักศึกษา และด้านการประชาสัมพันธ์ โดยมีด้านอาจารย์อยู่ในลำดับสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านองค์กร ส่วนด้านสภาพแวดล้อมโดยทั่วไป ด้านการให้บริการ ด้านกิจกรรมของมหาวิทยาลัย/นักศึกษา อยู่ในลำดับเท่ากัน และลำดับสุดท้ายคือ ด้านการประชาสัมพันธ์และด้านสถานที่

จากรายงานการวิจัยต่าง ๆ ในเรื่องของปัจจัยที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์และความคิดเห็น ต่อภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ สรุปผลจากงานวิจัยได้ว่า สามารถแยกปัจจัยที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์องค์กร ออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) ปัจจัยที่เกี่ยวกับองค์กรหรือตัวสถาบัน เช่น อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก เทคโนโลยี หลักสูตรและการสอน 2) ปัจจัยที่เกี่ยวกับบุคคล หรือ

พฤติกรรมของบุคคล เช่น ผู้บริหาร ครูอาจารย์ นักเรียน และ 3) ปัจจัยเกี่ยวกับการบริหารงานและการจัดการ เช่น ความสัมพันธ์กับชุมชนหรือสังคมภายนอก ค่าใช้จ่าย การประชาสัมพันธ์องค์กร

ตอนที่ 3 การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยสนใจศึกษาภาพลักษณ์ขององค์กรต่าง ๆ โดยเฉพาะภาพลักษณ์ของโรงเรียนและมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนนักศึกษาและประชาชน ผู้ปกครองของนักเรียน เพื่อให้เข้ากับงานวิจัยของผู้วิจัยที่ต้องการวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามทัศนะของนักเรียน ซึ่งเป็นองค์กรทางการศึกษา และจากการศึกษารายงานการวิจัยที่ผ่านมา พบว่า การศึกษาภาพลักษณ์ขององค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ มีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องศึกษาสภาพของภาพลักษณ์สถาบันตนเอง โดยมีจุดมุ่งหมายของการนำผลการศึกษาที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาองค์กรต่อไป ตามรายงานการวิจัยที่ผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ดังนี้

มโนพร รัชตะหิรัญ (2543) ศึกษาเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของโรงเรียนพาณิชยการจรัลสนิทวงศ์ในสายตาผู้ปกครอง ประกอบด้วยภาพลักษณ์ด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ด้านบุคคล ด้านกิจการนักเรียนนักศึกษาและด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้ปกครองนักเรียน ปวช.3 จำนวน 129 คนและผู้ปกครองนักศึกษาชั้นปวส.2 จำนวน 148 คน รวม 277 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองเห็นว่าภาพลักษณ์ของโรงเรียนในภาพรวมมีภาพลักษณ์ที่ดี ภาพลักษณ์ที่เด่นชัด คือ ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน และด้านกิจการนักเรียนนักศึกษา ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ตามลำดับ ด้านปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียนเป็นภาพลักษณ์ที่ควรปรับปรุง โดยผู้ปกครองของนักเรียนทั้งสองระดับเห็นว่าภาพลักษณ์ของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

วาสนา พุทธิพงษ์สิทธิ์ (2544) ศึกษาการเปิดรับข่าวสาร ภาพลักษณ์ ความคาดหวังและความพึงพอใจของประชาชนชาวกรุงเทพมหานครที่มีต่อการติดต่อสื่อสาร และการให้บริการของสำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาพลักษณ์และความพึงพอใจ ที่มีต่อการติดต่อสื่อสารภาพลักษณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคาดหวังและความพึงพอใจ ที่มีต่อการติดต่อสื่อสารและการให้บริการของสำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร ประชากรที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ของสำนักงานเขตแตกต่างกัน ประชาชนที่มีอายุที่แตกต่างกันมีความคาดหวังที่มีต่อการติดต่อสื่อสารและการให้บริการของสำนักงานเขตแตกต่างกัน เป็นต้น

วสันต์ ชนวัฒน์ (2544) ได้ศึกษาภาพลักษณ์โรงเรียนเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 11 ตามความคิดเห็นของบุคลากรทาง

การศึกษา จำนวน 285 คน ซึ่งประกอบไปด้วยผู้บริหาร คณะกรรมการโรงเรียนและครู อาจารย์โรงเรียน เอกชน ประกอบด้วยกรอบแนวคิด 6 ด้านคือ ด้านกายภาพ ด้านบริหารการจัดการ ด้านบุคลากร ด้านวิชาการ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน และด้านประชาสัมพันธ์เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ผลจากการศึกษาพบว่า บุคลากรโดยรวมและจำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน เห็นว่า โรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 11 มีภาพลักษณ์โดยรวมอยู่ในระดับดี ยกเว้นบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก เห็นว่า โรงเรียนเอกชนมีภาพลักษณ์ด้านกายภาพอยู่ในระดับพอใช้

และเมื่อเปรียบเทียบภาพลักษณ์โรงเรียนเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการโรงเรียนและครู อาจารย์ พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านวิชาการ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน และบุคลากรในโรงเรียนที่ขนาดต่างกัน เห็นว่า โรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษา ดังกล่าว มีภาพลักษณ์โดยรวมและรายด้าน 4 ด้านไม่แตกต่างกัน แต่บุคลากรในโรงเรียนขนาดใหญ่ เห็นว่า โรงเรียนเอกชนมีภาพลักษณ์ด้านกายภาพและด้านบริหารการจัดการดีกว่า บุคลากรในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก บุคลากรในโรงเรียนขนาดกลางเห็นว่าโรงเรียนขนาดกลางมีภาพลักษณ์ 2 ด้านดังกล่าว ดีกว่าบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชลรัตน์ ชลมารค (2546) ได้ศึกษาภาพลักษณ์โรงเรียนเอกชนในจังหวัดชลบุรี ตามการรับรู้ของผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเอกชนในจังหวัดชลบุรี 398 คน จำนวน 69 โรงเรียน แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบของภาพลักษณ์โรงเรียน คือ 1) บุคลิกภาพของโรงเรียน 2) ชื่อเสียงของโรงเรียน 3) เอกลักษณ์ของโรงเรียน 4) คุณค่าหรือจรรยาบรรณของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองโรงเรียนประถมศึกษาศึกษาเอกชนและมัธยมศึกษาเอกชน มีความคิดเห็นต่อภาพลักษณ์โรงเรียนเอกชนในจังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้านค่อนข้างบวก ยกเว้นด้านเอกลักษณ์ของโรงเรียนเรื่องความโดดเด่นในเรื่องงานฝีมือ ศิลปะหัตถกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้ปกครองโรงเรียนประถมศึกษาศึกษาเอกชนมีทัศนคติต่อภาพลักษณ์โรงเรียนเอกชนในระดับค่อนข้างบวกทุกด้าน ยกเว้นด้านบุคลิกภาพของโรงเรียนเรื่องสภาพสนามกีฬาและบริเวณโรงเรียน และด้านเอกลักษณ์ของโรงเรียนเรื่องความโดดเด่นในเรื่องงานฝีมือ ศิลปะหัตถกรรมอยู่ในระดับปานกลาง และผู้ปกครองโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนมีความทัศนคติต่อภาพลักษณ์โรงเรียนเอกชนในระดับค่อนข้างบวกทุกด้าน ยกเว้น ด้านเอกลักษณ์ของโรงเรียนเรื่องความโดดเด่นในเรื่องงานฝีมือ ศิลปะหัตถกรรมอยู่ในระดับปานกลาง

นางเยาว์ สุคำภา (2547) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3-4 ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จำนวน 333 คน พบว่าระดับปัจจัยของที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 7 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านคณาจารย์ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจัยด้านนักศึกษา และปัจจัยด้านชุมชน อยู่ในระดับปานกลางด้านเดียวคือ ปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย ระดับภาพลักษณ์อยู่ในเกณฑ์ระดับดี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับดี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้านการปรับปรุงถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี และด้านการบริการวิชาการแก่สังคม อยู่ในระดับปานกลางด้านเดียวคือ ด้านการทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ปัจจัยภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี โดยรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสมการพยากรณ์ที่ดีที่สุด พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ของปัจจัยของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ด้านชุมชน ด้านผู้บริหาร ด้านคณาจารย์ สามารถพยากรณ์ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้ร้อยละ 63.6 และสามารถร่วมกันพยากรณ์ภาพลักษณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

วาสนี วรรณศรี (2549) ศึกษาภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ในทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล แผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ รับรู้ข่าวสารของมหาวิทยาลัยจากสื่อต่าง ๆ พบว่าสื่อที่เคยเห็น 5 อันดับแรกคือ วิทยุ ป้ายคัทเอ๊าท์ เว็บไซต์ การประชาสัมพันธ์แนะนำของมหาวิทยาลัยตามโรงเรียน และแผ่นพับเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ส่วนใหญ่เห็นว่า มหาวิทยาลัยมีภาพลักษณ์ในระดับดีทุกด้าน เรียงตามลำดับคือ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น การประชาสัมพันธ์ การจัดการศึกษา และคุณภาพของนักศึกษาและบัณฑิต เมื่อจำแนกตัวแปรด้านประชากร พบว่า อายุ และประเภทของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญ

วรารพร คำจับ (2549) ศึกษาภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเอกชนในทัศนะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า 1) มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยเอกชน จากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือ อินเทอร์เน็ต และสื่อบุคคล โดยเปิดรับข่าวสารในช่วงเวลา 18.01-21.00 น. ทั้งนี้พบว่า นักเรียนมีการเปิดรับข่าวสารของมหาวิทยาลัยกรุงเทพจากสื่อโทรทัศน์ สื่ออินเทอร์เน็ต สื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อหนังสือพิมพ์ เรียงจากมากไปหา

น้อยตามลำดับ มีการเปิดรับข่าวสารของมหาวิทยาลัยศรีพระทุม จากสื่อแผ่นพับและสื่อกิจกรรมมากที่สุด การส่งจดหมายไปที่บ้านเป็นวิธีการให้ข่าวสารเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยที่นักเรียนเห็นว่าเป็นวิธีที่สะดวก โดยนักเรียนที่มีเพศ อายุ แผนการเรียนและเกรดเฉลี่ยต่างกันมีการเปิดรับข่าวสารต่างกัน แต่รายได้ของครอบครัวไม่มีผลต่อการเปิดรับข่าวสาร 2) ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเอกชนด้านความมีชื่อเสียงพบว่า มหาวิทยาลัยกรุงเทพโดดเด่นกว่ามหาวิทยาลัยเอกชนอื่น ๆ สำหรับด้านคุณภาพของบัณฑิตมหาวิทยาลัยกรุงเทพและมหาวิทยาลัยรังสิต มีความโดดเด่นใกล้เคียงกันและโดดเด่นกว่ามหาวิทยาลัยเอกชนอื่น ในด้านความเป็นเลิศทางวิชาการพบว่า มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มีความโดดเด่นกว่ามหาวิทยาลัยเอกชนอื่น ๆ ทั้งนี้ นักเรียนที่มีเพศ อายุ และแผนการเรียนที่แตกต่างกันมีภาพลักษณ์ต่อมหาวิทยาลัยเอกชนที่ต่างกัน

ธัญญา จันทร์ตรง (2549) ศึกษาภาพลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ในทรรศนะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่า ภาพลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ในทรรศนะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อยู่ในระดับดีทั้งด้านสถานภาพทางกายภาพ ด้านการจัดการศึกษา ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านบุคลิกภาพของนักศึกษา ตามลำดับ โดยมีภาพรวมเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ อยู่ในระดับดีด้วย และนักเรียนที่ศึกษาในสายสามัญและสายอาชีพ อยู่ในระดับดี หลายด้าน คือ ด้านสถานภาพทางกายภาพ ด้านการจัดการศึกษา ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านบุคลิกภาพของนักศึกษา ตามลำดับ โดยมีภาพรวมเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ อยู่ในระดับดีด้วย ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ในทรรศนะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เรื่องที่มีค่าคะแนนภาพลักษณ์สูง 5 อันดับแรก คือ 1) ความเป็นผู้ทรงคุณวุฒิของอาจารย์ผู้สอน 2) ความเป็นผู้รู้ของอาจารย์ผู้สอน 3) การให้โอกาสทางการศึกษาแก่คนในท้องถิ่นของมหาวิทยาลัย 4) ความเป็นครูและความสามารถของอาจารย์ผู้สอน และ 5) การให้โอกาสกับคนในท้องถิ่นเข้าศึกษาเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ จากการเปรียบเทียบภาพลักษณ์ด้านต่าง ๆ ในทรรศนะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตพื้นที่ต่างกัน และสายวิชาการศึกษาต่างกัน พบว่า นักเรียนมีทรรศนะต่อภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์อยู่ในระดับดีแต่ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยในทรรศนะของนักเรียนที่ศึกษาในเขตตัวเมืองกับนอกเมืองอุตรดิตถ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนนอกเขตเมืองมองภาพลักษณ์ดีกว่านักเรียนในเขตเมืองทุกด้าน

ไพศาล คงสถิตสถาพร (2549) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ในมุมมองของบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวม

ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยแบ่งออกเป็น 6 สาขาวิชาได้แก่ ศึกษาศาสตร์บัณฑิต วิทยาศาสตร์บัณฑิต ศิลปศาสตรบัณฑิต บริหารธุรกิจบัณฑิต รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต และนิติศาสตรบัณฑิต พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 21-30 ปี ทำงานในองค์กร ภาคเอกชน/บริษัท ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นต่อภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ในเชิงบวก โดยภาพลักษณ์ด้านอาจารย์ ด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ตามลำดับ

ภทธีรา ยะสวัสดิ์ (2549) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาพลักษณ์โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียน 319 คน ผู้ปกครอง 319 คนและครู 70 โดยมีความมุ่งหมายที่จะศึกษาภาพลักษณ์ใน 4 ด้านคือ ด้านกิจกรรม บุคลากร นักเรียน และวัสดุอุปกรณ์ ผลการศึกษาพบว่า ภาพลักษณ์โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง ตามความคิดเห็นของนักเรียน ผู้ปกครองและครูโรงเรียนมัธยมวัดธาตุทองโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้านคือ ด้านบุคลากร กิจกรรม นักเรียน และอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้าน วัสดุอุปกรณ์ ภาพลักษณ์โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทองโดยรวม ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยภาพลักษณ์ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองสูงกว่าความคิดเห็นของนักเรียน และภาพลักษณ์โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทองโดยรวม ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นต่างกัน ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน และครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

วัชรภรณ์ นองเนื่อง (2549) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ภาพลักษณ์ของโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดตราด โดยจำแนกข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลและปัจจัยที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดตราด ใช้เกณฑ์ในการวัดภาพลักษณ์ 6 ด้านคือ ด้านวิชาการ ด้านงานบริหารบุคลากร ด้านธุรการ การเงิน ด้านอาคารสถานที่ ด้านกิจการนักเรียน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่จังหวัดตราดจำนวน 380 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการและมาตราส่วนประมาณค่า พบว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดตราดอยู่ระดับมาก โดยมีภาพลักษณ์ที่เด่นมากที่สุดคือ ด้านวิชาการ ด้านอาคารสถานที่ ด้านงานบริหารบุคลากร ด้านกิจการนักเรียน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและด้านธุรการ การเงินตามลำดับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของโรงเรียนเอกชน มากที่สุดคือ ด้านการรับรู้และความประทับใจ ด้านเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม ด้านองค์ประกอบเฉพาะบุคคล ด้านช่องทางการสื่อสาร ตามลำดับ

ผู้ปกครองที่มีปัจจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของโรงเรียนเอกชน ที่แตกต่างกัน มีภาพลักษณ์ของโรงเรียนเอกชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กมลทิพย์ วาสนสมพงษ์ (2551) ศึกษาภาพลักษณ์สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในสายตาประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อภาพลักษณ์สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในสายตาประชาชน ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ลักษณะทางประชากรของประชาชน ได้แก่ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ย ของครอบครัวต่อเดือนที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อภาพลักษณ์ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ส่วนประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีเพศและสถานภาพสมรสต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อภาพลักษณ์ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยไม่แตกต่างกันและการเปิดรับข่าวสาร กศน.จากสื่อบุคคล สื่อมวลชน และสื่อเฉพาะกิจต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อภาพลักษณ์ไม่แตกต่างกัน

นัยนา สังขะเกต (2551) ได้ศึกษาเรื่อง ภาพลักษณ์ของโรงเรียนศรีวิพัฒน์บริหารธุรกิจและเทคโนโลยีนานาชาติ ตามการรับรู้ของผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ ผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 367 คน พบว่า ผู้ปกครองมีการรับรู้ภาพลักษณ์ของโรงเรียนศรีวิพัฒน์บริหารธุรกิจและเทคโนโลยีนานาชาติในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบริการนักเรียน ด้านวิชาการ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระดับชั้นของนักเรียนในปกครองต่างกัน มีการรับรู้ภาพลักษณ์ของโรงเรียนศรีวิพัฒน์บริหารธุรกิจและเทคโนโลยีนานาชาติแตกต่างกัน

ยุทธภูมิ สุวรรณเวช (2551) ได้ศึกษาภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในทัศนระของสถานประกอบการ ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้มีจำนวน 400 คนที่ทำงานในองค์กรภาคเอกชน/บริษัท กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นต่อภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ในเชิงบวก โดยภาพลักษณ์ในด้านองค์กร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครในทัศนระของสถานประกอบการ พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ด้านองค์กร พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เป็นมหาวิทยาลัยที่มั่นคงน่าเชื่อถือ และมีชื่อเสียง ด้านผู้บริหารกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยที่มหาวิทยาลัยมีผู้บริหารที่มีความเป็นผู้นำมาที่สุด ด้านการ

จัดการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับความรู้ที่นักศึกษาได้รับมาจากมหาวิทยาลัยนำไปปฏิบัติได้จริง มหาวิทยาลัยมีสาขาวิชาและคณะที่ให้เลือกหลากหลาย ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ ด้านกิจกรรมนักศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการที่มหาวิทยาลัยมีการสนับสนุนส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรม ด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับด้านข่าวสารของมหาวิทยาลัยที่ปรากฏผ่านสื่อมวลชน เป็นไปในทางที่ดีมากที่สุด

นันทิการ์ จิตรัมย์ (2551) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเอกชน ในทัศนะของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 และผู้ปกครองในเขตกรุงเทพมหานคร ภาพลักษณ์ด้านต่าง ๆ 10 ด้าน คือ ภาพลักษณ์ด้านความมั่นคงของสถาบัน ด้านสถานที่ ด้านเทคโนโลยี รวมทั้งการเปิดรับสื่อและการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยเอกชน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และกลุ่มผู้ปกครองจำนวนอย่างละ 200 คนพบว่า ทั้งสองกลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยเอกชนอย่างสม่ำเสมอ โดยผ่านสื่อโทรทัศน์ สื่อเว็บไซต์ และสื่อบุคคล อาทิ เพื่อนพ่อแม่ ตามลำดับส่วนสื่อที่มีการรับข่าวสารน้อยที่สุดคือ สื่อวารสาร/ใบปลิว กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ให้เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยเอกชนก็ต่อเมื่อสอบเข้ามหาวิทยาลัยของรัฐไม่ได้ ในขณะที่ผู้ปกครอง คิดเห็นว่า มีคณะที่สนใจที่จะเข้าศึกษาถึงจะตัดสินใจให้บุตรหลานเข้าศึกษา และอีกพบว่า นักเรียนที่มีเพศแตกต่างกัน มีภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเอกชนด้านการประชาสัมพันธ์แตกต่างกัน สายวิชาที่แตกต่างกัน มีภาพลักษณ์ด้านความมั่นคงของสถาบันและด้านการประชาสัมพันธ์แตกต่างกัน และเกรดเฉลี่ยที่แตกต่างกัน มีภาพลักษณ์ด้านหน่วยกิตแตกต่างกันด้วย ผู้ปกครองที่มีอายุ รายได้ แตกต่างกัน มีภาพลักษณ์ด้านการประชาสัมพันธ์แตกต่างกัน วุฒิการศึกษาของผู้ปกครองที่แตกต่างกัน มีภาพลักษณ์ด้านอาคารสถานที่แตกต่างกัน และอาชีพของผู้ปกครองที่แตกต่างกัน มีภาพลักษณ์ด้าน อาคารสถานที่ การจัดการเรียนการสอน ค่าหน่วยกิต คุณภาพบัณฑิต และด้านการประชาสัมพันธ์ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อรอุมา ไชยเศรษฐ (2551) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยพายัพในทัศนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย นักศึกษาจำนวน 380 คนและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 360 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสองคิดเห็นว่าภาพลักษณ์มหาวิทยาลัยพายัพทั้ง 17 ด้านอยู่ในระดับดี เรียงจากมากไปน้อยได้คือ ด้านอาคารสถานที่ อาจารย์ผู้สอน การจัดการเรียนการสอน เทคโนโลยี ความเป็นสากล ความมั่นคง สภาพแวดล้อมภายใน การดูแลเอาใจใส่นักศึกษา การบริการทางวิชาการแก่สังคม การประชาสัมพันธ์ ผู้บริหาร การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

คุณภาพบัณฑิต การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การวิจัย และความมีชื่อเสียง ยกเว้นด้านหน่วยกิต มีกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษาของมหาวิทยาลัยพายัพในชั้นปีต่าง ๆ มีทัศนคติต่อภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน โดยพบว่า ชั้นปีที่ 1 มีทัศนคติต่อภาพลักษณ์แตกต่างจากชั้นปีที่ 2 และที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และแตกต่างจากชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุวัฒนา วิถีวัฒนพงศ์ (2551) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาพลักษณ์สาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ตามทัศนคติของอาจารย์นักเรียนและผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ อาจารย์จำนวน 113 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 197 คนและผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คน พบว่าทัศนคติของอาจารย์ นักเรียน และผู้ปกครอง ที่มีต่อภาพลักษณ์ที่คาดหวังของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงในแต่ละด้านและโดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน ทัศนคติของอาจารย์นักเรียนและผู้ปกครอง ที่มีต่อภาพลักษณ์ที่เป็นจริงของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงในแต่ละด้านและโดยรวมทุกด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทัศนคติของอาจารย์นักเรียนและผู้ปกครองที่มีต่อภาพลักษณ์ที่คาดหวังและที่เป็นจริงของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงในแต่ละด้านและโดยรวมทุกด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รุ่งราวรรณ เสนารักษ์ (2552) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของสถาบันการพลศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับภาพลักษณ์ของสถาบันการพลศึกษา และสร้างสมการพยากรณ์ของสถาบันพลศึกษา ตัวแปรที่ศึกษาเป็นปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านคณาจารย์ ปัจจัยด้านนักศึกษา ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย และปัจจัยด้านชุมชน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มคณาจารย์ และกลุ่มนักศึกษาทั้งหมด 310 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ผลวิจัยพบว่า ปัจจัยกับภาพลักษณ์ของสถาบันพลศึกษาในภาพรวมของกลุ่มบริหารกลุ่มคณาจารย์และกลุ่มนักศึกษามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุดของกลุ่มผู้บริหาร พบว่ามี 4 ปัจจัยได้แก่ ปัจจัยด้านชุมชน ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านคณาจารย์ และปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย กลุ่มอาจารย์มี 3 ปัจจัยได้แก่ ปัจจัยด้านชุมชน ปัจจัยด้านหลักสูตร และปัจจัยด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก และกลุ่มนักศึกษามี 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านหลักสูตร และปัจจัยด้านคณาจารย์ ซึ่งปัจจัยในแต่ละกลุ่มสามารถพยากรณ์ภาพลักษณ์ของสถาบันการพลศึกษาในภาพรวมได้ร้อยละ 72.90, 69.60 และ 52.10 ตามลำดับ และผู้วิจัยยังได้เสนอแนวทางจากการศึกษาข้อค้นพบว่า สถาบันพลศึกษาควรใช้ปัจจัยดังกล่าวในการส่งเสริม วางแผน ปรับปรุง พัฒนาประชาสัมพันธ์ ตลอดจนเสริมสร้างภาพลักษณ์

ของสถาบันพลศึกษา โดยการดำเนินการดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงว่า ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากความเชื่อถือในสิ่งที่เห็น จากการรับรู้จากประสบการณ์ของบุคคล เจตคติ จากพฤติกรรมระหว่างบุคคลและจากการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงบุคคล ดังนั้นในการเสริมสร้างภาพลักษณ์ของสถาบันการพลศึกษา จึงต้องคำนึงถึงสิ่งเหล่านี้เป็นสำคัญ

อัจฉราพร แปลงมาลัย (2552) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาเขตพื้นที่ลำปาง ในมุมมองของนักเรียนในเมืองลำปาง โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในเขตเทศบาลเมืองลำปาง กำหนดกลุ่มตัวอย่าง 372 คนโดยใช้วิธีการสุ่มแบบโควตา ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ในระดับ ปวช.3 ในสถานศึกษาภาครัฐบาล บิดามารดา มีอาชีพเป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ครอบครัวมีรายได้ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 15,000 บาทต่อเดือน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สนใจศึกษาต่อในสาขาวิชาเทคโนโลยีไฟฟ้า และ ผลการศึกษาพบว่า ผู้เปิดรับข้อมูลข่าวสารของนักเรียนในเมืองลำปางเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เขตพื้นที่ลำปาง รับรู้จากอินเทอร์เน็ตมากที่สุด และจากผลการศึกษาความคิดเห็นต่อการรับรู้ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยโดยรวมเห็นด้วยกับคุณสมบัติ ด้านคุณประโยชน์ ด้านคุณค่า ด้านวัฒนธรรม ด้านบุคลิกภาพ และด้านผู้ใช้

วิมลพรรณ อภาเวทและสาวิตรี ชีวะสาธน์ (2553) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การศึกษาภาพลักษณ์ของคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชนมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครในทัศนะของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 400 คน พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษา ที่มีลักษณะทางประชากรด้านเพศ เกรดเฉลี่ย รายได้ครอบครัว และประเภทสถานศึกษาแตกต่างกัน เปิดรับข่าวสารของคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครแตกต่างกัน ประเภทของสถานศึกษาที่แตกต่างกันยังส่งผลให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน แตกต่างกันด้วย ลักษณะทางประชากรด้านเพศ และประเภทสถานศึกษาที่แตกต่างกันมีทัศนคติต่อคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครแตกต่างกัน (อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05)

De Fleur (1977 อ้างถึงใน กมลทิพย์ วาสนสมพงษ์, 2551) ได้แสดงแนวคิดเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อ เป็นแนวคิดที่มีความเชื่อว่าสื่อมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคล โดยมีแนวคิดพื้นฐาน 4 ทฤษฎี ดังต่อไปนี้ 1) ทฤษฎีความแตกต่างของเอกบุคคล (the individual difference theory) บุคลิกภาพส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน เช่น ทัศนคติ ค่านิยม และความเชื่อจะมีส่วนสำคัญต่อการกำหนดแบบการรับรู้หรือการเรียนรู้ของมนุษย์เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและข่าวสารที่

แตกต่างกัน 2) ทฤษฎีการจัดลำดับชั้นทางสังคม (the social categories theory) สังคมประกอบด้วยบุคคล รวมตัวกันเป็นกลุ่มที่มีความแตกต่างกัน โดยนำเอาลักษณะพื้นฐานบางประการที่เหมือนกัน เช่น เพศ อายุ รายได้ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมรวมเข้าไว้ในกลุ่มเดียวกัน และถือว่ามีโครงสร้างทางสังคมใกล้เคียงกัน 3) ทฤษฎีความสัมพันธ์ทางสังคม (the social relations theory) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในกลุ่มแบบไม่เป็นทางการมีอิทธิพลต่อการสื่อสาร ผู้นำความคิดเห็นทางสังคมจะเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเผยแพร่กระจายข่าวสาร ความคิดและการตัดสินใจในยอมรับการเปลี่ยนแปลงของบุคคล 4) ทฤษฎีบรรทัดฐานทางสังคม (the culture norms theory) พฤติกรรมของบุคคลขึ้นอยู่กับบรรทัดฐานและสภาพแวดล้อมทางสังคมโดยปกติแล้วบุคคลย่อมประพฤติตามแนวบรรทัดฐานของสังคม De fleur (1970) กล่าวได้ว่าสื่อมวลชนมีอิทธิพลทางอ้อมต่อพฤติกรรมของบุคคล 3 ทางคือ 1) เนื้อหาของสื่อมวลชนสามารถทำให้คนเชื่อว่าแบบอย่างต่าง ๆ ในสังคมจะถูกดำรงไว้ต่อไปหากบุคคลในสังคมส่งเสริมและสนับสนุน 2) สื่อมวลชนสามารถสร้างความรับผิดชอบร่วมกันในสังคม 3) สื่อมวลชนสามารถเปลี่ยนแปลงแบบอย่างการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมจากแบบหนึ่งได้โดยช่วยให้เกิดพฤติกรรมใหม่ แต่ต้องใช้เวลาเพื่อเปลี่ยน

การศึกษาของนักวิจัยในต่างประเทศเกี่ยวกับภาพลักษณ์ ตามที่ Helena และ Mario (อ้างถึงใน Kotler and Fox, 1995 Landrum et al., 1998; Fielder et al., 1993; James et al., 1999, Clow et al., 1997; Eskildsen et al., 1999; Cassel and Eklof, 2001, Eskildsen et al., 1999) พบว่า ภาพลักษณ์ปัจจุบันและชื่อเสียงของสถาบัน มักจะมีความสำคัญมากกว่าคุณภาพการศึกษา เพราะว่า มันเป็นภาพการรับรู้ซึ่งจริง ๆ แล้วอิทธิพลมีผลต่อการเลือกศึกษา ความคาดหวังของนักศึกษา ที่จะสมัครเข้าเรียน ความพึงพอใจของนักศึกษา และความมั่นคงต่อสถาบันของนักศึกษา ด้วย Fram (1982) กล่าวว่า ภาพลักษณ์ที่เห็นมักจะเป็น การบริหารจัดการของมหาวิทยาลัย ดังนั้น ภาพลักษณ์น่าจะประกอบไปด้วย ความคิดเห็นเกี่ยวกับคณาจารย์ของมหาลัย หลักสูตรการเรียน การสอนที่มีคุณภาพ และสัมพันธ์กับค่าเล่าเรียนด้วย เพื่อให้เข้าใจภาพลักษณ์อย่างแท้จริง มหาวิทยาลัยควรที่จะออกสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบัน ศิษย์เก่าและชุมชนท้องถิ่น สอดคล้องกับ Gregory และ Wiechmann (1991) กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน คือองค์การในการจะสร้างภาพลักษณ์โดยสร้างการยอมรับให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเห็นด้วย จะเป็นผลทำให้สถาบันเป็นที่เชื่อถือ ตัวสถาบันจะมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ มีหน้าที่บทบาท ลักษณะทางกายภาพ ซึ่งมีผู้วิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์องค์ และจากงานวิจัยของ Helena และ Mario ได้ศึกษาอิทธิพลของภาพลักษณ์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของนักเรียน โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจำนวน 2,687 คน ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนเพศหญิงร้อยละ 62.2 จาก

มหาวิทยาลัยของรัฐในประเทศโปรตุเกส โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาอิทธิพลของภาพลักษณ์ที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการสร้างความพึงพอใจและความมั่นคงในสถาบัน พบว่า ภาพลักษณ์มีอิทธิพลทางตรงต่อความพึงพอใจของนักศึกษามากที่สุด มีค่าเท่ากับ 0.45 มีอิทธิพลทางตรงต่อความมั่นคงในสถาบันเท่ากับ 0.22 ภาพลักษณ์มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความพึงพอใจของนักศึกษาเท่ากับ 0.40 ภาพลักษณ์มีอิทธิพลรวมต่อความพึงพอใจของนักศึกษาเท่ากับ 0.84 และภาพลักษณ์มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความพึงพอใจของนักศึกษามีค่าเท่ากับ 0.50 มีอิทธิพลรวมต่อความมั่นคงในสถาบันของนักศึกษาเท่ากับ 0.72 โดยตัวชี้วัดของความพึงพอใจมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .930 และตัวชี้วัดภาพลักษณ์ และ ความมั่นคงในสถาบัน มีค่าความเที่ยง .866, .828 ตามลำดับ

Laura และคณะ (2003) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาพลักษณ์มหาวิทยาลัย งานวิจัยนี้เป็นกรวัดความรู้ทางจิตวิทยา เพื่อตรวจสอบหน่วยย่อยทางการศึกษา เป็นการตรวจสอบภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ระหว่างผู้ประเมินมหาวิทยาลัยสองกลุ่ม (ผู้ตอบแบบสอบถาม 2 กลุ่มที่แตกต่างกัน) งานวิจัยนี้พบว่า การใช้เกณฑ์ที่แตกต่างกัน โดยการนำเกณฑ์ของ 10 มหาวิทยาลัยหลักของประเทศสหรัฐอเมริกามาใช้ พบว่า กลุ่มของนักศึกษาที่ศึกษาในสถาบันการศึกษาที่แตกต่างกัน มีภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่ามีองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบที่สามารถทำนายภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยได้ คือ 1) องค์ประกอบด้านวิชาการ 2) องค์ประกอบด้านภารกิจกีฬา 3) องค์ประกอบด้านข่าวสาร และพบว่ากลุ่มของบุคคลภายนอกที่ไม่ใช่ นักศึกษาที่แตกต่างกันมีภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่ามี องค์ประกอบ 4 องค์ประกอบที่สามารถทำนายภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยได้ คือ 1) องค์ประกอบรวบรวมคุณลักษณะของมหาวิทยาลัย (รวมองค์ประกอบด้านวิชาการและภารกิจกีฬาเข้าด้วยกัน) 2) องค์ประกอบด้านข่าวสาร 3) ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม 4) ระดับการตอบแบบสอบถามของผู้สนับสนุนนักกีฬาและ

Soner (2012) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยและการรับรู้ภาพลักษณ์องค์กร โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยและการรับรู้ภาพลักษณ์ขององค์กร กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคือ นักศึกษาชั้นปีสุดท้าย (Senior students) ที่ศึกษาอยู่ในวิทยาเขตของมหาวิทยาลัย Kocaeli จากคณะสาขาวิชาชีพต่าง ๆ การศึกษาและพัฒนาภาพลักษณ์ขององค์กรเป็นการศึกษาระยะยาว การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทน โดยสุ่มเลือกจำนวนนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายจำนวนครึ่งหนึ่งของทั้งหมดคือ 2,017 คนจากจำนวนทั้งหมด 4,071 คน ข้อมูลสำหรับการวิจัยเชิงบรรยายนี้ ได้ถูกรวบรวมโดยได้เครื่องมือวิจัยที่พัฒนามากจากวิธีการของ

Kazoleas, Kim และ Moffitt โดยภาพลักษณ์ที่ศึกษาจากการวิเคราะห์องค์ประกอบของภาพลักษณ์องค์กร จะได้องค์ประกอบทั้งหมด 7 ด้านหรือ 7 มิติ. ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ภาพลักษณ์ขององค์กรสามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาได้แก่ การรับรู้ภาพลักษณ์ด้านคุณภาพทางการศึกษา ภาพลักษณ์ด้านหลักสูตรหรือโปรแกรมทางการศึกษา ภาพลักษณ์ด้านกีฬา ภาพลักษณ์ด้านมุมมองทั่วไปและโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ ภาพลักษณ์ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม และด้านภาพลักษณ์ความบันเทิง ที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในขณะที่การรับรู้ภาพลักษณ์ที่พึงพิง-อาหารไม่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

จากการศึกษาเอกสารรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพลักษณ์ขององค์กร สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวแปรต่าง ๆ โดยศึกษาตัวแปรที่มีผลต่อภาพลักษณ์ขององค์กร สถาบันหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ หรือตัวแปรที่นักวิจัยคาดว่าน่าจะมีผลต่อความคิดเห็นการรับรู้ทัศนคติ มุมมองของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับภาพลักษณ์ขององค์กร เช่น ภาพลักษณ์ของโรงเรียน ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยทั้งของรัฐบาล และมหาวิทยาลัยเอกชน และปัจจัยที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของสถาบันการศึกษา เช่น ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพลักษณ์ของสถาบันพลศึกษา ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพลักษณ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มาสร้างเป็นองค์ประกอบของภาพลักษณ์อาชีวศึกษา โดยเลือกตัวแปรทั้งหมดที่ได้ศึกษาค้นคว้ามาและเพิ่มตัวแปรภูมิภาคของกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 2.5

ตารางที่ 2.5 ตัวแปรที่มีผลต่อภาพลักษณ์และองค์ประกอบของภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษา

ตัวแปร	แหล่งอ้างอิง														รวม								
	มโนพร (2543)	วสันต์ (2544)	ชลรัตน์ (2546)	นงเยาว์ (2547)	ธัญญา (2549)	ไพศาล (2549)	ภัทธิดา (2549)	วีรภรณ์ (2549)	วราพร (2549)	นันทิกรี (2551)	นิยนา (2551)	กมลทิพย์ (2551)	อรอุมา (2551)	ยุพธณีย์ (2551)		สุวิมลนา (2551)	รุ่งราวธณ (2552)	อัฉราพร (2552)	วิมลพรหมและสวีสดี (2553)	Fram (1982)	Gregory et.(1991)	Laura (2003)	Helena & Mario (2010)
ภูมิภาคของนักเรียน																							
1) เพศ	✓	✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓					15
2) เกรดเฉลี่ย									✓	✓			✓		✓			✓					5
3) ระดับชั้น	✓						✓	✓					✓				✓						5
4) การศึกษาของผู้ปกครอง	✓		✓				✓	✓			✓	✓		✓	✓							✓	9
5) อาชีพของผู้ปกครอง	✓					✓		✓			✓	✓	✓		✓		✓						8
6) รายได้ของผู้ปกครอง								✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓	✓					8
บริบทของนักเรียน																							
1) ที่ตั้งของโรงเรียน					✓								✓										2
2) ประเภทของโรงเรียน																	✓	✓					2

ตารางที่ 2.5 (ต่อ) ตัวแปรที่มีผลต่อภาพลักษณ์และองค์ประกอบของภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษา

ตัวแปร	แหล่งอ้างอิง																รวม						
	มโนพร (2543)	วสันต์ (2544)	ชลรัตน์ (2546)	นงเยาว์ (2547)	ธัญญา (2549)	ไพศาล (2549)	ภัทธิดา (2549)	วัชรภรณ์ (2549)	วราพร (2549)	นันทิกร์ (2551)	นิยนา (2551)	กมลทิพย์ (2551)	อรอุมา (2551)	ยุพภูมิ (2551)	สุวิมลนา (2551)	รุ่งรวรรณ (2552)		ธัญฉพร (2552)	วิมลพรหมและสวดีศรี (2553)	Frame (1982)	Gregory et.(1991)	Laura (2003)	Helena & Mario (2010)
องค์ประกอบภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษา																							
1) ด้านอาคารสถานที่ ฯ		✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	16
2) ด้านนักเรียนนักศึกษา			✓		✓		✓		✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓						10
3) ด้านหลักสูตรการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓			15
4) ด้านการจัดการเรียนการสอน	✓		✓	✓		✓		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓				13
5) ด้านผู้บริหารและคณาจารย์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓				14
6) ด้านสื่อการเรียนการสอน	✓			✓		✓	✓			✓	✓		✓		✓								8
7) ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ	✓		✓						✓								✓					✓	5
8) ด้านการศึกษาต่อ			✓								✓												2

จากรายงานการวิจัยทั้งหมดที่ผู้วิจัยได้ศึกษา ผู้วิจัยพบว่า ภาพลักษณ์ด้าน ความก้าวหน้าในอาชีพและ ด้านการศึกษาต่อ ใน รายงานการวิจัยที่เกี่ยวกับภาพลักษณ์ของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เช่น ภาพลักษณ์โรงเรียน และภาพลักษณ์มหาวิทยาลัย นักวิจัยให้ความสำคัญน้อยเพราะภาพลักษณ์ของโรงเรียน เป็นช่วงชั้นที่นักเรียนหรือผู้ปกครองยังไม่คำนึงถึงเรื่องอาชีพมากนักและภาพลักษณ์มหาวิทยาลัย พบว่ายังมีผู้ให้ความสนใจน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่น ๆ ผู้วิจัยนำองค์ประกอบด้านอาชีพ ความก้าวหน้าและการศึกษาต่อ มาเป็นองค์ประกอบหลักด้วยเหตุผลที่ว่า การศึกษาด้านอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาด้านอาชีพ ซึ่งประชาชนและนักเรียนทั่วไปย่อมให้ความสำคัญเพราะเป็นสถาบันที่ฝึกบุคคลสายอาชีพ ออกสู่ตลาดแรงงาน ทั้งด้านพาณิช การบริการ ด้านอุตสาหกรรม และด้านเกษตร สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ สุรเชษฐ์ อาจสมโภชน์ (2550) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักเรียนช่างอุตสาหกรรมระดับ ปวช.1 สังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักเรียน มากที่สุดคือ ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ เป็นต้น ส่วนองค์ประกอบด้านการศึกษาต่อ ผู้วิจัยสนใจมากเพราะจากรายงานการวิจัยพบว่านักเรียนมัธยมให้ความสำคัญกับภาพลักษณ์ด้านการศึกษาต่อของเด็กอาชีวะเป็นอย่างมาก อาทิ รายงานการวิจัยของวินัย แก่นจันทร์ (2546) ที่ศึกษาสาเหตุการไม่เลือกศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1) สายอาชีวศึกษา ในทัศนะของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่านักเรียนสายสามัญ มีความภาคภูมิใจในการเรียนสายสามัญมากกว่าการเลือกเรียนสายอาชีพ

นักเรียนสายอาชีพมีโอกาสเรียนต่อในระดับสูงน้อย มีความเสี่ยงต่อการประกอบอาชีพ โอกาสพัฒนาความรู้เพิ่มเติมน้อย ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำองค์ประกอบของภาพลักษณ์ด้านการศึกษาต่อมาศึกษาด้วย

ตอนที่ 4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้จากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า แนวคิด ทฤษฎีและตัวแปรที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของภาพลักษณ์อาชีวศึกษา ประกอบไปด้วย ตัวแปรดังต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระคือ 1) ภูมิหลังของนักเรียน ประกอบด้วย (1) เพศของนักเรียน มีนักวิจัยได้ใช้ตัวแปรเพศของนักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครองหรือผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นตัวแปรที่มีผลต่อภาพลักษณ์ของสถาบันการศึกษา เช่น มโนพร รัชตะหิรัญ (2543), วสันต์ ธนวัฒน์ (2544), ชลรัตน์ ชลमारค (2546), ธัญญา จันทรตรง (2549), ไพศาล คงสถิตสถาพร (2549), วัชรภรณ์ นองเนื่อง (2549), วราพร คำจับ (2549), นันทิการ์ จิตรีงาม (2551), นัยนา สังขะเกตุ (2551), กมลทิพย์ วาสนสมพงษ์ (2551), อรุมา ไชยเศรษฐ (2551), ยุทธภูมิ สุวรรณชัย (2551), สุวัฒนา ฐิตวัฒน์พงศ์ (2551), อัจฉราพร แปลงมาลย์ (2552) และ วิมลพรรณ อาภาเวทและสาวิตรี ชีวะสาธน์ (2553)

(2) เกรดเฉลี่ยของนักเรียน มีนักวิจัยได้ใช้เกรดเฉลี่ยของนักเรียน นักศึกษา เป็นตัวแปรที่มีผลต่อภาพลักษณ์ของสถาบันการศึกษา เช่น วราพร คำจับ (2549), นันทิการ์ จิตรีงาม (2551), อรุมา ไชยเศรษฐ (2551), สุวัฒนา ฐิตวัฒน์พงศ์ (2551), และวิมลพรรณ อาภาเวทและสาวิตรี ชีวะสาธน์ (2553)

(3) ระดับชั้นของนักเรียน มีนักวิจัยได้ใช้ตัวแปรระดับชั้น หรือชั้นปี ของนักเรียน นักศึกษา เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของโรงเรียน มหาวิทยาลัย เช่น มโนพร รัชตะหิรัญ (2543), ภัทริรา ยะสวัสดิ์ (2549), วัชรภรณ์ นองเนื่อง (2549), อรุมา ไชยเศรษฐ (2551) และ อัจฉราพร แปลงมาลย์ (2552)

4) การศึกษาของผู้ปกครอง มีนักวิจัยได้ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ของผู้ตอบแบบสอบถาม ทั่วไป เป็นตัวแปรที่มีผลต่อภาพลักษณ์ของโรงเรียน มหาวิทยาลัย หรือองค์กร เช่น มโนพร รัชตะหิรัญ (2543), ชลรัตน์ ชลमारค (2546), ภัทริรา ยะสวัสดิ์ (2549), วัชรภรณ์ นองเนื่อง (2549), นัยนา สังขะเกตุ (2551), กมลทิพย์ วาสนสมพงษ์ (2551), ยุทธภูมิ สุวรรณชัย (2551), อรุมา ไชยเศรษฐ (2551), และ Laura และคณะ, 2003)

(5) อาชีพของผู้ปกครอง ของนักเรียน มีนักวิจัยที่ใช้อาชีพของผู้ปกครอง ของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นตัวแปรที่มีผลต่อภาพลักษณ์ของโรงเรียน มหาวิทยาลัย หรือองค์กร เช่น มโนพร

รัชตะหิรัญ (2543),ไพศาล คงสถิตสถาพร (2549), วัชรภรณ์ นองเนื่อง (2549), นัยนา สังขะเกตุ (2551), กมลทิพย์ วาสนสมพงษ์ (2551), อรุมา ไชยเศรษฐ (2551) และ อัจฉราพร แปลงมาลย์ (2552)

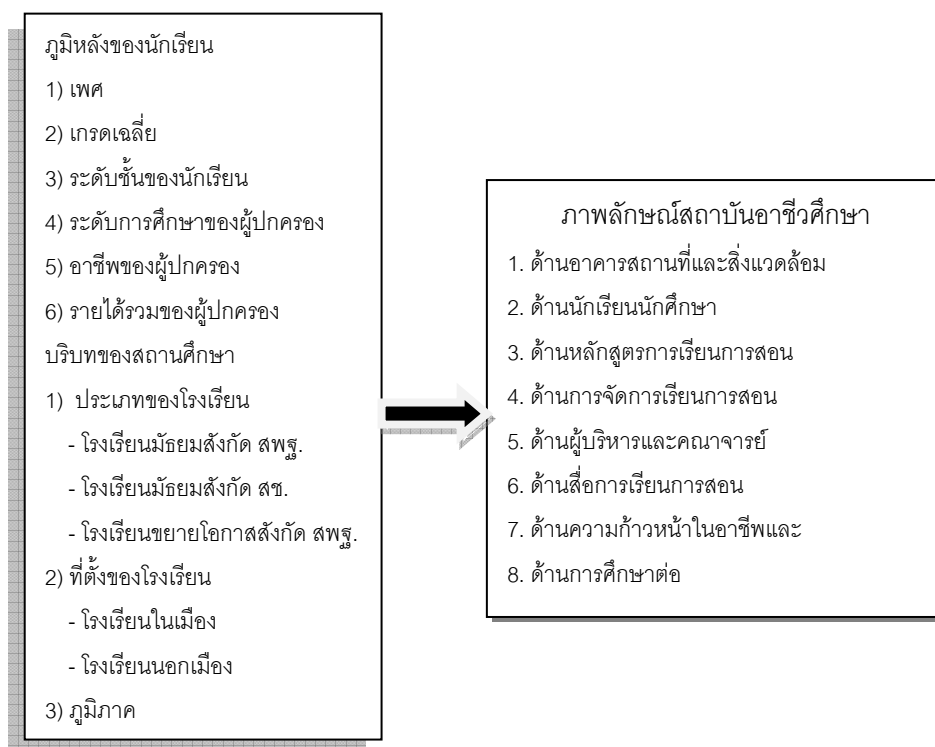
(6) รายได้ของผู้ปกครอง ของนักเรียน นักวิจัยได้ใช้ รายได้ของผู้ปกครอง ของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นตัวแปรที่มีผลต่อภาพลักษณ์ของโรงเรียน มหาวิทยาลัยหรือองค์กร เช่น วัชรภรณ์ นองเนื่อง (2549), วราพร คำจับ (2549), นันทิการ์ จิตรังาม (2551), นัยนา สังขะเกตุ (2551), กมลทิพย์ วาสนสมพงษ์ (2551), อรุมา ไชยเศรษฐ (2551), อัจฉราพร แปลงมาลย์ (2552) และวิมลพรรณ อภาเวทและสาวิตรี ชีวะสาธน์ (2553)

2) บริบทของสถานศึกษา ประกอบด้วย (1) ที่ตั้งของโรงเรียน แบ่งออกเป็น โรงเรียนที่อยู่ในเขตตัวเมือง และโรงเรียนในเขตนอกเมือง (นอกเขตเทศบาลอำเภอเมือง หรืออำเภออื่นที่ไม่ใช่อำเภอเมือง) พบว่ามีนักวิจัยที่ใช้ ที่ตั้งของโรงเรียน เป็นตัวแปรที่มีผลต่อภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ได้แก่ ัญญา จันทร์ตรง (2549) และอรุมา ไชยเศรษฐ (2551) (2) ประเภทของโรงเรียน ของนักเรียน โดยมีนักวิจัยที่ใช้ประเภทของโรงเรียนเป็นตัวแปรที่มีผลต่อภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย เช่น อัจฉราพร แปลงมาลย์ (2552) และ วิมลพรรณ อภาเวทและสาวิตรี ชีวะสาธน์ (2553)

ตัวแปรตามคือภาพลักษณ์ของสถาบันอาชีวศึกษา ประกอบไปด้วย 1) ด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม 2) ด้านนักเรียนนักศึกษา 3) ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน 4) ด้านการจัดการเรียนการสอน 5) ด้านผู้บริหารและคณาจารย์ 6) ด้านสื่อการเรียนการสอน 7) ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ และ 8) ด้านการศึกษาต่อ เกิดจากการศึกษาเอกสาร แนวคิดและทฤษฎีและงานวิจัยที่สังเคราะห์ขึ้น เช่น ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ องค์ประกอบของภาพลักษณ์ขององค์กร จากรายงานวิจัยของ นงเยาว์ สุคำภา (2547), วาสนี วรรณศรี (2549), ัญญา จันทร์ตรง (2549), ยุทธภูมิ สุวรรณเวช (2551), รุ่งรวรรณ เสนารักษ์ณ์ (2552), Gregory และ Wiechmann (1991), Laura (2003), Helena และ Mario (2010) เป็นต้น

จากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและงานวิจัยเกี่ยวกับภาพลักษณ์ขององค์กรต่าง ๆ ผู้วิจัยได้นำมาสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย และเพิ่มตัวแปรอิสระ 1 ตัวคือ ภูมิภาคของประเทศไทย ทั้ง 5 ภูมิภาคประกอบด้วย ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคใต้ รวมกรุงเทพมหานครด้วย ซึ่งผู้วิจัยคาดว่า ภูมิภาคของนักเรียนในแต่ละภูมิภาค น่าจะมีความคิดเห็นต่อภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาแตกต่างกัน สอดคล้องกับ วราพร คำจับ (2549) ได้อธิบายว่า ภูมิภาค (birth place) หรือลักษณะภูมิศาสตร์ของที่อยู่อาศัยที่แตกต่างกัน ส่งผลให้มีความคิดทัศนคติและพฤติกรรมที่แตกต่างกัน อาจจะเป็นผลมาจากสภาพเศรษฐกิจ การเมือง ค่านิยม และวัฒนธรรมท้องถิ่นของแต่ละบุคคล พิจารณาตามกรอบแนวคิดในการวิจัยในแผนภาพที่ 2.2 ได้ดังนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตอนที่ 5 เทคนิควิธีที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยแบบผสมวิธีหรือ วิธีวิจัยแบบผสม

วิธีวิจัยที่ผู้วิจัยเลือกใช้คือ การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) การวิจัยแบบผสมวิธี เป็นการผสมผสานกัน ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในการวิจัยเรื่องเดียวกัน จุดมุ่งหมายของการใช้วิธีวิจัยแบบผสม คือ เป็นการแก้จุดอ่อนของแต่ละวิธีด้วยการเสริมจุดแข็ง โดยมีจุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายประการดังนี้ (วิโรจน์ สารรัตน์. 2545: 13) คือ 1) เพื่อเป็นการตรวจสอบสามเส้า (triangulation) ให้เพิ่มความเชื่อมั่นในผลของการวิจัย 2) เพื่อเป็นการเสริมให้สมบูรณ์หรือเติมให้เต็ม (complementarily) เช่น ตรวจสอบประเด็นที่ซ้ำซ้อนหรือประเด็นที่แตกต่างของปรากฏการณ์ที่ศึกษา เป็นต้น 3) เพื่อเป็นการริเริ่ม (initiation) เช่น ค้นหาประเด็นที่ผิดปกติ ประเด็นที่ผิดธรรมดา ประเด็นที่ขัดแย้งหรือทัศนคติใหม่ ๆ เป็นต้น 4) เพื่อเป็นการพัฒนา (development) เช่น นำเอาผลจากการศึกษาในขั้นตอนนี้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์กับในอีกขั้นตอนนี้ เป็นต้น และ 5) เพื่อเป็นการขยาย (expansion) ให้งานวิจัยมีขอบข่ายที่กว้างขวางมากขึ้น

แบบแผนการวิจัยแบบผสมทั้ง 4 แบบของ Cresswell และ Clark (2007) และ รัตนะ บัวสนธิ, 2554: ออนไลน์) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) แบบแผนสามเส้า (triangulation design) เป็นการวิจัยโดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพไปพร้อมกันหรือคู่ขนานกัน หรือศึกษาหาคำตอบในเรื่องใด ๆ ในระยะเวลาเดียวกันเพียงระยะเดียว (one phase) และให้น้ำหนักความสำคัญเท่า ๆ กันเพื่อที่จะให้ได้ข้อมูลที่แตกต่างกัน แต่ส่งเสริมเติมเต็มซึ่งกันและกัน แล้วนำคำตอบข้อค้นพบที่ได้มาสรุปตีความร่วมกัน และถือว่าสิ้นสุดในการดำเนินงานวิจัยเรื่องนั้น ๆ แบ่งเป็นรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้ 1) รูปแบบการแปลงข้อมูลเชิงคุณภาพสู่ข้อมูลเชิงปริมาณ (transformation model transforming QUAL data into QUAN) 2) รูปแบบการตรวจสอบความตรงเชิงปริมาณ (validating quantitative data model) 3) รูปแบบพหุระดับ (multilevel model) 4) รูปแบบลู่เข้า (convergence model)

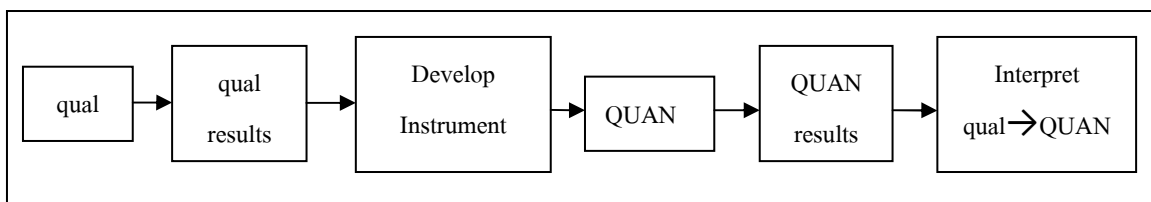
2) แบบแผนรองรับภายในหรือแบบฝังตัวขยายความ (embedded design) เป็นการวิจัยโดยใช้ระเบียบการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในระยะเวลาเดียวกัน แบ่งเป็นการศึกษาระยะเดียว (one-phase study) และสองระยะ (two-phase study) ต่อเนื่องกัน โดยใช้วิธีการวิจัยแบบหนึ่งทำหน้าที่เป็นวิธีการหลักและให้วิธีการอีกแบบหนึ่งทำหน้าที่เป็นวิธีการรองและทำการศึกษาคำตอบต่างประเด็นกันในระยะเวลาเดียวกัน โดยหวังว่าคำตอบที่ได้จากการศึกษาด้วยวิธีการรองสามารถนำไปช่วยเพิ่มเติมความสมบูรณ์ของผลที่ได้จากการหลักอีกด้วย โดยแบ่งเป็นรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้ 1) แบบแผนรองรับภายใน (traditional model) 2) รูปแบบการทดลองระยะเดียว วิธีการเชิงปริมาณเป็นหลัก (experimental model by quantitative dominant) 3) รูปแบบการทดลองสองระยะ วิธีการเชิงคุณภาพเป็นหลัก (experimental model by qualitative dominant) 4) รูปแบบการทดลองสองระยะวิธีการเชิงปริมาณเป็นหลัก (two-phase embedded design: experimental model by quantitative dominant) 5) รูปแบบสหสัมพันธ์ (embedded correlational model)

3) แบบแผนเชิงอธิบาย (explanatory design) เป็นวิธีการที่มีการแยกวิธีการวิจัยออกเป็น 2 ระยะโดยการศึกษาแรกด้วยวิธีการเชิงปริมาณก่อนเสมอแล้วจึงตามด้วยวิธีการเชิงปริมาณ โดยให้ความสำคัญกับข้อมูลเชิงปริมาณเป็นหลัก ซึ่งแบ่งเป็นรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้ 1) รูปแบบเชิงอธิบายติดตาม (follow-up explanation model) และ 2) รูปแบบการเลือกผู้เข้าร่วมการวิจัยโดยเน้นวิจัยเชิงคุณภาพ (participant selection model)

4) แบบแผนเชิงสำรวจ (the exploratory design) เป็นแบบแผนการวิจัยเชิงผสมผสานวิธีระยะต่อเนื่องกัน เริ่มต้นจากการวิจัยเชิงคุณภาพทำการศึกษารากฐาน ผลการศึกษาปรากฏการณ์นำไปใช้สำหรับการพัฒนาตัวแปร เครื่องมือวัดตัวแปรและทฤษฎีที่จะทำการ

ทดสอบในการวิจัยเชิงปริมาณ (ระยะที่สอง) แบบแผนนี้เหมาะสมสำหรับใช้สำรวจค้นหาตัวแปรหรือปัจจัยใหม่ ๆ ที่นักวิจัยยังไม่ทราบหรือไม่มีทฤษฎีรองรับเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการศึกษาเพื่อจะทำได้ ตัวแปร ทฤษฎี ตลอดจนเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลในการดำเนินงานวิจัยในขั้นที่ 2 ซึ่งเป็นวิธีการเชิงปริมาณ แบ่งออกได้หลากหลายรูปแบบดังนี้

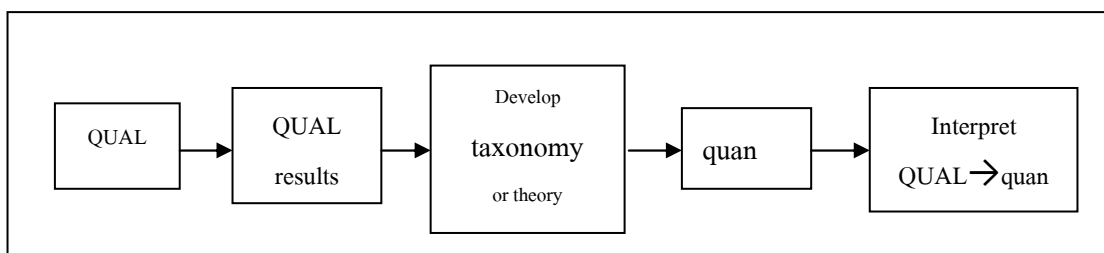
4.1) รูปแบบการพัฒนาเครื่องมือ (instrument development model) เริ่มต้นทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีการวิจัยเชิงปริมาณเป็นวิธีการรอง นักวิจัยจะใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อทำการศึกษาปรากฏการณ์ที่ตนสนใจ ผลจากการศึกษาดังกล่าวจะช่วยให้ได้ทฤษฎีฐานรากหรือทฤษฎีจากพื้นที่ นักวิจัยก็จะอาศัยความรู้จากทฤษฎีนี้ ไปกำหนดเป็นปัญหาหรือสมมติฐานการวิจัย เพื่อทำการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีการเชิงปริมาณ สรุปตีความผลการวิจัยเชิงคุณภาพในระยะหนึ่งโดยอาศัยผลการวิจัยเชิงปริมาณในระยะที่สองมาช่วยอธิบายตีความเพิ่มเติมดังแผนภาพที่ 2.3

แผนภาพที่ 2.3 รูปแบบการพัฒนาเครื่องมือของแบบแผนเชิงสำรวจ

ที่มา : รัตนะ บัวสนธ์ (2554)

4.2) รูปแบบการพัฒนาระบบ (taxonomy development model) ดังแผนภาพที่ 2.4 อธิบายได้ว่า นักวิจัยต้องการพัฒนาเครื่องมือเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยอาศัยข้อค้นพบจากการดำเนินงานวิจัยเชิงคุณภาพ นักวิจัยใช้วิธีการเชิงคุณภาพเพื่อสำรวจหัวข้อหรือประเด็นที่จะทำการวิจัยจากการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเพียงบางส่วน นำผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามหรือมาตรวัดต่าง ๆ เพื่อทำการสำรวจเก็บข้อมูลในเชิงปริมาณในขั้นตอนต่อไป ซึ่งทำให้ข้อมูลในการเก็บมีความตรงมากยิ่งขึ้น

แผนภาพที่ 2.4 รูปแบบการพัฒนาระบบแบบแผนเชิงสำรวจ

ที่มา : รัตนะ บัวสนธ์ (2554)

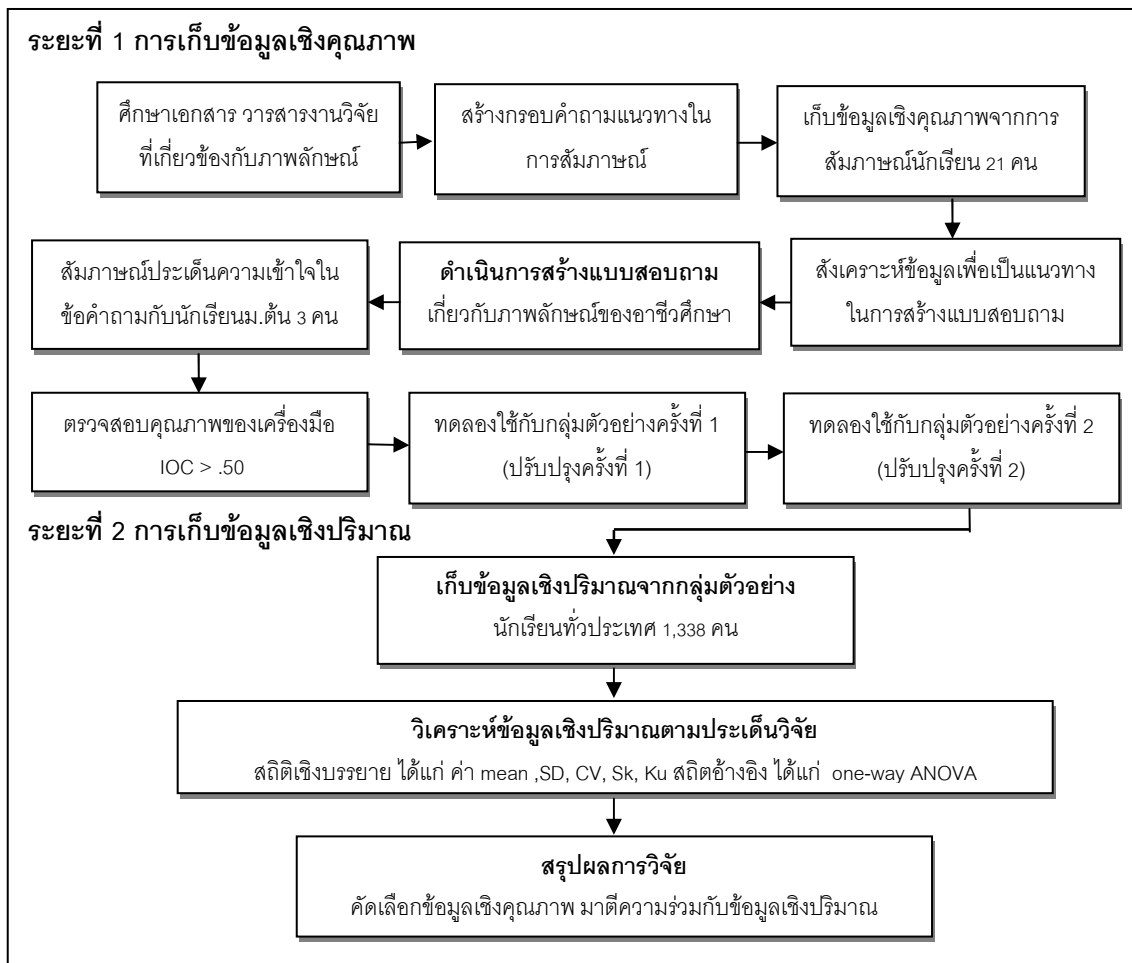
ผู้วิจัยเลือกใช้ประยุกต์ใช้ แบบแผนเชิงสำรวจ (the exploratory design) ดังแผนภาพที่ 4.1 รูปแบบการพัฒนาเครื่องมือ (instrument development model) เป็นแบบแผนการวิจัยเชิงผสมผสานวิธี ระยะต่อเนื่องกัน เริ่มต้นจากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพทำการศึกษา ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และทำการพัฒนาเครื่องมือให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น ด้วยวิธีการเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์แบบกลุ่มและรายบุคคล เพราะกลุ่มตัวอย่างมีภูมิหลังและบริบทของสถานศึกษาที่แตกต่างกันมาก จากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่พัฒนามาจากข้อมูลเชิงคุณภาพไปตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหากับผู้เชี่ยวชาญและตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างที่จะเก็บข้อมูลจริง จำนวน 2 รอบแล้วนำเครื่องมือมาปรับปรุงให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ก่อนนำเครื่องมือไปเก็บข้อมูลเชิงปริมาณต่อไป

แนวทางการสร้างและพัฒนาประเด็นคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม ของ Krueger

แนวทางการสร้างและพัฒนาประเด็นคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม เพื่อการสร้างและพัฒนา คำถามเพื่อการวิจัย ตามที่ Krueger (1998 อ้างถึงใน สาธุรักษ์ ฟองวาริน, 2552: 47-48) ได้เสนอแนะวิธีการจัดแยกประเภทและเรียงเรียงคำถามในการสนทนากลุ่มเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งในแต่ละประเด็นจะต้องประกอบไปด้วย 7 ประเภทคำถาม ดังต่อไปนี้ 1. **คำถามเปิดประเด็น** (opening question) จำนวน 1 คำถามเป็นข้อคำถามที่เริ่มประเด็นการสนทนาอย่างกว้าง ๆ เพื่อให้ผู้มีส่วนร่วมในการสนทนากลุ่มคุ้นเคยกับประเด็น 2. **คำถามนำ** (introductory questions) จำนวน 1-2 ข้อคำถาม โดยผู้นำสนทนากลุ่มจะใช้คำถามนี้เป็นคำถามทั่วไป ของหัวข้อหรือประเด็นในการสนทนา 3. **คำถามเปลี่ยนผ่าน** (transition question) ใช้สำหรับเพื่อนำการสนทนาเข้าสู่คำถามหลักของแต่ละประเด็น โดยคำถามประเภทนี้ถือเป็นตัวขับเคลื่อนการสนทนากลุ่มเพื่อจะเตรียมที่จะเข้าสู่คำถามในเชิงลึกต่อไป 4. **คำถามหลัก** (key questions) คือหัวใจของแต่ละประเด็น ปกติจะมีจำนวนข้อคำถามอยู่ระหว่าง 2-5 คำถาม 5. **คำถามปิด** (ending question) เป็นคำถามชวนสรุปประเด็นที่ได้สนทนาไปแล้ว หรือ การสะท้อนคำตอบเชิงสรุปของผู้มีส่วนร่วมในการสนทนากลุ่ม 6. **คำถามสรุป** (summary question) เป็นคำถามที่ใช้หลักจากที่ผู้นำในการสนทนากลุ่มได้พูดสั้น ๆ 2-3 นาทีจากคำถามหลักและถามย้อนกลับไปยังผู้มีส่วนร่วมว่าได้รู้อย่างนี้ถูกต้องหรือไม่อย่างไร โดยต้องการคำตอบเสริมยืนยันในส่วนนี้จะเป็นส่วนที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป 7. **คำถามสุดท้าย** (final question) เป็นคำถามที่ถือเป็นคำถามประกันสิ่งผิดพลาด โดยก่อนจะเริ่มคำถามผู้นำการสนทนากลุ่มจะพูดสรุปภาพรวมของการจัดสนทนากลุ่ม ตามด้วยคำถามสุดท้ายที่จะถามกับผู้มีส่วนร่วมว่ามีสิ่งที่จะเสริมเพิ่มเติม พลาดที่จะแสดงข้อคิดเห็น หรือลืมกล่าวในประเด็นใดบ้าง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามทัศนะของนักเรียนโดยใช้วิธีวิจัยแบบผสม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามความคิดเห็นของนักเรียน 2) วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาระหว่างนักเรียนที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน 3) วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาระหว่างนักเรียนที่มีบริบทของโรงเรียนต่างกัน ผู้วิจัยเลือกประยุกต์ใช้ แบบแผนเชิงสำรวจ (the exploratory design) เป็นแบบแผนการวิจัยเชิงผสมผสานวิธี ระยะต่อเนื่องกัน โดยระยะแรกเป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและทำการพัฒนาเครื่องมือให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น จากการสนทนากลุ่ม ระยะที่สอง เป็นการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยแบบสอบถามที่พัฒนามาจากวิธีดำเนินการในระยะที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปผลการวิจัย ดังแผนภาพที่ 3.1

แผนภาพที่ 3.1 สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้แบ่งวิธีการดำเนินการศึกษาและเก็บข้อมูลออกเป็น 2 ระยะได้แก่

ระยะที่ 1 วิธีดำเนินการศึกษาและการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

วิธีการดำเนินการศึกษาและเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นวิธีการศึกษา เพื่อการพัฒนาเครื่องมือวิจัย ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น โดยทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ และการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่มและรายบุคคล ทั้งนี้เพราะกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษามีภูมิหลังและบริบทที่แตกต่างกัน โดยจำแนกกลุ่มเป้าหมายที่จะทำการศึกษา ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ การสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม (focus group interview)

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพครั้งนี้ ประกอบไปด้วยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สพฐ. เลือกกลุ่มเป้าหมายแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (nonprobability sampling) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยคาดว่าช่วงอายุหรือระดับชั้นที่แตกต่างกันของนักเรียนน่าจะมีผลต่อความเข้าใจเกี่ยวกับภาษา ข้อคำถามที่ใช้ในการสนทนาและความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพศึกษาในด้านต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดด้านประชากรศาสตร์ของผู้รับสาร (นันทิการ์ จิตรีงาม, 2551: 8-10) ที่ว่า อายุเป็นปัจจัยที่ทำให้คนมีความแตกต่างกันในเรื่องของความคิดและพฤติกรรม แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มโดยมีวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2) กลุ่มที่ 1 เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เลือกนักเรียนระดับชั้นละ 3 คน โดยคละนักเรียนที่มีผลการเรียนสูง (GPA > 3.00) กลาง (GPA = 2.00-2.99) และต่ำ (GPA < 2.00) รวมทั้งหมด 9 คนโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ตามคำแนะนำของครูแนะแนวและครูประจำชั้นที่ใกล้ชิดกับเด็กและความสมัครใจของนักเรียน ตามความเหมาะสมของการสนทนากลุ่ม (นิตา ชูโต, 2551)

3) กลุ่มที่ 2 เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีการเลือกกลุ่มเป้าหมายเช่นเดียวกับกลุ่มที่ 1 รวมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 9 คนรวมทั้ง 2 กลุ่มจำนวน 18 คน

4) จากนั้นคัดเลือกนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สพฐ. เพื่อให้ข้อมูลเช่นเดียวกับนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สพฐ. และข้อมูลเชิงลึก เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับภาษาในข้อคำถามต่าง ๆ เกี่ยวกับภาพลักษณ์อาชีพศึกษาทั้ง 8 ด้าน จำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ ประกอบไปด้วย ประเด็นในการสนทนากลุ่ม เครื่องบันทึกเสียง และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม นำข้อคำถามและแนวคำถามที่จะนำไปใช้ในการสนทนากลุ่มไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยมีประเด็นที่ใช้ในการจัดสนทนากลุ่มดังนี้

ประเด็นคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม

ประเด็นคำถามที่จะใช้ในการสนทนากลุ่มนักเรียนครั้งนี้ ผู้วิจัยมีลำดับขั้นตอนที่มาของการสร้างและกำหนดประเด็น 2 ขั้นตอนคือ 1.แนวการสร้างและพัฒนาประเด็นคำถาม ซึ่งนำเสนอไว้ใน บทที่ 2 ตอนที่ 5 เทคนิควิธีที่ใช้ในการวิจัย และประเด็นคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ ประเด็นคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม

ผู้วิจัยได้จัดแบ่งประเด็นคำถามออกเป็น 5 ประเด็นได้แก่ 1) ด้านกายภาพของสถาบันอาชีวศึกษา 2) ด้านวิชาการของอาชีวศึกษา 3) ด้านบุคคลภายในอาชีวะ 4) ด้านสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยี 5) ด้านความก้าวหน้าและการศึกษาต่อ โดยในแต่ละประเด็นจะมีข้อคำถามดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 ด้านกายภาพของสถาบันอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดโครงสร้างของประเด็นคำถามจำนวน 3 ข้อคือ 1) สภาพของอาคารสถานที่ 2) การจัดสภาพแวดล้อมในสถาบันอาชีวศึกษา โดยตารางที่ 3.1 แสดงข้อคำถามในประเด็นลักษณะด้านกายภาพของสถาบันอาชีวศึกษา ดังนี้ ตารางที่ 3.1 ข้อคำถามในประเด็นด้านกายภาพของสถาบันอาชีวศึกษา

ประเภทคำถาม	คำถาม
คำถามเปิดประเด็น	1. นักเรียนเล่าให้ฟังหน่อยว่า ถ้านึกถึงคำว่า โรงเรียนมัธยม จะนึกถึงอะไรบ้าง
คำถามนำ	2. แล้วคิดว่า นอกจากโรงเรียนมัธยม ยังมีโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาที่ไม่เหมือนเราไหม 3. บอกหน่อยได้ไหม ว่ามีอะไรบ้าง
คำถามเปลี่ยนผ่าน	4. บรรยายสภาพคร่าว ๆ ให้ฟังหน่อยซิ ว่าวิทยาลัยเหล่านั้นมีลักษณะอย่างไร
คำถามหลัก	5. คิดว่า อาคารสถานที่ของเขา เป็นอย่างไร แตกต่างจากของเราไหม 6. จากที่เคยผ่านด้านหน้า หรือเคยเข้าไปในสถาบันเหล่านั้น ลองคิดว่า สภาพแวดล้อมเขาน่าจะเป็นอย่างไร 7. ถ้าให้เปรียบเทียบว่า สภาพอาคารเรียน บริเวณโดยรอบของเขากับของเรา อันไหนดีกว่า เพราะอะไร
คำถามปิด	8. ถ้าให้สรุป คิดว่า อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ของเขาเหมือน/ไม่เหมือนเราไหม ทำไมคิดแบบนั้น
คำถามสรุป	9. สรุปว่า สภาพอาคาร และสิ่งแวดล้อม ของวิทยาลัยอาชีวะต่าง ๆ เป็นแบบ (.....)
คำถามท้ายสุด	10. ภาพรวมของอาคารสถานที่ของวิทยาลัยอาชีวะคือ (.....) จะเสริมหรือลิมที่จะให้ข้อมูลเพิ่มเติมอะไรอีกไหม

หมายเหตุ (.....) คือคำพูดที่จะต้องขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ณ ขณะนั้นว่าเป็นเช่นไร ขณะที่ยังไม่เกิดขึ้นหรือจัดคำพูดไว้ คำถามอาจจะปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ของการสนทนากลุ่ม

ประเด็นที่ 2 ด้านวิชาการของอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดโครงสร้างของประเด็นจำนวน 2 ประเด็นคือ 1) ด้านหลักสูตรการศึกษา และ 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยตารางที่ 3.2 แสดงข้อคำถามในประเด็นด้านวิชาการของอาชีวศึกษาดังนี้

ตารางที่ 3.2 ข้อคำถามในประเด็นด้านวิชาการของอาชีวศึกษา

ประเภทคำถาม	คำถาม
คำถามเปิดประเด็น	1. ลองอธิบายหน่อย คำว่าหลักสูตร น่าจะหมายถึงอะไร (เช็คความเข้าใจของคำว่าหลักสูตร)
คำถามนำ	2. แล้วคิดว่า เด็กอาชีวะเขาเรียนอะไรกันบ้าง 3. โดยส่วนตัว คิดว่า เขาเรียนเหมือนเราไหม อย่างไร
คำถามเปลี่ยนผ่าน	4. ลองยกตัวอย่าง การเรียนของเด็กอาชีวะหน่อยสิ เขาเรียนอะไรบ้าง
คำถามหลัก	5. สรุปแล้วคนที่เรียนอาชีวะ กับคนที่เรียนมัธยม น่าจะแตกต่างกันตรงไหน 6. ระยะเวลาในการเรียน ช่วงเวลาเรียน ของเด็กสายอาชีพเป็นอย่างไร ... ชอบหรือไม่ 7. คิดว่า มีคนไปเรียนอาชีวะเยอะไหม เพราะอะไร 8. คิดว่า ค่าเรียน ค่าใช้จ่ายของเด็กอาชีวะกับเด็กมัธยมเท่ากันไหม อย่างไร 9. สิ่งที่เด็กอาชีวะเขาเรียนอยู่ในปัจจุบัน คิดว่า สังคมต้องการมากน้อยแค่ไหน เพราะอะไร
คำถามปิด	10. จากที่คุยกันมาทั้งหมด ถ้าให้เลือกเข้าไปเรียน จะเลือกเรียนหรือไม่ ถ้าจะเลือกเรียนจะเรียนสาขาอะไร ถ้าไม่เลือกเรียนเพราะอะไร
คำถามสรุป	11. สรุปว่า ที่อยากเรียนเพราะ (.....) และที่ไม่อยากเรียนเพราะ (....) ถูกต้องหรือไม่ หรือขาดอะไรไป
คำถามท้ายสุด	12. ภาพรวมของหลักสูตรและการเรียนการสอนของอาชีวะเป็นแบบ.....(.....) จะเสริมหรือลืมนี่จะให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมไหม

หมายเหตุ (.....) คือคำพูดที่จะต้องขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ณ ขณะนั้นว่าเป็นเช่นไร ขณะที่ยังไม่เกิดขึ้นหรือจัดคำพูดไว้ คำถามอาจจะปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ของการสนทนากลุ่ม

ประเด็นที่ 3 ด้านบุคคลภายในอาชีวะ ผู้วิจัยได้กำหนดโครงสร้างของประเด็น 3 ประเด็นคือ 1) ประเด็นเกี่ยวกับผู้บริหาร 2) ครูอาจารย์ 3) นักเรียนนักศึกษา โดยตารางที่ 3.3 แสดงข้อคำถามในประเด็นด้านวิชาการของอาชีวศึกษาดังนี้

ตารางที่ 3.3 ข้อคำถามในประเด็นด้านบุคคลภายในอาชีวศึกษา

ประเภทคำถาม	คำถาม
คำถามเปิดประเด็น	1. ถ้าให้ลองพูดถึง บุคคลภายในโรงเรียนของนักเรียน เช่น ผอ. ครู และเพื่อนนักเรียน ว่าเป็นอย่างไร
คำถามนำ	2. ในภาพรวมพอใจกับ การทำงานของ ผอ. อาจารย์ หรือเพื่อน ๆ ในโรงเรียนไหม
คำถามเปลี่ยนผ่าน	4. ลองยกตัวอย่าง การทำงานของ ผอ. อาจารย์ อาชีวะชี น่าจะเป็นแบบไหน และลองพูดถึงนักเรียนอาชีวะชี น่าจะเป็นอย่างไร
คำถามหลัก	5. คิดว่า ผู้บริหารอาชีวะ และอาจารย์อาชีวะน่าจะแตกต่างจากอาจารย์มัธยมไหม อย่างไร 6. การสอน การติดตามนักเรียน หรือความเข้มงวดของครูอาชีวะ ละเป็นอย่างไรในความคิดของคุณ 7. นักเรียนคิดว่า เด็กอาชีวะเก่งทั้งทฤษฎีและปฏิบัติไหม เพราะอะไร 8. การแสดงออกในที่ต่าง ๆ ของเด็กอาชีวะ เช่น ภาพความรุนแรง การแต่งกาย เป็นเช่นใด ส่งผลต่อความรู้สึกของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร? 9. นักเรียนเคยรับรู้เกี่ยวกับ การทำกิจกรรมสร้างสรรค์ ของเด็กอาชีวะหรือไม่

ตารางที่ 3.3 (ต่อ) ข้อคำถามในประเด็นด้านบุคคลภายในอาชีวศึกษา

ประเภทคำถาม	คำถาม
คำถามปิด	10. จะสรุปอย่างไรเกี่ยวกับ ผู้บริหาร ครูอาจารย์และนักเรียนอาชีววะ
คำถามสรุป	11. ถ้าจะพูดว่า ผู้บริหาร และครูอาจารย์อาชีววะ เป็นแบบ (.....) และนักเรียนอาชีววะเป็นแบบ (.....) ถูกต้องหรือไม่.....หรือขาดอะไรไป....
คำถามท้ายสุด	12. ภาพรวมของผู้บริหาร ครูอาจารย์ และนักเรียนนักศึกษาอาชีววะเป็นแบบ(.....) จะเสริมหรือ ลืมให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอะไรบ้าง

หมายเหตุ (.....) คือคำพูดที่จะต้องขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ณ ขณะนั้นว่าเป็นเช่นไร ขณะที่ยังไม่เกิดขึ้นหรือจัดคำพูดไว้ คำถามอาจจะปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ของการสนทนากลุ่ม

ประเด็นที่ 4 ด้านสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยี โดยผู้วิจัยได้กำหนดโครงสร้างของ ประเด็น จำนวน 3 ประเด็นคือ 1) หนังสือหรือตำราเรียน 2) เครื่องมือในด้านการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพ 3) เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยแสดงตามตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 ข้อคำถามในประเด็นด้านสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีของอาชีวศึกษา

ประเภทคำถาม	คำถาม
คำถามเปิดประเด็น	1. ช่วยอธิบายให้ฟังหน่อยได้ไหมว่า สื่อการเรียนการสอนที่โรงเรียนของนักเรียนใช้มีอะไรบ้าง (ตรวจสอบความเข้าใจของคำว่า สื่อการเรียนการสอนของนักเรียนด้วย)
คำถามนำ	2. โดยส่วนตัวแล้ว นักเรียนคิดว่า สื่อการเรียนการสอน สำคัญอย่างไรกับการเรียน
คำถามเปลี่ยนผ่าน	4. แล้วคิดว่า โรงเรียนสายมัธยมกับสายอาชีวศึกษา มีสื่ออะไรบ้างที่แตกต่างกัน เพราะอะไร
คำถามหลัก	5. นักเรียนคิดว่า สื่อการเรียนการสอนของอาชีววะน่าจะเป็นอย่างไร เช่นสื่อประเภทไหนบ้าง 6. นักเรียนอาชีววะจำเป็นมากหรือไม่ต้องใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ ในด้านอาชีพ เพื่อการฝึกปฏิบัติ และสภาพความเป็นจริงน่าจะเป็นเช่นใด 7. นักเรียนอาชีววะจำเป็นมากหรือไม่ต้องใช้ เทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาช่วยเพื่อการศึกษา
คำถามปิด	10. จะสรุปสื่อการเรียนการสอนของอาชีววะ ได้อย่างไรดี
คำถามสรุป	11. ถ้าจะพูดว่า อาชีววะมีหนังสือให้เลือก (.....) และจำเป็นหรือไม่จำเป็นต้องใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ เทคโนโลยีใหม่ ๆ มาช่วยเพื่อการศึกษา เพราะ.....ถูกต้องหรือไม่อย่างไร
คำถามท้ายสุด	12. ภาพรวมของสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีของสถาบันอาชีวศึกษาเป็น..... จะเสริมหรือ ลืมให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอะไรบ้าง

หมายเหตุ (.....) คือคำพูดที่จะต้องขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ณ ขณะนั้นว่าเป็นเช่นไร ขณะที่ยังไม่เกิดขึ้นหรือจัดคำพูดไว้ คำถามอาจจะปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ของการสนทนากลุ่ม

ประเด็นสุดท้ายประเด็นที่ 5 ด้านความก้าวหน้าและการศึกษาต่อ ผู้วิจัยได้กำหนด โครงสร้างของประเด็น จำนวน 2 ประเด็นคือ 1) ความก้าวหน้าในอาชีพและการงาน และ 2) การศึกษาต่อของเด็กอาชีววะ ตามตารางที่ 3.5

ตารางที่ 3.5 ข้อคำถามในประเด็นด้านความก้าวหน้าและการศึกษาต่อของนักเรียนอาชีวะ

ประเภทคำถาม	คำถาม
คำถามเปิดประเด็น	1. ช่วยอธิบายหน่อยได้ไหมว่า จุดมุ่งหมายสูงสุดในชีวิตของนักเรียนคืออะไร
คำถามนำ	2. ความก้าวหน้าในชีวิต เป็นผลมาจากการเลือกสายการเรียนหรือไม่ เพราะอะไร
คำถามเปลี่ยนผ่าน	4. แล้วคิดว่า ระหว่างเรียนอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษา จุดมุ่งหมายของการเรียนแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
คำถามหลัก	5. นักเรียนคิดว่า นักเรียนอาชีวะที่จบหลักสูตรสายอาชีพ ได้รับการยอมรับจากสังคมแค่ 6. โอกาสในการทำงาน ความเจริญก้าวหน้าในอาชีพของเด็กอาชีวะเป็นอย่างไร 7. ลองเสนอความคิดเกี่ยวกับโอกาสที่จะสำเร็จการศึกษาด้านสายอาชีพ มีสูงหรือไม่ เพราะอะไร 8. นักเรียนอาชีวศึกษา เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว มีโอกาสเข้าศึกษาสูงหรือไม่ในความคิดเห็นของนักเรียน
คำถามปิด	10. จะสรุปว่าอย่างไรในเรื่องนี้ ว่า ความก้าวหน้าในอาชีพและการศึกษาต่อของเด็กอาชีวะเป็นอย่างไร
คำถามสรุป	11. ถ้าจะพูดว่า เด็กนักเรียนอาชีวะมีโอกาสที่ดีหรือไม่ดีในการทำงานและการศึกษาต่อ เพราะ(.....) ถูกต้องหรือไม่..... หรือขาดอะไรไป
คำถามท้ายสุด	12. ภาพรวมของความก้าวหน้าในอาชีพและการศึกษาต่ออาชีวะ..... จะเสริมหรือ ลืมให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอะไรบ้าง

หมายเหตุ (.....) คือคำพูดที่จะต้องขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ณ ขณะนั้นว่าเป็นเช่นไร ขณะที่ยังไม่เกิดขึ้นหรือจัดคำพูดไว้ คำถามอาจจะปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ของการสนทนากลุ่ม

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

1) ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือ การทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่งไปยังผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลขนาดใหญ่ที่มีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 และโรงเรียนเอกชนขนาดใหญ่ อย่างละ 1 แห่ง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล

2) ผู้วิจัยติดต่อครูประจำชั้นและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อนัดเวลาการสนทนากลุ่ม

3) ผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่มตามตารางที่ได้นัดหมายไว้ วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2555 โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่ 1(FG1) กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 9 คน สถานที่เก็บข้อมูลคือ ห้องประชุมโรงเรียนวัดพุทธบูชา กรุงเทพมหานคร เป็นเวลา 2 ชม. ตั้งแต่เวลา 9.00-11.00 น. และกลุ่มที่ 2 (FG2) กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 9 คนสถานที่เดียวกับการเก็บข้อมูลของกลุ่มที่ 1 โดยใช้เวลาในการสนทนากลุ่มเป็นเวลา 2 ชม. ตั้งแต่เวลา 11.10 น.-12.00 และพักรับประทานอาหาร เริ่มสัมภาษณ์อีกครั้งเมื่อเวลา 12.50-14.00 น. ก่อนเริ่มการสนทนากลุ่มผู้วิจัยได้แจ้งขออนุญาตอัดเทปบันทึกภาพและเสียงในการสนทนากลุ่มในครั้งนี้ด้วย และในวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2555 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสนทนากลุ่ม (FG3) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 3 คน ณ ห้องพักรูมหวดวิชาสังคมศึกษา โรงเรียนขจรโรจนวิทยา กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่เวลา 12.30-13.00 น. และเวลา 14.00-15.30 น. รวมเวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 2 ชม.

การวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพครั้งนี้ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ และสนทนากลุ่ม (focus group) ซึ่งผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา จัดหมวดหมู่และตีความโดยผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพมีดังนี้

การสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อนำไปพัฒนาเป็นแบบสอบถามในระยะที่ 2

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาค้นคว้างานวิจัย แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ ภาพลักษณ์ขององค์กร สถานศึกษา เพื่อหาปัจจัยหรือตัวแปรที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษา และสร้างกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามโดยกำหนดข้อคำถามให้ครอบคลุมปัจจัยทั้งหมดที่เกี่ยวข้องโดยพิจารณาจากการค้นคว้า เอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม ตามตารางที่ 3.1-1.5 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามและการปรับปรุงข้อคำถามให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยได้กำหนดโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถาม แสดงตามตารางวิเคราะห์เนื้อหา (table of specification) โดยมีข้อคำถาม 8 ด้าน หรือ 8 องค์ประกอบจำนวนทั้งสิ้น 63 ข้อ

ด้านที่ 1 ด้านอาคารและสถานที่และสิ่งแวดล้อมของสถาบันอาชีวศึกษา จากการศึกษาเอกสารพบว่า ประเด็นดังกล่าวส่งผลต่อภาพลักษณ์ของสถานศึกษา โดยปกติผู้ปกครองและนักเรียนจะให้ความสนใจกับภาพลักษณ์ด้านดังกล่าวเพื่อประกอบการพิจารณาในการให้บุตรหลานเข้าศึกษา ประเด็นต่อมาที่ผู้วิจัยศึกษาจากการสัมภาษณ์คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ภาพลักษณ์ของอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความรู้ความเข้าใจในด้านนี้ดี สามารถตอบคำถามและบรรยายสภาพภายในภายนอกของวิทยาลัย ที่เกิดจากการเคยเข้าไปสมัครศึกษาต่อด้วยตนเอง การได้รับฟังจากพี่ หรือญาติ ส่วนเด็กมัธยมศึกษาตอนต้น บางคนไม่เคยเข้าไปภายในวิทยาลัย หลายคนเพียงแต่ได้เดินทางผ่านหน้าวิทยาลัย และคาดการณ์ว่าภายในวิทยาลัย น่าจะมีลักษณะต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงสนใจประเด็นดังกล่าว เพื่อนำมาสร้างเป็นข้อคำถามและศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อภาพลักษณ์ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันของสถาบันอาชีวศึกษา ผลการผลการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ นำมาสรุปออกเป็นประเด็นต่าง ๆ และจำนวนข้อคำถามในแต่ละประเด็นดังตารางที่ 3.6

“.....เคยเข้าไปกับพี่ค่ะ วิทยาลัยของเขาก็ใหญ่ดี มีพื้นที่มาก คือมากกว่าโรงเรียนนี้ค่ะ เขาก็มีตึกใหญ่โตดี แบ่งเป็นส่วน ๆ บริเวณโดยรอบของเขาก็สะอาดดี เพราะกฎระเบียบเขาเข้ม.....”

“.....เรามีตึกสูง ๆ น่าเรียน.....สถานที่อำนวย พื้นที่กว้างขวางดี...คือส่วนใหญ่ที่เห็นเขาจะมีตึกใหญ่ ๆ มองเข้าไปก็น่าเรียนอะคะ.....”

(FG2 เพศหญิง ม. 1/3 ./19 กพ. 2555.)

“.....ไม่ควรมีร้านเกม พ่อเด็กเลิกเรียนก็เข้าไปเล่นเกมกัน....เรามองเข้าไปภายในอาคารเรียนอาจจะดี แต่ความจริงอาจจะไม่ดีก็ได้...บางที่มันอาจจะไม่แตกต่างจากมัธยมก็ได้..”

(FG2 เพศหญิงม. 2/2. /19 กพ. 2555.)

ตารางที่ 3.6 โครงสร้างของเนื้อหาของแบบสอบถามด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของอาชีวะ

ภาพลักษณ์ด้าน	ประเด็น	เอกสาร	การสัมภาษณ์	จำนวนข้อคำถาม
อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของสถาบันอาชีวศึกษา	1.ขนาดและพื้นที่ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ	✓	✓	1
	2.สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกวิทยาลัย	✓	✓	2
	3.อาคารเรียนสิ่งก่อสร้างของวิทยาลัย	✓	✓	2
	4.ที่ตั้งทำเล ความเหมาะสมและการเดินทาง	✓		2

ด้านที่ 2 ด้านนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษา ถือว่ามีความสำคัญอย่างมากต่อภาพลักษณ์อาชีวศึกษา จากการศึกษาเอกสารพบว่า ผู้ปกครองและนักเรียนบางคนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อนักเรียนสายอาชีพในเรื่องของการแต่งกาย การแสดงออก ภาพลักษณ์ความรุนแรง การทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน ทั้งนี้จากสัมภาษณ์นักเรียนมัธยมพบว่า นักเรียนในทุกระดับชั้นต่างเห็นตรงกันว่าภาพลักษณ์การแสดงออก ในที่สาธารณะ การแต่งกาย การทะเลาะวิวาท การใช้ความรุนแรงส่งผลต่อภาพลักษณ์โดยรวมของนักเรียนนักศึกษาอย่างมาก และผู้เรียนทั้งนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายทั้งสองกลุ่มมีความรู้ความเข้าใจในหัวข้อต่าง ๆ เกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านนักเรียนอาชีวะเป็นอย่างดี ทั้งที่เกิดจากการรับรู้เกี่ยวกับนักเรียนสายอาชีวะโดยตรง หรือผ่านการรับรู้จากเพื่อน พ่อแม่ ครูอาจารย์และสื่อโทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำเอาประเด็นต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์มาสร้างเป็นข้อคำถามในแบบสอบถาม ผลการผลการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ นำมาสรุปออกเป็นประเด็นต่าง ๆ และจำนวนข้อคำถามในแต่ละประเด็นดังตารางที่ 3.7

“...บางคนอาจจะไม่มีตึกก็ได้ที่เข้าไปเรียนอาชีวะ....คนที่เข้าไปเรียนอาชีวะไม่ใช่ไม่รวย เขาอาจจะไม่จนก็ได้ เขาอาจจะชอบอาชีวะ ความชอบไม่เหมือนกัน.....”

(FG2 เพศหญิง ม.2/2./19 กพ.2555)

“...คนที่เรียนเก่งมันไม่ได้ขยันทุกคน เพราะเขาคิดว่าเข้าไปเรียนแล้ว (เรียนสายอาชีวะ) มันดีกว่า พอไปเรียนแล้วมันไม่ได้เป็นอย่างที่เขาคิด บางที่เขาไม่ชอบ เขาคิดแต่ว่าจะไปสบาย (ไปเรียนสายอาชีพแล้วเรียนสบาย)...”

(FG1 เพศหญิงม.6/1./19 กพ.2555)

“...ผมคิดว่าเขาไม่น่าจะปฏิบัติอะไรได้ดี เพราะว่า เห็นเขาแต่งตัว พวกทากาปากแดง ทาแป้ง เห็นหน้าโรงเรียนยังมี
เลยส่วนที่ผมเห็นอาจจะเป็นส่วนน้อยก็ได้ ที่ไม่ได้....เขา(เด็กอาชีวะ)ไม่ค่อยเป็นมิตร คือ เคยเดินชนเขานิดหน่อย เขาหา
ว่าหาเรื่อง แล้วเขาก็ผลักเลย...เด็กอาชีวะผู้ชาย..”

(FG2 เพศชาย ม.1/2./19 กพ. 2555)

“...บางพวกก็อยากไปเรียนสายอาชีพ เช่นเพื่อนผม ก็อยากต่อช่างโดยตรง เพราะเขาต้องการประสบการณ์
ต้องการทำงานเร็ว”

(FG1 เพศชาย ม.6/3./19 กพ.2555)

ตารางที่ 3.7 โครงสร้างของเนื้อหาของแบบสอบถามด้านนักเรียนนักศึกษาอาชีวะ

ภาพลักษณ์ด้าน	ประเด็น	เอกสาร	การสัมภาษณ์	จำนวนข้อคำถาม
นักเรียนนักศึกษา ของสถาบัน อาชีวศึกษา	1.ภูมิหลังของผู้เรียน เช่น ครอบครัว ความรู้เดิม ก่อนที่จะไปเรียนอาชีวะ	✓	✓	2
	2.ความมุ่งมั่นที่จะเข้าศึกษาต่อสายอาชีพ	✓	✓	2
	3.ความรู้ทักษะทางวิชาชีพ การสร้างชื่อเสียง	✓	✓	2
	4.ความประพฤติตน การแต่งกาย และการ แสดงออกในที่สาธารณะต่าง ๆ	✓	✓	4

ด้านที่ 3 ด้านผู้บริหารและคณาจารย์ ถือว่ามีส่วนสำคัญในการผลักดันให้สถาบัน
อาชีวศึกษาในแต่ละแห่งได้รับความนิยมจากเด็กนักเรียนและผู้ปกครอง โดยการศึกษาข้อมูลจาก
เอกสารพบว่า มีวิทยาลัยหลายแห่งที่เด็กนักเรียนสมัครเข้าเรียนจำนวนมาก แต่จากการสัมภาษณ์
ทำให้ผู้วิจัยคัดเลือกประเด็นที่นักเรียนมัธยมศึกษาพอจะตอบได้ โดยเน้นภาพลักษณ์การมีส่วนร่วม
ร่วมกับชุมชน และการให้บริการทางวิชาชีพของผู้บริหาร คณาจารย์ การดูแลเอาใจใส่ให้นักเรียนของ
อาจารย์อาชีวะ การสร้างสรรคนวัตกรรมใหม่ ๆ เป็นต้น เพราะจากการสัมภาษณ์ทำให้ทราบว่า
นักเรียนส่วนใหญ่รับรู้เกี่ยวกับผู้บริหารและอาจารย์ไม่มากนัก ผลการผลการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้
จากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ นำมาสรุปออกเป็นประเด็นต่าง ๆ และจำนวนข้อคำถามในแต่ละ
ประเด็นดังตารางที่ 3.8

“...ครูไม่น่าจะต่างกัน คือคุณครูมีหน้าที่สอนเหมือนกัน แต่ว่ามีบางคนไม่ค่อยสนใจ คือปล่อยเด็ก...ครูอาชีวะไม่
น่าจะเข้มงวดเพราะว่า ถ้าเข้มงวดจริง...(เด็กอาชีวะ)ต้องแต่งตัวมีระเบียบกันเยอะ ก็ดูแล้วไม่น่าจะเข้มงวด.....”

(FG 2 เพศชาย ม.1/2./19 กพ. 2555)

“...ต่างจังหวัดเขาจะมีโครงการซ่อมพวกเครื่องยนต์ อะไรแบบนี้ พวกซ่อมฟรี..”

(FG1 เพศหญิง ม.6/1./19 กพ. 2555)

“...ผมไม่ค่อยเห็นเขาจัดกิจกรรมอะไรนะครับ...น่าจะมีทั้งคน (ครูอาชีวะ) ที่ดูแลดีและดูแลไม่ดี แต่ส่วนใหญ่น่าจะ
ดูแลไม่ดีนะครับ เพราะเห็นนักเรียนแต่งตัวตามสบายกันเยอะ.....พวกสายอาชีพเขามีสระเยอะ นักเรียนก็มาก ครูอาจจะ
ตามไปดูดูแลไม่ไหว ไม่เหมือนมัธยมนะผมว่า...ครูมัธยมจะเข้มแบบเข้ามาในโรงเรียนแล้ว ต้องรอถึงเวลาจึงจะกลับบ้านได้....”

(FG3 เพศชาย ม.1/2./20 กพ. 2555)

ตารางที่ 3.8 โครงสร้างของเนื้อหาของแบบสอบถามด้านผู้บริหารและคณาจารย์ของอาชีวศึกษา

ภาพลักษณ์ด้าน	ประเด็น	เอกสาร	สัมภาษณ์	จำนวนข้อคำถาม
ผู้บริหารและ คณาจารย์ของ อาชีวศึกษา	1.ผู้บริหารกับชุมชนและการบริหารงาน อาชีวศึกษาให้มีความโดดเด่นเป็นที่รู้จัก	✓		3
	2.อาจารย์อาชีวะกับชุมชนและการช่วยเหลือสังคม ด้านวิชาชีพ/ความรู้ความสามารถ	✓	✓	4
	3.การเอาใจใส่ดูแลนักเรียน	✓	✓	1

ด้านที่ 4 จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรของอาชีวศึกษา พบว่า สถาบันอาชีวศึกษาแต่ละแห่งจะมีหลักสูตรเฉพาะเป็นเอกลักษณ์แต่ละแห่ง เช่น วิทยาลัยเทคนิค จะมีหลักสูตรเกี่ยวกับช่างอุตสาหกรรมเป็นหลัก เป็นต้น และจากสัมภาษณ์พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาขาวิชา หลักสูตรอาชีวศึกษามากพอสมควร โดยเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ได้ผ่านการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ และศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสายอาชีพ ประกอบการตัดสินใจมาบ้างแล้ว ผู้วิจัยคัดเลือกประเด็นเหล่านี้เนื่องจาก เห็นว่า ในปัจจุบันหลักสูตรต่าง ๆ ของอาชีวศึกษาได้ปรับปรุงใหม่และมีสาขาใหม่เพิ่มขึ้นมา น่าจะเป็นที่ต้องการของนักเรียนมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้น ดังนั้นการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาด้านหลักสูตรอาชีวะน่าจะสะท้อนภาพลักษณ์ปัจจุบันของหลักสูตรอาชีวะได้เป็นอย่างดี ผลการผลการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ นำมาสรุปออกเป็นประเด็นต่าง ๆ และจำนวนข้อคำถามในแต่ละประเด็นดังตารางที่ 3.9

“...ค่อนข้างทันสมัย (หลักสูตรอาชีวะ) และเป็นที่ยอมรับ อย่างเช่น สาขาวิชาที่เกี่ยวกับเทคโนโลยี มีการพัฒนาทุกวัน เปลี่ยนแปลงเร็วมาก ถ้าตามไม่ทันก็ถือว่าเสียเปรียบ.....สายอาชีพมีค่าใช้จ่ายแพงกว่า เพราะต้องใช้สื่อการเรียน เช่นคอมพิวเตอร์ พวกนี้...”

(FG1 เพศชาย ม.5/20 กพ. 2555)

“...ถ้าจะพูดถึงสายอาชีพ มันก็ไม่เกี่ยวว่าจะมีแต่คนที่เรียนหนังสือไม่เก่ง บางคนอาจจะเรียนหนังสือเก่งก็ได้ ไม่ใช่ว่าเด็กที่เรียนเก่งทุกคนต้องไปสอบต่อม.4 กันอย่างเดียว ก็อาจจะมีเด็กเรียนดีและอยากต่อสายอาชีพอยู่แล้วก็ได้ แต่คนที่สอบไม่ติดม.4 นี้ก็อาจจะจำใจไปต่อสายอาชีพก็อาจจะมี....ความคิดหนู ม.4 ยกกว่าค่ะ (สอบเข้าเรียนต่อ)”

(FG3 เพศหญิง ม.2/9/20 กพ. 2555)

“...ผมว่าน่าจะเป็นที่ยอมรับครับ...เห็นหลาย ๆ คนก็อยากไปเรียน คนไปเรียนผมว่ามีทั้งเก่งและไม่เก่งแหละ เพราะคนเก่ง ๆ อาจจะชอบเรียนพวกสายอาชีพก็ได้....แบบว่าเวลาไปเรียนแล้ว ไม่ต้องไปเสียเงินเรียนพิเศษ อาศัยการฝึกประสบการณ์เอา ไม่ต้องเรียนเก่งมาก มีเวลาวางเยอะด้วย.....ได้ช่วยพ่อแม่ทำงาน....”

(FG3 เพศชาย ม.2/9/20 กพ. 2555)

“...หลักสูตรเขา (อาชีวะ) หลากหลายนะ แบบมีหลายสาขาให้เลือก...เขาน่าจะปฏิบัติได้ดีนะ เพราะเขาเป็นสายอาชีพ ถ้าเขาไม่ตั้งใจปฏิบัติเขาก็ไปทำงานลำบาก.....คือถ้าไม่ตั้งใจเรียน จบออกมาก็หางานลำบากอยู่ดี...”

(FG1 เพศหญิง ม.6./19 กพ. 2555)

ตารางที่ 3.9 โครงสร้างของเนื้อหาของแบบสอบถามด้านหลักสูตรการศึกษาของอาชีวศึกษา

ภาพลักษณ์ด้าน	ประเด็น	เอกสาร	การสัมภาษณ์	จำนวนข้อคำถาม
หลักสูตรการศึกษา ของอาชีวศึกษา	1.ความทันสมัยและความหลากหลายของ หลักสูตรให้ผู้เรียนเลือกเรียน	✓	✓	2
	2.ลักษณะเฉพาะของหลักสูตรเช่น เน้น ภาคปฏิบัติ หรือเหมาะสำหรับนักเรียนที่เรียน ไม่เก่ง	✓	✓	3
	3.โอกาสในการเข้าศึกษา	✓	✓	2
	4.ค่าใช้จ่ายในการเรียน	✓	✓	1

ด้านที่ 5 จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับภาพลักษณ์อาชีวศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า สถาบันอาชีวศึกษามีการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างจากการจัดการเรียนการสอนในสายสามัญในหลาย ๆ ด้านเช่น คาบเวลาเรียน ช่วงเวลาเรียนเช่น เลือกเรียนรอบเช้า-บ่าย หรือเรียนไปพร้อมกับฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการไปด้วย หรือที่เรียกว่าหลักสูตรทวิภาคี ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกประสบการณ์การทำงานจริงไปด้วย และจากการสัมภาษณ์พบว่า นักเรียนมัธยมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนของเด็กสายอาชีพพอสมควรทั้งสองช่วงชั้น เห็นได้จากการสัมภาษณ์ที่นักเรียนแสดงทัศนคติต่อการจัดการเรียนการสอนของอาชีวะไว้ดีพอสมควรแสดงว่าผู้เรียนน่าจะเข้าใจข้อคำถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของอาชีวะได้เป็นอย่างดี ผลการผลการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ นำมาสรุปออกเป็นประเด็นต่าง ๆ และจำนวนข้อคำถามในแต่ละประเด็นดังตารางที่ 3.10

“...การเรียนด้านสายอาชีพ ง่าย เพราะผมคิดว่า มันเป็นการเรียนโดยการฝึกเรื่องงาน เรื่องอาชีพ ไม่เหมือนสายสามัญ.....ม.4 ยากกว่าเพราะมันเน้นวิชาหลัก.....”

(FG3 เพศชาย ม.3./20 กพ. 2555)

“...เรามีประสบการณ์ เรามีโอกาสได้ฝึกงาน ถ้าเขาจบออกมาแล้วเขาสามารถทำงานได้เลย บางเรื่องเขาอาจจะไม่ได้ลึกเท่ากับสายมัธยม (เนื้อหาความรู้) แต่เวลาเรียนเขาอาจจะต้องใช้จ่ายสูงกว่า....”

(FG1 เพศหญิง ม.6/2./19 กพ. 2555)

“...สายอาชีวะ เอาเฉพาะเรื่องระยะเวลาเรียน คือเวลา (เรียน) แต่ละคนไม่เหมือนกัน เช่นบางคนอาจจะมื่อไรทำตอนเช้า...เราก็สามารถเลือกกะได้ (เลือกช่วงเวลาได้) ซึ่งมหาวิทยาลัยหลาย ๆ ที่ก็เป็นประมาณนี้..เราสามารถเลือกช่วงเวลาเรียนได้ แต่สายมัธยมมันจะฝึกเลยว่า เวลานี้ห้ามนะ ห้ามไปไหน.....”

(FG1 เพศชาย ม.5/3./19 กพ. 2555)

“...พวกบัญชีมันต้องใช้คำนวณ มันก็ต้องมีคนเรียนเก่งกว่าพวกหนู เขาก็เรียนเก่ง แต่เขาเลือกไปเรียนสายอาชีวะ พวกเขาเรียนบัญชีอะไรพวกนี้อะคะ แต่ว่าเรียนบัญชีมันก็ต้องคำนวณ....”

(FG1 เพศหญิง ม.4/1./19 กพ. 2555)

ตารางที่ 3.10 โครงสร้างของเนื้อหาของแบบสอบถามด้านการจัดการเรียนการสอนของอาชีวศึกษา

ภาพลักษณ์ด้าน	ประเด็น	เอกสาร	การสัมภาษณ์	จำนวนข้อคำถาม
การจัดการเรียน การสอนของ อาชีวศึกษา	1.การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน เช่น ความ ยากง่ายของวิชาเรียน จำนวนผู้เรียน	✓	✓	3
	2.การฝึกประสบการณ์วิชาชีพทั้งในและนอกห้องเรียน	✓	✓	3
	3.การจัดช่วงเวลาเรียนที่หลากหลาย	✓	✓	1
	4.คุณลักษณะเฉพาะของผู้เรียน เช่น ต้องมีความ อดทนและความพยายามในการเรียน		✓	1

ด้านที่ 6 จากการศึกษาเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนของอาชีวศึกษา จากเอกสารต่าง ๆ พบว่าสถาบันอาชีวศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดสื่อการเรียนการสอนและอุปกรณ์สำหรับฝึกประสบการณ์ที่ไม่เพียงพอและไม่มีคุณภาพ ทำให้การผลิตบุคลากรทางด้านช่างฝีมือ ไม่ได้คุณภาพตรงตามที่โรงงานอุตสาหกรรมต้องการ ผู้วิจัยจึงนำประเด็นด้านสื่อการเรียนการสอนของอาชีวศึกษา มาศึกษาในทัศนะของนักเรียนมัธยมที่มีต่อประเด็นดังกล่าว ว่าภาพลักษณ์ปัจจุบันด้านสื่อการเรียนการสอนของสถาบันอาชีวจะเป็นเช่นใด สอดคล้องกับการสัมภาษณ์ ที่ว่านักเรียนมัธยมศึกษาคาดหวังว่า การศึกษาทางด้านอาชีพจำเป็นต้องใช้เครื่องมือและอุปกรณ์การเรียน ห้องปฏิบัติการที่ดี รวมไปถึงเรื่องของราคาอุปกรณ์ที่ต้องใช้เรียน และจำนวนหนังสือหรือตำราเรียน และกิจกรรมต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงนำประเด็นดังกล่าวมาศึกษาภาพลักษณ์เกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนของอาชีวศึกษาในภาพรวม ผลที่ได้ตามตารางที่ 3.11

“...ผมไม่เคยเห็นเขาถือหนังสือเรียนอะไรเลย ไม่มี...อย่างของสามัญจะมีสำนักการศึกษาขั้นพื้นฐาน สสวท. รับรอง แต่ของอาชีวะต้องไปซื้อ....ของสำนักพิมพ์ไหนก็ไม่รู้ อย่างเช่นคุณอยากรู้เรื่องอะไรคุณก็ไปซื้อตามร้านหนังสือทั่วไป....”

(FG1 เพศชาย ม.5/3./19 กพ. 2555)

“...จำเป็นเยอะ สายอาชีพน่าจะใช้อุปกรณ์มากกว่า (มัธยม) เช่นพวกช่าง.....เพราะทำให้เกิดการเรียนรู้ แล้วทำให้มีทักษะ มีประสบการณ์.....แต่ไม่เคยเห็นพวกอาชีวะเขาจัดกิจกรรมเลยครับ.....”

(FG3 เพศชาย ม.2/9./ 20 กพ. 2555)

“...สื่อเขาน่าจะดีนะ เพาะเขาเป็นสายอาชีพไง...เช่นพวกคอมพิวเตอร์ พวกอินเตอร์เน็ตน่าจะดีกว่ามัธยม คือมันต้องใช้เรียนเขามีโอกาสได้ฝึกประสบการณ์เขาก็ต้องทำเป็น.....เขาก็น่าจะจัดกิจกรรมเหมือนเราแหละ แต่ว่าเราอาจจะไม่ค่อยเห็นบ่อย ๆ”

(FG1 เพศชาย ม.4/3./19 กพ. 2555)

ตารางที่ 3.11 โครงสร้างของเนื้อหาของแบบสอบถามด้านสื่อการเรียนการสอนของอาชีวศึกษา

ภาพลักษณ์ด้าน	ประเด็น	เอกสาร	การสัมภาษณ์	จำนวนข้อคำถาม
สื่อการเรียนการ สอนของ อาชีวศึกษา	1.สื่อจำพวกอุปกรณ์การเรียน/ราคา/จำนวน	✓	✓	3
	2.สื่อจำพวกกิจกรรมทางวิชาการ วิชาชีพ แหล่ง เรียนรู้เพิ่มเติมความรู้	✓	✓	4

ด้านที่ 7 เกี่ยวกับความก้าวหน้าในอาชีพของผู้เรียนที่จบการศึกษาในสายอาชีพหรือสายอาชีพ จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า นักเรียนสายอาชีพ ต่างก็เป็นที่ต้องการของสถานประกอบการด้านอุตสาหกรรมและงานบริการเป็นจำนวนมาก แต่จากจำนวนผู้จบการศึกษาด้านนี้เมื่อเทียบกับสายอื่น เป็นเพราะนักเรียนมัธยมศึกษาไม่ทราบความก้าวหน้าในด้านสายอาชีพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำเอาประเด็นนี้มาศึกษาและจากการสัมภาษณ์พบว่า นักเรียนมัศึกษามีความรู้ความเข้าใจในประเด็นเกี่ยวกับความก้าวหน้าในอาชีพของอาชีพพอสมควร และได้แสดงทัศนคติต่าง ๆ เกี่ยวกับความก้าวหน้าในอาชีพ ทำให้ผู้วิจัยได้ประเด็นที่จะนำมาสร้างเป็นข้อคำถามเพื่อให้เหมาะสมกับความรู้ความเข้าใจและมุมมองของนักเรียนที่มีต่อการศึกษาด้านสายอาชีพ ในภาพรวมต่อไป ผลการผลการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ นำมาสรุปออกเป็นประเด็นต่าง ๆ และจำนวนข้อคำถามในแต่ละประเด็นดังตารางที่ 3.12

“...หนูคิดว่าคนที่จบสายอาชีพ ได้ทำงานเร็วนะค่ะ แต่คนที่จบม.6 อาจจะได้ทำงานดีกว่า...เด็กอาชีวะน่าจะเป็นที่ยอมรับมากกว่า เพราะสายอาชีพจบมามีงานทำเลย....การทำงานก็จำเป็นต้องใช้ภาษา หนูว่าสายอาชีวะน่าจะมีปัญหา เพราะว่าสายอาชีพไม่ค่อยแข็งเรื่องภาษาคะ.....”

(FG3 เพศหญิง ม.3/1./20 กพ. 2555)

“...เขามีโอกาส เขามีประสบการณ์ ถ้าเขาจบออกมาแล้วเขาสามารถทำงานได้เลย บางเรื่องเขาอาจจะไม่ได้ลึกเท่าสายสามัญ...ถ้าสมมติว่า อาชีวะก้าวไปแล้ว 2 ชั้น จบมัธยมก้าวไปได้แค่ชั้นเดียว แต่ถ้าจบปริญญา ถ้าคุณได้งานทำในสายที่คุณจบมา คุณจะก้าวไปแล้ว 3-4 ชั้น ก็คือก้าวสูงกว่าเขา.....”

(FG1 เพศหญิง ม.6/1./19 กพ. 2555)

“...ผมว่าพวกจบสายอาชีพ หางานง่ายนะ อย่างน้อย ๆ งานพวกพื้นฐานที่ไม่ต้องอะไรมากอะ...เช่นพวกทำงานในห้าง พวกร้าน MK KFC พวกนี้....เขามีข้อดีคือได้ฝึกงานได้ฝึกประสบการณ์ คือไม่ว่าเราจะมียตำแหน่งใหญ่โตแค่ไหน มันก็ต้องอาศัยประสบการณ์การก่อน ซึ่งพวกสายอาชีพเขามีข้อดีตรงนี้.....”

(FG1 เพศชาย ม.5./19 กพ. 2555)

“...เขาน่าจะดีนะครึบ (ได้ทำงานดี)..เพราะเขาเรียนสายนี้มาโดยตรง แต่อาจจะไม่ดีเท่าคนที่ไปเรียนสายสามัญ และไปต่อปริญญาตรี...เพราะคนจบปริญญาจะเก่งกว่าคนจบสายอาชีพนะผมว่า...คือสายอาชีพมันเรียนง่าย น่าจะเน้นปฏิบัติ คือผมไม่ค่อยเห็นเขาเรียนหนังสือกัน.....ส่วนใหญ่เห็นหน้าวิทยาลัยมีแต่คนไม่น่าจะเรียน แบบแต่งตัวไปวัน ๆ ...”

(FG2 เพศชาย ม.3./19 กพ. 2555)

ตารางที่ 3.12 โครงสร้างของเนื้อหาของแบบสอบถามด้านความก้าวหน้าในอาชีพของนักเรียนอาชีวะ

ภาพลักษณ์ด้าน	ประเด็น	เอกสาร	การสัมภาษณ์	จำนวนข้อคำถาม
ความก้าวหน้าในอาชีพของผู้เรียนสายอาชีพศึกษา	1.โอกาสในการทำงานหรือเป็นที่ต้องการของนายจ้าง	✓	✓	3
	2.โอกาสในการสร้างรายได้หรือเป็นผู้ประกอบการ	✓	✓	2
	3.ข้อเสียเปรียบในการทำงาน		✓	1
	4.การยอมรับในเรื่องความรู้ความสามารถของผู้เรียน	✓	✓	1

ด้านที่ 8 เป็นประเด็นเกี่ยวกับโอกาสในการศึกษาต่อ โอกาสในการสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีของนักเรียนอาชีวศึกษา เพราะจากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ พบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาศึกษาส่วนใหญ่ศึกษาต่อมากกว่าทำงาน โดยเฉพาะนักศึกษาในระดับ ปวส. ที่เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีเป็นจำนวนมาก ทั้ง ๆ ที่มีผู้สำเร็จการศึกษาจำนวนน้อยในระดับนี้จำนวนไม่มากนัก และจากการสัมภาษณ์นักเรียนมัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนหลายคนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสในการศึกษาต่อของนักเรียนอาชีวะ เช่น การแข่งขันสอบเข้าเรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัย ความต้องการนักศึกษาอาชีวะของมหาวิทยาลัย ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาต่อ รวมไปถึงโอกาสที่จะสำเร็จการศึกษา ซึ่งนักเรียนมัธยมปลายส่วนใหญ่ คาดหวังไว้ว่า การเรียนให้จบปริญญาตรี น่าจะมีโอกาสที่ดีกว่าการจบการศึกษาในสายอาชีพ จากประเด็นต่าง ๆ ผู้วิจัยได้นำมาสร้างเป็นข้อคำถามเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อภาพลักษณ์ดังกล่าวในภาพรวมต่อไป ผลที่ได้ตามตารางที่ 3.13

“...อาชีวะสอบได้นะ แต่ว่าคุณต้องพยายามมาก เพราะว่าผมก็มีเพื่อนรุ่นเดียวกัน เขาเรียน ปวช.3 แล้วจะจบ เขาบอกว่า เขาอยากจะทำสายสามัญ ทางบ้านเขาอยากให้เราเรียนอาชีวะ พอเรียนไปปั๊บ เขาก็อยากกลับใจ มาเรียนสายสามัญ อยากมาเรียนปริญญา พอเขาจะมาสอบจริง เขาต้องมาตัว เพราะเขาไม่เคยเรียนเลย แม่แถม. 4 เนื้อหาง่าย ๆ ทั้ง ๆ ที่เขาเทียบเท่าม.6 เขายังตามไม่ทัน....”

(FG1 เพศชาย ม.5/2./19 กพ. 2555)

“....ถ้าให้เรียนสายอาชีพเรียน เพราะจบออกมาเราก็ได้ค่าแรงขั้นสูง ถ้าเราจะไปต่อปริญญาตรีเราจะต้องใช้ความพยายาม แต่ว่าเด็กสายสามัญจะได้เปรียบกว่า เพราะเด็กสายสามัญเราจะเรียนเยอะกว่า.....”

(FG1 เพศหญิง ม.5/2./19 กพ. 2555)

“...คนที่เรียนอาชีวะส่วนใหญ่เรียนจบแล้วไปทำงาน เพราะมีประสบการณ์ จากการเรียนสายอาชีพ และน่าจะมีโอกาสเยอะ (โอกาสเรียนต่อ)...ถ้าประสบการณ์ยังไม่พอ...เขาไม่น่าจะมีปัญหา (ในการเรียนต่อ) เพราะเขาก็ได้เรียนมาเหมือนกัน ไม่ว่าจะสายสามัญหรือสายอาชีพเวลาเรียนเท่ากัน...โอกาสมันก็อยู่ที่ทั้งเด็ก 2 คน ว่าเก่งหรือความสามารถจะต่างกัน เพราะว่าเรียนสามัญไม่ได้เก่งเสมอไป....”

(FG3 เพศชาย ม.3/3./20 กพ. 2555)

ตารางที่ 3.13 โครงสร้างของเนื้อหาของแบบสอบถามด้านการศึกษาต่อของนักเรียนอาชีวะ

ภาพลักษณ์ด้าน	ประเด็น	เอกสาร	การสัมภาษณ์	จำนวนข้อคำถาม
การศึกษาต่อ	1.โอกาสในการศึกษาต่อของผู้ที่จบการศึกษาในสายอาชีพ	✓	✓	2
	2. สาขาเรียนและความต้องการผู้เรียนด้านอาชีวะให้เข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย	✓	✓	2
	3.ระยะเวลาในการเรียนต่อในระดับปริญญาตรีของเด็กอาชีวะและโอกาสในการสำเร็จการศึกษหลังจากที่ศึกษาต่อปริญญาตรี		✓	2

ระยะที่ 2 วิธีดำเนินการศึกษาและการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

วิธีดำเนินการศึกษาและการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ 1) เพื่อวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามความคิดเห็นของนักเรียน 2) เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาของนักเรียนเรียน ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน 3) เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาของนักเรียน ที่มีบริบทต่างกัน ด้วยแบบสอบถาม (questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ทั้ง 5 ภูมิภาค จำนวนนักเรียนแบ่งเป็น นักเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 6,844,849 คนและนักเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 889,112 คน (กระทรวงศึกษาธิการ: ออนไลน์)

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มแบบอาศัยความน่าจะเป็น (probability sampling) โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage probability) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนที่ดีของประชากร กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (simple size) โดยใช้ตารางของ Taro Yamane (1973) ซึ่งกำหนดให้ออกาสความน่าเชื่อถือได้หรือระดับความเชื่อมั่นในการประมาณค่า 95% และมีค่าความคลาดเคลื่อน (e) $\pm 5\%$ (วรวิณี แกมเกตุ, 2551) ในการวิจัยครั้งนี้มีประชากรคือนักเรียนสายมัธยมศึกษาจำนวน มากกว่า 1 แสน คน ดังนั้นจะต้องใช้กลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 400 คน ซึ่งผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 600 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 600 คนรวมเป็น 1,200 คน แต่เนื่องจากอัตราการตอบกลับของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยจะได้รับในการวิจัยโดยทั่วไปเฉลี่ยมีค่าประมาณร้อยละ 80 (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) ผู้วิจัยจึงปรับขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 1,620 คน เพื่อเพิ่มอัตราการตอบกลับของแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 เลือกจังหวัดในแต่ละภูมิภาค ประกอบด้วย ภาคเหนือ กลาง ตะวันออกเฉียงเหนือ ตะวันออก และใต้ โดยคัดเลือกจังหวัดที่มีวิทยาลัยอาชีวศึกษาจำนวนมาก โดยเฉพาะจังหวัดที่มีวิทยาลัยการเกษตรและเทคโนโลยีหรือวิทยาลัยที่เปิดสอนเกี่ยวกับการเกษตรด้วย เพื่อให้นักเรียนสามารถเปรียบเทียบภาพลักษณ์ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาได้อย่างถูกต้อง ผู้วิจัยเลือกจังหวัดด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยเลือกภูมิภาคละ 1 จังหวัดและจังหวัดกรุงเทพฯ รวมเป็น 6 จังหวัด

ขั้นที่ 2 เลือกโรงเรียนในแต่ละจังหวัด โดยแบ่งโรงเรียนออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ โรงเรียนมัธยมสังกัด สพฐ.โรงเรียนมัธยมสังกัด สช. อย่างละ 2 โรงเรียนทั้งในตัวเมืองและนอกตัวเมืองและโรงเรียนขยายโอกาสสังกัด สพฐ. 1 โรงเรียนในหรือนอกตัวเมืองก็ได้ รวมจังหวัดละ 5 โรงเรียน

ขั้นตอนที่ 3 สุ่มกลุ่มตัวอย่างนักเรียนอย่างง่ายในแต่ละโรงเรียน ระดับชั้นละ 10 คน จะได้ว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สพฐ.โรงเรียนละ 60 คนโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สช.โรงเรียนละ 60 คน และโรงเรียนขยายโอกาสสังกัด สพฐ. โรงเรียนละ 30 คนทั้งหมด 30 โรงเรียนกระจายตามภูมิภาคต่าง ๆ รวมทั้งหมด 1,620 คนโดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 3.14

ตารางที่ 3.14 จำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามสังกัดของสถานศึกษาและภูมิภาคที่ใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัย

ภูมิภาค	สุ่มภูมิภาคละ 1 จังหวัด แต่ละจังหวัดสุ่มเลือก 5 โรงเรียน					รวม (คน)
	นักเรียนจากโรงเรียนมัธยมสังกัด สพฐ. (คน)		นักเรียนจากโรงเรียนมัธยมสังกัด สช (คน)		นักเรียนจากโรงเรียนขยายโอกาส (คน)	
	ในเมือง	นอกเมือง	ในเมือง หรือ นอกเมือง		ในเมือง หรือ นอกเมือง	
ภาคเหนือ	60 คน	60 คน	60 คน	60 คน	30 คน	270 คน
ภาคอีสาน	60 คน	60 คน	60 คน	60 คน	30 คน	270 คน
ภาคใต้	60 คน	60 คน	60 คน	60 คน	30 คน	270 คน
ภาคตะวันออก	60 คน	60 คน	60 คน	60 คน	30 คน	270 คน
ภาคกลาง	60 คน	60 คน	60 คน	60 คน	30 คน	270 คน
กรุงเทพฯ	60 คน	60 คน	60 คน	60 คน	30 คน	270 คน
รวม	360 คน	360 คน	360 คน	360 คน	180 คน	1,620 คน

จากการส่งเอกสารไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้โรงเรียนกระจายแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาตามที่ถูกวิจัยได้กำหนดไว้ โดยส่งแบบสอบถามรวมทั้งสิ้น 1,620 ชุด และได้รับกลับคืนมาจำนวน 1,431 ฉบับและตรวจสอบแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ผลได้จำนวน 1,338 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 82.59 ดังปรากฏในตารางที่ 3.15

ตารางที่ 3.15 อัตราการตอบกลับของแบบสอบถามแบ่งตามประเภทของโรงเรียน

ภูมิภาค	อัตราการตอบกลับของแบบสอบถามแบ่งตามประเภทของโรงเรียน			รวม จำนวน 270 ฉบับ (%)
	มัธยมสังกัด สช. ภาคละ 120 ฉบับ (%)	มัธยมสังกัด สพฐ. ภาคละ 120 ฉบับ (%)	ขยายโอกาส ภาคละ 30 ฉบับ (%)	
ภาคเหนือ	61 (50.83)	117 (97.50)	30 (100)	208 (77.03)
ภาคกลาง	97 (80.83)	120 (100)	30 (100)	247 (91.48)
ภาคตะวันออก	115 (98.83)	106 (88.33)	29 (96.66)	250 (92.59)
ภาคใต้	92 (76.66)	99 (82.50)	29 (96.66)	220 (81.48)
ภาคอีสาน	86 (71.66)	57 (47.50)	30 (100)	173 (64.07)
กรุงเทพมหานคร	99 (82.50)	111 (92.50)	30 (100)	240 (88.88)
รวม	550 (76.38)	610 (84.72)	178 (98.88)	1,338 (82.59)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามชนิดที่มีโครงสร้าง จำนวน 1 ชุด ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นจากงานวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย ข้อคำถามสำคัญทั้งหมด 2 ตอนโดยสอบถามเกี่ยวกับ ภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม และภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับภูมิหลังของนักเรียน ซึ่งประกอบไปด้วย เพศ เกรดเฉลี่ย ระดับชั้นของนักเรียน และระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของผู้ปกครองและบริบทของนักเรียน เช่น ที่ตั้งของโรงเรียน โดยแบ่งออกเป็นโรงเรียนในเขตเมือง และโรงเรียนนอกเมือง ประเภทของโรงเรียนและภูมิภาคของโรงเรียน โดยลักษณะของแบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาในด้านต่าง ๆ ประกอบไปด้วย 1) ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม 2) ด้านนักเรียนนักศึกษา 3) ด้านหลักสูตรการศึกษา 4) ด้านการจัดการเรียนการสอน 5) ด้านผู้บริหารและคณาจารย์ 6) ด้านสื่อการเรียนการสอน 7) ด้านความก้าวหน้าในอาชีพและ 8) ด้านการศึกษาต่อ โดยผู้วิจัยแบ่งภาพลักษณ์ของสถาบันอาชีวศึกษาออกเป็น 3 ประเภทคือ 1) วิทยาลัยประเภทช่างอุตสาหกรรม หมายถึง วิทยาลัยที่เปิดทำการเรียนการสอนในสถาบันอาชีวศึกษาเน้นทางด้านอุตสาหกรรม เช่น วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยสารพัดช่าง เป็นต้น กลุ่มที่ 2) วิทยาลัยประเภทพาณิชยกรรมและการบัญชี หมายถึง วิทยาลัยที่ทำการเรียนการสอนในสายพาณิชยกรรมและการบัญชีเป็นหลัก เช่น วิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยพาณิชยกรรมและการบัญชี เป็นต้น 3) อาชีวศึกษาประเภทเกษตรกรรม เช่น วิทยาลัยการเกษตรและเทคโนโลยี เป็นต้น ข้อคำถามเป็นข้อคำถามแบบมาตรวัดประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ของ Likert โดยแต่ละระดับมีความหมาย คือ ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อคำถามในระดับต่าง ๆ ดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4 หมายถึง เห็นด้วย	3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย	1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	

ในการวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามความคิดเห็นของผู้เรียนรายข้อ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายถึงกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุดกับข้อคำถาม
 คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายถึงกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยเห็นมากกับข้อคำถาม
 คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายถึงกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยเห็นปานกลางกับข้อคำถาม
 คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายถึงกลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วยกับข้อคำถาม
 คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายถึง กลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วยมากกับข้อคำถาม

ในการวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามความคิดเห็นของผู้เรียนภาพรวมในแต่ละด้าน ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

- ระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายถึง ภาพลักษณ์ด้านนั้นอยู่ในระดับดีมาก
- ระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายถึง ภาพลักษณ์ด้านนั้นอยู่ในระดับดี
- ระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายถึง ภาพลักษณ์ด้านนั้นอยู่ในระดับพอใช้
- ระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายถึง ภาพลักษณ์ด้านนั้นควรปรับปรุง
- ระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายถึง ภาพลักษณ์ด้านนั้นควรปรับปรุงมาก

ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ องค์ประกอบภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาดังต่อไปนี้

ภาพลักษณ์อาชีวศึกษา หมายถึง ระดับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนที่มีต่อสถาบันอาชีวศึกษา เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจที่เกิดจากการรับรู้ข่าวสารทั้งทางตรงและทางอ้อม บวกกับความรับรู้ที่นึกคิด ต่อ บุคคล สิ่งของ สถานที่ วัตถุ โดยความรู้สึกนึกคิดดังกล่าวอาจจะเป็นความรู้สึกนึกคิดในทางที่ดีหรือทางที่ไม่ดีก็ได้ หรืออาจเป็นภาพที่เราเนืองสร้างขึ้นมาเองก็ได้ ภาพลักษณ์ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ ภาพลักษณ์ที่มีต่ออาชีวศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ 1) ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม 2) ด้านนักเรียนนักศึกษา 3) ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน 4) ด้านการจัดการเรียนการสอน 5) ด้านผู้บริหารและคณาจารย์ 6) ด้านสื่อการเรียนการสอน 7) ด้านความก้าวหน้าในอาชีพและ 8) ด้านการศึกษาต่อ

ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม หมายถึง ระดับความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อสภาพทางกายภาพโดยรวมของสถาบันอาชีวศึกษา เช่น ขนาด ที่ตั้ง ความเหมาะสมสวยงามของอาคารสถานที่ สิ่งก่อสร้าง สภาพแวดล้อมทั้งภายในภายนอกสถาบัน ทำเลที่ตั้งมีความเหมาะสมเดินทางสะดวกปลอดภัย

ด้านนักเรียนนักศึกษา หมายถึง ระดับความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อตัวนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษา ในด้านภูมิหลังของนักเรียนอาชีวะ เช่น รายได้ของครอบครัว ความรู้ความสามารถ และความสนใจส่วนตัว ก่อนที่จะเข้าศึกษาต่อในสถาบันอาชีวศึกษา ความสามารถด้านทักษะปฏิบัติ ความประพฤติและการแสดงออก เช่น การแต่งกาย มารยาทในสังคม ความเป็นมิตรกับผู้อื่น การไม่ทะเลาะวิวาทหรือสร้างความวุ่นวาย รวมถึง การได้รับการยอมรับจากสังคม ชุมชน

ด้านผู้บริหารและคณาจารย์ หมายถึง ระดับความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อความรู้ ความสามารถของผู้บริหารในการบริหารจัดการอาชีวะให้มีความโดดเด่น การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมจนเป็นที่รู้จักของคนในชุมชน และสังคม ครูอาจารย์ของอาชีวศึกษาเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการสอนการอบรมวิชาชีพ การให้บริการทางวิชาชีพหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรม ต่าง ๆ

ร่วมกับชุมชนและสังคม ความเอาใจใส่ดูแลนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษา การสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ใหม่จนเป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับจากคนในชุมชน สังคมและประเทศชาติ

ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน หมายถึง ระดับความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อหลักสูตรการศึกษาของอาชีวศึกษาในด้านความหลากหลายของสาขาวิชาที่เรียน ความทันสมัยของหลักสูตร และการเปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นได้เข้าศึกษา มีความโดดเด่นเฉพาะด้านเช่น สร้างให้ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็น เน้นภาคปฏิบัติจริงมากกว่าทฤษฎี เหมาะสำหรับเด็กนักเรียนที่มีความรู้หลากหลายระดับ เป็นต้น รวมทั้งความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษา และค่าใช้จ่ายในแต่ละหลักสูตรหรือสาขาวิชาที่เรียน

ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ระดับความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนในแต่ละสาขาวิชาของสถาบันอาชีวศึกษา เช่น ความแตกต่างระหว่างการเรียนสายสามัญและสายอาชีพ ความยากง่ายในการเรียน ความจำเป็นในการเรียนวิชาคำนวณ จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียน การเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติจริง คุณสมบัติเฉพาะของผู้เรียนเช่น ต้องมีความอดทน ความพยายามต่อการเรียน เป็นต้น มีช่วงเวลาในการเรียนที่หลากหลาย การได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพทั้งในและนอกสถาบัน ทักษะในการใช้สื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ

ด้านสื่อการเรียนการสอน หมายถึง ระดับความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อสื่อการเรียนการสอนของสถาบันอาชีวศึกษา เช่น ความจำเป็นที่จะต้องใช้อุปกรณ์วิชาชีพ ราคา และความพอเพียงของสื่อการเรียนการสอน เช่น ตำราเรียน ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ การใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย รวมทั้งกิจกรรม แหล่งการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมทั้งในและนอกสถาบันอาชีวศึกษา

ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ หมายถึง ระดับความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อความก้าวหน้าในอาชีพจากการศึกษาในสายอาชีพ เช่น โอกาสในการทำงานของผู้เรียน ความเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน โอกาสในการได้งานทำที่หลากหลาย ในขณะที่กำลังศึกษาหรือสำเร็จการศึกษา โอกาสในการสร้างธุรกิจเป็นของตนเอง การยอมรับของนายจ้างและบุคคลทั่วไป ความสามารถในการติดต่อสื่อสารเพื่องานในอาชีพเช่น การใช้ภาษาอังกฤษ เป็นต้น

ด้านการศึกษาต่อ หมายถึง ระดับความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อโอกาสทางการศึกษาต่อของนักเรียนอาชีวศึกษาเช่น ความต้องการนักเรียนอาชีวศึกษาให้เข้าศึกษาต่อในหลักสูตร ของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ โอกาสในการสอบเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย ความเหมาะสมของระยะเวลาในการเข้าศึกษาในระดับปริญญา และความหลากหลายของสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยที่จะเลือกเข้าศึกษาต่อหลังจากที่จบการศึกษาสายอาชีวศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถาม โดยพิจารณาจากการศึกษาตามขั้นตอนที่ 1 และข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม แล้วนำมาสร้างเป็นข้อคำถามในแต่ละด้านทั้ง 8 ด้านจำนวน 63 ข้อคำถาม

ขั้นตอนที่ 3 ขอความอนุเคราะห์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเหมาะสมและคุณภาพเครื่องมือวิจัยแล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสมของข้อคำถามรายข้อ ว่าเหมาะสมหรือไม่ รวมถึงขอข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแบบสอบถาม โดยเกณฑ์การให้ค่าดัชนี IOC (item objective congruence) คือ (วรวรรณี แกมเกตุ, 2551: 219-221)

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด

0 หมายถึง ไม่อาจตัดสินใจได้ว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัดหรือไม่

1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด

โดยผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ มีเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้

1) ผู้บริหารด้านวิชาการในสถาบันอาชีวศึกษา ที่มีประสบการณ์การบริหารงานมากกว่า 5 ปี จำนวน 1 ท่าน สาเหตุที่เลือก ผู้เชี่ยวชาญในกลุ่มนี้เนื่องจากเป็นผู้มีความชำนาญในการดำเนินการบริหารงาน และการวางแผนงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา เป็นผู้รับทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ของอาชีวศึกษาโดยตรง

2) ผู้บริหารด้านวิชาการในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานมากกว่า 5 ปี จำนวน 1 ท่าน สาเหตุที่เลือกผู้เชี่ยวชาญในกลุ่มนี้เนื่องจากเป็นผู้มีความชำนาญในด้านการดำเนินการบริหารงาน และการวางแผนงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา เป็นผู้ที่มีรู้และเข้าใจ สภาพปัญหาของนักเรียนในแต่ละช่วงชั้น สถิติการศึกษาต่อในระดับต่าง ๆ และสายการศึกษาต่อของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

3) นักวิชาการสาขาวิชาวัดและประเมินผลทางการศึกษา ศึกษาศาสตร์และสถิติการศึกษา ที่มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปี 2 ท่าน สาเหตุที่เลือกผู้เชี่ยวชาญกลุ่มนี้ เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย วิธีการวัดตัวแปร ระเบียบวิธีวิจัยและสถิติเพื่อการวิจัย

4) นักวิชาการที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ อาชีวศึกษาหรือสายอาชีพ หรือมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมเด็กนักเรียนอาชีวศึกษา ที่มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปี จำนวน 2 ท่าน

ขั้นตอนที่ 5 นำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข ข้อคำถามให้ถูกต้อง โดยผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบหาค่าดัชนี IOC และค่า IOC ที่ได้ต้องมากกว่า 0.5 จึงจะถือว่าข้อคำถามข้อนั้นสอดคล้องกับข้อความที่จะวัด (วรณีย์ แกมเกตุ, 2551) ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 6 ท่าน (รายชื่อผู้เชี่ยวชาญปรากฏอยู่ในภาคผนวก)

โดยองค์ประกอบของอาชีวศึกษาคณะประกอบแรกคือ ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ที่ปรากฏในตารางที่ 3.16 มีค่าพิสัยอยู่ระหว่าง 0.33-0.83 มีข้อคำถาม 1 ข้อไม่สอดคล้องกับนิยาม ซึ่งผู้วิจัยได้ตัดทิ้งและข้อคำถามหลายข้ออยู่ในเกณฑ์ที่ถือว่าเหมาะสม แต่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงข้อคำถามให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนนำไปทดลองใช้

ตารางที่ 3.16 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

ข้อที่	ข้อคำถามเดิม	IOC	ข้อคำถามที่ปรับปรุงแล้ว	หมายเหตุ
1	วิทยาลัยอาชีวศึกษามีพื้นที่ขนาดใหญ่โต กว้างขวาง เหมาะแก่การทำกิจกรรมของนักเรียน	0.83	วิทยาลัยมีพื้นที่ขนาดใหญ่ เหมาะแก่การทำกิจกรรมของนักเรียน	คำว่า “อาชีวศึกษา” กว้างเกินไป
2	วิทยาลัยอาชีวศึกษามีสถานที่ที่สวยงามเป็นธรรมชาติ	0.83	ภายในวิทยาลัยมีสถานที่ที่สวยงาม น่าชม	ข้อคำถามเดิมไม่กระชับ
3	มีป้ายวิทยาลัยที่สวยงาม โดดเด่นแก่ผู้เดินทางผ่านไปมา	0.66	วิทยาลัยมีป้ายสถานที่สวยงาม โดดเด่นแก่ผู้พบเห็น	
4	วิทยาลัยอาชีวศึกษามีรั้วรอบขอบชิด และอาคารเรียนที่ทันสมัย	0.66	วิทยาลัยมีอาคารเรียนที่มีความทันสมัย	ข้อคำถามมีโอกาสเป็นอย่างไรโดยหนึ่ง (1)
5	ตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสม เดินทางไปมาสะดวก ปลอดภัย	0.66	วิทยาลัยตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสม การเดินทางไม่สะดวก	
6	สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัยมีความสวยงาม เป็นที่น่าสนใจแก่ผู้พบเห็น	0.66	สภาพแวดล้อมภายนอกวิทยาลัยมีความสวยงามเป็นที่น่าสนใจแก่ผู้พบเห็น	ตัด “ภายใน” ออกซ้ำกับข้อ 2
7	บริเวณรอบข้างสถาบัน แวดล้อมด้วย ร้านขายเครื่องดื่มมินิแม และร้านเกม	0.33		ตัดทิ้ง

(1) ผู้เชี่ยวชาญเสนอว่า ข้อคำถามไม่ควรซ้ำซ้อนกัน ให้ปรับเป็นข้อใหม่หรือตัดอย่างใดอย่างหนึ่งทิ้ง ผู้วิจัยเห็นว่า รั้วรอบขอบชิด น่าจะไม่สำคัญเท่าอาคารเรียนที่มีความทันสมัย จึงตัดออก และรั้วอาจจะไม่ส่งผลต่อภาพลักษณ์อาชีวศึกษาสักเท่าไรนัก

ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของเครื่องมือ องค์ประกอบของภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาด้านนักเรียนนักศึกษา โดยมีค่าพิสัยอยู่ระหว่าง 0.66-1 ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม แต่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงข้อคำถามให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนนำไปทดลองใช้ ดังแสดงในตารางที่ 3.17 ดังนี้

ตารางที่ 3.17 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญด้านนักเรียนนักศึกษา

ข้อที่	ข้อคำถามเดิม	IOC	ข้อคำถามที่ปรับปรุงแล้ว	หมายเหตุ
1	นักเรียนที่เข้ามาเรียนอาชีวศึกษาส่วนมากมาจากครอบครัวผู้มีรายได้น้อย	0.83	นักเรียนที่เข้ามาเรียนส่วนมากมาจากครอบครัวผู้มีรายได้น้อย	ข้อคำถามไม่กระชับ
2	นักเรียนที่เข้ามาเรียนอาชีวศึกษาส่วนมากเป็นนักเรียนที่เรียนหนังสือไม่เก่งหรือสอบเข้าเรียนต่อมัธยมศึกษาไม่ได้	1	นักเรียนที่เข้ามาเรียนส่วนมากเป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนไม่สูง นักเรียนที่เข้ามาเรียนส่วนมากสอบเข้าเรียนต่อสายมัธยมศึกษาไม่ได้	แยกเป็น 2 ข้อคำถาม เพราะ ข้อคำถามเดิมมีหลายประเด็น อาจเกิดอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้
3	นักเรียนที่สอบเข้าเรียนต่อสายอาชีวศึกษาเป็นนักเรียนที่มุ่งเรียนด้านสายอาชีพ	1	นักเรียนที่สอบเข้าเรียนต่อเป็นนักเรียนที่มุ่งเรียนด้านวิชาชีพที่ตัวเองต้องการ	
4	นักเรียนอาชีวศึกษาส่วนมากมีทักษะปฏิบัติงานสูง	1	นักเรียนของวิทยาลัยส่วนมากมีทักษะวิชาชีพในการปฏิบัติงานสูง	
5	นักเรียนอาชีวศึกษาส่วนมากแต่งกายถูกระเบียบ เหมาะสม เช่น ไม่นุ่งสั้น เสื้อไม่ออกนอกกางเกงฯ	0.66	นักเรียนของวิทยาลัยส่วนมากแต่งกายไม่ถูกระเบียบ	ข้อคำถามไม่กระชับ
6	นักเรียนอาชีวศึกษามีลักษณะเป็นมิตรที่ดีกับนักเรียนโรงเรียนอื่น	0.66	นักเรียนของวิทยาลัยส่วนมากเป็นมิตรที่ดีกับนักเรียนโรงเรียนอื่น	
7	นักเรียนอาชีวศึกษาไม่มีปัญหาการทะเลาะวิวาท	0.66	นักเรียนของวิทยาลัยส่วนมากชอบก่อปัญหาทะเลาะวิวาท	
8	นักเรียนอาชีวศึกษามีมารยาท อ่อนหวาน พุดจาไพเราะ และเป็นที่ยอมรับของสังคม	0.66	นักเรียนของวิทยาลัยมีมารยาทที่ดี พุดจาไพเราะและเป็นที่ยอมรับของสังคม	
9	นักเรียนอาชีวศึกษาช่วยสร้างชื่อเสียงให้กับชุมชน สังคมและประเทศชาติ	1	นักเรียนของวิทยาลัยสร้างชื่อเสียงให้กับชุมชน สังคมและประเทศชาติ	

หมายเหตุ : ผู้วิจัยตัดคำว่า อาชีวศึกษา แล้วแทนด้วยคำว่า วิทยาลัย เพราะคำว่า "อาชีวศึกษา" เป็นคำที่กว้างเกินไป และเพื่อปรับให้เข้ากับแบบสอบถาม ที่จะนำเสนอในตอนต่อไป

ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของเครื่องมือ องค์ประกอบของภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาด้านผู้บริหารและคณาจารย์ โดยมีค่าพิสัยอยู่ระหว่าง 0.83-1 ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม แต่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงข้อคำถามให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนนำไปทดลองใช้ ดังแสดงในตารางที่ 3.18 ดังนี้

ตารางที่ 3.18 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญด้านผู้บริหารและคณาจารย์

ข้อที่	ข้อคำถามเดิม	IOC	ข้อคำถามที่ปรับปรุงแล้ว	หมายเหตุ
1	ผู้บริหารอาชีวศึกษาเป็นที่รู้จักของชุมชนและสังคม	1	ผู้บริหารของวิทยาลัยไม่เป็นที่รู้จักของชุมชนและสังคม	เปลี่ยนเป็นคำถามเชิงลบ

ตารางที่ 3.18 (ต่อ) ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญด้านผู้บริหารและคณาจารย์

ข้อที่	ข้อคำถามเดิม	IOC	ข้อคำถามที่ปรับปรุงแล้ว	หมายเหตุ
2	ผู้บริหารอาชีวศึกษามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนและสังคมบ่อยครั้ง	1	ผู้บริหารของวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนและสังคม	ข้อคำถามเดิมไม่กระชับ
3	ผู้บริหารอาชีวศึกษาสามารถบริหารจัดการอาชีวศึกษาให้มีความโดดเด่น เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป	0.83	ผู้บริหารของวิทยาลัยทำให้อาชีวศึกษามีความโดดเด่นด้านวิชาชีพ เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป	ข้อคำถามเดิมกว้างเกินไป เพิ่มคำว่าวิชาชีพ
4	ความรู้ความสามารถด้านการสอน การฝึกอบรมวิชาชีพของอาจารย์อาชีวศึกษาเป็นที่ยอมรับของคนในสังคม	1	อาจารย์ของวิทยาลัยมีความสามารถในการฝึกอบรมวิชาชีพจนเป็นที่ยอมรับของคนในสังคม	ข้อคำถามเดิมไม่กระชับ
5	อาจารย์อาชีวศึกษาให้บริการต่างๆ ทางวิชาชีพ เช่น เปิดศูนย์อบรมหรือช่วยเหลือทางอาชีพ	1	อาจารย์ของวิทยาลัยส่วนใหญ่ไม่ได้ให้บริการทางวิชาชีพเพื่อช่วยเหลือชุมชนและสังคม	ปรับเป็นคำถามเชิงลบ
6	อาจารย์อาชีวศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ใน ชุมชนและสังคมบ่อยครั้ง	1	อาจารย์ของวิทยาลัยมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ใน ชุมชน	
7	อาจารย์อาชีวศึกษามีความเอาใจใส่ดูแลนักเรียนทั้งในและนอกสถาบันเป็นอย่างดี	0.83	อาจารย์ของวิทยาลัยมีความเอาใจใส่ดูแลนักเรียนทั้งในและนอกสถาบันเป็นอย่างดี	
8	อาจารย์อาชีวศึกษาได้สร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ ให้เป็นที่รู้จักแก่คนในสังคมและประเทศชาติ	0.83	อาจารย์ของวิทยาลัยส่วนใหญ่ได้สร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ให้เป็นที่รู้จักแก่คนในสังคม	

หมายเหตุ : ผู้วิจัยตัดคำว่า อาชีวศึกษา แล้วแทนด้วยคำว่า วิทยาลัย เพราะคำว่า "อาชีวศึกษา" เป็นคำที่กว้างเกินไป และเพื่อปรับให้เข้ากับแบบสอบถาม ที่จะนำเสนอในตอนต่อไป

ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของเครื่องมือ องค์ประกอบของภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาด้านหลักสูตรการศึกษา โดยมีค่าพิสัยอยู่ระหว่าง 0.83-1 ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม แต่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงข้อคำถามให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนนำไปทดลองใช้ ดังแสดงในตารางที่ 3.19 ดังนี้

ตารางที่ 3.19 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรการศึกษา

ข้อที่	ข้อคำถามเดิม	IOC	ข้อคำถามที่ปรับปรุงแล้ว	หมายเหตุ
1	อาชีวศึกษามีสาขาวิชา ที่มีความทันสมัย เป็นที่น่าสนใจของนักเรียน	0.83	วิทยาลัยมีสาขาวิชา ที่มีความทันสมัย เป็นที่น่าสนใจของนักเรียน	
2	อาชีวศึกษามีหลากหลายสาขาวิชา ให้ นักเรียนเลือกเรียนตามความสนใจ	0.83	วิทยาลัยมีสาขาวิชา ที่หลากหลายให้ นักเรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคล	
3	อาชีวศึกษาสร้างให้ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็น	0.83	วิทยาลัยสร้างให้ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็น	

ตารางที่ 3.19 (ต่อ) ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรการศึกษา

ข้อที่	ข้อคำถามเดิม	IOC	ข้อคำถามที่ปรับปรุงแล้ว	หมายเหตุ
4	อาชีวศึกษาเหมาะสำหรับนักเรียนที่เรียนไม่เก่งถึงปานกลาง	1	วิทยาลัยมีสาขาวิชาที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนที่เรียนไม่เก่งถึงปานกลาง	
5	หลักสูตรอาชีวศึกษาเน้นภาคปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎี	1	วิทยาลัยมีหลักสูตรที่เน้นภาคปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎี	
6	หลักสูตรอาชีวศึกษา เป็นการเปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นได้ศึกษา	1	วิทยาลัยมีหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นได้ศึกษา	
7	การสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อสายอาชีวะมีความง่ายและไม่ต้องแข่งขันมาก	1	การสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อมีความง่ายและไม่ต้องแข่งขันมาก	
8	ค่าใช้จ่ายในการเรียนสายอาชีวะแต่ละสาขาถูกกว่าการเรียนสายมัธยม	0.83	ค่าใช้จ่ายในการเรียนแต่ละสาขาวิชาแพงกว่าการเรียนสายมัธยมศึกษา	ใช้ค่าไม่สมบูรณ์และเปลี่ยนเป็นข้อคำถามเชิงลบ

หมายเหตุ : ผู้วิจัยตัดคำว่า อาชีวศึกษา แล้วแทนด้วยคำว่า วิทยาลัย เพราะคำว่า "อาชีวศึกษา" เป็นคำที่กว้างเกินไป และเพื่อปรับให้เข้ากับแบบสอบถามที่จะนำเสนอในตอนต่อไป

ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของเครื่องมือ องค์ประกอบของภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอน โดยมีค่าพิสัยอยู่ระหว่าง 0.33-1 มีข้อคำถาม 2 ข้อไม่สอดคล้องกับนิยาม ซึ่งผู้วิจัยได้ตัดทิ้งและข้อคำถามส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม แต่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงข้อคำถามให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนนำไปทดลองใช้ ดังตารางที่ 3.20 ดังนี้

ตารางที่ 3.20 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอน

ข้อที่	ข้อคำถามเดิม	IOC	ข้อคำถามที่ปรับปรุงแล้ว	หมายเหตุ
1	การเรียนการสอนในแต่ละสาขาวิชาของอาชีวศึกษา ไม่ยากเท่ากับกับสายมัธยม	0.66	การเรียนการสอนของวิทยาลัย น่าจะเรียนไม่ยาก	ข้อคำถามไม่ควรขึ้นนำ
2	จำนวนนักเรียนอาชีวศึกษาต่อห้องเรียน มีจำนวนน้อยกว่าสายมัธยมศึกษา	0.83	จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนมีจำนวนน้อย	ข้อคำถามไม่ควรขึ้นนำ
3	การเรียนสายอาชีวศึกษาผู้เรียนต้องกล้าคิดกล้าทำ มีความอดทนและความพยายามสูง	0.83	ผู้เรียนต้องกล้าคิดกล้าทำ มีความอดทนและพยายามสูงในการเรียน	ข้อคำถามเดิมไม่กระชับ
4	การเรียนสายอาชีวศึกษา สามารถเลือกช่วงเวลาเรียนได้ เช่น เลือกเรียนบ่ายโมง เลิกหกโมงเย็น เป็นต้น	0.83	นักเรียนสามารถเลือกช่วงเวลาเรียนที่หลากหลายได้ เช่น เลือกเรียนรอบเช้ารอบบ่ายได้	
5	การเรียนสายอาชีวศึกษา ได้ฝึกประสบการณ์การทำงานจริง ทั้งในและนอกสถาบัน	1	นักเรียนมีโอกาสได้ฝึกประสบการณ์การทำงานจริงทั้งในและนอกสถาบัน	

ตารางที่ 3.20 (ต่อ) ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอน

ข้อที่	ข้อคำถามเดิม	IOC	ข้อคำถามที่ปรับปรุงแล้ว	หมายเหตุ
6	นักเรียนสายอาชีวศึกษา ได้ฝึกทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์ พิมพ์ดีด อินเทอร์เน็ตฯ มากกว่านักเรียนในสายมัธยมศึกษา	1	นักเรียนได้ฝึกทักษะทางวิชาชีพ การใช้งานคอมพิวเตอร์และ อินเทอร์เน็ตบ่อยครั้ง	ข้อคำถามเดิมกว้างเกินไปและไม่ควรขึ้นนำผู้ตอบ
7	การเรียนการสอนในสายอาชีวศึกษา ไม่แตกต่างจากการเรียนสายมัธยม	0.33		ตัดทิ้ง
8	การเรียนสายอาชีวศึกษาไม่จำเป็นต้องเรียนวิชาคำนวณมากเท่าการเรียนสายมัธยม	0.50		ตัดทิ้ง

หมายเหตุ : ผู้วิจัยตัดคำว่า อาชีวศึกษา แล้วแทนด้วยคำว่า วิทยาลัย เพราะคำว่า "อาชีวศึกษา" เป็นคำที่กว้างเกินไป และเพื่อปรับให้เข้ากับแบบสอบถาม ที่จะนำเสนอในตอนต่อไป

ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของเครื่องมือ องค์ประกอบของภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาด้านสื่อการเรียนการสอน โดยมีค่าพิสัยอยู่ระหว่าง 0.50-1 ข้อคำถามส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม ยกเว้นข้อ 7 ซึ่งไม่สอดคล้องกับนิยามผู้วิจัยจึงตัดข้อนี้ทิ้ง และผู้วิจัยได้ปรับปรุงข้อคำถามให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ดังตารางที่ 3.21 ดังนี้

ตารางที่ 3.21 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการเรียนการสอน

ข้อที่	ข้อคำถามเดิม	IOC	ข้อคำถามที่ปรับปรุงแล้ว	หมายเหตุ
1	การเรียนการสอนด้านอาชีวะจำเป็นต้องใช้ อุปกรณ์การเรียนจำนวนมาก	1	วิชาเรียนต่าง ๆ จำเป็นต้องใช้ อุปกรณ์การเรียนจำนวนมาก	ข้อคำถามเดิมกว้างเกินไป
2	อุปกรณ์ เครื่องมือ ที่ใช้ในการเรียนของอาชีวศึกษามีราคาแพง	0.83	อุปกรณ์การเรียนมีราคาแพง	ข้อคำถามไม่กระชับ
3	นักเรียนอาชีวะมีตำราเรียนจำนวนน้อย	0.83	นักเรียนอาชีวะมีตำราเรียนจำนวนน้อย	ข้อคำถามเดิมไม่กระชับ
4	วิทยาลัยอาชีวศึกษามีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยและพอเพียงกับนักเรียน	0.83	วิทยาลัยมีห้องปฏิบัติการทางวิชาชีพที่ทันสมัยและเพียงพอกับนักเรียน	
5	วิทยาลัยอาชีวศึกษามีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน และบุคคลทั่วไปทั้งในและนอกสถาบัน	0.83	วิทยาลัยมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะทางวิชาชีพ	
6	วิทยาลัยอาชีวศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่าน บทเรียนออนไลน์ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นจำนวนมาก	0.66	วิทยาลัยมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย	ข้อคำถามเดิมกว้างเกินไปและไม่ควรขึ้นนำผู้ตอบ
7	แหล่งศึกษาค้นคว้าข้อมูลในสายอาชีพ ภายนอกสถาบันอาชีวศึกษามีน้อย	0.50		ตัดทิ้ง

หมายเหตุ : ผู้วิจัยตัดคำว่า อาชีวศึกษา แล้วแทนด้วยคำว่า วิทยาลัย เพราะคำว่า "อาชีวศึกษา" เป็นคำที่กว้างเกินไป และเพื่อปรับให้เข้ากับแบบสอบถาม ที่จะนำเสนอในตอนต่อไป

ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของเครื่องมือ องค์ประกอบของภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาด้านความก้าวหน้าในอาชีพ โดยมีค่าพิสัยอยู่ระหว่าง 0.33-1 มีคำถาม 1 ข้อไม่สอดคล้องกับนิยามซึ่งผู้วิจัยได้ตัดทิ้งและข้อคำถามส่วนมากอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม แต่ผู้วิจัยได้มีการปรับปรุงข้อคำถามให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนนำไปทดลองใช้ แสดงในตารางที่ 3.22 ดังนี้

ตารางที่ 3.22 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญด้านความก้าวหน้าในอาชีพ

ข้อที่	ข้อคำถามเดิม	IOC	ข้อคำถามที่ปรับปรุงแล้ว	หมายเหตุ
1	ผู้ที่จบจากวิทยาลัยอาชีวศึกษา มีโอกาสได้งานทำ มากกว่าผู้ที่จบสายมัธยม	1	ผู้ที่จบการศึกษาจากวิทยาลัยมีโอกาสได้งานทำ มากกว่าผู้ที่จบสายมัธยม	
2	ผู้ที่จบจากวิทยาลัยอาชีวศึกษา เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานจำนวนมาก	1	ผู้ที่จบการศึกษาจากวิทยาลัยเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานจำนวนมาก	
3	นักเรียนอาชีวศึกษา สามารถหางานทำหรือสร้างรายได้ระหว่างเรียน	1	นักเรียนของวิทยาลัยสามารถหางานทำหรือสร้างรายได้ระหว่างเรียนได้	
4	ความรู้ความสามารถของนักเรียนอาชีวศึกษาเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป	1	ความรู้ความสามารถของนักเรียนเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป	
5	นักเรียนอาชีวะมีโอกาสสร้างธุรกิจเป็นของตนเองสูง	1	ผู้ที่จบการศึกษาจากวิทยาลัยมีโอกาสสร้างธุรกิจเป็นของตนเองสูง	
6	นักเรียนอาชีวะ มีโอกาสได้งานทำที่หลากหลาย	1	ผู้ที่จบการศึกษาจากวิทยาลัยมีโอกาสได้งานทำที่หลากหลาย	
7	นักเรียนอาชีวะ มีชื่อเสียงเปรียบในการทำงานในเรื่องของภาษาอังกฤษและการสื่อสารที่ดี	1	ผู้ที่จบการศึกษาจากวิทยาลัยมีชื่อเสียงเปรียบในการทำงานในเรื่องของการสื่อสารภาษาอังกฤษ	
8	ผู้ที่จบสายอาชีวศึกษา ยังมีรายได้ น้อยเมื่อเทียบกับสายการศึกษาอื่น ๆ	0.33		ตัดทิ้ง

หมายเหตุ : ผู้วิจัยปรับเปลี่ยนคำว่า นักเรียนอาชีวะและคำว่าอาชีวศึกษา เป็นคำว่า ผู้ที่จบการศึกษาจากวิทยาลัย นักเรียนอาชีวศึกษา เป็นคำที่แสดงว่ากำลังศึกษาอยู่ ควรใช้คำว่า ผู้ที่จบการศึกษาจากวิทยาลัยจะเหมาะสมกว่า

ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของเครื่องมือ องค์ประกอบของภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาด้านการศึกษาต่อ โดยมีค่าพิสัยอยู่ระหว่าง 0.50-1 ข้อคำถามส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม ยกเว้นข้อ 4 ซึ่งข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยาม ผู้วิจัยจึงได้ตัดข้อนี้ทิ้ง แต่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงข้อคำถามให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนนำไปทดลองใช้ ดังแสดงในตารางที่ 3.23 ดังนี้

ตารางที่ 3.23 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาต่อ

ข้อที่	ข้อคำถามเดิม	IOC	ข้อคำถามที่ปรับปรุงแล้ว	หมายเหตุ
1	นักเรียนอาชีวะส่วนมากไม่มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	1	ผู้ที่จบการศึกษาจากวิทยาลัยส่วนมากไม่มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	
2	ระยะเวลาในการศึกษาต่อเนื่องของนักเรียนอาชีวะมีความเหมาะสม เช่น เรียนปวส. 2 ปีต่อปริญญาตรี อีก 2-3 ปี	1	ระยะเวลาในการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีของนักเรียนอาชีวะแต่ละสาขาวิชา มีความเหมาะสม	
3	นักเรียนอาชีวะเป็นที่ต้องการของสถาบันการศึกษาชั้นนำด้านอาชีพให้เข้าศึกษาต่อ	1	ผู้ที่จบการศึกษาจากวิทยาลัยเป็นที่ต้องการของสถาบันการศึกษาชั้นนำด้านอาชีพให้เข้าศึกษาต่อ	
4	นักเรียนอาชีวะส่วนมากศึกษาต่อมากกว่าทำงาน	0.50		ตัดทิ้ง
5	นักเรียนอาชีวะมีโอกาสสำเร็จการศึกษาในระดับสูงเมื่อเรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัย	0.83	ผู้ที่จบการศึกษาจากวิทยาลัยมีโอกาสสำเร็จการศึกษาในระดับสูงเมื่อเรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัย	
6	นักเรียนอาชีวะมีสาขาวิชา ให้เลือกเข้าศึกษาต่อจำนวนมาก	0.83	มีสาขาวิชาจำนวนมากในระดับมหาวิทยาลัยให้นักเรียนอาชีวะเลือกศึกษาต่อตรงกับความต้องการ	คำถามกำกวม
7	นักเรียนอาชีวะมีโอกาสสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยได้น้อยกว่านักเรียนสายมัธยม	1	ผู้ที่จบการศึกษาจากวิทยาลัย มีโอกาสสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยได้น้อยกว่า	ข้อคำถามไม่กระชับ ข้อคำถามไม่ควรขึ้นนำ

หมายเหตุ : ผู้วิจัยปรับเปลี่ยนคำว่า นักเรียนอาชีวะและคำว่าอาชีวศึกษา เป็นคำว่า ผู้ที่จบการศึกษาจากวิทยาลัย นักเรียนอาชีวศึกษา เป็นคำที่แสดงว่ากำลังศึกษาอยู่ ควรใช้คำว่า ผู้ที่จบการศึกษาจากวิทยาลัยจะเหมาะสมกว่า

ขั้นตอนที่ 6 ผู้วิจัยทำการแก้ไขปรับปรุงข้อคำถามจากข้อเสนอแนะที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญแล้ว นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจพิจารณาอีกครั้ง แล้วออกแบบเครื่องมือวิจัย โดยปรับปรุงให้เป็นแบบสอบถามที่มีระดับความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อภาพลักษณ์ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาทั้ง 3 ประเภทวิทยาลัยในแต่ละด้าน ดังตัวอย่างตามตารางที่ 3.24 ตารางที่ 3.24 ตัวอย่างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล (จำนวนตัวอย่าง 2 ข้อ)

1.ภาพลักษณ์ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	ระดับความคิดเห็น														
	วิทยาลัยประเภทช่างอุตสาหกรรม					วิทยาลัยประเภทพาณิชยกรรม/บัญชี					วิทยาลัยประเภทเกษตรกรรม				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1.วิทยาลัยมีพื้นที่ขนาดใหญ่ เหมาะแก่การทำกิจกรรมของนักเรียนอาชีวะ	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
2. ภายในวิทยาลัยมีสถานที่สวยงามน่าชม	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5

ขั้นตอนที่ 7 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วนำไป ทดลองใช้ (try out) กับนักเรียน นักศึกษาที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 50 คน เพื่อตรวจสอบหาคุณภาพของเครื่องมือ ด้านความเที่ยงเชิงสอดคล้องภายใน โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามสูตรของครอนบาค (cronbach's alpha coefficient) ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าความเที่ยงแต่ละด้าน ของแบบสอบถามชุดของวิทยาลัยประเภทช่างอุตสาหกรรมมีค่าความเที่ยงอยู่ระหว่าง .5058-.7624 และแบบสอบถามชุดของวิทยาลัยประเภทพาณิชยกรรมการบัญชี มีค่าความเที่ยงแต่ละด้านอยู่ระหว่าง .6448-.8251 และ แบบสอบถามชุดของวิทยาลัยประเภทเกษตรกรรม มีค่าความเที่ยงแต่ละด้านอยู่ระหว่าง .4980-.7684 ซึ่งถือว่ามีค่าความเที่ยงแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลางขึ้นไป (เกียรติสุดา ศรีสุข , 2552: 144) แต่ผู้วิจัยเห็นว่ายังมีค่าความเที่ยงรายด้านบางด้านยังมีค่าความเที่ยงไม่เหมาะที่จะนำไป เก็บข้อมูลวิจัย โดยเฉพาะด้านการศึกษาต่อ ตามตารางที่ 3.25 ดังนั้นผู้วิจัยจึงปรับปรุงแบบสอบถาม ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาใหม่ เพื่อให้แบบสอบถามมีค่าความเที่ยงรายด้านและทั้งฉบับให้มี ค่าสูงขึ้น

ตารางที่ 3.25 ผลการหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือวิจัย ครั้งที่ 1

องค์ประกอบภาพลักษณ์ของ อาชีวศึกษา	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา								
	วิทยาลัยประเภท ช่างอุตสาหกรรม			วิทยาลัยประเภท พาณิชยกรรม/บัญชี			วิทยาลัยประเภท เกษตรกรรม		
	ม.ต้น (25 คน)	ม.ปลาย (25 คน)	รวม (50 คน)	ม.ต้น (25 คน)	ม.ปลาย (25 คน)	รวม (50 คน)	ม.ต้น (25 คน)	ม.ปลาย (25 คน)	รวม (50 คน)
1.ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	.6723	.8211	.7429	.6552	.6740	.6506	.6824	.7316	.6960
2.ด้านนักเรียนนักศึกษา	.6713	.7375	.7085	.7173	.6671	.6909	.7622	.7875	.7684
3.ด้านผู้บริหารและคณาจารย์	.6834	.7064	.6889	.7894	.7398	.7637	.6412	.8130	.7425
4.ด้านหลักสูตรอาชีวศึกษา	.5341	.8185	.7028	.6495	.8251	.7373	.5401	.8491	.7004
5.ด้านการจัดการเรียนการสอน	.6183	.6097	.6073	.6129	.6375	.6262	.6212	.7130	.6710
6.ด้านสื่อการเรียนการสอน	.6313	.8146	.7624	.6124	.6908	.6517	.5031	.7440	.6386
7.ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ	.5192	.8129	.7217	.6133	.7247	.6543	.5667	.8505	.7684
8.ด้านการศึกษาต่อ	.4262	.5273	.5058	.5107	.6448	.5344	.4565	.5605	.4980

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามดังกล่าวมาพิจารณาข้อคำถาม โดยดูค่า สัมประสิทธิ์ระหว่างคะแนน รายข้อกับคะแนนรวม (item-total correlation) ที่มีค่าต่ำ รวมทั้งตัดบางข้อทิ้งไปตามคำแนะนำของ อาจารย์ที่ปรึกษาที่มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ (IOC) ต่ำกว่า .50 และผู้วิจัยปรับ แบบสอบถามให้เป็นวิทยาลัยอาชีวศึกษาประเภทเดียว เนื่องจากในเขตพื้นที่กรุงเทพ จะไม่มีวิทยาลัย ประเภทเกษตรกรรมและเทคโนโลยี ส่วนมากนักเรียนในเขตพื้นที่ที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเป็นวิทยาลัย ประเภทพาณิชยกรรมการบัญชี แบ่งแบบสอบถามออกไปในหลายโรงเรียนหลายพื้นที่และสุ่มกลุ่ม

ตัวอย่างที่มีผลการเรียนแตกต่างกันให้ครอบคลุมมากขึ้น แล้วนำไปทดลองใช้ (tryout) ครั้งที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 ฉบับ โดยแบ่งเป็นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายอย่างละ 30 ฉบับ ผลที่ได้ดังตารางที่ 3.26

ตารางที่ 3.26 ผลการหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือวิจัย ครั้งที่ 2

องค์ประกอบภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษา	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถาม		
	ม.ต้น (30 คน)	ม.ปลาย (30 คน)	รวม (60 คน)
1. ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	.7286	.8364	.7811
2. ด้านนักเรียนนักศึกษา	<u>.7791</u>	<u>.9065</u>	<u>.8620</u>
3. ด้านผู้บริหารและคณาจารย์	.7650	.8956	.8464
4. ด้านหลักสูตรอาชีวศึกษา	.7204	.7638	.7375
5. ด้านการจัดการเรียนการสอน	.7204	<u>.7372</u>	.7293
6. ด้านสื่อการเรียนการสอน	.7338	.7899	.7562
7. ด้านความก้าวหน้าในอนาคต	.7118	.7624	.7262
8. ด้านการศึกษาต่อ	<u>.5983</u>	.7753	<u>.7217</u>
รวมทั้งฉบับ	.8416	.9031	.8828

ผลการการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามครั้งที่ 2 ดังแสดงในตารางที่ 3.26 พบว่า ข้อคำถามในแต่ละด้านของแบบสอบถามฉบับรวม (60 คน) มีค่าความเที่ยงระหว่าง .7217-.8620 และมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .8828 ซึ่งถือว่ามีค่าความเที่ยงอยู่ในระดับสูง หรือแสดงว่าแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีคุณภาพในระดับสูงและมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

ขั้นที่ 8 ผู้วิจัยปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว จัดส่งเอกสารไปตามโรงเรียน ที่กำหนดไว้ตามภูมิภาคต่าง ๆ ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสนอไปยังผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลวิจัยในโรงเรียน โดยการเดินทางไปส่งมอบเอกสารและเก็บข้อมูลวิจัยในกรณีที่สามารทำได้อย่างรวดเร็วโดยขออนุญาตผู้บริหาร นอกจากนั้นจะจัดส่งแบบสอบถามผ่านทางพัสดุไปรษณีย์

2) กำหนดระยะเวลาในการรับแบบสอบถามกลับคืน ถ้าพบว่ายังไม่ได้รับ ผู้วิจัยจะทำการติดต่อไปยังโรงเรียนทางโทรศัพท์ให้ช่วยดำเนินการส่งแบบสอบถามกลับคืนมา และผู้วิจัยหรือตัวแทนเดินทางไปเก็บเองบางพื้นที่

3) ตรวจสอบข้อมูลในแบบสอบถามว่ามีความสมบูรณ์ของคำตอบในแบบสอบถามหรือไม่ เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ในลำดับต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลตามสิ่งที่ต้องการศึกษา โดยผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

คำถามวิจัยข้อที่ 1 ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามความคิดเห็นของนักเรียน เป็นอย่างไร

วิเคราะห์ลักษณะข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ภูมิหลังของผู้เรียน สถานภาพทางครอบครัวและบริบทของนักเรียน การเปิดรับข่าวสารของอาชีวศึกษาของนักเรียน และข้อคำถามรายชื่อของภาพลักษณ์อาชีวศึกษาทั้ง 8 ด้าน ผู้วิจัยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน เพื่อให้ทราบถึงการแจกแจงของตัวอย่าง ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: SD.) ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (coefficient of variation: CV) ค่าสูงสุด (maximum: Max) ค่าต่ำสุด (Minimum: Min) ค่าความเบ้ (skewness: sk) และค่าความโด่ง (kurtosis: ku)

คำถามวิจัยข้อที่ 2 นักเรียนที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษา แตกต่างกันหรือไม่

วิเคราะห์ด้วยค่าสถิติอนุมาน เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบ (comparative analysis) ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance) ด้วยการทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 2 กลุ่มจากการทดสอบค่าเอฟ (F-test)

คำถามวิจัยข้อที่ 3 นักเรียนที่มีบริบทของโรงเรียนที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษา แตกต่างกันหรือไม่

วิเคราะห์ด้วยค่าสถิติอนุมาน เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบ (comparative analysis) ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance) ด้วยการทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 2 กลุ่มจากการทดสอบค่าเอฟ (F-test)

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามทัศนะของนักเรียนโดยใช้การวิจัยแบบผสมวิธี มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ 1) เพื่อวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามความคิดเห็นของนักเรียน 2) เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาระหว่างนักเรียนที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกันและ 3) เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาระหว่างนักเรียนที่มีบริบทของโรงเรียนแตกต่างกัน ดำเนินการวิจัยโดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ระยะคือ ระยะแรกเป็นการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการจัดสนทนากลุ่ม (focus groups technical) และการสัมภาษณ์รายบุคคล เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาพัฒนาเป็นเครื่องมือวิจัยและสนับสนุนผลการวิจัยเชิงปริมาณในภายหลัง ซึ่งนำเสนอรายละเอียดในบทที่ 3 ระยะที่สอง เป็นการศึกษาด้านเชิงปริมาณ การนำเสนอผลการวิจัยในระยะนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลภูมิหลัง และการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 เสนอผลการวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันตามทัศนะของนักเรียน

ตอนที่ 3 เสนอผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามทัศนะระหว่างนักเรียนที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกันและ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามทัศนะระหว่างนักเรียนที่มีบริบทแตกต่างกัน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภูมิหลัง

จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้มีจำนวน 1,338 คนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนเพศหญิงร้อยละ 62.71 และเพศชายร้อยละ 37.00 มีผลการเรียนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 3.00-3.49 ร้อยละ 29.22 รองลงมาอยู่ในช่วง 3.50 ขึ้นไปร้อยละ 27.20 ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโดยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 2 ร้อยละ 21.60 และ 20.70 ตามลำดับ อาชีพของผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ร้อยละ 27.20 รองลงมาได้แก่อาชีพรับจ้าง/ลูกจ้างรายวัน ร้อยละ 26.16 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 27.13 และ 221.12 ตามลำดับ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 15,000 และอยู่ในช่วง 15,001-20,000 บาทต่อเดือนคิดเป็น ร้อยละ 33.26 และ 28.48 รวมกันคิดเป็นร้อยละ 61.74 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนเอกชนและโรงเรียนขยายโอกาส ร้อยละ 45.59, 41.11 และ 13.30 ตามลำดับ โรงเรียนส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตเมืองร้อยละ 63.53 อยู่ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุดใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ

18.68 และ 18.46 ตามลำดับ และกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครร้อยละ 17.94 ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนน้อยสุ้ร้อยละ 12.93 โดยมีรายละเอียดตามตารางที่ 4.1 ตารางที่ 4.1 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิหลัง

เพศ	จำนวน	ร้อยละ	การศึกษาของผู้ปกครอง(ต่อ)	จำนวน	ร้อยละ
หญิง	839	62.71	มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	296	22.12
ชาย	495	37.00	อนุปริญญา/ปวส.	114	8.52
อื่น ๆ ไม่ระบุ	4	0.30	ปริญญาตรี	238	17.79
รวม	1,338	100	สูงกว่าปริญญาตรี	70	5.23
ระดับผลการเรียนเฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ	อื่น ๆ ไม่ระบุ	2	0.15
ต่ำกว่า 2.00	75	5.61	รวม	1,338	100
2.00-2.49	184	13.75	รายได้ของผู้ปกครอง	จำนวน	ร้อยละ
2.50-2.99	307	22.94	น้อยกว่า 15000	445	33.26
3.00-3.49	391	29.22	15,001-20,000	381	28.48
3.50 ขึ้นไป	364	27.20	20,001-25,000	109	8.15
อื่น ๆ ไม่ระบุ	17	1.27	25,001-30,000	110	8.22
รวม	1,338	100	30,001-35,000	95	7.10
ระดับชั้นเรียน	จำนวน	ร้อยละ	มากกว่า 35,000	188	14.05
มัธยมศึกษาปีที่ 1	263	19.66	อื่น ๆ ไม่ระบุ	10	0.75
มัธยมศึกษาปีที่ 2	277	20.70	รวม	1,338	100
มัธยมศึกษาปีที่ 3	289	21.60	ประเภทของโรงเรียน	จำนวน	ร้อยละ
มัธยมศึกษาปีที่ 4	168	12.56	มัธยม (สพฐ.)	610	45.59
มัธยมศึกษาปีที่ 5	192	14.35	เอกชน (สช.)	550	41.11
มัธยมศึกษาปีที่ 6	149	11.14	ขยายโอกาส (สพฐ.)	178	13.30
รวม	1,338	100	รวม	1,338	100
อาชีพของผู้ปกครอง	จำนวน	ร้อยละ	ที่ตั้งของโรงเรียน	จำนวน	ร้อยละ
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	364	27.2	ในเมือง	850	63.53
รับจ้าง ลูกจ้างรายวัน	350	26.16	นอกเมือง	488	36.47
ข้าราชการ/พจน.รัฐ	205	15.32	รวม	1,338	100
เกษตรกร	194	14.5	ภูมิภาค	จำนวน	ร้อยละ
พนักงานบริษัท	190	14.2	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	250	18.68
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	31	2.32	ภาคกลาง (ไม่รวม กทม.)	247	18.46
อื่น ๆ ไม่ระบุ	4	0.3	กรุงเทพมหานคร	240	17.94
รวม	1,338	100	ภาคใต้	220	16.44
การศึกษาของผู้ปกครอง	จำนวน	ร้อยละ	ภาคเหนือ	208	15.55
ประถมศึกษา	363	27.13	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	173	12.93
มัธยมศึกษาตอนต้น	255	19.06	รวม	1,338	100

1.2 ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละการรับรู้ข่าวสารด้านอาชีวศึกษาและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละการรับรู้ข่าวสารด้านอาชีวศึกษาและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่รับรู้ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาจากเพื่อน รุ่นพี่/รุ่นน้องในโรงเรียนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 18.53 และรับรู้จากการฟังวิทยุน้อยที่สุด เพียงร้อยละ 2.54 ในเรื่องความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวกับการศึกษาสายอาชีวศึกษาพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีคนที่สำเร็จการศึกษาหรือกำลังศึกษาด้านอาชีวศึกษาอยู่ร้อยละ 45.59 นอกจากนี้ บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจด้านการศึกษาต่อของนักเรียนมากที่สุด คือ ผู้ปกครองคิดเป็นร้อยละ 73.32 รองลงมาคือตัวนักเรียนเองร้อยละ 14.87 เมื่อสำรวจความต้องการของนักเรียนในการเลือกสายการศึกษา ถ้าหากมีโอกาสตัดสินใจด้วยตนเองพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เลือกศึกษาต่อมัธยมศึกษาตอนปลาย/มหาวิทยาลัย ร้อยละ 52.09 และไม่แน่ใจว่าจะศึกษาต่อด้านใดร้อยละ 20.09 และศึกษาต่อสายอาชีพร้อยละ 17.94 ดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละการรับรู้ข่าวสารด้านอาชีวศึกษาและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อของกลุ่มตัวอย่าง

การรับรู้ข่าวสารด้านอาชีวศึกษาผ่านสื่อ/ การประชาสัมพันธ์	จำนวน	ร้อยละ	บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ด้านการศึกษาต่อของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
1.รับรู้จากเพื่อน/รุ่นพี่/รุ่นน้อง	687	18.53	1.บิดามารดา/ผู้ปกครอง	981	73.32
2.รับรู้จากอาจารย์/อาจารย์แนะแนว	589	15.89	2.ตัวเอง	199	14.87
3.รับรู้จากการดูโทรทัศน์	584	15.75	3.พี่ชาย พี่สาว/ญาติพี่น้อง	79	5.90
4.รับรู้ทางอินเทอร์เน็ต	520	14.03	4.อาจารย์/อาจารย์แนะแนว	47	3.51
5.รับรู้จากคำบอกเล่าของพ่อแม่/ญาติพี่น้อง	418	11.28	5.เพื่อน/รุ่นพี่	22	1.64
6.รับรู้จากป้ายประกาศประชาสัมพันธ์	386	10.41	6.อื่น ๆ	10	0.75
7.รับรู้จากการแนะแนวของวิทยาลัยฯ	266	7.18	รวม	1,338	100
8.รับรู้จากการอ่านหนังสือพิมพ์	163	4.40	การเลือกศึกษาต่อของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
9.รับรู้จากการฟังวิทยุ	94	2.54	1.ศึกษาต่อม.ปลาย/มหาวิทยาลัย	697	52.09
รวม	3,707	100.00	2.ไม่แน่ใจว่าจะศึกษาต่อด้านใด	280	20.93
บุคคลในครอบครัวกับสายอาชีวศึกษา	จำนวน	ร้อยละ	3.ศึกษาต่อสายอาชีพ ปวช./ปวส.	240	17.94
1.มีคนในครอบครัวที่สำเร็จการศึกษาหรือกำลังศึกษาด้านอาชีวศึกษา	610	45.59	4.ศึกษาต่อในสถาบันอื่น เช่น วิทยาลัยพยาบาล โรงเรียนนายร้อย	15	1.12
2.ไม่มีคนในครอบครัวที่สำเร็จการศึกษาหรือกำลังศึกษาด้านอาชีวศึกษา	550	41.11	จปร.และศึกษาต่อต่างประเทศ		
3.ไม่แน่ใจว่ามีคนในครอบครัวที่สำเร็จการศึกษาหรือกำลังศึกษาด้านอาชีวศึกษา	178	13.30	5.อื่น ๆ ไม่ระบุ	106	7.92
รวม	1,338	100	รวม	1,336	100

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามทัศนะของนักเรียน

ผลการวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาโดยรวมทั้ง 8 ด้านอยู่ในระดับ พอใช้ ทั้ง 3 ประเภทวิทยาลัย แต่เมื่อแยกพิจารณาในแต่ละประเภทวิทยาลัย มีรายละเอียดดังนี้

1) ภาพลักษณ์ของวิทยาลัยประเภทช่างอุตสาหกรรม

ภาพลักษณ์ของวิทยาลัยประเภทช่างอุตสาหกรรมโดยรวมตามความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาพบว่า ภาพลักษณ์โดยรวมทั้ง 8 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับพอใช้ โดยภาพลักษณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ภาพลักษณ์ด้านหลักสูตรการศึกษาและด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม (\bar{X} =3.48, 3.47 และ 3.39 ตามลำดับ) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการศึกษาต่อ และด้านนักเรียนนักศึกษา (\bar{X} =3.06) เมื่อพิจารณาระดับชั้นของนักเรียนมัธยมศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของวิทยาลัยประเภทช่างอุตสาหกรรมสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และเมื่อพิจารณาประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของวิทยาลัยประเภทช่างอุตสาหกรรมในแต่ละด้าน พบว่า

ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละด้านเรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปน้อยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาเห็นด้วยระดับมากที่สุดว่า นักเรียนของวิทยาลัยมีโอกาสได้ฝึกประสบการณ์การทำงานจริง ทั้งในและนอกวิทยาลัย (\bar{X} =3.70) นักเรียนที่สอบเข้าเรียนต่อในเป็นนักเรียนที่มุ่งเรียนด้านวิชาชีพที่ตัวเองต้องการ (\bar{X} =3.67) วิทยาลัยน่าจะมีการนำเครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ (\bar{X} =3.66) วิทยาลัยมีสาขาวิชาชีพที่เปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นได้เข้าศึกษา (\bar{X} =3.65) วิทยาลัยมีอาคารเรียนที่มีความทันสมัย (\bar{X} = 3.51) และนักเรียนเห็นด้วยระดับปานกลางที่ว่า ผู้ที่จบการศึกษาสายช่างอุตสาหกรรมเป็นที่ต้องการของนายจ้างจำนวนมาก (\bar{X} =3.50) อาจารย์ของวิทยาลัยมีความสามารถในการสอนการฝึกอบรมวิชาชีพเป็นที่ยอมรับของชุมชน (\bar{X} =3.42) และมีสาขาเรียนจำนวนมากในระดับมหาวิทยาลัยให้นักเรียนของวิทยาลัยเลือกศึกษาต่อตรงกับความต้องการ (\bar{X} =3.41)

ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในแต่ละด้าน พบว่านักเรียนเห็นด้วยระดับปานกลางที่ว่า บริเวณภายนอกวิทยาลัยมีความสวยงามเป็นที่น่าสนใจแก่ผู้พบเห็น (\bar{X} =3.27) จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนมีจำนวนน้อย (\bar{X} =3.20) อาจารย์ของวิทยาลัยได้ให้บริการทางวิชาชีพเพื่อช่วยเหลือชุมชน (\bar{X} =2.99) ค่าใช้จ่ายในการเรียนแต่ละสาขาวิชาชีพถูกกว่าการเรียนสายมัธยมศึกษา (\bar{X} =2.94) นักเรียนมีหนังสือที่ใช้เรียนมาก (\bar{X} =2.66) นักเรียนของวิทยาลัยมีโอกาสสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย

ได้มาก ($\bar{X}=2.66$) นักเรียนของวิทยาลัยส่วนมากไม่ชอบก่อปัญหาทะเลาะวิวาท ($\bar{X}=2.57$) และผู้ที่จบการศึกษาจากวิทยาลัย มีข้อได้เปรียบในการทำงานในเรื่องของการสื่อสารภาษาอังกฤษ ($\bar{X}=2.55$)

2) ภาพลักษณ์รายด้านของวิทยาลัยประเภทพาณิชยการ

ภาพลักษณ์ของวิทยาลัยประเภทพาณิชยการโดยรวมตามความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาพบว่า ภาพลักษณ์โดยรวมทั้ง 8 ด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับพอใช้โดยภาพลักษณ์ด้านหลักสูตรการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ภาพลักษณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ($\bar{X}=3.48, 3.47$ และ 3.46 ตามลำดับ) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการศึกษาต่อ และด้านนักเรียนนักศึกษา ($\bar{X}=3.07$ และ 3.11) เมื่อพิจารณาระดับชั้นของนักเรียนมัธยมศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของวิทยาลัยประเภทพาณิชยการดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และเมื่อพิจารณาประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของวิทยาลัยประเภทพาณิชยการ ในแต่ละด้าน พบว่า

*ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละด้าน*เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปน้อยพบว่า นักเรียนเห็นด้วยระดับมากที่สุดว่า นักเรียนที่สอบเข้าเรียนต่อในเป็นนักเรียนที่มุ่งเรียนด้านวิชาชีพที่ตัวเองต้องการ ($\bar{X}=3.71$) นักเรียนของวิทยาลัยมีโอกาสได้ฝึกประสบการณ์การทำงานจริงทั้งในและนอกวิทยาลัย ($\bar{X}=3.68$) วิทยาลัยน่าจะมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะทางวิชาชีพ ($\bar{X}=3.64$) วิทยาลัยมีสาขาวิชาชีพที่หลากหลายให้นักเรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคล ($\bar{X}=3.64$) นักเรียนของวิทยาลัยสามารถหางานทำหรือสร้างรายได้ระหว่างเรียนได้ง่าย ($\bar{X}=3.56$) วิทยาลัยมีอาคารเรียนที่มีความทันสมัย ($\bar{X} = 3.55$) และนักเรียนเห็นด้วยระดับปานกลางที่ว่า อาจารย์ของวิทยาลัยมีความสามารถในการสอนการฝึกอบรมวิชาชีพเป็นที่ยอมรับของชุมชน ($\bar{X}=3.47$) และมีสาขาเรียนจำนวนมากในระดับมหาวิทยาลัยให้นักเรียนของวิทยาลัยเลือกศึกษาต่อตรงกับความต้องการ ($\bar{X}=3.43$)

ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในแต่ละด้าน พบว่านักเรียนเห็นด้วยระดับปานกลางที่ว่า วิทยาลัยมีพื้นที่ขนาดใหญ่ เหมาะแก่การทำกิจกรรมของอาชีวะ ($\bar{X}=3.38$) จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนมีจำนวนน้อย ($\bar{X}=3.17$) ผู้บริหารของวิทยาลัยเป็นที่รู้จักของชุมชนและอาจารย์ของวิทยาลัยได้ให้บริการทางวิชาชีพเพื่อช่วยเหลือชุมชนและสังคม ($\bar{X}=2.99$) ค่าใช้จ่ายในการเรียนแต่ละสาขาวิชาชีพสูงกว่าการเรียนสายมัธยมศึกษา ($\bar{X}=2.91$) นักเรียนของวิทยาลัยส่วนมากแต่งกายถูกระเบียบและไม่ชอบก่อปัญหาทะเลาะวิวาท ($\bar{X}=2.72$) นักเรียนของวิทยาลัยมีหนังสือที่ใช้เรียนมาก ($\bar{X}=2.71$) นักเรียนของ

วิทยาลัยมีโอกาสสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยได้น้อย ($\bar{X}=2.66$) และผู้ที่จบการศึกษาจากวิทยาลัย มีข้อได้เปรียบในการทำงานในเรื่องของการสื่อสารภาษาอังกฤษ ($\bar{X}=2.63$)

3) ภาพลักษณ์รายด้านของวิทยาลัยประเภทเกษตรกรรม

ภาพลักษณ์ของวิทยาลัยประเภทเกษตรกรรมโดยรวมตามความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาโดยรวมทั้ง 8 ด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับพอใช้ โดยภาพลักษณ์ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ภาพลักษณ์ด้านหลักสูตรการศึกษาและด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}=3.44$, 3.43 และ 3.40 ตามลำดับ) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการศึกษาต่อ ($\bar{X}=3.02$) เมื่อพิจารณาระดับชั้นของนักเรียนมัธยมศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของวิทยาลัยประเภทช่างเกษตรกรรมดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และเมื่อพิจารณาประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของวิทยาลัยประเภทเกษตรกรรมในแต่ละด้าน พบว่า

*ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละด้าน*เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปน้อยพบว่า นักเรียนเห็นด้วยระดับมากที่สุดว่า วิทยาลัยมีสาขาวิชาชีพที่เปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นได้เข้าศึกษา ($\bar{X}=3.64$) นักเรียนที่สอบเข้าเรียนต่อในวิทยาลัยเป็นนักเรียนที่มุ่งเรียนด้านวิชาชีพที่ตัวเองต้องการ ($\bar{X}=3.63$) นักเรียนของวิทยาลัยมีโอกาสได้ฝึกประสบการณ์การทำงานจริงทั้งในและนอกวิทยาลัย ($\bar{X}=3.62$) วิทยาลัยน่าจะมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะทางวิชาชีพ ($\bar{X}=3.53$) ภายในวิทยาลัยมีสถานที่สวยงามน่าชม ($\bar{X}=3.52$) นักเรียนของวิทยาลัย สามารถหางานทำหรือสร้างรายได้ระหว่างเรียนได้ง่าย และเห็นด้วยระดับปานกลางที่ว่า ($\bar{X}=3.42$) อาจารย์ของวิทยาลัยมีความสามารถในการสอนการฝึกอบรมวิชาชีพเป็นที่ยอมรับของชุมชน ($\bar{X}=3.33$) มีสาขาเรียนจำนวนมากในระดับมหาวิทยาลัยให้นักเรียนของวิทยาลัยเลือกศึกษาต่อตรงกับความต้องการ ($\bar{X}=3.31$)

ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในแต่ละด้าน พบว่านักเรียนเห็นด้วยระดับปานกลางที่ว่า วิทยาลัยตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมการเดินทางสะดวก ($\bar{X}=3.38$) จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนมีจำนวนน้อย ($\bar{X}=3.18$) ค่าใช้จ่ายในการเรียนแต่ละสาขาวิชาชีพในวิทยาลัยถูกกว่าการเรียนสายมัธยมศึกษา ($\bar{X}=3.05$) ผู้บริหารของวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนและเป็นที่รู้จักของชุมชน ($\bar{X}=3.01$ และ 3.02 ตามลำดับ) นักเรียนของวิทยาลัยส่วนมากแต่งกายถูกระเบียบและส่วนมากมาจากครอบครัวผู้มีรายได้สูง ($\bar{X}=2.86$ และ 2.84 ตามลำดับ) นักเรียนของวิทยาลัยมีหนังสือที่ใช้เรียนมาก ($\bar{X}=2.69$) ผู้ที่จบการศึกษาจากวิทยาลัย มีข้อได้เปรียบในการทำงานในเรื่องของการสื่อสารภาษาอังกฤษ ($\bar{X}=2.62$) และนักเรียนของวิทยาลัยมีโอกาสสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยได้มาก ($\bar{X}=2.61$) ผลที่ได้ตามตารางที่ 4.3 และ ตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์สถิติเบื้องต้นของภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษารายข้อจำแนกตามราย
ด้านและประเภทของวิทยาลัยอาชีวศึกษา

(1) ด้านอาคารและสถานที่และสิ่งแวดล้อม															
ข้อที่	วิทยาลัยประเภทช่างอุตสาหกรรม					วิทยาลัยประเภทพาณิชยกรรม/บัญชี					วิทยาลัยประเภทเกษตรกรรม				
	\bar{x}	SD	CV(%)	Sk	Ku	\bar{x}	SD	CV(%)	Sk	Ku	\bar{x}	SD	CV(%)	Sk	Ku
1	3.34	0.96	28.90	-0.32	0.09	3.38	0.92	27.17	-0.16	-0.07	3.46	1.07	30.82	-0.35	-0.30
2	3.35	0.97	28.82	-0.19	-0.27	3.43	0.95	27.87	-0.31	-0.09	3.52	1.02	29.10	-0.32	-0.36
3	3.45	1.02	29.45	-0.30	-0.36	3.51	0.97	27.74	-0.25	-0.33	3.44	1.03	29.83	-0.26	-0.40
4	3.51	1.03	29.18	-0.36	-0.27	3.55	1.04	29.23	-0.47	-0.22	3.45	1.03	29.86	-0.30	-0.35
5	3.43	1.12	32.71	-0.29	-0.58	3.49	1.09	31.14	-0.25	-0.59	3.37	1.14	33.69	-0.24	-0.63
6	3.27	1.06	32.32	-0.29	-0.34	3.39	1.03	30.46	-0.29	-0.36	3.40	1.08	31.70	-0.26	-0.47
รวม	3.39	1.02	30.23	-0.29	-0.29	3.46	1.00	28.94	-0.29	-0.28	3.44	1.06	30.83	-0.29	-0.42

คำถามข้อที่ 1 วิทยาลัยมีพื้นที่ขนาดใหญ่ เหมาะแก่การทํากิจกรรมของนักเรียนอาชีวะข้อที่ 2 ภายในวิทยาลัยมีสถานที่สวยงามน่าชม ข้อที่ 3 วิทยาลัยมีป้ายสถาบันที่สวยงามโดดเด่นแก่ผู้พบเห็น ข้อที่ 4 วิทยาลัยมีอาคารเรียนที่มีความทันสมัย ข้อที่ 5 วิทยาลัยตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสม การเดินทางสะดวก และข้อที่ 6 บริเวณภายนอกวิทยาลัยมีความสวยงามเป็นที่น่าสนใจแก่ผู้พบเห็น

(2) ด้านนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษา															
ข้อที่	วิทยาลัยประเภทช่างอุตสาหกรรม					วิทยาลัยประเภทพาณิชยกรรม/บัญชี					วิทยาลัยประเภทเกษตรกรรม				
	\bar{x}	SD	CV(%)	Sk	Ku	\bar{x}	SD	CV(%)	Sk	Ku	\bar{x}	SD	CV(%)	Sk	Ku
1	2.91	1.06	36.39	0.10	-0.41	2.96	1.01	34.23	-0.05	-0.36	2.86	1.05	36.52	-0.02	-0.40
2	3.01	1.11	36.91	-0.07	-0.69	3.09	1.08	34.99	-0.09	-0.64	3.02	1.13	37.54	-0.10	-0.70
3	3.01	1.12	37.13	-0.03	-0.67	3.08	1.08	35.14	-0.10	-0.57	3.01	1.11	36.81	-0.03	-0.66
4	3.67	1.05	28.71	-0.57	-0.16	3.71	1.02	27.48	-0.48	-0.32	3.63	1.08	29.68	-0.49	-0.37
5	3.56	1.04	29.11	-0.39	-0.31	3.53	1.00	28.20	-0.36	-0.2	3.55	1.03	28.97	-0.35	-0.32
6	2.70	1.11	41.10	0.26	-0.47	2.72	1.13	41.52	0.18	-0.64	2.84	1.08	38.04	0.07	-0.46
7	2.89	1.10	38.16	0.05	-0.57	3.00	1.06	35.22	0.04	-0.39	3.08	1.07	34.7	-0.02	-0.41
8	2.57	1.19	46.19	0.30	-0.73	2.72	1.14	41.72	0.21	-0.58	3.05	1.14	37.35	-0.14	-0.62
9	2.95	1.07	36.12	0.02	-0.43	3.03	1.03	33.85	0.01	-0.30	3.12	1.05	33.65	0.01	-0.31
10	3.34	1.03	30.66	-0.27	-0.29	3.29	1.02	30.94	-0.22	-0.34	3.35	1.09	32.5	-0.21	-0.52
รวม	3.06	1.09	35.50	-0.06	-0.47	3.11	1.06	34.33	-0.09	-0.43	3.15	1.08	34.57	-0.13	-0.48

ข้อคำถาม ข้อที่ 1 นักเรียนที่เข้าไปเรียนส่วนมากมาจากครอบครัวผู้มีรายได้สูง ข้อที่ 2 นักเรียนที่เข้าไปเรียนส่วนมากเป็นนักเรียนที่เรียนเก่ง ข้อที่ 3 นักเรียนที่เข้าไปเรียนส่วนมากสอบเข้าเรียนต่อสายมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4) ได้แต่เลือกที่จะเรียนต่อสายอาชีพ ข้อที่ 4 นักเรียนที่สอบเข้าเรียนต่อเป็นนักเรียนที่มุ่งเรียนด้านวิชาชีพที่ตัวเองต้องการ ข้อที่ 5 นักเรียนของวิทยาลัยส่วนมากมีทักษะวิชาชีพในการปฏิบัติงานสูง ข้อที่ 6 นักเรียนของวิทยาลัยส่วนมากแต่งกายถูกระเบียบ ข้อที่ 7 นักเรียนของวิทยาลัยส่วนมากเป็นมิตรที่ดีกับนักเรียนโรงเรียนอื่น ข้อที่ 8 นักเรียนของวิทยาลัยส่วนมากไม่ชอบก่อปัญหาทะเลาะวิวาท ข้อที่ 9 นักเรียนของวิทยาลัยมีมารยาทดี พุดจาไพเราะ เป็นที่ยอมรับของสังคม ข้อที่ 10 นักเรียนของวิทยาลัยสร้างชื่อเสียงให้กับชุมชน สังคมและประเทศชาติ

ตารางที่ 4.3 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์สถิติเบื้องต้นของภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษารายข้อจำแนกตาม
รายด้านและประเภทของวิทยาลัยอาชีวศึกษา

(3) ด้านผู้บริหารและคณาจารย์อาชีวศึกษา															
ข้อที่	วิทยาลัยประเภทช่างอุตสาหกรรม					วิทยาลัยประเภทพาณิชยกรรม/บัญชี					วิทยาลัยประเภทเกษตรกรรม				
	\bar{x}	SD	CV(%)	Sk	Ku	\bar{x}	SD	CV(%)	Sk	Ku	\bar{x}	SD	CV(%)	Sk	Ku
1	3.04	1.13	37.05	-0.04	-0.64	2.99	1.05	35.3	-0.03	-0.38	3.02	1.10	36.41	-0.04	-0.52
2	3.23	1.00	30.91	-0.18	-0.28	3.23	0.98	30.48	-0.18	-0.26	3.01	1.11	36.79	-0.14	-0.68
3	3.38	1.04	30.68	-0.25	-0.36	3.40	1.02	30.06	-0.28	-0.31	3.21	1.03	32.12	-0.07	-0.41
4	3.42	1.03	30.11	-0.27	-0.38	3.47	1.00	28.72	-0.21	-0.44	3.33	1.08	32.34	-0.18	-0.57
5	2.99	1.07	35.89	-0.07	-0.57	2.99	1.04	34.91	-0.06	-0.54	3.41	1.07	31.2	-0.27	-0.43
6	3.24	1.01	31.05	-0.16	-0.36	3.30	0.97	29.50	-0.1	-0.33	3.27	1.06	32.34	-0.17	-0.50
7	3.17	1.08	34.05	-0.14	-0.56	3.23	1.04	32.14	-0.1	-0.44	3.20	1.06	33.12	-0.10	-0.47
8	3.35	1.01	30.02	-0.22	-0.33	3.33	1.03	31.10	-0.17	-0.45	3.31	1.10	33.36	-0.21	-0.55
รวม	3.23	1.04	37.05	-0.04	-0.64	3.24	1.02	31.53	-0.14	-0.39	3.22	1.08	33.46	-0.15	-0.52

ข้อคำถาม ข้อที่ 1 ผู้บริหารของวิทยาลัยเป็นที่รู้จักของคนในชุมชน **ข้อที่ 2** ผู้บริหารของวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน **ข้อที่ 3** ผู้บริหารของวิทยาลัยทำให้อาชีวศึกษามีความโดดเด่นด้านวิชาชีพ เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป **ข้อที่ 4** อาจารย์ของวิทยาลัยมีความสามารถในการสอน การฝึกอบรมวิชาชีพจนเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน **ข้อที่ 5** อาจารย์ของวิทยาลัยส่วนใหญ่ให้บริการทางวิชาชีพเพื่อช่วยเหลือชุมชนและสังคม **ข้อที่ 6** อาจารย์ของวิทยาลัยส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน **ข้อที่ 7** อาจารย์ของวิทยาลัยส่วนใหญ่มีความเอาใจใส่ดูแลนักเรียนทั้งในและนอกวิทยาลัยเป็นอย่างดี **ข้อที่ 8** อาจารย์ของวิทยาลัยส่วนใหญ่ได้สร้างสรรค์ผลงานใหม่ๆให้เป็นที่ยอมรับแก่คนในสังคม

(4) ด้านหลักสูตรการศึกษอาชีวศึกษา															
ข้อที่	วิทยาลัยประเภทช่างอุตสาหกรรม					วิทยาลัยประเภทพาณิชยกรรม/บัญชี					วิทยาลัยประเภทเกษตรกรรม				
	\bar{x}	SD	CV(%)	Sk	Ku	\bar{x}	SD	CV(%)	Sk	Ku	\bar{x}	SD	CV(%)	Sk	Ku
1	3.37	1.10	32.63	-0.37	-0.44	3.46	1.04	30.03	-0.29	-0.38	3.29	1.09	33.09	-0.22	-0.54
2	3.60	1.04	28.91	-0.38	-0.41	3.64	1.02	27.99	-0.40	-0.35	3.49	1.07	30.59	-0.23	-0.62
3	3.61	1.00	27.83	-0.37	-0.27	3.63	0.99	27.37	-0.36	-0.31	3.54	1.04	29.33	-0.30	-0.46
4	3.45	1.02	29.46	-0.23	-0.43	3.49	0.98	28.24	-0.32	-0.13	3.43	1.05	30.62	-0.22	-0.47
5	3.62	1.02	28.24	-0.53	-0.11	3.61	1.01	27.87	-0.36	-0.34	3.56	1.06	29.63	-0.34	-0.53
6	3.65	0.98	26.74	-0.41	-0.14	3.61	0.99	27.47	-0.33	-0.35	3.61	1.05	29.11	-0.39	-0.44
7	3.48	1.09	31.28	-0.33	-0.44	3.47	1.09	31.36	-0.26	-0.56	3.46	1.15	33.21	-0.25	-0.74
8	2.94	1.15	39.01	0.11	-0.65	2.91	1.09	37.31	0.05	-0.54	3.05	1.14	37.35	-0.14	-0.62
รวม	3.47	1.05	30.51	-0.31	-0.36	3.48	1.03	29.7	-0.28	-0.37	3.43	1.08	31.62	-0.26	-0.55

ข้อคำถาม ข้อที่ 1 วิทยาลัยมีสาขาวิชาชีพที่ทันสมัย เป็นที่น่าสนใจของนักเรียนมัธยมศึกษา **ข้อที่ 2** วิทยาลัยมีสาขาวิชาชีพที่หลากหลายให้นักเรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคล **ข้อที่ 3** วิทยาลัยมีหลักสูตรที่สร้างให้ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็น **ข้อที่ 4** วิทยาลัยมีสาขาวิชาชีพที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนที่เรียนไม่เก่งถึงปานกลาง **ข้อที่ 5** วิทยาลัยมีหลักสูตรที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนที่ชอบปฏิบัติมากกว่าเรียนทฤษฎี **ข้อที่ 6** วิทยาลัยมีสาขาวิชาชีพที่เปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นได้เข้าศึกษา **ข้อที่ 7** การสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อมีความง่ายและไม่ต้องแข่งขันมาก **ข้อที่ 8** ค่าใช้จ่ายในการเรียนแต่ละสาขาวิชาชีพถูกกว่าการเรียนสายมัธยมศึกษา

ตารางที่ 4.3 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์สถิติเบื้องต้นของภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษารายข้อจำแนกตาม
รายด้านและประเภทของวิทยาลัยอาชีวศึกษา

(5) ด้านการจัดการเรียนการสอนของอาชีวศึกษา															
ข้อที่	วิทยาลัยประเภทช่างอุตสาหกรรม					วิทยาลัยประเภทพาณิชยกรรม/บัญชี					วิทยาลัยประเภทเกษตรกรรม				
	\bar{x}	SD	CV(%)	Sk	Ku	\bar{x}	SD	CV(%)	Sk	Ku	\bar{x}	SD	CV(%)	Sk	Ku
1	3.33	1.04	31.25	-0.22	-0.43	3.34	0.98	29.29	-0.15	-0.30	3.33	1.04	31.16	-0.10	-0.47
2	3.20	1.00	31.21	-0.11	-0.24	3.17	1.00	31.59	-0.06	-0.26	3.18	1.05	33.01	-0.06	-0.41
3	3.49	1.09	31.18	-0.35	-0.47	3.45	1.05	30.56	-0.24	-0.51	3.45	1.08	31.39	-0.27	-0.55
4	3.49	1.09	31.09	-0.38	-0.41	3.49	1.07	30.72	-0.34	-0.39	3.36	1.15	34.23	-0.30	-0.62
5	3.70	1.07	29.08	-0.48	-0.50	3.68	1.08	29.39	-0.49	-0.46	3.62	1.12	30.92	-0.47	-0.50
6	3.66	1.03	28.20	-0.52	-0.17	3.67	1.02	27.93	-0.41	-0.43	3.49	1.13	32.23	-0.32	-0.63
รวม	3.48	1.05	30.33	-0.34	-0.37	3.47	1.04	29.91	-0.28	-0.39	3.40	1.09	32.16	-0.25	-0.53

ข้อคำถาม ข้อที่ 1 การเรียนการสอนของวิทยาลัยน่าจะเรียนไม่ยาก **ข้อที่ 2** จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนมีจำนวนน้อย **ข้อที่ 3** นักเรียนของวิทยาลัยต้องกล้าคิดกล้าทำ มีความอดทนและพยายามสูงในการเรียน **ข้อที่ 4** นักเรียนของวิทยาลัยเลือกช่วงเวลาเรียนที่หลากหลายได้ เช่น เลือกเรียนรอบเช้ารอบบ่ายได้ **ข้อที่ 5** นักเรียนของวิทยาลัยมีโอกาสได้ฝึกประสบการณ์การทำงานจริงทั้งในและนอกวิทยาลัย และ **ข้อที่ 6** นักเรียนของวิทยาลัยมีโอกาสได้ฝึกทักษะทางวิชาชีพ การใช้งานคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต

(6) ด้านสื่อการเรียนการสอนของอาชีวศึกษา															
ข้อที่	วิทยาลัยประเภทช่างอุตสาหกรรม					วิทยาลัยประเภทพาณิชยกรรม/บัญชี					วิทยาลัยประเภทเกษตรกรรม				
	\bar{x}	SD	CV(%)	Sk	Ku	\bar{x}	SD	CV(%)	Sk	Ku	\bar{x}	SD	CV(%)	Sk	Ku
1	3.45	1.08	31.28	-0.33	-0.39	3.40	1.03	30.28	-0.20	-0.45	3.40	1.07	31.57	-0.23	-0.53
2	2.68	1.04	38.92	0.18	-0.49	2.77	1.02	36.99	0.16	-0.44	2.78	1.03	37.10	0.06	-0.46
3	2.66	1.05	39.53	0.15	-0.46	2.71	1.06	39.05	0.19	-0.40	2.69	1.07	39.66	0.14	-0.51
4	3.61	1.04	28.71	-0.43	-0.28	3.58	1.04	29.15	-0.39	-0.33	3.49	1.10	31.61	-0.32	-0.59
5	3.65	1.04	28.50	-0.45	-0.38	3.64	1.05	28.89	-0.39	-0.47	3.53	1.13	31.97	-0.37	-0.59
6	3.66	1.06	29.11	-0.51	-0.33	3.63	1.07	29.45	-0.47	-0.36	3.49	1.15	32.84	-0.33	-0.71
รวม	3.28	1.05	32.67	-0.23	-0.39	3.29	1.05	32.3	-0.18	-0.41	3.23	1.09	34.13	-0.17	-0.57

ข้อคำถาม ข้อที่ 1 วิชาเรียนต่าง ๆ ในวิทยาลัยมีอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนจำนวนมาก **ข้อที่ 2** อุปกรณ์การเรียนของวิทยาลัยมีราคาถูก **ข้อที่ 3** นักเรียนอาชีวะมีหนังสือที่ใช้เรียนจำนวนมาก **ข้อที่ 4** วิทยาลัยน่าจะมีห้องปฏิบัติการทางวิชาชีพที่ทันสมัยและเพียงพอแก่นักเรียน **ข้อที่ 5** วิทยาลัยน่าจะมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะทางวิชาชีพและ **ข้อที่ 6** วิทยาลัยน่าจะมีการนำเครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์สถิติเบื้องต้นของภาพลักษณ์ของอาชีพที่ศึกษารายข้อจำแนกตาม
รายด้านและประเภทของวิทยาลัยอาชีวศึกษา

(7) ด้านความก้าวหน้าในอาชีพของผู้สำเร็จสายอาชีพ															
ข้อที่	วิทยาลัยประเภทช่างอุตสาหกรรม					วิทยาลัยประเภทพาณิชยกรรม/บัญชี					วิทยาลัยประเภทเกษตรกรรม				
	\bar{X}	SD	CV(%)	Sk	Ku	\bar{X}	SD	CV(%)	Sk	Ku	\bar{X}	SD	CV(%)	Sk	Ku
1	3.41	1.14	31.28	-0.33	-0.39	3.50	1.08	30.28	-0.20	-0.45	3.33	1.14	31.57	-0.23	-0.53
2	3.50	1.06	38.92	0.18	-0.49	3.45	1.05	36.99	0.16	-0.44	3.35	1.10	37.10	0.06	-0.46
3	3.47	1.16	39.53	0.15	-0.46	3.56	1.09	39.05	0.19	-0.4	3.42	1.13	39.66	0.14	-0.51
4	3.44	1.03	28.71	-0.43	-0.28	3.44	0.98	29.15	-0.39	-0.33	3.35	1.05	31.61	-0.32	-0.59
5	3.44	1.05	28.50	-0.45	-0.38	3.42	1.02	28.89	-0.39	-0.47	3.33	1.10	31.97	-0.37	-0.59
6	3.49	1.05	29.11	-0.51	-0.33	3.47	1.02	29.45	-0.47	-0.36	3.38	1.07	32.84	-0.33	-0.71
7	2.55	1.08	32.67	-0.23	-0.39	2.63	1.08	32.3	-0.18	-0.41	2.62	1.09	34.13	-0.17	-0.57
รวม	3.33	1.08	31.28	-0.33	-0.39	3.35	1.05	30.28	-0.20	-0.45	3.25	1.10	31.57	-0.23	-0.53

ข้อคำถาม ข้อที่ 1 ผู้ที่จบการศึกษาจากวิทยาลัย มีโอกาสได้งานทำ มากกว่าผู้ที่จบสายมัธยมศึกษา **ข้อที่ 2** ผู้ที่จบการศึกษาจากวิทยาลัย เป็นที่ต้องการของนายจ้างจำนวนมาก **ข้อที่ 3** นักเรียนของวิทยาลัยสามารถหางานทำหรือสร้างรายได้ระหว่างเรียนได้ง่าย **ข้อที่ 4** ความรู้ความสามารถของนักเรียนเป็นที่ยอมรับของนายจ้างจำนวนมาก **ข้อที่ 5** ผู้ที่จบการศึกษาจากวิทยาลัยมีโอกาสสร้างธุรกิจเป็นของตนเองสูง **ข้อที่ 6** ผู้ที่จบการศึกษาจากวิทยาลัยมีโอกาสได้งานทำที่หลากหลาย และ **ข้อที่ 7** ผู้ที่จบการศึกษาจากวิทยาลัยมีข้อได้เปรียบในการทำงานในเรื่องของการสื่อสารภาษาอังกฤษ

(8) ด้านการศึกษาต่อของผู้สำเร็จการศึกษาสายอาชีพ															
ข้อที่	วิทยาลัยประเภทช่างอุตสาหกรรม					วิทยาลัยประเภทพาณิชยกรรม/บัญชี					วิทยาลัยประเภทเกษตรกรรม				
	\bar{X}	SD	CV(%)	Sk	Ku	\bar{X}	SD	CV(%)	Sk	Ku	\bar{X}	SD	CV(%)	Sk	Ku
1	2.94	1.17	33.30	-0.35	-0.55	2.91	1.15	30.94	-0.26	-0.66	2.96	1.16	34.09	-0.12	-0.76
2	2.76	1.07	30.43	-0.34	-0.39	2.75	1.05	30.34	-0.28	-0.40	2.81	1.07	33.03	-0.16	-0.58
3	3.23	1.02	33.47	-0.43	-0.54	3.29	0.98	30.63	-0.40	-0.49	3.15	1.05	33.08	-0.25	-0.69
4	3.37	1.02	30.00	-0.36	-0.27	3.38	1.00	28.46	-0.20	-0.36	3.29	1.04	31.31	-0.17	-0.51
5	3.41	1.05	30.60	-0.26	-0.48	3.43	0.99	29.85	-0.11	-0.56	3.31	1.05	32.99	-0.13	-0.61
6	2.66	1.10	30.23	-0.42	-0.23	2.66	1.06	29.28	-0.23	-0.42	2.61	1.12	31.59	-0.16	-0.62
รวม	3.06	1.07	42.15	0.28	-0.45	3.07	1.04	41.20	0.29	-0.46	3.02	1.08	41.43	0.21	-0.53

ข้อคำถาม ข้อที่ 1 นักเรียนของวิทยาลัยส่วนมากมีโอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น **ข้อที่ 2** ผู้ที่เรียนจบจากวิทยาลัยใช้ระยะเวลาศึกษาในระดับปริญญาตรีมีความเหมาะสม **ข้อที่ 3** นักเรียนของวิทยาลัยเป็นที่ต้องการของมหาวิทยาลัยให้เข้าศึกษาต่อจำนวนมาก **ข้อที่ 4** ผู้ที่จบจากวิทยาลัยมีโอกาสสำเร็จการศึกษาในระดับสูงเมื่อศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย **ข้อที่ 5** มีสาขาวิชาจำนวนมากในระดับมหาวิทยาลัยให้นักเรียนอาชีววะเลือกศึกษาต่อตรงกับความต้องการและ **ข้อที่ 6** นักเรียนของวิทยาลัยมีโอกาสสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยได้มาก

หมายเหตุ N=1,338 คน.Min=1,Max=5.ทุกข้อคำถาม,ข้อคำถามเชิงลบปรับให้เป็นคำถามเชิงบวกหมด

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาในแต่ละด้านจำแนกตาม
ระดับชั้นเรียนของกลุ่มตัวอย่างและประเภทของวิทยาลัยอาชีวศึกษา

(1)ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม										
ระดับชั้น	N	วิทยาลัยช่างอุตสาหกรรม			วิทยาลัยพาณิชยกรรม/บัญชี			วิทยาลัยประเภทเกษตรกรรม		
		\bar{X}	SD	ความหมาย	\bar{X}	SD	ความหมาย	\bar{X}	SD	ความหมาย
ม.1	263	3.37	0.69	พอใช้	3.51	0.63	ดี	3.49	0.70	พอใช้
ม.2	277	3.42	0.76	พอใช้	3.50	0.67	พอใช้	3.54	0.73	ดี
ม.3	289	3.48	0.73	พอใช้	3.54	0.73	ดี	3.49	0.76	พอใช้
ม.4	168	3.21	0.74	พอใช้	3.30	0.75	พอใช้	3.26	0.74	พอใช้
ม.5	192	3.39	0.74	พอใช้	3.40	0.75	พอใช้	3.40	0.74	พอใช้
ม.6	149	3.40	0.69	พอใช้	3.37	0.66	พอใช้	3.35	0.72	พอใช้
เฉลี่ยรวม	1,338	3.39	0.73	พอใช้	3.46	0.70	พอใช้	3.44	0.74	พอใช้
(2)ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาด้านนักเรียนนักศึกษา										
ระดับชั้น	N	วิทยาลัยช่างอุตสาหกรรม			วิทยาลัยพาณิชยกรรม/บัญชี			วิทยาลัยประเภทเกษตรกรรม		
		\bar{X}	SD	ความหมาย	\bar{X}	SD	ความหมาย	\bar{X}	SD	ความหมาย
ม.1	263	2.79	0.42	พอใช้	2.86	0.43	พอใช้	2.85	0.41	พอใช้
ม.2	277	2.74	0.45	พอใช้	2.79	0.43	พอใช้	2.83	0.41	พอใช้
ม.3	289	2.77	0.46	พอใช้	2.83	0.44	พอใช้	2.82	0.44	พอใช้
ม.4	168	2.71	0.43	พอใช้	2.73	0.41	พอใช้	2.77	0.45	พอใช้
ม.5	192	2.80	0.39	พอใช้	2.80	0.41	พอใช้	2.79	0.41	พอใช้
ม.6	149	2.84	0.40	พอใช้	2.85	0.43	พอใช้	2.88	0.43	พอใช้
เฉลี่ยรวม	1,338	2.77	0.43	พอใช้	2.81	0.43	พอใช้	2.82	0.42	พอใช้
(3)ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาด้านผู้บริหารและคณาจารย์										
ระดับชั้น	N	วิทยาลัยช่างอุตสาหกรรม			วิทยาลัยพาณิชยกรรม/บัญชี			วิทยาลัยประเภทเกษตรกรรม		
		\bar{X}	SD	ความหมาย	\bar{X}	SD	ความหมาย	\bar{X}	SD	ความหมาย
ม.1	263	3.25	0.53	พอใช้	3.28	0.53	พอใช้	3.29	0.59	พอใช้
ม.2	277	3.27	0.57	พอใช้	3.32	0.55	พอใช้	3.34	0.61	พอใช้
ม.3	289	3.30	0.57	พอใช้	3.31	0.55	พอใช้	3.27	0.59	พอใช้
ม.4	168	3.07	0.60	พอใช้	3.06	0.59	พอใช้	3.07	0.60	พอใช้
ม.5	192	3.18	0.54	พอใช้	3.20	0.56	พอใช้	3.08	0.60	พอใช้
ม.6	149	3.20	0.56	พอใช้	3.16	0.53	พอใช้	3.14	0.55	พอใช้
เฉลี่ยรวม	1,338	3.23	0.56	พอใช้	3.24	0.56	พอใช้	3.22	0.60	พอใช้
(4)ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาด้านหลักสูตรการศึกษา										
ระดับชั้น	N	วิทยาลัยช่างอุตสาหกรรม			วิทยาลัยพาณิชยกรรม/บัญชี			วิทยาลัยประเภทเกษตรกรรม		
		\bar{X}	SD	ความหมาย	\bar{X}	SD	ความหมาย	\bar{X}	SD	ความหมาย
ม.1	263	3.44	0.59	พอใช้	3.44	0.57	พอใช้	3.42	0.63	พอใช้
ม.2	277	3.45	0.61	พอใช้	3.48	0.56	พอใช้	3.50	0.59	พอใช้
ม.3	289	3.51	0.62	ดี	3.56	0.58	ดี	3.48	0.60	พอใช้
ม.4	168	3.39	0.60	พอใช้	3.43	0.61	พอใช้	3.37	0.65	พอใช้
ม.5	192	3.52	0.51	ดี	3.45	0.53	พอใช้	3.40	0.56	พอใช้
ม.6	149	3.47	0.56	พอใช้	3.48	0.55	พอใช้	3.35	0.58	พอใช้
เฉลี่ยรวม	1,338	3.47	0.59	พอใช้	3.48	0.57	พอใช้	3.43	0.60	พอใช้

หมายเหตุ เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยรวมภาพลักษณ์รายด้าน 0.00-1.50=ควรปรับปรุงมาก 1.51-2.50=ควรปรับปรุง 2.51-3.50=พอใช้ 3.51-4.50=ดี และ 4.51-5.00=ดีมาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาในแต่ละด้านจำแนกตามระดับชั้นเรียนของกลุ่มตัวอย่างและประเภทของวิทยาลัยอาชีวศึกษา

(5)ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอน										
ระดับชั้น	N	วิทยาลัยประเภทช่างอุตสาหกรรม			วิทยาลัยประเภทพาณิชยกรรม/บัญชี			วิทยาลัยประเภทเกษตรกรรม		
		\bar{x}	SD	ความหมาย	\bar{x}	SD	ความหมาย	\bar{x}	SD	ความหมาย
ม.1	263	3.38	0.73	พอใช้	3.41	0.72	พอใช้	3.37	0.77	พอใช้
ม.2	277	3.51	0.70	ดี	3.53	0.64	ดี	3.48	0.71	พอใช้
ม.3	289	3.55	0.68	ดี	3.51	0.66	ดี	3.47	0.68	พอใช้
ม.4	168	3.42	0.71	พอใช้	3.37	0.66	พอใช้	3.30	0.74	พอใช้
ม.5	192	3.51	0.65	ดี	3.46	0.66	พอใช้	3.35	0.75	พอใช้
ม.6	149	3.49	0.65	พอใช้	3.47	0.65	พอใช้	3.38	0.70	พอใช้
เฉลี่ยรวม	1,338	3.48	0.69	พอใช้	3.47	0.67	พอใช้	3.40	0.73	พอใช้
(6)ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาด้านสื่อการเรียนการสอน										
ระดับชั้น	N	วิทยาลัยประเภทช่างอุตสาหกรรม			วิทยาลัยประเภทพาณิชยกรรม/บัญชี			วิทยาลัยประเภทเกษตรกรรม		
		\bar{x}	SD	ความหมาย	\bar{x}	SD	ความหมาย	\bar{x}	SD	ความหมาย
ม.1	263	3.27	0.48	พอใช้	3.26	0.50	พอใช้	3.25	0.53	พอใช้
ม.2	277	3.29	0.47	พอใช้	3.27	0.49	พอใช้	3.26	0.52	พอใช้
ม.3	289	3.29	0.53	พอใช้	3.29	0.53	พอใช้	3.22	0.56	พอใช้
ม.4	168	3.26	0.47	พอใช้	3.29	0.48	พอใช้	3.23	0.52	พอใช้
ม.5	192	3.27	0.47	พอใช้	3.31	0.46	พอใช้	3.17	0.51	พอใช้
ม.6	149	3.35	0.50	พอใช้	3.32	0.50	พอใช้	3.23	0.56	พอใช้
เฉลี่ยรวม	1,338	3.28	0.49	พอใช้	3.29	0.50	พอใช้	3.23	0.53	พอใช้
(7)ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาด้านความก้าวหน้าในอาชีพของผู้สำเร็จการศึกษาสายอาชีพ										
ระดับชั้น	N	วิทยาลัยประเภทช่างอุตสาหกรรม			วิทยาลัยประเภทพาณิชยกรรม/บัญชี			วิทยาลัยประเภทเกษตรกรรม		
		\bar{x}	SD	ความหมาย	\bar{x}	SD	ความหมาย	\bar{x}	SD	ความหมาย
ม.1	263	3.32	0.62	พอใช้	3.37	0.62	พอใช้	3.33	0.63	พอใช้
ม.2	277	3.35	0.67	พอใช้	3.37	0.63	พอใช้	3.32	0.69	พอใช้
ม.3	289	3.40	0.65	พอใช้	3.43	0.62	พอใช้	3.30	0.71	พอใช้
ม.4	168	3.23	0.64	พอใช้	3.20	0.59	พอใช้	3.15	0.68	พอใช้
ม.5	192	3.29	0.64	พอใช้	3.36	0.60	พอใช้	3.14	0.67	พอใช้
ม.6	149	3.32	0.64	พอใช้	3.30	0.63	พอใช้	3.17	0.66	พอใช้
เฉลี่ยรวม	1,338	3.33	0.64	พอใช้	3.35	0.62	พอใช้	3.25	0.68	พอใช้
(8)ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาด้านการศึกษาต่อของผู้สำเร็จการศึกษาสายอาชีพ										
ระดับชั้น	N	วิทยาลัยประเภทช่างอุตสาหกรรม			วิทยาลัยประเภทพาณิชยกรรม/บัญชี			วิทยาลัยประเภทเกษตรกรรม		
		\bar{x}	SD	ความหมาย	\bar{x}	SD	ความหมาย	\bar{x}	SD	ความหมาย
ม.1	263	3.12	0.49	พอใช้	3.15	0.45	พอใช้	3.13	0.51	พอใช้
ม.2	277	3.03	0.52	พอใช้	3.05	0.53	พอใช้	2.99	0.52	พอใช้
ม.3	289	3.12	0.56	พอใช้	3.07	0.52	พอใช้	3.03	0.57	พอใช้
ม.4	168	3.04	0.50	พอใช้	3.02	0.48	พอใช้	3.00	0.50	พอใช้
ม.5	192	3.00	0.52	พอใช้	3.06	0.52	พอใช้	2.96	0.54	พอใช้
ม.6	149	3.03	0.56	พอใช้	3.00	0.53	พอใช้	2.97	0.57	พอใช้
เฉลี่ยรวม	1,338	3.06	0.53	พอใช้	3.07	0.51	พอใช้	3.02	0.53	พอใช้

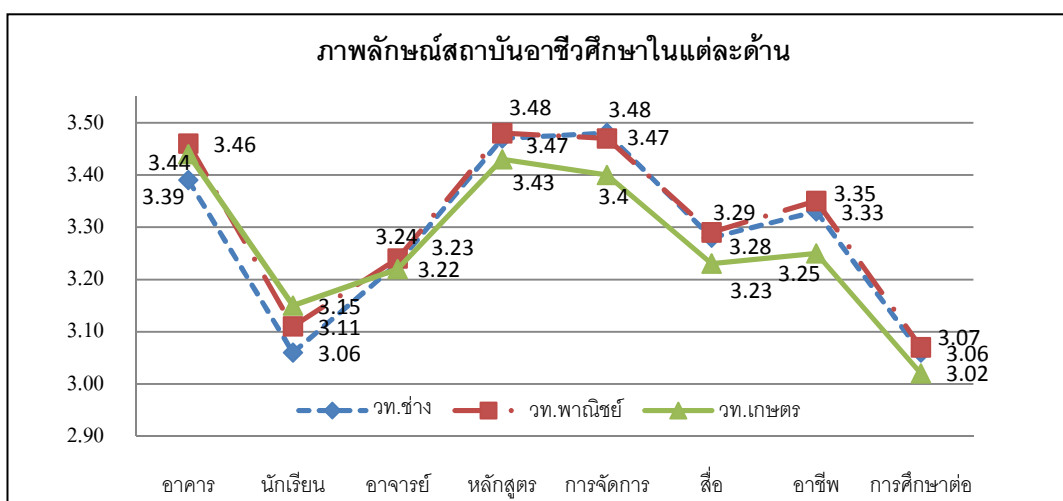
หมายเหตุ เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยรวมภาพลักษณ์รายด้าน 0.00-1.50=ควรปรับปรุงมาก 1.51-2.50=ควรปรับปรุง 2.51-3.50=พอใช้ 3.51-4.50=ดี และ 4.51-5.00=ดีมาก

สรุปรวม ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาโดยรวมพบว่า ส่วนใหญ่วิทยาลัยประเภทพาณิชยการมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกับวิทยาลัยประเภทช่างอุตสาหกรรม ยกเว้น ด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมและด้านนักเรียนนักศึกษาและวิทยาลัยประเภทเกษตรกรรมมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าวิทยาลัยทั้งสองประเภทเกือบทุกด้าน ยกเว้นนักเรียนนักศึกษาอาชีวะ ดังตารางที่ 4.5

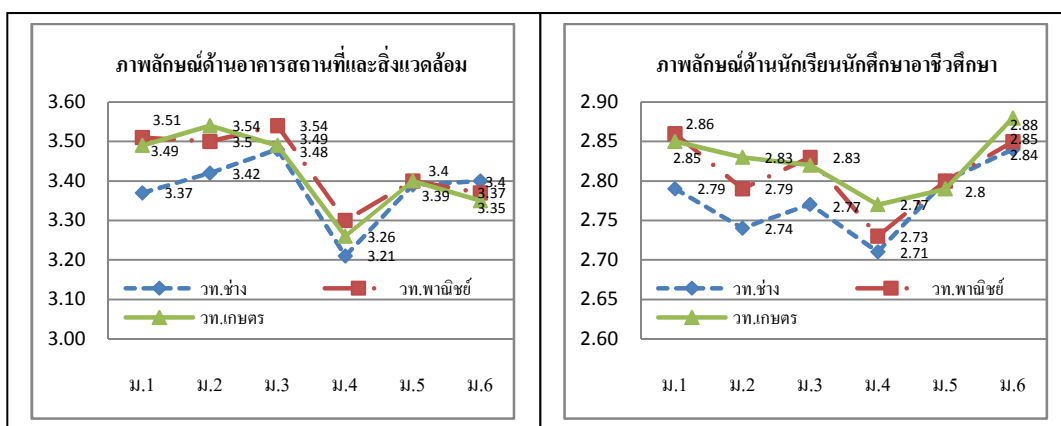
ตารางที่ 4.5 ภาพรวมภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาจำแนกตามรายด้านของแต่ละประเภทวิทยาลัย

ค่าเฉลี่ยรวมรายด้านของภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษา								
ประเภทวิทยาลัย	อาคาร	นักเรียน	อาจารย์	หลักสูตร	การจัดการ	สื่อ	อาชีพ	การศึกษาต่อ
ช่างอุตสาหกรรม	3.39	3.06	3.23	3.47	3.48	3.28	3.33	3.06
พาณิชยการ	3.46	3.11	3.24	3.48	3.47	3.29	3.35	3.07
เกษตรกรรม	3.44	3.15	3.22	3.43	3.40	3.23	3.25	3.02
รวม	3.43	3.11	3.23	3.46	3.45	3.27	3.31	3.05

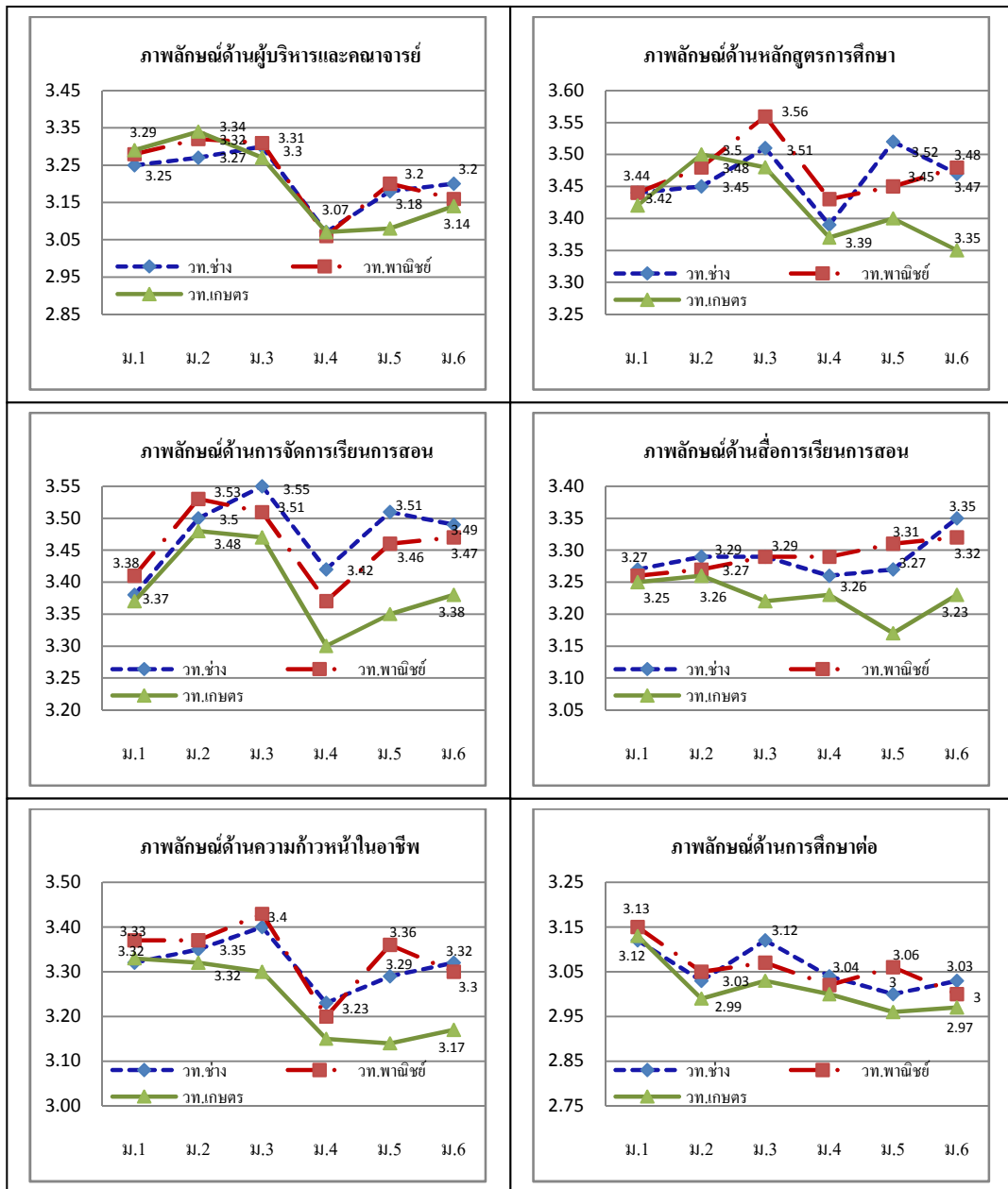
หมายเหตุ เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยรวมภาพลักษณ์รายด้าน 0.00-1.50=ควรปรับปรุงมาก 1.51-2.50=ควรปรับปรุง 2.51-3.50=พอใช้ 3.51-4.50=ดี และ 4.51-5.00=ดีมาก

แผนภาพที่ 4.1 การเปรียบเทียบระดับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาในแต่ละด้าน

แผนภาพที่ 4.2 การเปรียบเทียบภาพลักษณ์แต่ละด้านจำแนกตามระดับชั้นเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

แผนภาพที่ 4.2 (ต่อ) การเปรียบเทียบภาพลักษณ์แต่ละด้านจำแนกตามระดับชั้นเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามทัศนคติของนักเรียนที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน

การวิเคราะห์เปรียบเทียบภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามทัศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามภูมิลำเนาของกลุ่มตัวอย่างนักเรียน ประกอบด้วยตัวแปร 1) เพศ 2) เกรดเฉลี่ย 3) ระดับชั้น 4) การศึกษาของผู้ปกครอง 5) อาชีพของผู้ปกครองและ 6) รายได้ของผู้ปกครอง ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ด้วยวิธีการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจากการทดสอบค่า F

เมื่อผลการทดสอบพบว่า มีค่าเฉลี่ยอย่างน้อย 1 กลุ่มที่แตกต่างจากกลุ่มอื่น ($p < .05$) จะใช้วิธีการทดสอบรายคู่ (post-hoc comparison) โดยพิจารณาผลการทดสอบ homogeneity of variance โดย Levene's test เมื่อพบว่า ความแปรปรวนระหว่างกลุ่มไม่แตกต่างกัน ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีทดสอบของ Bonferoni และถ้าหากพบว่า ความแปรปรวนระหว่างกลุ่มแตกต่างกัน ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีทดสอบของ Dunnett's T3 ผลที่ได้แสดงไว้ในภาคผนวกและตารางที่ 4.6 และ 4.7 ดังนี้

1) ภาพลักษณ์ของวิทยาลัยประเภทช่างอุตสาหกรรม

นักเรียนที่มีเพศ เกรดเฉลี่ย ระดับชั้น การศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครองที่ต่างกัน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของวิทยาลัยประเภทช่างอุตสาหกรรมในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า (1) เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านความก้าวหน้าในอาชีพสูงกว่าเพศชาย (2) นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยสูง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านอาคารสถานที่ ด้านหลักสูตรการศึกษา ด้านการจัดการเรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านความก้าวหน้าในอาชีพสูงกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า (3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านอาคารสถานที่ ด้านผู้บริหารและคณาจารย์และด้านหลักสูตร ต่ำกว่านักเรียนชั้นระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (4) นักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีการศึกษาตั้งแต่ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านผู้บริหารและคณาจารย์ ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ สูงกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป (5) นักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้าง พนักงานบริษัท มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านหลักสูตรการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านความก้าวหน้าในอาชีพสูงกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรและผู้ที่ไม่ประกอบอาชีพเช่น แม่บ้าน (6) นักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านอาคารสถานที่ ด้านนักเรียนนักศึกษาอาชีพ ด้านผู้บริหารและคณาจารย์ ด้านความก้าวหน้าในอาชีพและด้านการศึกษาต่อสูงกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีรายได้สูง

2) ภาพลักษณ์ของวิทยาลัยประเภทพาณิชยกรรม

นักเรียนที่มีเพศ เกรดเฉลี่ย ระดับชั้น การศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครองที่ต่างกันมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของวิทยาลัยประเภทพาณิชยกรรมในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า (1) เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านหลักสูตรการศึกษา ด้านการจัดการเรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านความก้าวหน้าในอาชีพสูงกว่าเพศชาย (2) นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยสูง มีค่าเฉลี่ย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านอาคารสถานที่ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียน และด้านความก้าวหน้าในอาชีพสูงกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า (3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านอาคารสถานที่ ด้านนักเรียนนักศึกษา ด้านผู้บริหารและคณาจารย์ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านความก้าวหน้าในอาชีพและด้านการศึกษาต่อสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (4) นักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านผู้บริหารและคณาจารย์ ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ สูงกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป (5) นักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีอาชีพพนักงานบริษัท และรับจ้างมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม สูงกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัวและผู้ปกครองที่ไม่มีอาชีพ, นักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีอาชีพพนักงานบริษัท ข้าราชการและเกษตรกรรมมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านการจัดการเรียนการสอน สูงกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองที่ไม่มีอาชีพ และนักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้าง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ สูงกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวและข้าราชการ (6) ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านผู้บริหารและคณาจารย์ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านความก้าวหน้าในอาชีพและด้านการศึกษา สูงกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีรายได้สูง

3) ภาพลักษณ์ของวิทยาลัยประเภทเกษตรกรรม

นักเรียนที่มีเพศ เกรดเฉลี่ย ระดับชั้น การศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครองที่แตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของวิทยาลัยประเภทเกษตรกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า (1) เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านนักเรียนนักศึกษา ด้านผู้บริหารและคณาจารย์ สูงกว่าเพศชาย (2) นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยสูง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านนักเรียนนักศึกษา ด้านหลักสูตรการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านความก้าวหน้าในอาชีพ สูงกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า (3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านผู้บริหารและคณาจารย์ ความก้าวหน้าในอาชีพและด้านการศึกษาต่อ สูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (4) นักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ สูงกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและสูงกว่าปริญญาตรี, นักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับ

มัธยมศึกษาตอนต้นและประถมศึกษามีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านการศึกษาต่อสูงกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (5) นักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้าง และพนักงานบริษัท มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านความก้าวหน้าในอาชีพ สูงกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีอาชีพอื่น (6) นักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านผู้บริหารและคณาจารย์ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านความก้าวหน้าในอาชีพและการศึกษา สูงกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีรายได้สูง รายละเอียดต่าง ๆ ดังตารางที่ 4.6 และ ตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.6 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษา

จำแนกตามภูมิภาคหลังของกลุ่มตัวอย่าง

ด้าน	ตัวแปร	ประเภทของวิทยาลัย						ด้าน	ตัวแปร	ประเภทวิทยาลัย					
		ช่าง		พาณิชย์		เกษตร				ช่างฯ		พาณิชย์		เกษตร	
		F	p	F	p	F	P			F	P	F	p	F	p
(1) อาคาร สถานที่ และ สิ่งแวดล้อม	เพศ	1.55	.21	0.80	.37	2.11	.15	(2) นักเรียน นัก ศึกษา	เพศ	4.01	.05	0.24	.61	5.25	.02*
	เกรดเฉลี่ย	5.70	.00*	5.01	.00*	6.65	.00*		เกรดเฉลี่ย	0.70	.59	0.41	.80	2.91	.02*
	ระดับชั้น	3.23	.01*	3.72	.00*	4.01	.00*		ระดับชั้น	1.98	.08	2.60	.02*	1.50	.19
	การศึกษา	1.43	.21	1.01	.41	1.90	.09		การศึกษา	2.23	.05	0.94	.45	0.81	.54
	อาชีพ	2.83	.02*	3.98	.00*	2.54	.03*		อาชีพ	0.97	.44	1.94	.08	1.63	.15
	รายได้	2.69	.02*	2.85	.01*	2.06	.07		รายได้	3.51	.00*	2.12	.06	1.11	.35
(3) ผู้บริหาร และ คณา จารย์	เพศ	0.65	.42	0.51	.47	3.73	.05	(4) หลักสูตร การ ศึกษา	เพศ	4.49	.03*	7.38	.01*	3.76	.05
	เกรดเฉลี่ย	0.57	.69	0.33	.85	1.27	.28		เกรดเฉลี่ย	5.13	.00*	2.51	.04*	4.71	.00*
	ระดับชั้น	4.23	.00*	7.04	.00*	7.95	.00*		ระดับชั้น	1.29	.02*	1.97	.08	2.11	.06
	การศึกษา	2.02	.07	2.94	.01*	1.03	.50		การศึกษา	1.35	.24	0.64	.67	1.58	.16
	อาชีพ	1.13	.34	1.62	.15	0.98	.43		อาชีพ	2.33	.04*	1.27	.27	2.56	.03*
	รายได้	4.88	.00*	5.46	.00*	2.79	.02*		รายได้	2.16	.06	1.83	.10	2.60	.02*
(5) การจัด การ ศึกษา	เพศ	7.91	.01*	5.28	.02*	1.19	.28	(6) สื่อการ เรียน การสอน	เพศ	9.14	.00*	5.40	.02*	3.01	.08
	เกรดเฉลี่ย	7.07	.00*	4.63	.00*	6.14	.00*		เกรดเฉลี่ย	3.32	.01*	2.35	.05	4.44	.00*
	ระดับชั้น	1.99	.08	1.79	.11	2.09	.06		ระดับชั้น	0.64	.67	0.37	.87	0.75	.59
	การศึกษา	1.02	.40	1.07	.38	1.75	.12		การศึกษา	0.19	.97	0.49	.78	0.95	.44
	อาชีพ	3.33	.01*	2.49	.03*	4.28	.00*		อาชีพ	2.99	.01*	1.65	.14	2.30	.04*
	รายได้	1.55	.17	2.13	.06	1.08	.37		รายได้	1.78	.11	2.69	.02*	0.75	.59
(7) ความ ก้าวหน้า ใน อาชีพ	เพศ	10.2	.00*	5.46	.02*	3.41	.07	(8) การ ศึกษา ต่อ	เพศ	0.48	.49	1.57	.21	1.62	.20
	เกรดเฉลี่ย	5.08	.00*	3.61	.01*	2.52	.04*		เกรดเฉลี่ย	1.62	.17	0.92	.45	0.92	.45
	ระดับชั้น	1.84	.10	3.35	.01*	3.63	.00*		ระดับชั้น	2.00	.08	2.31	.04*	3.13	.01*
	การศึกษา	6.61	.00*	5.60	.00*	5.71	.00*		การศึกษา	2.00	.08	2.23	.05	2.47	.03*
	อาชีพ	3.93	.00*	3.45	.00	3.26	.01*		อาชีพ	1.09	.37	1.37	.23	1.43	.21
	รายได้	5.14	.00*	5.45	.00*	4.15	.00*		รายได้	2.87	.01*	4.29	.00*	2.49	.03*

*p<.05 หมายถึง: การศึกษา อาชีพ และรายได้ ในที่นี้หมายถึง การศึกษา อาชีพและรายได้ของผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามความคิดเห็นของนักเรียนที่มี
ภูมิหลังแตกต่างกันจำแนกตามประเภทของสถาบันอาชีวศึกษา

องค์ประกอบ	ตัวแปร	วิทยาลัยประเภท ช่างอุตสาหกรรม	วิทยาลัยประเภท พาณิชยกรรม/บัญชี	วิทยาลัยประเภท เกษตรกรรม
ด้านอาคาร สถานที่และ สิ่งแวดล้อม	เพศ	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
	เกรดเฉลี่ย	3.50 ขึ้นไปและ3.00-3.49 >2.50-2.99และ2.00-2.49 > ต่ำกว่า 2.00	3.50 ขึ้นไปและ3.00-3.49 > ต่ำกว่า 2.00	3.50 ขึ้นไปและ3.00-3.49 > 2.50-2.99และ2.00-2.49 > ต่ำกว่า 2.00
	ระดับชั้น	ม.3และม.2 > ม.4	ม.3และม.1 > ม.4	ม.2,ม.3และม.1 > ม.4
	การศึกษาของ ผู้ปกครอง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
	อาชีพของ ผู้ปกครอง	รับจ้าง,ข้าราชการและ พจน.บริษัท > ไม่มีอาชีพ	พจน.บริษัทและรับจ้าง > ธุรกิจส่วนตัว,ไม่มีอาชีพ	รับจ้างและข้าราชการ > เกษตรกร,ไม่มีอาชีพ
	รายได้ของ ผู้ปกครอง	20,001-25, 000 และ 15,001-20,000 > มากกว่า 35,000 > 30,001-35,000	20,001-25 ,000 และ 15,001-20,000 > มากกว่า 35,000 > 30,001-35,000	ไม่แตกต่าง
	ด้านนักเรียน นักศึกษาอาชีว	เพศ	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
เกรดเฉลี่ย		ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	3.00-3.49 > ต่ำกว่า 2.00
ระดับชั้น		ไม่แตกต่าง	ม.1 > ม.4	ไม่แตกต่าง
การศึกษาของ ผู้ปกครอง		ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
อาชีพของ ผู้ปกครอง		ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
รายได้ของ ผู้ปกครอง		20,001-25,00 , น้อยกว่า 15,000 และ15,001-20,000 > มากกว่า 35,000	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
ด้านผู้บริหารและ คณาจารย์ของ อาชีวศึกษา		เพศ	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
	เกรดเฉลี่ย	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
	ระดับชั้น	ม.3,ม.2 และม.1 > ม.4	ม.2,ม.3 และม.1 > ม.4	ม.2,ม.3,ม.1> ม.6,ม.5,ม.4
	การศึกษาของ ผู้ปกครอง	ไม่แตกต่าง	ม.ปลาย/ปวช,ม.ต้นและ ประถม > ป.ตรี,สูงกว่าป.ตรี	ไม่แตกต่าง
	อาชีพของ ผู้ปกครอง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
	รายได้ของ ผู้ปกครอง	15,001-20,000 และ น้อยกว่า 15,000 > มากกว่า 35,000	15,001-20,000 และ20,001- 25,00 > มากกว่า 35,000 และ30,001-35,000	15,001-20,000 > มากกว่า 35,000 และ30,001-35,000
	ด้านหลักสูตร การศึกษา	เพศ	หญิง > ชาย	หญิง > ชาย
เกรดเฉลี่ย		3.50 ขึ้นไปและ3.00-3.49 > ต่ำกว่า 2.00	3.50 ขึ้นไปและ3.00-3.49 > ต่ำกว่า 2.00	3.50 ขึ้นไป,3.00-3.49 และ 2.50-2.99 > ต่ำกว่า 2.00
ระดับชั้น		ม.5,ม.3 > ม.4	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
การศึกษาของ ผู้ปกครอง		ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
อาชีพของ ผู้ปกครอง		พจน.บริษัท,รับจ้าง,ข้าราชการ > เกษตรกร > ไม่มีอาชีพ	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
รายได้ของ ผู้ปกครอง		ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	20,001-25,000และ15,001- 20,000 > 30,001-35,000 และ25,001-30,000

ตารางที่ 4.7 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีภูมิหลังแตกต่างกันจำแนกตามประเภทของสถาบันอาชีวศึกษา

องค์ประกอบ	ตัวแปร	วิทยาลัยประเภท ช่างอุตสาหกรรม	วิทยาลัยประเภท พาณิชยกรรม/บัญชี	วิทยาลัยประเภท เกษตรกรรม
ด้านการจัดการ เรียนการสอน	เพศ	หญิง > ชาย	หญิง > ชาย	ไม่แตกต่าง
	เกรดเฉลี่ย	3.50 ขึ้นไปและ3.00-3.49 > 2.50-2.99 และ2.00-2.49 > ต่ำกว่า 2.00	3.50 ขึ้นไปและ3.00-3.49 > 2.00-2.49 > ต่ำกว่า 2.00	3.50 ขึ้นไปและ3.00-3.49 > 2.00-2.49 และ > ต่ำกว่า 2.00
	ระดับชั้น	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
	การศึกษาของผู้ปกครอง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
	อาชีพของผู้ปกครอง	ข้าราชการ,รับจ้าง,พจน.บริษัท > เกษตรกร > ไม่มีอาชีพ	พจน.บริษัท,ข้าราชการและ > เกษตรกร > ไม่มีอาชีพ	พจน.บริษัทและรับจ้าง > ธุรกิจส่วนตัว
	รายได้ของผู้ปกครอง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
ด้านสื่อการเรียน การสอน	เพศ	หญิง > ชาย	หญิง > ชาย	ไม่แตกต่าง
	เกรดเฉลี่ย	3.50 ขึ้นไป3.00-3.49 และ 2.50-2.99 > 2.00-2.49 > ต่ำกว่า 2.00	ไม่แตกต่าง	3.50 ขึ้นไป > 2.00-2.49 และต่ำว่า 2.00
	ระดับชั้น	ไม่แตกต่าง	ม.3>ม.4	ไม่แตกต่าง
	การศึกษาของผู้ปกครอง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
	อาชีพของผู้ปกครอง	พจน.บริษัทและรับจ้าง > เกษตรกร	ไม่แตกต่าง	พจน.บริษัทและรับจ้าง > ข้าราชการและไม่มีอาชีพ
	รายได้ของผู้ปกครอง	ไม่แตกต่าง	20,001-25,000 > 25,001-30,000	ไม่แตกต่าง
ด้าน ความก้าวหน้าใน อาชีพ	เพศ	หญิง > ชาย	หญิง > ชาย	ไม่แตกต่าง
	เกรดเฉลี่ย	3.00-3.49 ,3.50 ขึ้นไป, 2.50-2.99 และ 2.00-2.49 > ต่ำกว่า 2.00	3.50 ขึ้นไป, 3.00-3.49 และ 2.00-2.49 > ต่ำกว่า 2.00	3.50 ขึ้นไป > ต่ำกว่า 2.00
	ระดับชั้น	ไม่แตกต่าง	ม.3>ม.4	ม.1,ม.2,ม.3 > ม.6,ม.4,ม.5
	การศึกษาของผู้ปกครอง	ประถม,อนุปริญญา, ม.ปลาย/ปวช.,ม.ต้น > ป.ตรีและสูงกว่าป.ตรี	ประถม,อนุปริญญา, ม.ปลาย/ปวช. > ป.ตรีและสูงกว่าป.ตรี	ประถม > ม.ต้น,ปริญญาตรี และสูงกว่าป.ตรี
	อาชีพของผู้ปกครอง	รับจ้างและพจน.บริษัท > เกษตรกร>ไม่มีอาชีพ	รับจ้าง > ธุรกิจส่วนตัว และข้าราชการ	รับจ้าง > ธุรกิจส่วนตัว และข้าราชการ
	รายได้ของผู้ปกครอง	20,001-25,000 , น้อยกว่า 15,000 > 25,001-30,000 และมากกว่า 35,000	น้อยกว่า 15,000 และ 20,001-25,000 > 25,001-30,000	20,000-25,000 และ น้อยกว่า 15,000 > มากกว่า 35,000
ด้านการศึกษาต่อ ของผู้สำเร็จ การศึกษาย อาชีพ	เพศ	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
	เกรดเฉลี่ย	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
	ระดับชั้น	ไม่แตกต่าง	ม.1>ม.4 และ ม.6	ม.1 >ม.6 และ ม.5
	การศึกษาของผู้ปกครอง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ม.ต้นและประถม > กว่าป.ตรี
	อาชีพของผู้ปกครอง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
	รายได้ของผู้ปกครอง	น้อยกว่า 15,000 > มากกว่า 35,000	น้อยกว่า 15,000 > 30,001-35,000 และมากกว่า 35,000	น้อยกว่า 15,000 > มากกว่า 35,000 และ 30,001-35,000

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามทัศนระของนักเรียนที่มีบริบทขอโรงเรียนแตกต่างกัน

การวิเคราะห์เปรียบเทียบภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามทัศนระของนักเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามบริบทขอโรงเรียน ประกอบด้วยตัวแปร 1) ที่ตั้งขอโรงเรียน 2) ประเภทขอโรงเรียน และ 3) ภูมิภาคขอโรงเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ด้วยวิธีการทดสอบความแตกต่างขอค่าเฉลี่ยจากการทดสอบค่า F เมื่อผลการทดสอบพบว่า มีค่าเฉลี่ยอย่างน้อย 1 กลุ่มที่แตกต่างกัน จากกลุ่มอื่น ($p < .05$) จะใช้วิธีการทดสอบรายคู่ (post-hoc comparison) โดยพิจารณาผลการทดสอบ homogeneity of variance โดย Levene's test เมื่อพบว่า ความแปรปรวนระหว่างกลุ่มไม่แตกต่างกัน ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการทดสอบขอ Bonferoni และถ้าหากพบว่า ความแปรปรวนระหว่างกลุ่มแตกต่างกัน ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการทดสอบขอ Dunnett's T3 ผลที่ได้แสดงไว้ในภาคผนวก ตารางที่ 4.8 และ 4.9 ดังนี้

1) ภาพลักษณ์ขอวิทยาลัยประเภทช่างอุตสาหกรรม

นักเรียนที่มีประเภทขอโรงเรียน ที่ตั้งขอโรงเรียนและภูมิภาคขอโรงเรียนที่แตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ขอวิทยาลัยประเภทช่างอุตสาหกรรมในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า (1) นักเรียนโรงเรียนในเมืองมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านหลักสูตรการศึกษาและด้านการจัดการเรียนการสอน สูงกว่านักเรียนโรงเรียนนอกเมือง (2) นักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด สพฐ. มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ขอวิทยาลัยประเภทช่างอุตสาหกรรม ทุกด้าน สูงกว่านักเรียนโรงเรียนมัธยมสังกัด สพฐ. และโรงเรียนมัธยมสังกัด สช. ยกเว้นด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมที่มีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน และมัธยมสังกัด สพฐ. มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านนักเรียนนักศึกษา สูงกว่านักเรียนโรงเรียนมัธยมสังกัด สช. (3) นักเรียนภาคกลางและภาคอีสานมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ขอวิทยาลัยประเภทช่างอุตสาหกรรมด้านต่าง ๆ สูงกว่านักเรียนภาคอื่น ๆ ยกเว้นด้านนักเรียนนักศึกษาซึ่งทุกภาคมีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

2) ภาพลักษณ์ขอวิทยาลัยประเภทพาณิชยกรรม

นักเรียนที่มีประเภทขอโรงเรียน ที่ตั้งขอโรงเรียนและภูมิภาคขอโรงเรียนที่แตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ขอวิทยาลัยประเภทพาณิชยกรรมในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า (1) นักเรียนโรงเรียนในเมืองมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านหลักสูตรการศึกษาและด้านการจัดการเรียนการสอน สูงกว่านักเรียนโรงเรียนนอกเมือง (2) นักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด สพฐ. มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ขอวิทยาลัยประเภทพาณิชยกรรมทุกด้าน สูงกว่านักเรียนโรงเรียนมัธยมสังกัด สพฐ. และโรงเรียนมัธยมสังกัด สช. (3) นักเรียนภาคกลางมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น

เกี่ยวกับภาพลักษณ์ของวิทยาลัยประเภทพาณิชยกรรมทุกด้าน สูงกว่านักเรียนภาคอื่น ๆ ยกเว้นด้านนักเรียนนักศึกษาซึ่งทุกภาคมีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกันและนักเรียนภาคอีสานและกทม.มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านการศึกษาต่อสูงกว่านักเรียนภาคอื่น ๆ

3) ภาพลักษณ์ของวิทยาลัยประเภทเกษตรกรรม

นักเรียนที่มีประเภทของโรงเรียนและภูมิภาคของโรงเรียนที่แตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของวิทยาลัยประเภทเกษตรกรรมในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนโรงเรียนในเมืองและนักเรียนโรงเรียนนอกเมือง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของวิทยาลัยประเภทเกษตรกรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (1) นักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด สพฐ.มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของวิทยาลัยประเภทเกษตรกรรมทุกด้าน สูงกว่านักเรียนโรงเรียนมัธยมสังกัด สพฐ. และโรงเรียนมัธยมสังกัด สช. ยกเว้นภาพลักษณ์ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมที่มีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (2) นักเรียนภาคกลางมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของวิทยาลัยประเภทเกษตรกรรมทุกด้านสูงกว่านักเรียนภาคอื่น ๆ ยกเว้นด้านนักเรียนนักศึกษาซึ่งทุกภาคมีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกันและนักเรียนภาคอีสาน ภาคกลางและใต้มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านการศึกษาต่อ สูงกว่านักเรียนภาคตะวันออก รายละเอียดดังตารางที่ 4.8 และ 4.9 ตารางที่ 4.8 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษา

จำแนกตามบริบทของโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

ด้าน	ตัวแปร	ประเภทของวิทยาลัย						ด้าน	ตัวแปร	ประเภทวิทยาลัย					
		ช่าง		พาณิชย์		เกษตร				ช่างฯ		พาณิชย์		เกษตร	
		F	P	F	p	F	P			F	P	F	p	F	p
(1) อาคาร สถานที่	ที่ตั้ง	6.32	.01*	5.04	.03*	0.86	.35	(2) นักเรียน	ที่ตั้ง	0.38	.54	0.80	.37	0.97	.32
	ประเภท	1.77	.17	9.58	.00*	2.58	.08		ประเภท	4.26	.01	10.0	.00*	7.44	.00*
	ภูมิภาค	9.05	.00*	9.24	.00*	8.90	.00*		ภูมิภาค	1.10	.36	1.66	.14	1.96	.08
(3) ผู้บริหาร /ครู	ที่ตั้ง	0.41	.52	1.12	.29	0.12	.74	(4) หลักสูตร	ที่ตั้ง	5.85	.02*	5.52	.02*	2.55	.11
	ประเภท	12.0	.00*	15.0	.00*	16.0	.00*		ประเภท	6.75	.00*	10.2	.00*	6.80	.00*
	ภูมิภาค	5.28	.00*	4.43	.00*	5.34	.00*		ภูมิภาค	7.05	.00*	5.40	.00*	4.54	.00*
(5) การจัด การ	ที่ตั้ง	5.22	.02*	5.68	.02*	1.21	.27	(6) สื่อการ เรียน	ที่ตั้ง	0.92	.34	0.29	.59	0.81	.37
	ประเภท	5.39	.00*	6.63	.00*	8.62	.00*		ประเภท	6.16	.00*	6.08	.00*	9.65	.00*
	ภูมิภาค	5.72	.00*	7.35	.00*	9.45	.00*		ภูมิภาค	4.77	.00*	4.78	.00*	5.49	.00*
(7) ความ ก้าวหน้า	ที่ตั้ง	1.02	.31	2.02	.16	0.48	.49	(8) ศึกษา ต่อ	ที่ตั้ง	0.01	.91	0.03	.87	2.28	.13
	ประเภท	22.0	.00*	31.8	.00*	29.4	.00*		ประเภท	4.07	.02*	8.57	.00*	10.8	.00*
	ภูมิภาค	6.89	.00*	5.96	.00*	5.62	.00*		ภูมิภาค	4.56	.00*	3.84	.00*	3.91	.00*

*p<.05 หมายเหตุ: ที่ตั้ง =ที่ตั้งของโรงเรียนตั้งอยู่ในเมืองหรือนอกเมือง, ประเภท= ประเภทของโรงเรียน แบ่งเป็น 3 ประเภทคือ 1) โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สพฐ. 2) โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สช. และโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด สพฐ. ภูมิภาค = ภูมิภาคของโรงเรียนทั้ง 5 ภูมิภาคได้แก่ เหนือ กลาง อีสาน ตะวันออก ได้ รวมกรุงเทพมหานครด้วย

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีบริบทของโรงเรียนแตกต่างกันจำแนกตามประเภทวิทยาลัยในแต่ละด้าน

องค์ประกอบ	ตัวแปร	วิทยาลัยประเภท ช่างอุตสาหกรรม	วิทยาลัยประเภท พาณิชยกรรม/บัญชี	วิทยาลัยประเภท เกษตรกรรม
ด้านอาคาร สถานที่และ สิ่งแวดล้อม	ประเภทของ โรงเรียน	ไม่แตกต่าง	ขยายโอกาส > เอกชนและ รัฐบาล	ไม่แตกต่าง
	ที่ตั้งของโรงเรียน	ในเมือง > นอกเมือง	ในเมือง > นอกเมือง	ไม่แตกต่าง
	ภูมิภาค	กลาง > ตะวันออก > ใต้	กลางและกทม. >เหนือ > ใต้	กลาง > ตะวันออก > ใต้
ด้านนักเรียน นักศึกษาอาชีว	ประเภทของ โรงเรียน	รัฐบาล > เอกชน	ขยายโอกาส > เอกชนและ รัฐบาล	ขยายโอกาส > เอกชนและ รัฐบาล
	ที่ตั้งของโรงเรียน	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
	ภูมิภาคของ โรงเรียน	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
ด้านผู้บริหาร และคณาจารย์	ประเภทของ โรงเรียน	ขยายโอกาส > เอกชนและ รัฐบาล	ขยายโอกาส > เอกชนและ รัฐบาล	ขยายโอกาส > เอกชนและ รัฐบาล
	ที่ตั้งของโรงเรียน	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
	ภูมิภาคของ โรงเรียน	อีสานและกลาง > กทม.	กลางและตะวันออก > กทม. และใต้	กลาง > ใต้และตะวันออก
ด้านหลักสูตร การศึกษาของ อาชีว	ประเภทของ โรงเรียน	ขยายโอกาส > เอกชนและ รัฐบาล	ขยายโอกาส > เอกชนและ รัฐบาล	ขยายโอกาส > เอกชนและ รัฐบาล
	ที่ตั้งของโรงเรียน	ในเมือง > นอกเมือง	ในเมือง > นอกเมือง	ไม่แตกต่าง
	ภูมิภาคของ โรงเรียน	กลางและอีสาน > ใต้	กลาง, อีสานและตะวันออก > กทม.และใต้	กลางและอีสาน > ใต้
ด้านการจัดการ เรียนการสอน	ประเภทของ โรงเรียน	ขยายโอกาส > เอกชน	ขยายโอกาส > เอกชนและ รัฐบาล	ขยายโอกาส > เอกชนและ รัฐบาล
	ที่ตั้งของโรงเรียน	ในเมือง > นอกเมือง	ในเมือง > นอกเมือง	ไม่แตกต่าง
	ภูมิภาคของ โรงเรียน	กลาง > ตะวันออก > ใต้	กลางและกทม. > ตะวันออก และใต้	กลาง > กทม.และ ตะวันออก > ใต้
ด้านสื่อการเรียน การสอน	ประเภทของ โรงเรียน	ขยายโอกาส > รัฐบาลและ เอกชน	ขยายโอกาส > เอกชนและ รัฐบาล	ขยายโอกาส > เอกชนและ รัฐบาล
	ที่ตั้งของโรงเรียน	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
	ภูมิภาคของ โรงเรียน	กลาง, อีสานและกทม. > ใต้	กลาง, อีสานและกทม. > ใต้	กลาง > อีสานและกทม. > ใต้
ด้าน ความก้าวหน้า ในอาชีพ	ประเภทของ โรงเรียน	ขยายโอกาส > รัฐบาลและ เอกชน	ขยายโอกาส > เอกชน > รัฐบาล	ขยายโอกาส > เอกชนและ รัฐบาล
	ที่ตั้งของโรงเรียน	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
	ภูมิภาคของ โรงเรียน	กลาง, อีสาน > กทม., ตะวันออกและใต้	อีสานและกลาง > ใต้และ ตะวันออก	กลาง > ตะวันออกและใต้
ด้านการศึกษา ต่อ	ประเภทของ โรงเรียน	ขยายโอกาส > รัฐบาลและ เอกชน	ขยายโอกาส > เอกชนและ รัฐบาล	ขยายโอกาส > เอกชนและ รัฐบาล
	ที่ตั้งของโรงเรียน	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
	ภูมิภาคของ โรงเรียน	อีสาน > กทม.และ ตะวันออก	อีสานและกทม. > ตะวันออก	อีสาน, กลางและใต้ > ตะวันออก

หมายเหตุ: รัฐบาล=โรงเรียนมัธยมสังกัด สพฐ., ขยายโอกาส=โรงเรียนขยายโอกาสสังกัด สพฐ. และ เอกชน=โรงเรียนมัธยมสังกัด สช.

ผลการศึกษาจากข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการศึกษาในเชิงคุณภาพจากการจัดสนทนากลุ่ม ในประเด็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของ อาชีวศึกษาตามทัศนะของนักเรียน พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเรียนการสอน ในสาขาวิชาชีพ หลักสูตรของอาชีวศึกษา พฤติกรรมของนักเรียน อาชีวศึกษามากพอสมควร ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ตรง หรือเกิดจากการรับฟังมาจากคนอื่น ส่วนใหญ่รับฟังมาจากเพื่อน รุ่นพี่ในโรงเรียน โดยผู้วิจัยได้จำแนกเป็นประเด็นภาพลักษณ์ด้านบวก หรือ ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาในด้านที่เป็นจุดเด่น หรือมีภาพลักษณ์ที่ดี และประเด็นภาพลักษณ์ที่เป็น จุดด้อยหรือมีภาพลักษณ์ไม่ดีตามทัศนะของนักเรียนมัธยมศึกษา ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ภาพลักษณ์ด้านบวกของอาชีวศึกษา

ภาพลักษณ์ผู้ที่จะเข้าศึกษาต่อสายอาชีพ การเรียนสายอาชีพเป็นการเรียนที่เน้นทักษะ ปฏิบัติมากกว่าการเรียนทฤษฎี ทำให้นักเรียนที่มีความถนัดทางวิชาการไม่สูงมากนัก สามารถเรียนต่อ ได้ วิทยาลัยอาชีวศึกษามีหลักสูตรหรือสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้หลากหลาย และง่ายต่อการสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อ เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเรียนสาขาวิชาชีพที่ตนเอง สนใจ โดยนักเรียนเห็นสอดคล้องกันว่า การเรียนสายอาชีพเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความสามารถหลากหลายระดับสามารถเข้าเรียนได้ตามความสนใจ ดังตัวอย่างดังต่อไปนี้

“...คนที่เข้าไปเรียนไม่ใช่ไม่เก่งนะ.....มันอาจจะมึน ๆ กันไป มีทั้งเก่งและไม่เก่ง อย่างเพื่อนผมเขา อยากเรียนสายอาชีพ เพราะที่บ้านเขาขายของ เขาอยากเรียนการขาย...เขาจะได้มีเวลาว่างช่วยพ่อแม่ เขาตั้งใจ อยากจะไปเรียนสายนั้นเลย.เกรดตอนเรียนเขาก็ดี ถือว่าเก่งเลยแหละ.ส่วนคนที่รู้ตัวว่าเรียนสายสามัญไม่ไหวก็ อาจจะเลือกเรียนสายอาชีพนะ...อาจจะชอบเพราะไม่ต้องเรียนอะไรมาก...”

(FG1 เพศชาย GPA สูง, 19 กพ.55)

“...คิดว่าคนก็ไปเรียนเยอะนะ...น่าจะง่ายมั้ง (สอบเข้า) คือมันไม่ต้องอะไรมากมายเหมือนมัธยมอะ...มี อิสระดี...ส่วนใหญ่คนเขาจะคิดว่า ใคร ๆ ก็เรียนได้ เรียนแล้วไปทำงาน ตอนเรียนก็ได้แต่งตัว เขาก็คงชอบอยากไป เรียน อยากไปแต่งตัว แต่คนที่อยากเรียนจริง ๆ ก็มีแต่คิดว่าน้อย....คือมันเปิดโอกาสให้คนเรียนได้ ใคร ๆ ก็เรียนได้ แต่ถ้าไม่ตั้งใจก็ไม่จบนะ...”

(FG1 เพศหญิง GPA สูง, 19 กพ.55)

“...น่าจะมาให้เลือกเยอะนะครับ.....พวกสายช่าง สายบัญชี การตลาด การโรงแรมอะไรพวกนี้...เขาจะเน้น การทำงานจริง ไม่ค่อยเน้นเรียนเหมือนสายสามัญ คือเหมือนว่าเรียนแล้วเอาไปทำงาน.....ถ้าคนที่เขาไม่ชอบเรียน อะไรเยอะแยะ เช่นพวกวิชาคำนวณ ยาก ๆ ก็น่าจะเลือกเรียนสายอาชีพ...”

(FG2 เพศชาย GPA ต่ำ, 19 กพ.55)

“...ก็ง่ายขึ้นละ (สอบเข้า) คงไม่อยากเท่ามัธยม....คนไปเรียนก็น่าจะเก่งบ้างไม่เก่งบ้าง แล้วแต่คนชอบ แต่ เห็นรุ่นพี่ที่ไปเรียนกันเยอะ...ปีหนึ่ง ๆ ก็ไปเรียนกันเยอะ...บางคนอาจจะสอบเข้ามอส์ไม่ได้จริง ๆ ก็อาจจะต้องเรียน สายอาชีพ...”

(FG3 เพศหญิง GPA สูง, 20.กพ.55)

ภาพลักษณ์ผู้ที่กำลังศึกษาสายอาชีพ การเรียนสายอาชีพทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทั้งในและนอกสถาบันซึ่งเป็นสิ่งจำเป็น เพราะจะต้องอาศัยประสบการณ์เพื่อการทำงานในอนาคต นักเรียนสายอาชีพน่าจะมีโอกาสได้ใช้เครื่องมือฝึกปฏิบัติหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่นคอมพิวเตอร์ มีห้องปฏิบัติการที่ทันสมัย เพราะการเรียนสายอาชีพให้เกิดผลดีได้ต้องปฏิบัติไปพร้อมกับการเรียนทฤษฎี วิทยาลัยอาชีวศึกษาน่าจะมีการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่มีประโยชน์แก่ชุมชนมากกว่าสายสามัญ มีอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมที่ดีช่วยเอื้ออำนวยให้การเรียนมีประสิทธิภาพและมีโอกาสหารายได้ระหว่างเรียน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...คู่มือหลักสูตรของมัธยมมันจะเป็นอะไรที่ต้องเรียน 8 วิชาหลัก ก็คือมันไม่ได้จำเพาะเจาะจงเหมือนการเรียนสายอาชีพ..อยากเช่นถ้าคุณไปเรียนบัญชี คุณก็จะเรียนเฉพาะบัญชี การตลาด การโรงเรียนคุณก็จะไปเรียนเฉพาะวิชานั้น จริง ๆ..เรียนไปในแนวปฏิบัติมากกว่า คุณจะเรียนอะไร คุณจะมีตำแหน่งใหญ่โตแค่ไหนก็แล้วแต่ คุณต้องมีประสบการณ์ ซึ่งพวกสายอาชีพ ปวช ปวส.เขามีตรงนี้...เขาได้ฝึกงานกับบริษัท กับหน่วยงานอะไรก็แล้วแต่ เมื่อจบไปเขาก็มีความรู้ตรงนั้น ถ้าเรียนสายสามัญไม่มี เราต้องไปต่อปริญญาอย่างเดียว...”

(FG1 เพศชาย GPA สูง, 19 กพ.55)

“...เขาก็มีกิจกรรมนะคะ เช่นคนพันธ์อาร์ก็เคยดู รู้ว่ามี แต่ไม่ค่อยบ่อยนัก แต่ที่อื่นเขาอาจจะจัดกิจกรรมก็ได้...เคยเห็นพวกเด็กอาชีวะเขาทำ เครื่องประดิษฐ์ตอนน้ำท่วมคะ.. เขาไปเรียนสายอาชีพ เครื่องไม้เครื่องมือเขาน่าจะพร้อม..เช่นคอมพิวเตอร์ อย่งเรียนมัธยมกว่าจะได้เรียน เพราะเครื่องมีน้อย เวลาที่น้อยแต่สายอาชีพเขามีวิชาเกี่ยวกับคอมไปเลย เขาก็ได้ฝึกมากกว่า...ดูอาคารสถานที่เขาก็ดี เพราะเคยเข้าไปกับที่..สะอาดกว่าโรงเรียนงานะคะ เพราะกฎเขาอาจจะดีหรือมีคนทำ คือมันเป็นวิทยาลัยขนาดใหญ่...”

(FG1 เพศหญิง GPA ปานกลาง, 19 กพ.55)

“...เรียนสายนี้มันก็ต้องฝึกงานแหละครับ เห็นที่ ๆ หลายคนเขาก็ไปทำงานด้วย เรียนไปด้วยได้ ปิดเทอมก็ไปทำ ช่วยพ่อแม่ไปอีกแรง...ผมว่าที่เรียนเขาใหญ่ดีนะ ดูอย่าง พต.ช (วิทยาลัยพาณิชยการเซตพล) คนเข้าไปเรียนก็เยอะ ดีก็เขาก็เยอะ.....”

(FG3 เพศชาย GPA ต่ำ, 20 กพ.55)

ภาพลักษณ์ผู้ที่สำเร็จการศึกษาสายอาชีพ การเรียนอาชีวศึกษาเป็นการเรียนเพื่อฝึกทักษะปฏิบัติเพื่อนำไปประกอบอาชีพในภาคส่วนต่าง ๆ เช่นโรงงาน บริษัท สถานประกอบการ หรือธุรกิจส่วนตัว การได้ฝึกประสบการณ์การทำงานจริง เป็นข้อได้เปรียบในการทำงานมากกว่านักเรียนสายสามัญคือ สามารถหางานทำได้ง่ายกว่า เป็นที่ต้องการของนายจ้างจำนวนมาก โดยเฉพาะนักเรียนสายช่าง ที่มีคนสำเร็จการศึกษาน้อยและมีโอกาสได้งานทำที่หลากหลาย เช่น นักเรียนอาชีวศึกษาสายพาณิชยการ และนักเรียนสวนใหญ่มีทักษะในการทำงานสูงเป็นที่ยอมรับของนายจ้าง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...หนูคิดว่าคนที่จบสายอาชีพ ได้ทำงานเร็วนะค่ะ...เด็กอาชีวะน่าจะได้รับการยอมรับมากกว่า เพราะสายอาชีพจบมามีงานทำเลย...เพราะเขามีประสบการณ์มาก่อน....”

(FG3 เพศหญิง GPA สูง, 20 กพ.55)

“...เขามีโอกาส เขามีประสบการณ์ ถ้าเขาจบออกมาแล้วเขาสามารถทำงานได้เลย.....แต่มันก็เป็นบางคน เช่นถ้าคุณเรียนไม่เก่ง ไม่ตั้งใจเรียน จบมาคุณก็หางานยากอยู่ดี...ส่วนใหญ่ที่เห็นฝึกงานก็มีแต่เด็กสายพานิชย์ ถ้าเขาเรียนจบเขาอาจจะมียุทธศาสตร์มากกว่าคนเรียนจบสายสามัญ เพราะเขาได้ฝึกงานมาแล้ว เขามีตรงนี้ อย่งงานบางอย่างก็ไม่จำเป็นต้องอาศัยทักษะสูง ๆ อย่างเช่น พวกทำงานโรงงาน คีย์ข้อมูลคอมพิวเตอร์อะไรพวกนี้ เขาจะทำได้เปรียบ....”

(FG1 เพศหญิง GPA สูง, 19 กพ.55)

“...เขาน่าจะหางานง่ายนะครับ..ใช้ว่าคนที่เรียนจบปริญญาสูง ๆ แล้วจะหางานง่าย มันต้องจ้างแพง เขาอาจจะชอบพวกเรียนสายอาชีพ เช่น พวกช่างตามโรงงานต่าง ๆ แบบพวกนี้ลุย ๆ ดีค่าจ้างก็ไม่แพงมากเกินไป อย่งเพื่อนผมบางคนถ้าปิดเทอมเขาก็จะหางานตามโรงงานทำ ได้ค่าจ้างเป็นรายวัน...บางคนพ่อแม่เขาก็สบายไม่ต้องกังวล...หลายคนก็ตั้งใจเรียนเอาความรู้ไปใช้งานจริง ๆ...”

(FG1 เพศชาย ปานกลาง, 19 กพ.55)

“...ก็ดีครับ เห็นหลายคนเรียนจบเขาก็ทำงานเลย...บางคนอาจจะไม่ยอมเรียนต่อ ก็หางานทำ พวกโรงงานอะไรพวกนี้ บางคนไม่ยอมทำงานก็เรียนต่อกันก็เยอะ...เขาเข้าไปทำงานเขาอาจจะทำงานได้ดีนะผมว่า เพราะเขาเรียนมา แต่มันก็อยู่ที่ว่า ตอนเขาเรียนเขาตั้งใจเรียนหรือเปล่า เพราะบางคนก็อาจจะทำอะไรไม่เป็น มันก็อาจจะ...ถ้าให้เลือกระหว่างพวกสายอาชีพกับนักเรียนมัธยม ผมว่า เขา (นายจ้าง) น่าจะเลือกสายอาชีพนะครับ เพราะเขามีประสบการณ์ พวกสายสามัญบางอันก็ไม่เคยเรียนเลย....เขาน่าจะได้เปรียบ....”

(FG2 เพศชาย ต่ำ, 19 กพ.55)

ประเด็นที่ 2 ภาพลักษณ์ด้านลบของอาชีวศึกษา

ภาพลักษณ์ผู้ที่จะเข้าศึกษาต่อสายอาชีพ ถึงแม้ว่านักเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า อาชีวศึกษาเป็นสถานศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้สนใจเข้าไปศึกษาเป็นจำนวนมาก แต่นักเรียนส่วนใหญ่ที่เขาศึกษาต่อมักจะเป็นนักเรียนที่มีความถนัดทางวิชาการไม่สูงมากนัก ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่ไม่ชอบเรียนหนังสือ คิดว่าการเรียนในสายอาชีพนั่นเรียนง่าย มีเวลาทำกิจกรรมอย่างอื่นมากมาย อาจทำให้นักเรียนบางส่วนบริหารจัดการเวลาเรียนไม่ดี ทำให้สำเร็จการศึกษายาก เพราะระบบการติดตามดูแล ไม่เหมือนมัธยมศึกษา อีกทั้งผู้เรียนคาดการณ์ในอนาคตว่า การเรียนสายอาชีพมีโอกาสในการศึกษาต่อน้อย ปัญหาความรุนแรงของนักเรียนบางกลุ่มทำให้ มองว่า อาชีวศึกษาส่วนใหญ่มีแต่ความรุนแรง ส่งผลให้นักเรียนหลายคน ไม่ต้องการศึกษาต่อสายอาชีพ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...คือคนที่เขาไปเรียนบางคน...คิดว่ามันน่าจะเรียนง่าย ไม่เหมือนตอนเรียนมัธยม เพราะมันต้องเรียนหนัก..อย่างเช่น พวกพี ๆ ผมแถวบ้านบางคนก็เรียนไม่จบ เขามีเวลาเกเรเยอะ ไม่ค่อยไปเรียนกัน...ถ้าผมเรียนจบผมคิดว่าผมคงไม่ไปต่อสายอาชีพ..พี ๆ มัธยมน่าจะดีกว่า...”

(FG2 เพศชาย GPA ต่ำ, 19 กพ.55)

“...หนูไม่ยอมไปเรียน เพราะว่ามันไม่ชอบ...ชอบเรียนแบบมัธยม เพราะว่ามันมีเวลาตายตัว ถึงเขาจะมีเวลา มาก อย่างเช่นวัน ๆ เขาอาจจะเรียนวิชาสองวิชา มันต้องรอเรียน...”

(FG2 เพศหญิง GPA สูง, 19 กพ.55)

“...คิดว่าพวกไปเรียนสายอาชีพน่าจะรู้ตัวนะ ว่าเรียนสายสามัญไม่ไหว พ่อแม่อาจจะไม่ชอบให้ไปเรียน หลอก..เพราะว่าส่วนใหญ่มีแต่พวกเกเร เรียนไม่เก่ง...ที่เรียนเก่ง ๆ ก็อาจจะมีนะแต่น้อยมาก คือวัน ๆ ไม่เห็นเขาจะทำอะไร เวลาจบไปแล้วก็ไปทำงานเลย...แต่ถ้าเราจะต้องไปเรียนต่อปริญญามันก็ลำบาก...เลยไม่อยากเรียน...”

(FG1 เพศหญิง GPA สูง, 19 กพ.55)

“...ถ้าให้เลือกไปเรียน ไม่ไปคะ..กลัวเรียนไม่จบ...ไม่สนใจ คือไปเรียนแล้วได้ทำงานเร็วก็จริง ได้เปรียบนักเรียนสายสามัญก็จริง...พวกอาชีพวะมันชอบมีปัญหาอะคะ...ไม่ค่อยปกติสุขเท่าไร...”

(FG1 เพศหญิง GPA ปานกลาง, 19 กพ.55)

“...ไม่อยากเรียนเพราะว่า ไม่ชอบ..เพราะ ผมไม่อยากเรียน...แต่ก็มีบางสาขาที่อยากเรียน แต่คนที่ไปเรียน ไม่น่าจะดี...ผมว่ามันไม่เหมือนมัธยมนะครับ..พอไปเรียนมันต้องกลับตีง ๆ เห็นหน้าวิทยาลัยเต็มไปหมด เวลานั่งรถ ผ่าน...พูดคุยกันเสียงดัง ไม่ค่อยชอบเท่าไร...”

(FG3 เพศชาย GPA ต่ำ, 20 กพ.55)

ภาพลักษณ์ผู้ที่กำลังศึกษาสายอาชีพ นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นต้นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน และพฤติกรรมของนักเรียน เช่น การแต่งกายของนักเรียนอาชีวศึกษา ปัญหาการทะเลาะวิวาท และการแสดงพฤติกรรมเกเรของนักเรียนสายอาชีพต่อตัวนักเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ตรง รวมไปถึงคาดการณ์ว่าเมื่อเข้าไปศึกษาแล้ว ระบบการดูแลไม่เข้มงวดเท่ากับการเรียนสายสามัญ สื่อการเรียนการสอนเช่น ตำราเรียนยังมีน้อย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...ผมไม่เคยเห็นเขาถือหนังสือเรียนอะไรเลย ไม่มี...อย่างของสามัญก็มีสำนักการศึกษาชั้นพื้นฐาน สสวท. รับรองแต่ของอาชีวศึกษาต้องไปซื้อ...ของสำนักพิมพ์ไหนไม่รู้ อย่างเช่นคุณอยากเรียนเรื่องอะไรก็ไปซื้อตามร้านหนังสือทั่วไป...คือเขาน่าจะมีพวกหนังสือใช้เรียนน้อย...เพราะเขาอาจจะเน้นภาคปฏิบัติก็ได้..แต่เมื่อไปศึกษาต่อเขาเสียเปรียบมัธยมนะ.....”

(FG1 เพศชาย GPA สูง, 19 กพ.55)

“...ครูไม่น่าจะต่าง คือคุณครูมีหน้าที่สอนเหมือนกัน แต่ว่ามีบางคนไม่ค่อยสนใจ คือปล่อยเด็ก....ครูอาชีพะไม่น่าจะเข้มงวดเพราะว่าถ้าเข้มงวดจริง... ต้องแต่งตัวมีระเบียบกันเยอะ ก็ดูแล้วไม่น่าจะเข้มงวด..เพราะเห็นเขา(นักเรียนอาชีพะ) แต่งตัว พวกทาบากแดง ทาแป้ง เห็นหน้าโรงเรียนยังมีเลย..ส่วนที่ผมเห็นอาจจะเป็นส่วนน้อยก็ได้ที่ไม่ดี..เขาไม่ค่อยเป็นมิตร คือ เคยเดินชนเขานิดหน่อย เขาหาว่าหาเรื่อง แล้วเขาก็ผลักเลย..เด็กอาชีพผู้ชาย...”

(FG2 เพศชาย GPA ต่ำ, 19 กพ.55)

“...แค่มองหน้าเขา เขาก็หาว่าหาเรื่องแล้ว...เป็นเกือบทุกคน...เขาไม่ค่อยถูกชะตากับพวกผมเท่าไร...คือไม่ชอบเวลามองหน้า...”

(FG2 เพศชาย GPA ปานกลาง, 19 กพ.55)

“...ก็เคยดูข่าว ว่าที่โน่นที่นี้มีปัญหา พวกเด็กสายช่างนะ...ผมว่ามันอาจจะเป็นแค่บางที่เท่านั้น แต่มันก็ส่งผลกระทบต่อโดยรวมมากพอสมควรนะ...คือคนที่เขาได้รับแต่ข่าวฆ่ากันตาย ไล่ฟันกัน พ่อแม่ก็ไม่อยากให้ลูกไปเรียน.. ทั้ง ๆ ที่เขาอาจจะอยากไปเรียน..แต่พ่อแม่ไม่ยอม มันไม่ใช่ทุกที่มีแบบนี้...อีกพวกคือพวกชอบแต่งตัว ไม่ดูตัวเอง.. คือคิดว่าไปเรียนไปเอาสวยไปวัน ๆ อันนี้เห็นเยอะ.....”

(FG1 เพศชาย GPA ปานกลาง, 19 กพ.55)

“...ไม่เคยเจอด้วยตัวเองนะครับ...แต่มีเพื่อนเล่าให้ฟัง ว่าพวกเด็กช่างชอบมั่วยา ไม่ไปเรียน...มีแต่เรื่องชกต่อเวลามีเรื่อง มันจะพากันไปเป็นกลุ่ม ๆ ไปกันหลายคน...เห็นโดนฟันบาดเจ็บก็มี.....แต่เป็นบางที่เท่านั้น....”

(FG3 เพศชาย GPA ปานกลาง, 20 กพ.55)

ภาพลักษณ์ผู้ที่สำเร็จการศึกษาสายอาชีพ นักเรียนมัธยมศึกษาเห็นว่า การเรียนสายอาชีพเป็นการเรียนเพื่อที่จะออกไปทำงาน เนื้อหาวิชาเรียนเน้นภาคปฏิบัติ แต่เมื่อจะศึกษาต่อ พื้นฐานความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่จะใช้สอบเข้าเรียนต่อมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงมีน้อยกว่าการเรียนในสายมัธยมศึกษา และถึงแม้ภาพลักษณ์ด้านความก้าวหน้าในอาชีพบางประเด็นจะดี เช่น นักเรียนอาชีวศึกษาเป็นที่ต้องการของนายจ้างจำนวนมาก แต่ก็ไม่เท่ากับคนที่เรียนจบปริญญาตรี กล่าวคือคนจบปริญญาตรีมีความก้าวหน้า มั่นคงและรายได้ดี กว่าการเรียนสายอาชีพ และการเรียนสายอาชีพมีชื่อเสียงเปรียบในเรื่องของภาษาอังกฤษด้วย ดังตัวอย่างดังต่อไปนี้

“...อาชีวะสอบได้นะ แต่ว่าคุณต้องพยายามอย่างมาก เพราะว่าผมมีเพื่อนรุ่นเดียวกัน ปวช.3 แล้วจะจบเขาบอกว่า เขาอยากจะทำสายสามัญ ทางบ้านเขาอยากให้เรียนอาชีวะ พอเรียนไปปุ๊บ เขาก็อยากกลับใจ มาเรียนสายสามัญอยากมาเรียนปริญญา พอเขาจะมาสอบจริง เขาต้องมาติว เพราะเขาไม่เคยเรียนเลย แม้แต่ ม.4 เนื้อหาง่าย ๆ ทั้ง ๆ ที่เขาเทียบเท่า ม.6 เขายังตามไม่ทัน.....”

(FG1 เพศชาย GPA สูง, 19 กพ.55)

“...ถ้าให้เรียนสายอาชีพเรียน เพราะจบออกมาเราก็ได้ค่าแรงขั้นสูง ถ้าเราจะไปเรียนต่อปริญญาตรีเราจะต้องใช้ความพยายาม แต่ว่าเด็กสายสามัญจะได้เปรียบกว่า เพราะเด็กสายสามัญเราจะเรียนเยอะกว่า...(เด็กอาชีวะ) เขาจบออกมาเขาสามารถทำงานได้เลย บางเรื่องเขาอาจจะไม่ได้ลึกเท่าสายสามัญ...ถ้าสมมติว่า อาชีวะก้าวไปแล้ว 2 ชั้น จบมัธยมก้าวไปได้แค่ชั้นเดียว แต่ถ้าคุณจบปริญญา ถ้าคุณได้งานทำในสายที่คุณจบมา คุณจะก้าวไปแล้ว 3-4 ชั้น ก็คือก้าวสูงกว่าเขา...คือพวกเรียนปริญญา มันไม่ได้เหลาะแหละ เหมือนเรียนสายอาชีพ..”

(FG1 เพศหญิง GPA สูง, 19 กพ.55)

“...คนไปเรียนสายอาชีพ..ส่วนใหญ่ไม่เก่งเท่าเด็กมัธยม อย่างเช่นเรื่องภาษาอังกฤษ..ไม่ใช่พวกเขาไม่เก่งนะ แต่เขาเรียนน้อยกว่า มัธยมน่าจะเรียนแน่นกว่า เวลาเอาไปใช้งานหรือสอบเข้าเรียนต่อ เราจะได้เปรียบ...ถ้าให้ไปเรียนไม่ใช่...เพราะหนูกลัวว่าจะสอบเข้าเรียนมหาวิทยาลัยไม่ได้...”

(FG1 เพศหญิง GPA ปานกลาง, 19 กพ.55)

“..ถ้าคิดว่าจะเรียนไปเพื่อออกไปทำงาน พ่อแม่ไม่ส่งให้เรียนต่อปริญญา น่าจะเรียนสายอาชีพ เพราะจบออกมาหางานง่าย.....แต่ถ้าอยากเรียนต่อสูง ๆ ก็ต้องพยายามเรียนให้เก่ง สอบเข้าเรียนมอปลายให้ได้..แต่ก็ไม่แน่ เพราะว่าพวกเรียนสายสามัญมันไม่ได้มีแต่คู่แข่ง ๆ คนที่ไม่เก่งแต่พ่อแม่อยากให้มาเรียนสายสามัญก็เยอะ..”

(FG2 เพศหญิง GPA ปานกลาง, 19 กพ.55)

“...ถ้าผมจบแล้วผมอยากไปเรียนต่อมอสี่ครับ..เวลาไปเรียนสายอาชีพจบแล้วมันต้องไปทำงาน..ถ้าเรียนต่อ มันอาจจะสู้เด็กที่เขาคบสายวิทย์คณิตมาไม่ได้..เวลาสอบเข้าเขาดูแค่คะแนน..ถ้าสอบได้คะแนนน้อยเขาก็ไม่เอา เพราะว่าพวกสายอาชีพมันไม่ได้เรียน...”

(FG3 เพศชาย GPA ปานกลาง, 20 กพ.55)

จากข้อมูลเชิงคุณภาพ นำมาสรุปภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษา ในด้านบวกและด้านลบ ได้ดังตารางที่ 4.10 ดังนี้

ตารางที่ 4.10 การสังเคราะห์ภาพลักษณ์ด้านบวกและภาพลักษณ์ด้านลบของอาชีวศึกษาจากข้อมูลเชิงคุณภาพ

ข้อที่	ภาพลักษณ์ด้านบวก	ภาพลักษณ์ด้านลบ
1	อาชีวศึกษาเหมาะสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถทางวิชาการทุกระดับ	พื้นฐานทางวิชาการนักเรียนไม่สูง ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่ไม่ชอบเรียน จึงมาเรียนสายอาชีพ
2	เลือกสาขาวิชาชีพที่ตนเองถนัดและมีความสนใจได้ง่าย	ผู้เรียนมีทัศนคติว่าเรียนสายอาชีพง่าย ไม่ต้องพยายามมาก
3	ง่ายต่อการสอบเข้าศึกษาต่อ/ไม่ต้องแข่งขันมาก	ระบบติดตามดูแลพฤติกรรมของเด็กไม่ดีเท่าสายมัธยมศึกษา
4	มีโอกาสดูฝึกประสบการณ์วิชาชีพจริงกับสถานประกอบการ	ปัญหาความรุนแรง ทะเลาะวิวาทส่งผลต่อส่วนรวม
5	มีโอกาสดูใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ที่ทันสมัย	การแต่งกายของนักเรียนไม่เหมาะสม
6	มีกิจกรรมที่ดีและมีประโยชน์ต่อชุมชน	ระบบดูแลไม่เข้มงวดเท่ากับสายมัธยมศึกษา
7	มีอาคารเรียน สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนมาก	สื่อจำพวกตำราเรียน สำหรับผู้เรียนมีน้อยในท้องตลาด
8	มีโอกาสดูหารายได้ระหว่างเรียน	มีข้อเสียเปรียบในเรื่องของภาษาอังกฤษในการทำงาน/เรียน
9	เป็นที่ต้องการของนายจ้าง สถานประกอบการจำนวนมาก	ผู้ที่สำเร็จการศึกษาสายอาชีพมีโอกาสอบเข้าเรียนต่อหรือศึกษาต่อในระดับสูง/ปริญญาตรี
10	ทักษะปฏิบัติเป็นที่ยอมรับของนายจ้าง	ความก้าวหน้า ความมั่นคง สวัสดิการในอาชีพ ไม่เท่าผู้สำเร็จในชั้นปริญญา

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) โดยใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (mixed methods research) มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 3 ประการคือ 1) เพื่อวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามความคิดเห็นของนักเรียน 2) เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาระหว่างนักเรียนที่มีภูมิหลังแตกต่างกันและ 3) เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาระหว่างนักเรียนที่มีบริบทของโรงเรียนแตกต่างกัน

ดำเนินการวิจัยโดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ระยะคือ ระยะแรกเป็นการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการจัดสนทนากลุ่ม (focus groups technical) และการสัมภาษณ์รายบุคคล เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาพัฒนาเป็นเครื่องมือวิจัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จากโรงเรียนของรัฐบาลและเอกชน แนวทางการสร้างและพัฒนาคำถามวิจัย พัฒนามาจาก Krueger (1998 อ้างถึงใน สาธุรักษ์ ฟองวาริน, 2552) ระยะที่สองเป็นการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2554 โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภทโรงเรียนได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สพฐ. และโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด สพฐ. และโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สช. แบ่งออกเป็น 5 ภูมิภาคและรวมกรุงเทพมหานครด้วย โดยได้กลุ่มตัวอย่างจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage probability sampling) จำนวน 1,338 คน กลุ่มตัวอย่างที่ได้มีลักษณะดังนี้ นักเรียนที่ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีผลการเรียนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 3.00-3.49 และเป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย รองลงมาได้แก่ อาชีพรับจ้าง ลูกจ้างรายวัน ผู้ปกครองของนักเรียนมีการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงประถมศึกษา และมีรายได้ในช่วงต่ำกว่า 20,000 บาทต่อเดือน นักเรียนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สพฐ. รองลงมาได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สช. และโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด สพฐ. ที่ตั้งของโรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ในตัวเมือง เมื่อจำแนกตามภูมิภาคพบว่า นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามจากภาคตะวันออกและภาคกลาง (ไม่รวม กทม.) มีจำนวนมากที่สุด และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวนน้อยสุด

ผลการวิเคราะห์การรับรู้ข่าวสารด้านอาชีวศึกษาและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อของนักเรียน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เคยรับรู้เกี่ยวกับอาชีวศึกษา ผ่านทางเพื่อน รุ่นพี่ รุ่นน้องในโรงเรียนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ผ่านการรับรู้จากอาจารย์/อาจารย์แนะแนว โทรทัศน์ และนักเรียนส่วนใหญ่มีคนที่ครอบครัวที่สำเร็จการศึกษาหรือกำลังศึกษาด้านอาชีวศึกษาอยู่ร้อยละ 45.59 นอกจากนี้บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจด้านการศึกษาต่อของนักเรียนมากที่สุด คือบิดามารดา/ผู้ปกครอง เมื่อ

สำรวจความต้องการของนักเรียนในการเลือกสายการศึกษาหรือเลือกสถาบันการศึกษาต่อ ถ้าหากมีโอกาสตัดสินใจได้ด้วยตนเองพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เลือกศึกษาต่อมัธยมศึกษาตอนปลาย/มหาวิทยาลัยมากที่สุด รองลงมา คือไม่แน่ใจว่าจะศึกษาต่อด้านใดและศึกษาต่อสายอาชีพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามแบบเลือกตอบที่พัฒนามาจากข้อมูลในระยะที่ 1 ประกอบด้วยข้อคำถามสำคัญ 2 ตอนคือ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับภูมิหลังและบริบทของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาทั้ง 8 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม 2) ด้านนักเรียนนักศึกษา 3) ด้านผู้บริหารและคณาจารย์ 4) ด้านหลักสูตรการศึกษา 5) ด้านการจัดการเรียนการสอน 6) ด้านสื่อการเรียนการสอน 7) ด้านความก้าวหน้าในอาชีพและ 8) ด้านการศึกษาต่อของผู้สำเร็จการศึกษาจากสายอาชีพ ข้อคำถามมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Likert's scale) 5 ระดับ

สำหรับการประมวลผล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ทั่วไป ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (descriptive Statistic) ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจาย ค่าความเบ้และค่าความโด่ง และสถิติเชิงอนุมาน (inferential Statistic) ใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) แล้วทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ Bonferoni (กรณี Levene's test พบว่า $p > .05$) และวิธีของ Dunnett's T3 (กรณี Levene's test พบว่า $p < .05$)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ตอนโดยแบ่งตามจุดประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ **ตอนที่ 1** เป็นผลการวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามความคิดเห็นของนักเรียน **ตอนที่ 2** เป็นผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาระหว่างนักเรียนที่มีภูมิหลังแตกต่างกันและ **ตอนที่ 3** เป็นผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาระหว่างนักเรียนที่มีบริบทของโรงเรียนแตกต่างกัน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามความคิดเห็นของนักเรียน

ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาโดยรวมตามความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนมัศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของวิทยาลัยประเภทพาณิชยการ วิทยาลัยประเภทช่างอุตสาหกรรมและวิทยาลัยประเภทเกษตรกรรมโดยรวมทั้ง 8 ด้านอยู่ในระดับพอใช้ เมื่อพิจารณาด้านที่มีภาพลักษณ์ที่ดีที่สุดตามความคิดเห็นของนักเรียน ได้แก่ ภาพลักษณ์ด้านการจัดการเรียนการสอน ภาพลักษณ์ด้านหลักสูตรการศึกษาและด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านที่มีภาพลักษณ์ต่ำสุดตามความคิดเห็นของนักเรียน ได้แก่ ภาพลักษณ์ด้านการศึกษาต่อและด้านนักเรียน

นักศึกษา ทั้ง 3 ประเภทวิทยาลัย เมื่อพิจารณาระดับชั้นเรียนของนักเรียน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีภาพลักษณ์ในแต่ละด้านของแต่ละวิทยาลัย ส่วนใหญ่ดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

เมื่อพิจารณาประเด็นที่มีภาพลักษณ์ในด้านดี ได้แก่ นักเรียนเห็นด้วยที่ว่า นักเรียนอาชีวะมีโอกาสฝึกประสบการณ์การทำงานจริงทั้งในและนอกสถาบัน มีอาคารเรียนทันสมัย เปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นได้ศึกษา มีกิจกรรมการเรียนที่หลากหลาย มีโอกาสหารายได้ระหว่างเรียน เป็นที่ต้องการของนายจ้าง มีสาขาให้เลือกเรียนในระดับมหาวิทยาลัยเป็นจำนวนมาก ประเด็นด้านลบได้แก่ เสียเปรียบในเรื่องของภาษาอังกฤษสำหรับการเรียนและทำงาน มีตำราเรียนน้อย นักเรียนแต่งกายไม่ถูกระเบียบ สอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยมีประเด็นอธิบายเพิ่มเติมคือ นักเรียนสายอาชีพเป็นที่ต้องการของนายจ้าง เพราะมีทักษะปฏิบัติเป็นที่ยอมรับ ได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพมาแล้ว การสอบเข้าศึกษาต่อง่ายและไม่ต้องแข่งขันมาก มีอาคารเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และมีโอกาสได้ใช้เครื่องมือที่ทันสมัย ส่วนประเด็นด้านลบ ได้แก่ นักเรียนส่วนใหญ่ที่เข้าไปเรียนยังมีพื้นฐานทางวิชาการไม่สูงมาก ส่วนใหญ่ไม่ตั้งใจเรียน ระบบดูแลนักเรียนไม่เข้มงวด โอกาสในการสอบเข้าเรียนต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียงน้อยกว่าการเรียนสายมัธยม และความก้าวหน้า ความมั่นคงในอาชีพน้อยกว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยพิจารณารายละเอียด ตามตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 สรุปรวมภาพลักษณ์ของอาชีพศึกษาทั้ง 3 ประเภทวิทยาลัยตามทัศนคติของนักเรียน

(1)ระดับความคิดเห็นโดยรวมภาพลักษณ์ของวิทยาลัยประเภทช่างอุตสาหกรรม						
อันดับ	ภาพลักษณ์ในแต่ละด้าน	ประเด็นที่มีภาพลักษณ์		ระดับชั้นที่มีภาพลักษณ์		ความคิดเห็น
		ดีสุด	ต่ำสุด	ดีสุด	ต่ำสุด	
1	การจัดเรียนการสอน	นักเรียนมีโอกาสได้ฝึกประสบการณ์การทำงานจริงทั้งใน/นอกวิทยาลัย	จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนมีจำนวนน้อย	ม.3	ม.1	พอใช้
2	หลักสูตรการศึกษา	มีสาขาวิชาชีพที่เปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นได้เข้าศึกษา	ค่าใช้จ่ายในการเรียนแต่ละสาขาวิชาชีพถูกกว่าการเรียนสายมัธยม	ม.5	ม.4	พอใช้
3	อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	วิทยาลัยมีอาคารเรียนที่มีความทันสมัย	บริเวณภายนอกมีความสวยงามเป็นที่น่าสนใจแก่ผู้พบเห็น	ม.3	ม.4	พอใช้
4	ความก้าวหน้าในอาชีพ	ผู้จบการศึกษาเป็นที่ต้องการของนายจ้างจำนวนมาก	ผู้จบการศึกษามีข้อได้เปรียบในการทำงานเรื่องของการสื่อสารภาษาอังกฤษ	ม.3	ม.4	พอใช้
5	สื่อการเรียนการสอน	มีการนำเครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้ในการเรียนการสอน	นักเรียนมีหนังสือ ที่ใช้เรียนจำนวนมาก	ม.6	ม.4	พอใช้
6	ผู้บริหารและคณาจารย์	อาจารย์มีความสามารถในการสอน ฝึกอบรมวิชาชีพเป็นที่ยอมรับ	อาจารย์ได้ให้บริการทางวิชาชีพเพื่อช่วยเหลือชุมชนและสังคม	ม.3	ม.4	พอใช้
7	นักเรียนนักศึกษา	เป็นนักเรียนที่มุ่งเรียนเรียนด้านวิชาชีพที่ตัวเองต้องการ	นักเรียนของวิทยาลัยส่วนมากไม่ชอบกบฏทะเลาะวิวาท	ม.6	ม.4	พอใช้
8	การศึกษาต่อ	มีสาขาเรียนในระดับมหาวิทยาลัยให้เลือกเรียนเป็นจำนวนมาก	นักเรียนมีโอกาสสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยได้มาก	ม.1	ม.5	พอใช้

ตารางที่ 5.1 (ต่อ) สรุปรวมภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาทั้ง 3 ประเภทวิทยาลัยตามทัศนระของนักเรียน

(2)ระดับความคิดเห็นโดยรวมภาพลักษณ์ของวิทยาลัยประเภทพาณิชย์การการบัญชี						
อันดับ	ภาพลักษณ์ ในแต่ละด้าน	ประเด็นที่มีภาพลักษณ์		ระดับขั้นที่มี ภาพลักษณ์		ความ คิดเห็น
		ดีสุด	น้อยสุด	ดีสุด	ต่ำสุด	
1	หลักสูตรการศึกษา	มีสาขาวิชาชีพที่หลากหลายให้เลือกเรียนตามความถนัดและความสามารถ	จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนมีจำนวนน้อย	ม.2	ม.4	พอใช้
2	การจัดเรียน การสอน	นักเรียนมีโอกาสได้ฝึกประสบการณ์การทำงานจริงทั้งใน/นอกวิทยาลัย	ค่าใช้จ่ายในการเรียนแต่ละสาขาวิชาชีพถูกกว่าการเรียนสายมัธยม	ม.3	ม.4	พอใช้
3	อาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อม	วิทยาลัยมีอาคารเรียนที่มีความทันสมัย	บริเวณภายนอกมีความสวยงามเป็นที่น่าสนใจแก่ผู้พบเห็น	ม.3	ม.4	พอใช้
4	ความก้าวหน้าใน อาชีพ	นักเรียนของวิทยาลัยสามารถหางานทำหรือสร้างรายได้ระหว่างเรียนได้ง่าย	ผู้จบการศึกษามีข้อได้เปรียบในการทำงานเรื่องของการสื่อสารภาษาอังกฤษ	ม.3	ม.4	พอใช้
5	สื่อการเรียนการสอน	น่าจะมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	นักเรียนมีหนังสือ ที่ใช้เรียนจำนวนมาก	ม.6	ม.1	พอใช้
6	ผู้บริหารและ คณาจารย์	อาจารย์มีความสามารถในการสอนฝึกอบรมวิชาชีพเป็นที่ยอมรับ	อาจารย์ได้ให้บริการทางวิชาชีพเพื่อช่วยเหลือชุมชนและสังคม	ม.2	ม.4	พอใช้
7	นักเรียนนักศึกษา	เป็นนักเรียนที่มุ่งเรียนเรียนด้านวิชาชีพที่ตัวเองต้องการ	นักเรียนส่วนมากแต่งกายถูกระเบียบและไม่ชอบก่อปัญหาทะเลาะวิวาท	ม.1	ม.4	พอใช้
8	การศึกษาต่อ	มีสาขาเรียนในระดับมหาวิทยาลัยให้เลือกเรียนเป็นจำนวนมาก	นักเรียนมีโอกาสสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยได้มาก	ม.1	ม.6	พอใช้

ระดับความคิดเห็นโดยรวมภาพลักษณ์ของวิทยาลัยประเภทเกษตรกรรม						
อันดับ	ภาพลักษณ์ ในแต่ละด้าน	ประเด็นที่มีภาพลักษณ์		ระดับขั้นที่มี ภาพลักษณ์		ความ คิดเห็น
		ดีสุด	น้อยสุด	ดีสุด	ต่ำสุด	
1	อาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อม	ภายในวิทยาลัยมีสถานที่สวยงามน่าชม	วิทยาลัยตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมการเดินทางสะดวก	ม.2	ม.4	พอใช้
2	หลักสูตรการศึกษา	มีสาขาวิชาชีพที่เปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นได้เข้าศึกษา	ค่าใช้จ่ายในการเรียนแต่ละสาขาวิชาชีพถูกกว่าการเรียนสายมัธยม	ม.2	ม.6	พอใช้
3	การจัดการเรียน การสอน	นักเรียนมีโอกาสได้ฝึกประสบการณ์การทำงานจริงทั้งใน/นอกวิทยาลัย	บริเวณภายนอกมีความสวยงามเป็นที่น่าสนใจแก่ผู้พบเห็น	ม.2	ม.4	พอใช้
4	ความก้าวหน้าใน อาชีพ	นักเรียนของวิทยาลัยสามารถหางานทำหรือสร้างรายได้ระหว่างเรียนได้ง่าย	ผู้จบการศึกษามีข้อได้เปรียบในการทำงานเรื่องของการสื่อสารภาษาอังกฤษ	ม.1	ม.5	พอใช้
5	สื่อการเรียนการสอน	น่าจะมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	นักเรียนมีหนังสือ ที่ใช้เรียนจำนวนมาก	ม.2	ม.5	พอใช้
6	ผู้บริหารและ คณาจารย์	อาจารย์มีความสามารถในการสอนฝึกอบรมวิชาชีพเป็นที่ยอมรับ	ผู้บริหารของวิทยาลัยเป็นที่รู้จักและมีส่วนร่วมกับคนในชุมชน	ม.2	ม.4	พอใช้
7	นักเรียนนักศึกษา	เป็นนักเรียนที่มุ่งเรียนเรียนด้านวิชาชีพที่ตัวเองต้องการ	นักเรียนส่วนมากแต่งกายไม่ถูกระเบียบและมาจากครอบครัวผู้มีรายได้สูง	ม.6	ม.4	พอใช้
8	การศึกษาต่อ	มีสาขาเรียนในระดับมหาวิทยาลัยให้เลือกเรียนเป็นจำนวนมาก	นักเรียนมีโอกาสสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยได้มาก	ม.1	ม.6	พอใช้

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษา ระหว่างนักเรียนที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน จำแนกตามประเภทของวิทยาลัยอาชีวศึกษาดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามความคิดเห็นของนักเรียน ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า นักเรียนที่มีเพศ เกรดเฉลี่ย ระดับชั้น การศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครองที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาโดยรวมทั้ง 3 ประเภทวิทยาลัย พบว่า 1) เพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาดีกว่าเพศชาย 2) นักเรียนที่มีผลการเรียนสูงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาดีกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ 3) นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 4) นักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาดีกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีการศึกษาดังแต่ปริญญาตรีขึ้นไป 5) นักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีอาชีพพนักงานบริษัท อาชีพรับจ้างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์อาชีวศึกษาดีกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีอาชีพอื่น 6) นักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาดีกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีรายได้สูง โดยพิจารณารายละเอียดเพิ่มเติมได้ตามตารางที่ 5.2

ตารางที่ 5.2 สรุปผลการทดสอบความแตกต่างภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาจำแนกตามภูมิหลังของ

กลุ่มตัวอย่าง

ผลการทดสอบความแตกต่างภาพลักษณ์ของวิทยาลัยประเภทช่างอุตสาหกรรม			
ตัวแปร	ผลการทดสอบ	ด้านที่พบความแตกต่าง	หมายเหตุ
เพศ	เพศหญิง > เพศชาย	1) ด้านอาคารสถานที่ 2) ด้านหลักสูตร 3) ด้านการจัดการเรียน 4) ด้านสื่อการเรียนการสอน 5) ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ	
เกรดเฉลี่ย	เกรดสูง > เกรดต่ำ	1) ด้านอาคารสถานที่ 2) ด้านหลักสูตร 3) ด้านการจัดการเรียน 4) ด้านสื่อการเรียนการสอน 5) ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ	สูง =3.0-4.0 ต่ำ=ต่ำกว่า 3.0
ระดับชั้น	ม.ต้น > ม.4	1) ด้านอาคารสถานที่ 2) ด้านผู้บริหาร/คณาจารย์และ 3) ด้านหลักสูตร	
การศึกษา	ต่ำกว่าป.ตรี > ป.ตรีขึ้นไป	1) ด้านผู้บริหาร/คณาจารย์ 2) ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ	
อาชีพ	รับจ้าง/พจน.บริษัท > เกษตร/ ไม่มีอาชีพ	1) ด้านอาคารสถานที่ 2) ด้านหลักสูตร 3) ด้านการจัดการเรียน 4) สื่อการเรียนการสอน 5) ด้านความก้าวหน้าในอาชีพสูง	ไม่มีอาชีพ เช่น แม่บ้าน
รายได้	รายได้น้อย > รายได้สูง	1) ด้านอาคารสถานที่ 2) ด้านนักเรียนนักศึกษา 3) ด้านผู้บริหาร/คณาจารย์ 4) ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ	

ผลการทดสอบความแตกต่างภาพลักษณ์ของวิทยาลัยประเภทพาณิชยกรรม			
ตัวแปร	ผลการทดสอบ	ด้านที่พบความแตกต่าง	หมายเหตุ
เพศ	เพศหญิง > เพศชาย	1) ด้านหลักสูตร 4) ด้านสื่อเรียน/สอน 5) ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ	
เกรดเฉลี่ย	เกรดสูง > เกรดต่ำ	1) ด้านอาคารสถานที่ 2) ด้านหลักสูตร 3) ด้านการจัดการเรียน 4) ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ	สูง =3.0-4.0 ต่ำ=ต่ำกว่า 3.0
ระดับชั้น	ม.ต้น > ม.4	ทุกด้านยกเว้น ด้านหลักสูตรและด้านการจัดการเรียน/สอน	

ตารางที่ 5.2 (ต่อ) สรุปผลการทดสอบความแตกต่างภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาจำแนกตามภูมิภาค
ของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการทดสอบความแตกต่างภาพลักษณ์ของวิทยาลัยประเภทพาณิชยการ			
ตัวแปร	ผลการทดสอบ	ด้านที่พบความแตกต่าง	หมายเหตุ
การศึกษา	ต่ำกว่าป.ตรี > ป.ตรีขึ้นไป	1) ด้านผู้บริหาร/คณาจารย์ 2) ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ	
อาชีพ	พจน.บริษัท/รับจ้าง > ธุรกิจส่วนตัว/ไม่มีอาชีพ	1) ด้านอาคารสถานที่ 2) ด้านความก้าวหน้าในอาชีพสูง (รับจ้าง>ธุรกิจส่วนตัว/ข้าราชการ)	
อาชีพ	พจน.บริษัท/ข้าราชการ/เกษตร > ไม่มีอาชีพ	1) ด้านการจัดการเรียนการสอน	
รายได้	รายได้น้อย > รายได้สูง	1) ด้านอาคารสถานที่ 2) ด้านผู้บริหาร/คณาจารย์ 3) ด้านสื่อการเรียนการสอน 4) ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ 5) ด้านการศึกษาต่อ	

ผลการทดสอบความแตกต่างภาพลักษณ์ของวิทยาลัยประเภทเกษตรกรรม			
ตัวแปร	ผลการทดสอบ	ด้านที่พบความแตกต่าง	หมายเหตุ
เพศ	เพศหญิง > เพศชาย	1) ด้านนักเรียนนักศึกษา 2) ด้านผู้บริหารและคณาจารย์	
เกรดเฉลี่ย	เกรดสูง > เกรดต่ำ	1) ด้านอาคารสถานที่ 2) ด้านนักเรียน 3) ด้านหลักสูตร 4) ด้านสื่อการเรียนการสอน 5) ด้านการจัดการเรียนการสอน 6) ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ	สูง =3.0-4.0 ต่ำ=ต่ำกว่า 3.0
ระดับชั้น	ม.ต้น > ม.ปลาย	1) ด้านอาคารสถานที่ 2) ด้านผู้บริหารและคณาจารย์ 3) ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ 4) ด้านการศึกษาต่อ	
การศึกษา	ประถม > ป.ตรี	1) ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ 2) ด้านการศึกษาต่อ	
อาชีพ	รับจ้าง/พจน.บริษัท > อาชีพอื่น ๆ	1) ด้านอาคารสถานที่ 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านความก้าวหน้าในอาชีพสูง	
รายได้	รายได้น้อย > รายได้สูง	1) ด้านอาคารสถานที่ 2) ด้านผู้บริหาร/คณาจารย์ 3) ด้านสื่อการเรียนการสอน 4) ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ 5) ด้านการศึกษาต่อ	

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาระหว่างนักเรียนที่มีบริบทของโรงเรียนแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามความคิดเห็นของนักเรียน ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า นักเรียนที่มีประเภทโรงเรียน ที่ตั้งของโรงเรียนและภูมิภาคที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยแสดงเฉพาะด้านที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นแตกต่างกัน ดังนี้

ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาโดยรวมทั้ง 3 ประเภทวิทยาลัย พบว่า 1) นักเรียนโรงเรียนในเมืองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาดีกว่านักเรียนโรงเรียนนอกเมือง ยกเว้นภาพลักษณ์ของวิทยาลัยประเภทเกษตรกรรมซึ่งนักเรียนในเมืองนอกเมืองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ไม่แตกต่างกัน 2) นักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสสังกัด สพฐ.มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาดีกว่านักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สพฐ.และนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สช. 3) นักเรียนภาคกลางมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษา

ดีกว่านักเรียนภาคอื่น ๆ ยกเว้นด้านการศึกษาต่อที่นักเรียนภาคอีสานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ดีกว่าภาคอื่น ดังตารางที่ 5.3

ตารางที่ 5.3 สรุปผลการทดสอบความแตกต่างภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาจำแนกตามบริบทของโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการทดสอบความแตกต่างภาพลักษณ์ของวิทยาลัยประเภทช่างอุตสาหกรรม		
ตัวแปร	ผลการทดสอบ	ด้านที่พบความแตกต่าง
ที่ตั้งของโรงเรียน	ในเมือง > นอกเมือง	1) ด้านอาคารสถานที่ 2) ด้านหลักสูตร 3) ด้านการจัดการเรียน/สอน
ประเภทของโรงเรียน	ขยายโอกาส > รัฐบาล/เอกชน	ทุกด้าน (ด้านนักเรียนนักศึกษา พบว่า รัฐบาล > เอกชน)
ภูมิภาค	กลาง/ภาคอีสาน > ภาค อื่น ๆ	ทุกด้านยกเว้นด้านนักเรียนนักศึกษา (ภาคอีสานมีภาพลักษณ์ด้านการศึกษาต่อดีที่สุด)
ผลการทดสอบความแตกต่างภาพลักษณ์ของวิทยาลัยประเภทพาณิชยกรรมการบัญชี		
ตัวแปร	ผลการทดสอบ	ด้านที่พบความแตกต่าง
ที่ตั้งของโรงเรียน	ในเมือง > นอกเมือง	1) ด้านอาคารสถานที่ 2) ด้านหลักสูตร 3) ด้านการจัดการเรียน/สอน
ประเภทของโรงเรียน	ขยายโอกาส > รัฐบาล/เอกชน	ทุกด้าน
ภูมิภาค	ภาคกลาง > ภาคอื่น ๆ	ทุกด้านยกเว้นด้านนักเรียนนักศึกษา (ภาคอีสานมีภาพลักษณ์ด้านการศึกษาต่อดีที่สุด)
ผลการทดสอบความแตกต่างภาพลักษณ์ของวิทยาลัยประเภทพาณิชยกรรมการบัญชี		
ตัวแปร	ผลการทดสอบ	ด้านที่พบความแตกต่าง
ที่ตั้งของโรงเรียน	ในเมือง > นอกเมือง	-
ประเภทของโรงเรียน	ขยายโอกาส > รัฐบาล/เอกชน	ทุกด้านยกเว้นด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม
ภูมิภาค	ภาคกลาง > ภาคอื่น ๆ	ทุกด้านยกเว้นด้านนักเรียนนักศึกษา (ภาคอีสานมีภาพลักษณ์ด้านการศึกษาต่อดีที่สุด)

หมายเหตุ ขยายโอกาส=โรงเรียนขยายโอกาสสังกัด สพฐ. รัฐบาล=โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สพฐ. และเอกชน=โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สช.

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาพลักษณ์ตามความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษา

ผลการวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาในแต่ละด้าน พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ภาพลักษณ์ด้านหลักสูตรการศึกษา การจัดการเรียนการสอน และด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมดีกว่าด้านอื่น ๆ อาจเป็นเพราะนักเรียนมัธยมศึกษาเห็นว่า สถาบันอาชีวศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับนักเรียนหลากหลายระดับ อาทิเช่น เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นได้เข้าศึกษา นักเรียนที่เรียนไม่เก่งก็สามารถเรียนได้ การเรียนเน้นการปฏิบัติจริงมากกว่าการเรียนทฤษฎี ซึ่งเกิดจากนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ที่ได้กำหนดจุดเน้นไว้ว่า ผู้เรียนอยากเรียนสาขาอะไรต้องได้เรียนสาขาวิชานั้น (เลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) ทำให้นักเรียนที่ต้องการเรียนสายอาชีพมีโอกาสเลือกเรียนสาขาวิชาชีพที่ตนเองถนัดและเหมาะสมกับความสามารถของตน และจากนโยบายดังกล่าวทำให้ สอศ.ต้องรับนักเรียนที่สมัครเข้าเรียนสายอาชีพทุกคนให้มีที่

เรียน อาจทำให้นักเรียนมัธยมศึกษามีความเห็นว่า หลักสูตรการศึกษาของอาชีวศึกษามีความหลากหลาย มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถเลือกเรียนได้ง่ายกว่าการเรียนในสายมัธยมศึกษา อีกทั้งสถาบันอาชีวศึกษาแต่ละแห่งมีขนาดใหญ่โต มีอาคารเรียนและห้องปฏิบัติที่ดีในสายตาของนักเรียนมัธยม ก็อาจทำให้นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ทั้ง 3 ด้านนี้ดีกว่าด้านอื่น ๆ จากข้อมูลการสัมภาษณ์นักเรียนมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับประเด็นที่กล่าวมาข้างต้น โดยเห็นว่าสถาบันอาชีวศึกษามีอาคารเรียนที่ทันสมัย มีการส่งเสริมกิจกรรมให้กับผู้เรียนสายอาชีพ ทั้งในและนอกพื้นที่ เช่น โครงการซ่อมฟรี สิ่งประดิษฐ์ช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม เป็นต้น ซึ่งรัตน ปัญญาดี (2541: 18) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กรไว้ 7 ด้านเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับภาพลักษณ์ด้านบวกของอาชีวศึกษา ผลที่ได้ดังตารางที่ 5.4 ดังนี้

ตารางที่ 5.4 การเปรียบเทียบภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กรกับภาพลักษณ์ด้านบวกของอาชีวศึกษา

ภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร (รัตน ปัญญาดี)	ภาพลักษณ์ที่ดีของอาชีวศึกษาตามทัศนะของนักเรียน*
1) ภาพลักษณ์ความรู้	1) นักเรียนอาชีวศึกษามีประสบการณ์วิชาชีพ มีทักษะทางวิชาชีพสูง
2) ภาพลักษณ์ความดี ความสุภาพอ่อนน้อม	2) การช่วยเหลือสังคม เช่น การช่วยเหลือผู้ประสบภัย การบำเพ็ญประโยชน์
3) ภาพลักษณ์ความขยันขันแข็ง	3) นักเรียนมุ่งเรียนด้านวิชาชีพที่ตนเองสนใจและถนัด การหารายได้ระหว่างเรียน
4) ภาพลักษณ์ความทันสมัย	4) มีอาคารเรียนที่ทันสมัย สภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เครื่องมืออุปกรณ์การเรียนพร้อม มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย
5) ภาพลักษณ์ประสิทธิภาพในการทำงาน การให้บริการ	5) ทักษะปฏิบัติที่เป็นยอมรับของนายจ้าง เป็นที่ต้องการของสถานประกอบการจำนวนมาก
6) ภาพลักษณ์ความรับผิดชอบ ต่อลูกค้า ประชาชน	7) การเปิดโอกาสให้ผู้คนในชุมชน คนในท้องถิ่นได้เข้ามาศึกษา 8) การให้บริการทางวิชาชีพของครูอาจารย์อาชีวะ เช่น การสอนหรือฝึกอบรมทางวิชาชีพ
7) ภาพลักษณ์ความรับผิดชอบต่อสังคม	9) ส่งเสริมกิจกรรมที่หลากหลายทั้งในและนอกสถาบัน เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ 10) มีกิจกรรมที่ดีและมีประโยชน์ต่อชุมชน

*อ้างอิงจากตารางที่ 4.3 (ข้อมูลเชิงปริมาณ) และตารางที่ 4.10 (ข้อมูลเชิงคุณภาพ)

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับภาพลักษณ์ที่ดีหรือภาพลักษณ์ด้านบวกของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ พบว่า ภาพลักษณ์ด้านหลักสูตรการศึกษา การจัดการเรียนการสอนและด้านอาคารสถานที่ มีผลต่อภาพลักษณ์ขององค์กรโดยรวมในระดับมากหรือส่งผลในด้านบวก (นงเยาว์ สุคำภา, 2547; ไพศาล คงสถิตสถาพร, 2549; ยุทธภูมิ สุวรรณเวช, 2551) ซึ่งสถาบันการศึกษา ต่างเน้นการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหลักสูตรที่หลากหลาย การจัดการเรียนการสอนและภูมิทัศน์ที่ดีขององค์กรของตน เพื่อดึงดูดให้นักเรียนเข้ามาศึกษายังสถาบันของตน ซึ่งอาชีวศึกษาก็มีความพร้อมในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและอาคารสถานที่ที่ดี อาจจะทำให้นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีความคิดเห็นต่อภาพลักษณ์ด้านดังกล่าวดีกว่าด้านอื่น

ภาพลักษณ์ด้านโอกาสในการศึกษาต่อของผู้สำเร็จการศึกษาสายอาชีพและภาพลักษณ์ด้านนักเรียนนักศึกษา ซึ่งนักเรียนมัธยมมีความคิดเห็นต่อภาพลักษณ์ทั้ง 2 ด้านต่ำกว่าด้านอื่น โดยประเด็นด้านลบที่นักเรียนส่วนใหญ่เห็นด้วยคือ นักเรียนอาชีวศึกษาสายช่างอุตสาหกรรมและสายพาณิชยกรรมชอบก่อปัญหาทะเลาะวิวาท นักเรียนสายพาณิชยกรรมแต่งกายไม่ถูกระเบียบ และนักเรียนส่วนใหญ่ที่เข้ามาเรียนสายอาชีพ เพราะสอบเข้าเรียนต่อสายมัธยมศึกษาไม่ได้ โดยเฉพาะนักเรียนสายการเกษตร แต่โดยรวมพบว่า นักเรียนสายการเกษตรมีภาพลักษณ์ด้านนักเรียนดีกว่านักเรียนสายช่างและพาณิชยกรรม เพราะนักเรียนมัธยมศึกษาไม่เห็นนักเรียนสายการเกษตรทำกิจกรรม มีส่วนร่วมหรือมีพฤติกรรมไม่ดีในสังคมเท่ากับนักเรียนสายช่างและพาณิชยกรรม แต่พบว่าภาพลักษณ์ด้านอื่น ๆ ของวิทยาลัยประเภทเกษตรกรรมต่ำกว่าภาพลักษณ์ของวิทยาลัยประเภทช่างอุตสาหกรรมและประเภทพาณิชยกรรม อาจจะเป็นเพราะค่านิยมในปัจจุบันที่กลุ่มเป้าหมายเน้นการทำงานในด้านอุตสาหกรรมและบริการมากขึ้น เห็นได้จากการอพยพของแรงงานจากต่างจังหวัดเข้ามายังเมืองหลวงกันมากขึ้นในปัจจุบัน (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2554: ออนไลน์) จากสถานการณ์ด้านความต้องการกำลังคนในระยะ 5 ปี (2553-2557) โดยการประมาณการอัตราการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจพบว่า ภาคอุตสาหกรรมและบริการมีการคาดการณ์ว่าอัตราการขยายตัวของ GDP สูงกว่าภาคเกษตรกรรม ส่งผลให้ความต้องการด้านกำลังคนของประเทศด้านอุตสาหกรรมและบริการสูงตามไปด้วย ซึ่งทำให้สถาบันการศึกษาส่วนใหญ่เน้นการประชาสัมพันธ์หลักสูตรการศึกษา โดยเปิดสอนสาขาที่สอดคล้องกับภาคอุตสาหกรรมและการบริการมากขึ้น อาจทำให้นักเรียนสนใจสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับภาคอุตสาหกรรมและการบริการสูงกว่าภาคเกษตรกรรม

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาระหว่างนักเรียนที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน

1) เพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาดีกว่าเพศชาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เพศหญิงมีลักษณะเป็นคนช่างวิเคราะห์ พิจารณาลายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ เกี่ยวกับอาชีวศึกษาได้ดีกว่าผู้ชาย ในขณะที่ผู้ชายจะเลือกจดจำเฉพาะข่าวสารบางประเภทเท่านั้น ซึ่งอาจจะส่งผลให้เพศหญิงมีการรับรู้ข่าวสารของอาชีวศึกษาได้ครบทุกด้าน ทุกประเด็นมากกว่าเพศชาย อีกทั้งเพศหญิงส่วนใหญ่ให้ความสนใจหลักสูตรของอาชีวศึกษายาณิชยกรรมมากกว่าผู้ชาย ทำให้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาโดยรวมดีกว่าเพศชาย เพราะปัญหาภาพลักษณ์ด้านลบในบางประเด็นมักเกิดขึ้นกับอาชีวศึกษายาณิชยกรรม เช่น ภาพลักษณ์การใช้ความรุนแรง การทะเลาะวิวาท ซึ่งเพศชายจะให้ความสนใจและมีประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับประเด็น

ดังกล่าวมากกว่าเพศหญิง อาจทำให้มุมมองภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาของเพศชาย โดยรวมต่ำกว่ามุมมองของเพศหญิงก็เป็นได้ สอดคล้องกับ วาสนา พุทธิพงษ์ศิริ (2544) กล่าวว่า เพศหญิงมีแนวโน้มและความต้องการที่จะส่งและรับข่าวสารมากกว่าเพศชาย อาจทำให้เพศหญิงมีการรับรู้ข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีวศึกษาดีกว่าเพศชาย ซึ่งจากแนวคิดของ William D. Brooks (1971 อ้างถึงใน กรกนก วิโรจน์สิริสกุล, 2546) กล่าวว่าลักษณะทางจิตวิทยาระหว่างเพศหญิงและเพศชาย ก่อให้เกิดความแตกต่างกัน ในเรื่องความคิดเห็น ค่านิยม ทศนคติ ทั้งนี้เพราะสังคมและวัฒนธรรมเป็นกำหนดบทบาทและกิจกรรมของคนไว้แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัย ศิริยา เชื้อศิริกุล (2548), วราภร ดำจับ (2549), นันทิการ์ จิตรีงาม (2551), วิมลพรรณ อาภาเวทและสาวิตรี ชีวะสาธน์ (2553) พบว่าเพศที่แตกต่างกันส่งผลให้การรับรู้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของสถาบันหรือองค์กรแตกต่างกัน

2) นักเรียนที่มีผลการเรียนสูงจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาดีกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนที่มีผลการเรียนสูงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาสายอาชีพ มีการไตร่ตรอง การคิดวิเคราะห์ สามารถแยกแยะด้านดีด้านเสียของอาชีวศึกษา ได้ดีกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ สอดคล้องกับการสัมภาษณ์ที่พบว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนสูงสามารถอธิบายเหตุผลประกอบคำถาม มีความรู้ความเข้าใจในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน มีการแสวงหาข้อมูลรอบด้านที่ดีกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ ทั้งนี้พบว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนดี มีภาพลักษณ์ที่ดีต่ออาชีวศึกษาแต่ไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อด้านอาชีวศึกษา เพราะภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาที่ดี อาจไม่ดีเท่าภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยก็เป็นได้ สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ นันทิการ์ จิตรีงาม (2551) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเอกชน ในทัศนะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยที่ต่างกัน มีภาพลักษณ์ด้านหน่วยกิตต่างกันด้วย ซึ่งทำให้เห็นวาระดับผลการเรียนที่ต่างกัน ทำให้เกิดการรับรู้และทัศนคติเกี่ยวกับภาพลักษณ์ในด้านต่าง ๆ ขององค์กรต่างกันด้วย

3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นช่วงที่น่าจะได้รับข้อมูลข่าวสารในด้านต่าง ๆ ของอาชีวศึกษา เช่นการแนะนำแนวทางการศึกษาต่อสายอาชีพของวิทยาลัยอาชีวะ โดยเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นช่วงที่กำลังมีการตัดสินใจในการศึกษาต่อ ส่วนนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายได้ผ่านการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญแล้ว ซึ่งจากรายงานวิจัยของ วินัย แก่นจันทร์ (2546) พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ตัดสินใจไม่เลือกเรียนต่อสายอาชีพเพราะมีความภาคภูมิใจในการเรียนสายสามัญ มากกว่าการการเรียนในสายอาชีพ และรายงานการวิจัยของ อรุณา ไชยเศรษฐ์ (2551) ที่พบว่า

ระดับชั้นปีต่าง ๆ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ มีทัศนคติต่อภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยพายัพ แตกต่างกันด้วย โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีภาพลักษณ์ดีกว่านักศึกษาระดับชั้นปีอื่น ๆ

4) ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีการศึกษาไม่สูงมากนัก ส่วนใหญ่อยู่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบอาชีพรับจ้าง เกษตรกรและพนักงานบริษัท มีรายได้ต่ำ คือส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 15,000 บาทต่อเดือน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาดีกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูง ประกอบอาชีพ รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจและประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีรายได้มากกว่า 20,000 บาทต่อเดือน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูง มีแนวโน้มที่จะมีรายได้สูงมีอาชีพที่ดี ย่อมคาดหวังให้บุตรหลานของตนประสบความสำเร็จในการเรียน และมีความพร้อมในเรื่องของกำลังทรัพย์ที่จะสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนในสถาบันการศึกษาที่ดี อาจโน้มน้าวให้นักเรียนศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาเพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยต่อไป เช่น ผู้ปกครองที่เป็นข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจที่ต้องใช้วุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี เพื่อสอบเข้าในหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีความมั่นคงและมีสวัสดิการที่ดี เมื่อพ่อแม่ประสบความสำเร็จ เช่น สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง มีอาชีพที่มั่นคง รายได้ดี ก็อาจทำให้นักเรียนคล้อยตามผู้ปกครองได้ ส่วนผู้ปกครองของนักเรียนที่มีการศึกษาไม่สูงมากนัก แนวโน้มที่จะประกอบอาชีพที่ดี มีรายได้สูงเป็นไปได้บ้างน้อย โดยผู้ปกครองกลุ่มนี้มักคำนึงถึงค่าใช้จ่าย สถานศึกษาใกล้บ้าน และการแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายช่วยพ่อแม่เป็นหลัก การเปิดรับข่าวสารต่าง ๆ ในด้านต่าง ๆ ก็น้อยกว่าผู้มีรายได้ดี การศึกษาสูง สอดคล้องกับความคิดเห็นของ Wibur Schramm (1973 อ้างถึงใน กรรณก วิโรจน์ศิริสกุล, 2546) ที่ว่า “บุคคลที่มีการศึกษาสูง ก็ย่อมมีการเลือกรับข่าวสารในประเด็นที่แตกต่างจากกลุ่มที่มีการศึกษาต่ำกว่า” ส่งผลต่อการรับรู้ภาพลักษณ์ในด้านต่าง ๆ ขององค์กรด้วย และวราพร คำจับ (2549) เสนอว่า รายได้เป็นปัจจัยที่กำหนดความเป็นอยู่ ความต้องการ ความคิดเห็น ตลอดจนพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ ผู้มีรายได้ดีมักจะมีการเปิดรับข่าวสารต่าง ๆ ได้หลากหลายประเภท ทำให้เกิดการรับรู้เกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านต่าง ๆ ขององค์กรได้ครอบคลุมมากกว่าผู้มีรายได้น้อย ซึ่งจากรายงานการวิจัยของ กมลทิพย์ วาสนสมพงษ์ (2551), นัยนา สังฆะเกต (2551), นันทิการ์ จิตรังาม (2551), วิมลพรรณ อภาเวทและสาวิตรี ชีวะสารณ์ (2553) พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพที่ต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อภาพลักษณ์ของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ต่างกันด้วย

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษา ระหว่างนักเรียนที่มีบริบทของโรงเรียนแตกต่างกัน

1) ประเภทของโรงเรียน ซึ่งแบ่งเป็น 3 ประเภทได้แก่ โรงเรียนมัธยมสังกัด สพฐ. โรงเรียนมัธยมสังกัดสช. และโรงเรียนขยายโอกาสสังกัด สพฐ. พบว่าประเภทของโรงเรียนที่แตกต่างกันส่งผลต่อภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาเป็นอย่างมาก ซึ่งพบว่านักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาทุกด้านดีกว่านักเรียนโรงเรียนเอกชนและนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สพฐ. ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ทัศนคติของผู้ปกครองที่ต้องการให้บุตรหลานเรียนใกล้บ้าน และได้ช่วยแบ่งเบาภาระทางครอบครัว ด้วยการสร้างรายได้ระหว่างเรียน การเรียนสายอาชีพ เน้นทักษะปฏิบัติซึ่งน่าจะเหมาะสมกว่าการเรียนในสายสามัญ และนักเรียนได้ประเมินความรู้ความสามารถของตนว่า ไม่เหมาะสมที่จะเรียนสายสามัญ เพราะเรียนยาก และมีอัตราการสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อโรงเรียนขนาดใหญ่มีสูง การเรียนสายอาชีพทำให้เรียนจบได้ง่าย มีงานรองรับและการส่งเสียค่าเล่าเรียนน่าจะน้อยกว่าการเรียนในสายสามัญ อีกทั้งการแนะแนวการศึกษาต่อในสายอาชีพของวิทยาลัยอาชีวะต่าง ๆ ในโรงเรียนขยายโอกาสมีสูง ทำให้ผู้เรียนมีแนวโน้มที่จะเรียนต่อสายอาชีวะ และโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่และโรงเรียนเอกชนเปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าศึกษาต่อสายอาชีพเท่าที่ควร เพราะต้องการเด็กเก่งและจำนวนเด็กเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและมหาวิทยาลัย เพื่อสร้างชื่อเสียงให้แก่โรงเรียนของตน เป็นต้น สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ วาสนี วรรณศรี (2549) และ วิมลพรรณ อภาเวทและสาวิตรี ชีวะสารณ์ (2553) พบว่าประเภทของโรงเรียนที่ต่างกัน มีความสัมพันธ์กับภาพลักษณ์ของสถาบันการศึกษาและทัศนคติต่อภาพลักษณ์ของสถาบันการศึกษาต่างกันด้วย

2) ที่ตั้งของโรงเรียนส่งผลต่อภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาไม่มากนัก โดยพบว่า นักเรียนโรงเรียนในเมืองมีภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาดีกว่านักเรียนโรงเรียนนอกเมืองทุกด้านที่พบความแตกต่าง อาทิเช่นด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านหลักสูตร การศึกษาของวิทยาลัยประเภทช่างอุตสาหกรรมและประเภทพาณิชยกรรม ส่วนวิทยาลัยประเภทเกษตรกรรมไม่พบความแตกต่าง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะนักเรียนในเมืองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนในสายอาชีวะดีกว่านักเรียนนอกเมือง เพราะวิทยาลัยขนาดใหญ่ที่มีความพร้อม อาคารเรียนที่ดี ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในตัวเมือง อาจทำให้นักเรียนในตัวเมือง รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับอาชีวศึกษาในด้านการบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมนันทนาการ เช่น กีฬา การแข่งขันทักษะทางวิชาชีพ ของสถาบันอาชีวศึกษา ในขณะที่โรงเรียนนอกเมืองโอกาสที่จะได้รับข่าวสารเหล่านั้นน้อยกว่า อีกทั้งผู้ปกครองที่อยู่ตามชนบทหรือที่ห่างไกลจากตัวเมือง ไม่มีโอกาสได้รับรู้ความก้าวหน้าในด้านอาชีพของผู้เรียนสายอาชีพ เพราะการประชาสัมพันธ์ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาทำได้ยาก สอดคล้องกับข้อมูลการ

สัมภาษณ์ครูอาชีพศึกษา การที่จะทำให้ผู้ปกครองและนักเรียนเห็นถึงความสำคัญของการเรียนสายอาชีพ วิธีการแรกคือ การประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง ว่าการเรียนสายอาชีพดีอย่างไรเหมาะสมกับบุตรหลานหรือตัวผู้เรียนอย่างไร ส่วนใหญ่ถ้าเป็นเขตชนบท ก็จะเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนท้องถิ่น ไม่กล้าส่งบุตรหลานให้เข้ามาเรียนในเมือง เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการให้บุตรหลานศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ดังนั้นวิทยาลัยอาชีวศึกษาจึงไม่เป็นที่รู้จักของคนนอกเมือง

3) ภูมิภาคที่แตกต่างกันส่งผลต่อภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษามากพอสมควร โดยพบความแตกต่างเกือบทุกด้านยกเว้นด้านนักเรียนนักศึกษา อาจเนื่องมาจากนักเรียนทุกภาคมีความคิดเห็นเกี่ยวกับนักเรียนสายอาชีพไม่แตกต่างกันในหลายประเด็นเช่น เรื่องพื้นฐานความรู้ สถานะทางครอบครัว การแสดงออกและการแต่งกาย เป็นต้น ทั้งนี้ระดับความคิดเห็นโดยรวมภาพลักษณ์ด้านนักเรียนอาชีวะอยู่ในระดับพอใช้ทั้ง 3 ประเภทวิทยาลัย เมื่อพิจารณาภูมิภาคพบว่านักเรียน ภาคกลาง ภาคตะวันออก เชียงเหนือ และ กทม. มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาด้านต่าง ๆ ดีกว่านักเรียนภาคอื่น โดยเฉพาะภาคใต้ ยกเว้นด้านความก้าวหน้าในอาชีพและการศึกษาต่อที่นักเรียนภาคตะวันออกมีความคิดเห็นภาพลักษณ์ด้านนี้ต่ำกว่าทุกภาค ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจาก ภาคกลางและ กทม. มีแหล่งโรงงานและวิทยาลัยอาชีวศึกษาเป็นจำนวนมาก และภาคตะวันออก เชียงเหนือ ประชากรส่วนใหญ่ต่างหลั่งไหล เข้ามาทำงานในเขตเมือง เช่น กรุงเทพฯ และเขตเมืองอุตสาหกรรมอาจส่งผลให้นักเรียนมัธยมศึกษาเห็นความสำคัญของโอกาสในการจ้างแรงงานในสายอาชีพ มากกว่าภาคอื่น สอดคล้องกับ วราพร ดำจับ (2549) ที่ได้นำเสนอไว้ว่า ภูมิภาคภาคใต้ ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของท้องถิ่นที่อยู่อาศัย ซึ่งโยงกับฐานะทางเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมท้องถิ่น มีผลทำให้คนในพื้นที่ที่ต่างกันมีทัศนคติและพฤติกรรมที่แตกต่างกันด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนแรก เป็นการนำเสนอข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ และส่วนที่สอง เป็นการนำเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.สถาบันอาชีวศึกษาเร่งประชาสัมพันธ์ข้อดีของการเรียนสายอาชีพ เช่น เป็นที่ยอมรับของนายจ้างและสถานประกอบการจำนวนมาก เป็นต้น โดยเน้นกลุ่มเป้าหมายนักเรียนที่มีความรู้ทางวิชาการไม่สูงมากนัก ซึ่งนักเรียนกลุ่มนี้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาต่ำกว่ากลุ่มที่มีความรู้ทางวิชาการสูง เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสตัดสินใจเลือกสายการศึกษาที่เหมาะสมกับพื้นฐานความรู้

ความชอบและความถนัดอย่างแท้จริง ซึ่งการเรียนในสายอาชีพในแต่ละสาขาวิชาชีพเน้นทักษะปฏิบัติไปพร้อมกับการเรียนทฤษฎีซึ่งต่างจากการเรียนในสายมัธยมศึกษาซึ่งต้องเรียนวิชาพื้นฐานจำนวนมาก ซึ่งนักเรียนที่มีความรู้ทางวิชาการต่ำถึงปานกลางบางกลุ่ม อาจจะไม่ถนัดหรือไม่ชอบ แต่นักเรียนกลุ่มนี้บางคนสามารถเรียนรู้และฝึกทักษะทางวิชาชีพได้ และเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว ยังมีช่องทางในการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนจำนวนมาก ซึ่งผู้เรียนและผู้ปกครองไม่ทราบความก้าวหน้าในการศึกษาต่อของนักเรียนสายอาชีพเท่าที่ควรด้วย โดยผู้ปกครองและนักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า นักเรียนสายอาชีพมีโอกาสในการสอบแข่งขันหรือศึกษาต่อไม่สูงมากนัก ซึ่งเป็นความเห็นที่ไม่ถูกต้องมากนัก เพราะจากรายงานการวิจัยต่าง ๆ พบว่าผู้สำเร็จการศึกษายสายอาชีพส่วนใหญ่เข้าศึกษาต่อในระดับสูงชันมากกว่าร้อยละ 60

2. สถาบันอาชีวศึกษาควรเพิ่มกิจกรรมที่ดีและมีประโยชน์ของนักศึกษาอาชีวะ ให้เข้าสู่ชุมชน และโรงเรียนมัธยมศึกษาเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะพื้นที่ห่างไกล เพื่อเพิ่มภาพลักษณ์ด้านนักเรียนนักศึกษาอาชีวะ ที่มีภาพลักษณ์ด้านนี้ต่ำกว่าในหลาย ๆ ด้าน อีกทั้งยังเป็นการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ในด้านดี ต่อครูอาจารย์และนักเรียนสายสามัญ โดยเฉพาะพ่อแม่ผู้ปกครอง ซึ่งผลวิจัยพบว่า พ่อแม่ผู้ปกครองมีอิทธิพลอย่างมากต่อการตัดสินใจให้บุตรหลานเข้าศึกษาต่อในสายการศึกษา อันเป็นการให้ความรู้และข้อมูลที่ถูกต้อง เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจเลือกสายการศึกษาให้กับบุตรหลานในอนาคต โดยมีกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมพัฒนาท้องถิ่น กิจกรรมส่งเสริมวิชาชีพแก่ชุมชน กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมร่วมกับชุมชน กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาสมัคร เป็นต้น

3. สถาบันอาชีวศึกษาควรเร่งประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ด้านลบ โดยขอความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญที่มีชื่อเสียงหรือนักวิชาการ มาให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่สังคม เช่น ภาพลักษณ์ด้านการศึกษาต่อ อาจขอความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยที่ให้โควตาหรือมีหลักสูตรที่รองรับนักเรียนอาชีวศึกษาเข้าศึกษาต่อ ทำให้นักเรียนมัธยมมีทางเลือกศึกษาต่อมากขึ้น ภาพลักษณ์ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ อาจขอความร่วมมือกับสถานประกอบการ ที่ต้องการนักเรียนสายอาชีพเข้าทำงาน ช่วยเร่งประชาสัมพันธ์ถึงปริมาณและความต้องการผู้เรียนสายอาชีพ ผ่านป้ายประชาสัมพันธ์ สื่อออนไลน์ เป็นต้น และภาพลักษณ์ด้านนักเรียนนักศึกษา ซึ่งมีผลต่อทัศนคติของผู้ปกครองและนักเรียนเป็นอย่างมาก สถาบันอาชีวศึกษาต้องเร่งปรับปรุงพฤติกรรมของเด็ก จัดระบบดูแลและติดตามนักเรียนให้ดี สร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กร เพื่อปรับปรุงภาพลักษณ์ภายในองค์กรให้ดีขึ้นก่อน จากนั้นต้องเร่งสร้างกิจกรรมที่ดีและมีประโยชน์ เสริมสร้างโอกาสต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียนสายอาชีพให้ได้ทำกิจกรรม ได้แสดงความสามารถ ให้เป็นที่ยอมรับของคนในสังคม ต่อไป

4. สถาบันอาชีวศึกษาควรเร่งให้ข้อมูลแก่กลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาที่ยังไม่ตัดสินใจเลือกสายการศึกษาต่อ โดยส่วนใหญ่เป็นนักเรียนเพศหญิง มีผลการเรียนอยู่ในช่วง 2.50-3.49 เป็นนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเฉพาะควรเน้นให้ข้อมูลกับเด็กนักเรียนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 และปีที่ 2 ซึ่งยังไม่แน่ใจว่าจะศึกษาต่อด้านใดมากที่สุด ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ พ่อแม่มีการศึกษาไม่สูงมากนักส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถม มีอาชีพรับจ้าง ทำนาทำสวนและมีรายได้น้อยกว่า 15,000 บาท โดยนักเรียนกลุ่มนี้มีภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาอยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ในแต่ละด้าน ควรเน้นประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่ดีของอาชีวศึกษาให้กับกลุ่มเป้าหมายเหล่านี้ เพื่อเพิ่มข้อมูลให้นักเรียนได้ตัดสินใจเข้ามาเรียนต่อสายอาชีพให้มากขึ้น

2) ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการวิจัย พบว่า ภาพลักษณ์ในแต่ละด้านของสถาบันอาชีวศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับพอใช้ และความสนใจในการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษามีน้อย การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาหรือพัฒนาแนวทางการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับสถาบันอาชีวศึกษาให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยอาจจะศึกษาวิธีการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ การบริหารจัดการองค์กรของวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีนักเรียนมัธยมศึกษาสมัครเข้าศึกษาต่อเกินโควตาที่กำหนดไว้ ว่ามีเหตุและปัจจัยอะไรส่งผลต่อภาพลักษณ์ของสถาบันอาชีวศึกษา ที่ประสบผลสำเร็จในการสร้างภาพลักษณ์ให้กับองค์กร จนทำให้ผู้ปกครองยินยอมให้บุตรหลานเข้าศึกษาต่อในสายอาชีพ และทำให้นักเรียนมีความต้องการศึกษาต่อเป็นจำนวนมาก ซึ่งจะช่วยให้วิทยาลัยอาชีวศึกษา ได้นำเอาระบบการประชาสัมพันธ์ การบริหารองค์กร การสร้างภาพลักษณ์ที่ดี มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาวิทยาลัยอาชีวศึกษาอื่น ๆ ให้ได้รับความนิยมและได้รับการยอมรับจากผู้ปกครองและนักเรียนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการศึกษาข้อมูลเชิงลึกของวิทยาลัยประเภทเกษตรกรรมซึ่งมีภาพลักษณ์ต่ำกว่าวิทยาลัยประเภทอื่น ๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงและแก้ไข ให้ประชาชนสนใจเรียนสายการเกษตรเพิ่มมากขึ้น

2. การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษากลุ่มเป้าหมายภายในสถาบันอาชีวศึกษา เช่น ศึกษาภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามทัศนคติของนักเรียนอาชีวศึกษาก่อนและหลังสำเร็จการศึกษาว่าภาพลักษณ์มีลักษณะเช่นใด ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศเพิ่มมากขึ้น เป็นการตรวจสอบผลข้อมูลวิจัยซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการวางแผนแก้ไขปัญหาภายในองค์กรก่อน เมื่อบุคคลภายในองค์กรมีภาพลักษณ์ หรือมีทัศนคติที่ดีต่อองค์กรของตนแล้ว ก็จะนำข้อมูลสารต่าง ๆ ออกสู่สังคม เป็นการเผยแพร่ภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กร หากภาพลักษณ์ด้านไหนต่ำหรืออยู่ในระดับพอใช้ ก็ควรเร่งรีบปรับปรุงให้เหมาะสมต่อไป

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมลทิพย์ วาสนสมพงษ์. 2551. *ภาพลักษณ์สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในสายตาประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. (สื่อสารมวลชน) มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กรกนก วิโรจน์ศรีสกุล. 2546. *ภาพลักษณ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในสายตาประชาชนเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนาการภาควิชาการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2554. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.moe.go.th/> [2554, 15 กันยายน].
- กุลธิดา ธรรมวิวัฒน์. 2545. การสำรวจภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี: กรณีศึกษาเฉพาะกรณี 19 โรงเรียนในชุมชน. *วารสารวิจัยและพัฒนา มจร* 25 (2).
- เกียรติสุดา ศรีสุข. 2552. *ระเบียบวิธีวิจัย*. เชียงใหม่: โรงพิมพ์ครองช้าง.
- ชัตติยะ นุตวัตร. 2552. *กระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพของนักเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- คณะกรรมการการอาชีวศึกษา, สำนักงาน. 2554. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.vec.go.th/> [2554, 15 กันยายน].
- คณะกรรมการการอาชีวศึกษา, สำนักงาน. 2554. *อาชีวะ ต่อยอดโครงการสุดยอดคนพันธุ์อาชีวการศึกษา*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.meedee.net/magazine/edu/education-news/6462> [2554, 6 กันยายน]
- คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.opec.go.th/index.php>. [2554, 15 กันยายน].
- ใจทิพย์ ศรีประกายเพชร. 2537. *การศึกษากลยุทธ์การประชาสัมพันธ์และประสิทธิผลของการสร้างภาพลักษณ์ของโครงการดาวเทียมไทยคม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาการสื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชลรัตน์ ชลमारค. 2546. *ภาพลักษณ์โรงเรียนเอกชนในจังหวัดชลบุรี ตามการรับรู้ของผู้ปกครอง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ชัยยศ เดชสุระ. 2542. *ศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ในสถาบันการศึกษาประเภทอาชีวศึกษาเอกชน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ณัฐพล แจ้งอักษร. 2553. *ความต้องการและปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3: การวิเคราะห์จำแนก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงพร คำบุญวัฒน์ และ วาสนา จันทร์สว่าง. 2536. *การสื่อสารการประชาสัมพันธ์*. กรุงเทพมหานคร: ทีพีพรินท์.
- ตรึงตรา ทรัพย์ส่งแสง. 2542. *ภาพลักษณ์ของกรมประชาสัมพันธ์ ในทัศนะของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์ธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- เต็มศิริ จัยสุขะ. 2546. *การศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนระบบปกติและนักเรียนระบบทวิภาค ที่มีต่อการเรียนการสอนของวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ัญญา จันทร์ตรง. 2549. *ภาพลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ในทรรศนะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์.มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ธีระวุฒิ บุญยโสภณ. 2540. *การบริหารอาชีวะและเทคโนโลยีศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ธีระวุฒิ บุญยโสภณ. 2553. *แนวทางการพัฒนาการอาชีวศึกษาและเทคโนโลยีของประเทศไทย ในทศวรรษหน้า*. วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้าพระนครเหนือ 1(1).
- นงเยาว์ สุคำภา. 2547. *ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2542. *โมเดลลิสม์: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นริศรา ขวาลตันพิพัทธ์. 2554. *อาชีพะปลื้มเด็กแห่งสมัครเข้าเรียนรอบแรก 1.6แสน: ข่าวการศึกษา*.
 คมชัดลึก [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.komchadluek.net/>
- นันทิการ์ จิตเรียงาม. 2551. *ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเอกชน ในทัศนะของนักเรียนมัธยมศึกษา
 ปีที่ 6 และผู้ปกครองในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชา
 นิเทศศาสตร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- นัยนา สังขะเกตุ. 2551. *ภาพลักษณ์ของโรงเรียนศรีวัฒนาบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีนานาชาติ
 ตามการรับรู้ของผู้ปกครอง*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ
 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- นิตา ชูโต. 2551. *การสัมภาษณ์กลุ่ม: การวิจัยเชิงคุณภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: พรินซ์โพธิ์.
- บรรเลง ศรีนิลและคณะ. 2548. *รายงานการวิจัยเส้นทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี*.
 กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาคพิมพ์.
- ประจวบ อิดอียด. 2532. *เขาทำการประชาสัมพันธ์กันอย่างไร*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์การพิมพ์
 พลาชัย.
- ปรีชา คัมภีรปกรณ์และคณะ. 2545. *ประมวลสาระชุดวิชา การบริหารทรัพยากรการศึกษาหน่วย
 ที่ 1-8: Education Resource Administration*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร:
 โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมนิราช.
- ปารีชาติ นวลฉวี. 2547. *ภาพลักษณ์ของสหกรออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด
 ในมุมมองของสมาชิก*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาบริหารสื่อสารมวลชน
 คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พงษ์เทพ วรกิจโกคาทร. 2537. *ภาพพจน์อันสำคัญยิ่ง: การประชาสัมพันธ์กับภาพพจน์*.
 พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พิชญา กรรณานุกวัฒน์. 2540. *การศึกษาภาพลักษณ์ของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
 ในทัศนะของพนักงานทั่วประเทศ*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชานิเทศศาสตร์
 ธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ไพศาล คงสถิตสถาพร. 2549. *ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ในมุมมองของ
 บัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,
 (การจัดการการสื่อสารภาครัฐและเอกชน), คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ภาณุวัฒน์ นาคพงษ์. 2549. การศึกษาปัญหาการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาเครื่องกล สาขางานเทคนิคยานยนต์ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ภัทริรา ยะสวัสดิ์. 2549. ภาพลักษณ์โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มโนพร รัชตะหิรัญ. 2543. ภาพลักษณ์ของโรงเรียนพณิชยการจรัลสนิทวงศ์ในสายตาผู้ปกครอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- รัตนะ บัวสน. 2554. วิธีการประเมินและวิจัยเชิงผสมผสาน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: www.rattanabb.com . [2554, 5 กันยายน].
- รัตนา ปัญญาดี. 2541. ภาพลักษณ์และบทบาทการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานอัยการสูงสุดในสายตาของประชาชนและสื่อมวลชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชานิติศาสตร์พัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนาวดี ศิริทองถาวร. 2546. การประชาสัมพันธ์ธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 155-156.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2546. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คพับลิเคชันส์. 821.
- รุ่งรารวรรณ เสนารักษ์. 2552. ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของสถาบันการพลศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. 2552. รายงานการวิจัย การศึกษาแนวทางการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษาและเทคโนโลยีตามความต้องการของประเทศ: กรณีศึกษาประเภทอุตสาหกรรม. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. 2554. ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศในช่วงปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. 2552-2561. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- วรรณิ์ แกมเกต. 2551. วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วราพร ดำจับ. 2549. *ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเอกชนในทัศนะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตภูมิภาคตะวันออก*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วสันต์ ธนวัฒน์. 2544. *ภาพลักษณ์โรงเรียนเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 11, วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- วาสนา พงษ์พิงศ์สิทธิ์. 2544. *การเปิดรับข่าวสาร ภาพลักษณ์ ความคาดหวัง และความพึงพอใจของประชาชนชาวกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการติดต่อสื่อสาร และการให้บริการของสำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาด้านการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาสนี วรณศรี. 2549. *ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ในทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- วิจิตร อาวะกุล. 2534. *เทคนิคการประชาสัมพันธ์ กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้าส์*.
- วินัย แก่นจันทร์. 2546. *การศึกษาสาเหตุการไม่เลือกศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สายอาชีวศึกษาในทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายปีที่ 4 สายสามัญ กรณีศึกษา: โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการเขต 1 และเขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- วิมลพรรณ อาภาเวทและสาวิตรี ชีวะสาธน์. 2553. *การศึกษาภาพลักษณ์ของคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ในทัศนะของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพมหานคร, คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร*.
- วิรัช ลภีรัตนกุล. 2540. *การประชาสัมพันธ์: PUBLIC RELATIONS*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิรัช ลภีรัตนกุล. 2544. *การประชาสัมพันธ์: PUBLIC RELATIONS*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วิรัช ฤทธิรัตนกุล. 2549. *การประชาสัมพันธ์: PUBLIC RELATIONS*. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิโรจน์ สารรัตน์. 2545. *วิธีวิทยาการวิจัยแบบผสม: กระบวนทัศน์ใหม่สำหรับการวิจัยทางการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: อักษรอาพิพัฒน์.
- วิลาวรรณ แก้วอ่อน. 2550. *ภาพลักษณ์ร้านอาหารไทยในสายตาชาวอเมริกัน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาการประชาสัมพันธ์ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชรภรณ์ นองเนื่อง. 2549. *ภาพลักษณ์ของโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดตราด, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี*.
- ศิริยา เชื้อศิริกุล. 2548. *การศึกษาภาพลักษณ์ของกองทัพบกในทัศนะของข้าราชการในพื้นที่เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ (การสื่อสารภาครัฐและเอกชน) คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2551. *รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาตลาดแรงงานเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สมคิด ไทยด้วง. 2549. *ความต้องการการพัฒนาครูผู้สอนสาขาช่างอุตสาหกรรมตามความคิดเห็นผู้บริหารและครู สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมพงษ์ จิตระดับ. 2554. *อาชีพะ รุ่ง อนาคตแรงงานจากการศึกษาสายอาชีพ*. ข่าวภูมิภาค. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://thairecent.com/Local/2011/879601/> [2554, 8 มิถุนายน]
- สันติมา เกษมสันต์ ณ อยุธยา. 2539. *ภาพลักษณ์ขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยในสายตาผู้ใช้บริการในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สาณัฐรักษ์ ฟองวาริน. 2552. *การวิเคราะห์ผลของการเลือกหนังสือเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูโดยใช้วิธีวิจัยแบบผสม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. 2554. เล่มที่ 2 การศึกษา: เรื่องที่ 8 การจัดการศึกษาลักษณะต่าง ๆ.

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.

[ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://kanchanapisek.or.th/kp6/New/sub/book/book.php?page=main&book=2> [2554, 6 กันยายน]

สุภารัตน์ ม่วงศิริ. 2547. การศึกษาภาพลักษณ์ที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนอนุบาล
สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปกครอง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรเชษฐ์ อัจสมโภชน์. 2550. การศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของ
นักเรียนช่วงอุตสาหกรรมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 สังกัดอาชีวศึกษา
นครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าธนบุรี.

เสรี วงษ์มณฑา. 2541. ภาพพจน์นั้นสำคัญไฉน. กรุงเทพมหานคร: ธีระฟิล์มและโซเท็กซ์.

อัจฉราพร แปลงมาลัย. 2552. ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เขตพื้นที่
ลำปางในมุมมองของนักเรียนในเมืองลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชา
การตลาด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อรอุมา ไชยเศรษฐ์. 2551. ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยพายัพในทัศนะของนักศึกษามหาวิทยาลัย
และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,
สาขาการสื่อสารศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อำนาจ วีรวรรณ. 2540. ภาพพจน์นั้นสำคัญยิ่ง: การประชาสัมพันธ์กับภาพจน์. พิมพ์ครั้งที่ 4.

กรุงเทพฯ : คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ภาษาอังกฤษ

Boorstin, D. J. 1973. *The Image: A Guide to Pseudo-Events in AMERICA*. New York.
Athenneum.

Boulding, K. E. 1975. *The Image: Knowledge in life and Society*. Ann Arbor.
The University of Michigan.

Creswell, J. W. (2007). *Designing and conducting Mixed Methods Research*.
New York. SAGE Publication.

- De Fleur, M. G., & Wiechmann., J. G. 1977. *Theories of mass communication*. New York. David McKay.
- Fram, E. 1982, *Maintaining and enhancing a college or a university, paper presented at Twenty-Second Annual Forum of the Association for Institutional Research*, ERIC Reports, ED 220 044, 16-19 May, Denver.
- Gregory, J. R., & Wiechmann, J. G. 1991. *Marketing corporate image*. Third Edition. Lincoln Wood, U.S.A. NTC Business Books.
- Helena , A. and Mario, R. 2010. The influence of university image on student behaviour. *International Journal of Education Management 24: 73-85*.
- Jefkins, F. 1982. *Public Relation Made Simple*. London. Heinemann.
- Laura M. A., Arthur A. R., Suzanne Zivnuska,. 2003. *A cognitive approach to understanding university image*, Corporate Communications: An International Journal ,Vol. 8 Iss: 2: 97–113.
- Soner, P. 2012. The Relationship between University Students' Academic Achievement and Perceived Organizational Image, *Educational Sciences: Theory & Practice - 11(1): 257-262*.
- Yamane, T. 1970. *Statistic: An Introductory Analysis*. Third Edition. Times Printers, Sigapore.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.กุลธิดา ธรรมวิวัฒน์
 อาจารย์ประจำภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
 ความเชี่ยวชาญ: นิเทศศาสตร์การประชาสัมพันธ์ ภาพลักษณ์องค์กร การอาชีวศึกษา
2. รองศาสตราจารย์ ดร.กัลยาณี จิตต์การุณย์
 อาจารย์ประจำภาควิชาครุศาสตร์ไฟฟ้า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
 ความเชี่ยวชาญ: หลักสูตรและการสอน การประกันคุณภาพทางการศึกษาอาชีวศึกษา
3. รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี จันทร์ชะลอ
 อาจารย์ประจำภาควิชาครุศาสตร์ไฟฟ้า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
 ความเชี่ยวชาญ: การวัดและประเมินผลการศึกษา การอาชีวศึกษา
4. รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ
 อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ความเชี่ยวชาญ: การวัดและประเมินผลการศึกษา วิจัยวิทยาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา
5. อาจารย์อรพิน จริยาธนเบญญา
 รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยพาณิชยการเซตูปถ
 ความเชี่ยวชาญ: การบริหารงานวิชาการในสถาบันอาชีวศึกษา
6. อาจารย์วรรณวิสา กิจสนิท
 รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนนนทบุรีวรเทพีพลาซ่า
 ความเชี่ยวชาญ: การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามทัศนะของนักเรียน

คำอธิบาย

- 1.แบบสอบถามฉบับนี้ใช้สอบถามนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 ปีการศึกษา 2554
 - 2.โปรดตอบแบบสอบถามตามคำชี้แจงที่เขียนไว้ในแต่ละตอน ให้ตรงกับความคิดของท่านมากที่สุด
 - 3.คำตอบทุกคำตอบล้วนมีคุณค่าต่อผลการวิจัย ผู้วิจัยขอรับรองว่า ข้อมูลที่ท่านให้มาทั้งหมดจะเป็นความลับและนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น
- ขอขอบคุณท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษาค่ะ

วชิรวิทย์ ยางไชย

นิสิตปริญญาโท สาขาวิจิตรวิทยาการวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอบคุณล่วงหน้าครับ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ให้ตรงกับความเป็นจริง

- 1.เพศ 1) ชาย 2) หญิง
- 2.เกรดเฉลี่ยสะสม 1) ต่ำกว่า 2.00 2) 2.00-2.49 3) 2.50-2.99
 4) 3.00-3.49 5) 3.50 ขึ้นไป
- 3.ท่านเป็นนักเรียนในระดับชั้น
 1) ชั้นม. 1 2) ชั้นม. 2 3) ชั้นม. 3
 4) ชั้นม. 4 5) ชั้นม. 5 6) ชั้นม. 6
- 4.โรงเรียนของท่านเป็นโรงเรียน 1) เอกชน 2) รัฐบาล (มี ม.1-ม.6) 3) รัฐบาล (มีแค่ ม.1-ม.3)
- 4.ที่ตั้งของโรงเรียนอยู่... 1) ในเขตเมือง/อำเภอเมือง 2) นอกเขตเมือง/นอกเขตอำเภอเมือง
- 5.ภูมิภาคของโรงเรียน 1) ภาคเหนือ 2) ภาคกลาง (ไม่รวม กทม.) 3) ภาคตะวันออก
 4) ภาคใต้ 5) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6) กรุงเทพมหานคร
- 6.ผู้ปกครองของท่านจบการศึกษาในระดับ.
 1) ประถมศึกษา 2) มัธยมศึกษาตอนต้น 3) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
 4) อนุปริญญา/ปวส. 5)ปริญญาตรี 6) สูงกว่าปริญญาตรี

7. ผู้ปกครองของท่านประกอบอาชีพ
- 1) ทำนา/ทำสวน/เกษตรกร 2) รับจ้าง/ลูกจ้างรายวัน 3) พนักงานบริษัท
- 4) ราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ 5) ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว 6) อื่น ๆ.....
8. รายได้ของผู้ปกครองของท่าน (ประมาณรายรับทั้งหมดของบุคคลในครอบครัว/เดือน)
- 1) น้อยกว่า 15,000 บาท 2) 15,001-20,000 บาท 3) 20,001-25,000 บาท
- 4) 25,001-30,000 บาท 5) 30,001-35,000 บาท 6) มากกว่า 35,000 บาท
- 9.บุคคลที่อิทธิพลหรือมีส่วนช่วยในการวางแผนการเรียน/การศึกษาต่อของท่านมากที่สุดคือใคร
- 1) ตัวท่านเอง 2) บิดามารดา/ผู้ปกครอง 3) พี่ชาย/พี่สาว/ญาติพี่น้อง
- 4) เพื่อน/รุ่นพี่ 5) อาจารย์/อาจารย์แนะแนว 6) อื่น ๆ.....
- 10.มีใครในครอบครัว ของท่านที่สำเร็จหรือกำลังศึกษาด้านอาชีวศึกษา/สายอาชีพ (ปวช., ปวส.) หรือไม่
- 1) มี 2) ไม่มี 3) ไม่แน่ใจ
11. ท่านเคยเห็น เคยได้ยิน หรือรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับอาชีวศึกษา/นักเรียนสายอาชีพ (ปวช,ปวส) ผ่านทางบุคคล/กิจกรรมหรือสื่อประเภทใดบ้าง โดย เพียง **3 ตัวเลือก** ที่ได้รับรู้มาบ่อยมากที่สุด
- 1) โทรทัศน์ 2) พ่อแม่พี่น้อง 3) อินเทอร์เน็ต
- 4) เพื่อน/รุ่นพี่/รุ่นน้อง 5) วิทยู 6) ป้ายประกาศของโรงเรียน
- 7) อาจารย์/อาจารย์แนะแนว 8) หนังสือพิมพ์ 9) การแนะแนวของวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษา

คำชี้แจง : ให้ท่านอ่านข้อคำถาม แล้วพิจารณาเลือกตอบ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 2 = ไม่เห็นด้วย 3 = เห็นด้วยปานกลาง 4 = เห็นด้วย 5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ดังตัวอย่างด้านล่าง

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น														
	วิทยาลัยประเภทช่างอุตสาหกรรม					วิทยาลัยประเภทอาชีวะ/พาณิชยการ					วิทยาลัยประเภทเกษตรกรรม				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1.นักเรียนของวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ร่วมกับสังคม	1	✓	3	4	5	1	2	✓	4	5	✓	2	3	4	5

แปลความหมาย

ท่านเลือก ✓ ช่อง 3 หมายความว่า **ท่านไม่เห็นด้วย** กับข้อความที่ว่า **นักเรียนของวิทยาลัยช่างอุตสาหกรรมมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ร่วมกับสังคม** ซึ่งท่านอาจจะเคยพบเห็น ได้ยิน ผ่านทางสื่อต่าง ๆ หรือตัวท่านเองคาดการณ์ว่านักเรียนช่างอุตสาหกรรมน่าจะทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ร่วมกับสังคมของท่านน้อยครั้ง เป็นต้น

👉 **วิทยาลัยช่างอุตสาหกรรม** เช่น วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยการอาชีพ วิทยาลัยสารพัดช่าง วิทยาลัยช่างกลฯ

👉 **วิทยาลัยอาชีวะ/พาณิชยการ** เช่น วิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยพาณิชยการและการบัญชี วิทยาลัยบริหารธุรกิจฯ

👉 **วิทยาลัยเกษตรกรรม** เช่น วิทยาลัยการเกษตรและเทคโนโลยี ฯ

1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 2 = ไม่เห็นด้วย 3 = เห็นด้วยปานกลาง 4 = เห็นด้วย 5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น														
	วิทยาลัย ช่างอุตสาหกรรม					วิทยาลัย อาชีวะ/ พาณิชยการ					วิทยาลัย เกษตรกรรม				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
(1)ภาพลักษณ์ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม															
1.วิทยาลัยมีพื้นที่ขนาดใหญ่ เหมาะแก่การทำการกิจกรรม ของนักเรียนอาชีวะ	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
2.ภายในวิทยาลัยมีสถานที่ที่สวยงามน่าชม	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
3.วิทยาลัยมีป้ายสถาบันที่สวยงามโดดเด่นแก่ผู้พบเห็น	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
4.วิทยาลัยมีอาคารเรียนที่มีความทันสมัย	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
5.วิทยาลัยตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสม การเดินทาง สะดวก	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
6.บริเวณภายนอกวิทยาลัยมีความสวยงามเป็นที่ น่าสนใจแก่ผู้พบเห็น	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
(2) ภาพลักษณ์ด้านนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษา															
1.นักเรียนที่เข้าไปเรียนส่วนมากมาจากครอบครัวผู้มี รายได้น้อย	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
2.นักเรียนที่เข้าไปเรียนส่วนมากเป็นนักเรียนที่เรียนไม่ เก่ง	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
3.นักเรียนที่เข้าไปเรียนส่วนมากสอบเข้าเรียนต่อสาย มัธยมศึกษาตอนปลาย(ม.4)ไม่ได้	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
4.นักเรียนที่สอบเข้าเรียนต่อ เป็นนักเรียนที่มุ่งเรียน ด้านวิชาชีพที่ตัวเองต้องการ	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
5.นักเรียนของวิทยาลัยส่วนมากมีทักษะวิชาชีพในการ ปฏิบัติงานสูง	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
6.นักเรียนของวิทยาลัยส่วนมากแต่งกายไม่ถูกระเบียบ	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
7.นักเรียนของวิทยาลัยส่วนมากเป็นมิตรที่ดีกับ นักเรียนโรงเรียนอื่น	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
8.นักเรียนของวิทยาลัยส่วนมากชอบก่อปัญหาทะเลาะ วิวาท	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
9.นักเรียนของวิทยาลัยมีมารยาทดี พุดจาไพเราะ เป็น ที่ยอมรับของสังคม	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
10.นักเรียนของวิทยาลัยสร้างชื่อเสียงให้กับชุมชน สังคมและประเทศชาติ	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5

1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 2 = ไม่เห็นด้วย 3 = เห็นด้วยปานกลาง 4 = เห็นด้วย 5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น														
	วิทยาลัย ช่างอุตสาหกรรม					วิทยาลัย อาชีวะ/ พาณิชย์การ					วิทยาลัย เกษตรกรรม				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
(3)ภาพลักษณ์ด้านผู้บริหารและคณาจารย์ของอาชีวศึกษา															
1.ผู้บริหารของวิทยาลัย ไม่ เป็นที่รู้จักของคนในชุมชน	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
2.ผู้บริหารของวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
3.ผู้บริหารของวิทยาลัยทำให้อาชีวศึกษามีความโดดเด่นด้านวิชาชีพ เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
4.อาจารย์ของวิทยาลัยมีความสามารถในการสอน การฝึกอบรมวิชาชีพจนเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
5.อาจารย์ของวิทยาลัยส่วนใหญ่ ไม่ได้ ให้บริการทางวิชาชีพเพื่อช่วยเหลือชุมชนและสังคม	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
6.อาจารย์ของวิทยาลัยส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
7.อาจารย์ของวิทยาลัยส่วนใหญ่มีความเอาใจใส่ดูแลนักเรียนทั้งในและนอกวิทยาลัยเป็นอย่างดี	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
8.อาจารย์ของวิทยาลัยส่วนใหญ่ได้สร้างสรรค์ผลงานใหม่ๆ ให้เป็นที่รู้จักแก่คนในสังคม	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
(4) ภาพลักษณ์ด้านหลักสูตรการศึกษาของอาชีวศึกษา															
1.วิทยาลัยมีสาขาวิชาชีพที่ทันสมัย เป็นที่น่าสนใจของนักเรียนมัธยมศึกษา	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
2.วิทยาลัยมีสาขาวิชาชีพที่หลากหลายให้นักเรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคล	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
3.วิทยาลัยมีหลักสูตรที่สร้างให้ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็น	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
4.วิทยาลัยมีสาขาวิชาชีพที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนที่เรียนไม่เก่งถึงปานกลาง	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
5.วิทยาลัยมีหลักสูตรที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนที่ชอบปฏิบัติมากกว่าเรียนทฤษฎี	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
6.วิทยาลัยมีสาขาวิชาชีพที่เปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นได้เข้าศึกษา	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
7.การสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อมีความง่ายและไม่ต้องแข่งขันมาก	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5

1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 2 = ไม่เห็นด้วย 3 = เห็นด้วยปานกลาง 4 = เห็นด้วย 5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น														
	วิทยาลัย ช่างอุตสาหกรรม					วิทยาลัย อาชีวะ/พาณิชยการ					วิทยาลัย เกษตรกรรม				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
3.นักเรียนของวิทยาลัยสามารถหางานทำหรือสร้างรายได้ระหว่างเรียนได้ง่าย	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
4.ความรู้ความสามารถของนักเรียนเป็นที่ยอมรับของนายจ้างจำนวนมาก	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
5.ผู้ที่จบการศึกษาจากวิทยาลัยมีโอกาสสร้างธุรกิจเป็นของตนเองสูง	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
6.ผู้ที่จบการศึกษาจากวิทยาลัยมีโอกาสได้งานทำที่หลากหลาย	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
7.ผู้ที่จบการศึกษาจากวิทยาลัยมีชื่อเสียงเปรียบในการทำงานในเรื่องของการสื่อสารภาษาอังกฤษ	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
(8) ภาพลักษณ์ด้านการศึกษาต่อ															
1.นักเรียนของวิทยาลัยส่วนมากไม่มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
2.ผู้ที่เรียนจบจากวิทยาลัยต้องใช้ระยะเวลาเรียนต่อหลายปีกว่าจะสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
3.นักเรียนของวิทยาลัยเป็นที่ต้องการของมหาวิทยาลัยให้เข้าศึกษาต่อจำนวนมาก	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
4.ผู้ที่จบจากวิทยาลัยมีโอกาสสำเร็จการศึกษาในระดับสูงเมื่อศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
5.มีสาขาวิชาจำนวนมากในระดับมหาวิทยาลัยให้นักเรียนอาชีวะเลือกศึกษาต่อตรงกับความต้องการ	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
6.นักเรียนของวิทยาลัยมีโอกาสสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยได้น้อย	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5

☞ ถ้าหากท่านสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา (ม.3, ม.6) แล้วท่านมีโอกาสตัดสินใจเลือกศึกษาต่อด้วยตนเอง ท่านจะเลือกศึกษาต่อสายการศึกษาใด

- 1) ศึกษาต่อม.4 (จบม.3) /มหาวิทยาลัย (จบ.6) 2) ศึกษาต่อ ปวช,ปวส. (สายอาชีพ)
- 3) ไม่แน่ใจว่าจะศึกษาต่อด้านใด 4) ศึกษาต่อด้านอื่น.....

ขอให้น้อง ๆ ช่วยเช็คความสมบูรณ์ของแบบสอบถามอีกครั้งก่อนส่งด้วยนะครับ ขอขอบคุณ

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย

ที่ ศธ 0512.6(2771)/54-

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

17 มกราคม 2555

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัยและทดลองใช้เครื่องมือ
เรียน ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการโรงเรียนวัดพุทธบูชา
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายวชิรวิทย์ ยางไชย นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัย การศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของอาชีพศึกษาตามทัศนะของนักเรียน: การวิจัยแบบผสมวิธี” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในงานนี้นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บ รวบรวมข้อมูลและทดลองใช้เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระดับชั้นละ 3 คน รวม 18 คน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานใน รายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยและ ทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)

รองคณบดีปฏิบัติการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/ 55-

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

17 มกราคม 2555

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย
เรียน
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายวชิรวิทย์ ยางไชย นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการศึกษา การศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “การวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของอาชีพศึกษาตามทัศนคติของนักเรียน: การวิจัยแบบผสมวิธี” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)

รองคณบดีปฏิบัติการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6 (2771)/55-

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

.....

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายวชิรวิทย์ ยางไชย นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัย การศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของอาชีพศึกษาตามทัศนะของนักเรียน: การวิจัยแบบผสมวิธี” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลวิจัยด้วยแบบสอบถาม กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-2 ต่อ 612

ภาคผนวก ง

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษา
จำแนกตามตัวแปรและประเภทวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามทัศนคติของนักเรียนที่มีภูมิหลังต่างกัน
ตาราง ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาประเภทช่างอุตสาหกรรมจำแนกตามตัวแปรเพศ

องค์ประกอบ	เพศ	N	\bar{x}	SD	Sources	SS	df	MS	F	P	Result
1.ด้านอาคาร สถานที่และ สิ่งแวดล้อม	1 ชาย	495	3.36	0.79	Bet Groups	0.823	1	.823	1.55	.21	-
	2 หญิง	839	3.41	0.69	W/n Groups	709.37	1332	.533			
	รวม	1334	3.39	0.73	Total	710.19	1333				
	Levene = 9.16, df = 1, df2 = 1332, P = 0.00										
2.ด้าน นักเรียน นักศึกษา	1 ชาย	495	2.74	0.43	Bet Groups	0.754	1	.754	4.01	.05	-
	2 หญิง	839	2.79	0.44	W/n Groups	250.441	1332	.188			
	รวม	1334	2.77	0.43	Total	251.195	1333				
	Levene = 1.13, df = 1, df2 = 1332, P = 0.29										
3.ด้าน ผู้บริหารและ คณาจารย์	1 ชาย	495	3.21	0.59	Bet Groups	0.208	1	.208	.65	.42	-
	2 หญิง	839	3.24	0.55	W/n Groups	424.024	1332	.318			
	รวม	1334	3.23	0.56	Total	424.232	1333				
	Levene = 1.49, df = 1, df2 = 1332, P = 0.23										
4.ด้าน หลักสูตร การศึกษา	1 ชาย	495	3.42	0.61	Bet Groups	1.553	1	1.553	4.49	.03	2>1
	2 หญิง	839	3.49	0.58	W/n Groups	460.546	1332	.346			
	รวม	1334	3.47	0.59	Total	462.099	1333				
	Levene = 1.91, df = 1, df2 = 1332, P = 0.17										
5.ด้านการ จัดการเรียน การสอน	1 ชาย	495	3.41	0.74	Bet Groups	3.770	1	3.770	7.91	.01	2>1
	2 หญิง	839	3.52	0.66	W/n Groups	634.993	1332	.477			
	รวม	1334	3.48	0.69	Total	638.762	1333				
	Levene = 4.88, df = 1, df2 = 1332, P = 0.03										
6.ด้านสื่อการ เรียนการสอน	1 ชาย	495	3.23	0.51	Bet Groups	2.177	1	2.177	9.14	.00	2>1
	2 หญิง	839	3.32	0.48	W/n Groups	317.142	1332	.238			
	รวม	1334	3.29	0.49	Total	319.319	1333				
	Levene = 1.81, df = 1, df2 = 1332, P = 0.18										
7.ด้าน ความก้าวหน้า ในอาชีพ	1 ชาย	495	3.25	0.67	Bet Groups	4.251	1	4.251	10.28	.00	2>1
	2 หญิง	839	3.37	0.63	W/n Groups	550.987	1332	.414			
	รวม	1334	3.33	0.65	Total	555.238	1333				
	Levene = 4.11, df = 1, df2 = 1332, P = 0.04										
8.ด้าน การศึกษาต่อ	1 ชาย	495	3.05	0.51	Bet Groups	0.133	1	0.133	0.48	.49	-
	2 หญิง	839	3.07	0.53	W/n Groups	368.893	1332	.277			
	รวม	1334	3.06	0.53	Total	369.025	1333				
	Levene = 0.56, df = 1, df2 = 1332, P = 0.46										

ตาราง ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาประเภทพาณิชยกรรมจำแนกตามตัวแปรเพศ

องค์ประกอบ	เพศ	N	\bar{x}	SD	Sources	SS	df	MS	F	P	Result
1.ด้านอาคาร สถานที่และ สิ่งแวดล้อม	1 ชาย	495	3.43	0.74	Bet Groups	0.391	1	.391	.80	.37	-
	2 หญิง	839	3.47	0.68	W/n Groups	652.604	1332	.490			
	รวม	1334	3.46	0.70	Total	652.995	1333				
	Levene = 6.36, df = 1, df2 = 1332, P = 0.01										
2.ด้าน นักเรียน นักศึกษา	1 ชาย	495	2.81	0.42	Bet Groups	0.043	1	.043	.24	.61	-
	2 หญิง	839	2.82	0.43	W/n Groups	244.059	1332	.183			
	รวม	1334	2.81	0.43	Total	244.103	1333				
	Levene = 1.67, df = 4, df2 = 1316, P = 0.20										

3.ด้าน ผู้บริหารและ คณาจารย์	1	ชาย	495	3.23	0.57	Bet Groups	0.164	1	.164	.51	.47	-
	2	หญิง	839	3.25	0.55	W/n Groups	416.436	1332	.313			
		รวม	1334	3.24	0.56	Total	416.600	1333				
	Levene = 0.01, df = 4, df2 = 1316, P = 0.93											
4.ด้าน หลักสูตร การศึกษา	1	ชาย	495	3.42	0.57	Bet Groups	2.366	1	2.366	7.38	.01	2>1
	2	หญิง	839	3.51	0.56	W/n Groups	427.012	1332	.321			
		รวม	1334	3.48	0.57	Total	429.378	1333				
	Levene = 0.03, df = 4, df2 = 1316, P = 0.87											
5.ด้านการ จัดการเรียน การสอน	1	ชาย	495	3.41	0.71	Bet Groups	2.358	1	2.358	5.28	.02	2>1
	2	หญิง	839	3.50	0.64	W/n Groups	594.541	1332	.446			
		รวม	1334	3.47	0.67	Total	596.899	1333				
	Levene = 8.52, df = 4, df2 = 1316, P = 0.00											
6.ด้านสื่อการ เรียนการสอน	1	ชาย	495	3.25	0.52	Bet Groups	1.337	1	1.337	5.40	.02	2>1
	2	หญิง	839	3.31	0.48	W/n Groups	329.936	1332	.248			
		รวม	1334	3.29	0.50	Total	331.273	1333				
	Levene = 1.00, df = 4, df2 = 1316, P = 0.32											
7.ด้าน ความก้าวหน้า ในอาชีพ	1	ชาย	495	3.30	0.63	Bet Groups	2.082	1	2.082	5.46	.02	2>1
	2	หญิง	839	3.38	0.61	W/n Groups	507.799	1332	.381			
		รวม	1334	3.35	0.62	Total	509.881	1333				
	Levene = 0.05, df = 4, df2 = 1316, P = 0.82											
8.ด้าน การศึกษาต่อ	1	ชาย	495	3.05	0.48	Bet Groups	0.403	1	.403	1.57	.21	-
	2	หญิง	839	3.08	0.52	W/n Groups	341.563	1332	.256			
		รวม	1334	3.07	0.51	Total	341.966	1333				
	Levene = 2.38, df = 4, df2 = 1316, P = 0.12											

ตาราง ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์ของอาชีพศึกษาประเภทเกษตรกรรมจำแนกตามตัวแปรเพศ

องค์ประกอบ	เพศ	N	\bar{x}	SD	Sources	SS	df	MS	F	P	Result	
1.ด้านอาคาร สถานที่และ สิ่งแวดล้อม	1	ชาย	495	3.40	0.75	Bet Groups	1.146	1	1.146	2.11	.15	-
	2	หญิง	839	3.46	0.73	W/n Groups	724.266	1332	.544			
		รวม	1334	3.44	0.74	Total	725.412	1333				
	Levene = 0.99, df = 4, df2 = 1316, P = 0.32											
2.ด้าน นักเรียน นักศึกษา	1	ชาย	495	2.79	0.43	Bet Groups	0.938	1	.938	5.25	.02	2>1
	2	หญิง	839	2.84	0.42	W/n Groups	237.938	1332	.179			
		รวม	1334	2.82	0.42	Total	238.875	1333				
	Levene = 0.32, df = 4, df2 = 1316, P = 0.57											
3.ด้าน ผู้บริหารและ คณาจารย์	1	ชาย	495	3.18	0.64	Bet Groups	1.350	1	1.350	3.73	.05	-
	2	หญิง	839	3.25	0.58	W/n Groups	482.747	1332	.362			
		รวม	1334	3.22	0.60	Total	484.097	1333				
	Levene = 4.84, df = 4, df2 = 1316, P = 0.03											
4.ด้าน หลักสูตร การศึกษา	1	ชาย	495	3.39	0.64	Bet Groups	1.367	1	1.367	3.76	.05	-
	2	หญิง	839	3.46	0.58	W/n Groups	484.273	1332	.364			
		รวม	1334	3.43	0.60	Total	485.640	1333				
	Levene = 4.73, df = 4, df2 = 1316, P = 0.03											
5.ด้านการ จัดการเรียน การสอน	1	ชาย	495	3.37	0.78	Bet Groups	.633	1	.633	1.19	.28	-
	2	หญิง	839	3.42	0.69	W/n Groups	707.341	1332	.531			
		รวม	1334	3.40	0.73	Total	707.975	1333				
	Levene = 8.32, df = 4, df2 = 1316, P = 0.00											

6.ด้านสื่อการเรียนการสอน	1	ชาย	495	3.20	0.54	Bet Groups	0.855	1	.855	3.01	.08	-
	2	หญิง	839	3.25	0.53	W/n Groups	378.909	1332	.284			
		รวม	1334	3.23	0.53	Total	379.764	1333				
Levene = 0.00, df = 4, df2 = 1316, P = 0.97												
7.ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ	1	ชาย	495	3.21	0.69	Bet Groups	1.575	1	1.575	3.41	.07	-
	2	หญิง	839	3.28	0.67	W/n Groups	614.825	1332	.462			
		รวม	1334	3.25	0.68	Total	616.400	1333				
Levene = 1.56, df = 4, df2 = 1316, P = 0.21												
8.ด้านการศึกษาต่อ	1	ชาย	495	3.00	0.54	Bet Groups	0.460	1	.460	1.62	.20	-
	2	หญิง	839	3.04	0.53	W/n Groups	379.216	1332	.285			
		รวม	1334	3.02	0.53	Total	379.676	1333				
Levene = 0.54, df = 4, df2 = 1316, P = 0.46												

ตาราง ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์ของอาชีพศึกษาประเภทช่างอุตสาหกรรม จำแนกตามตัวแปรเกรดเฉลี่ย

องค์ประกอบ	เกรดเฉลี่ย	N	\bar{x}	SD	Sources	SS	df	MS	F	P	Post-hoc	
1.ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	1	ต่ำกว่า 2.00	75	3.15	0.82	Bet Groups	11.80	4.00	2.95	5.70	0.00	5,4>3,2>1
	2	2.00-2.49	184	3.31	0.70	W/n Groups	680.82	1316.00	0.52			
	3	2.50-2.99	307	3.34	0.73	Total	692.62	1320.00				
	4	3.00-3.49	391	3.45	0.71							
	5	3.50 ขึ้นไป	364	3.50	0.71							
		รวม	1321	3.40	0.72	Levene = 0.98, df = 4, df2 = 1316, P = 0.42						
2.ด้านนักเรียนนักศึกษา	1	ต่ำกว่า 2.00	75	2.71	0.50	Bet Groups	0.53	4.00	0.13	0.70	0.59	-
	2	2.00-2.49	184	2.76	0.41	W/n Groups	249.42	1316.00	0.19			
	3	2.50-2.99	307	2.79	0.45	Total	249.95	1320.00				
	4	3.00-3.49	391	2.78	0.42							
	5	3.50 ขึ้นไป	364	2.76	0.44							
		รวม	1321	2.77	0.44	Levene = 0.98, df = 4, df2 = 1316, P = 0.42						
3.ด้านผู้บริหารและคณาจารย์	1	ต่ำกว่า 2.00	75	3.17	0.63	Bet Groups	0.73	4.00	0.18	0.57	0.69	-
	2	2.00-2.49	184	3.22	0.49	W/n Groups	421.41	1316.00	0.32			
	3	2.50-2.99	307	3.22	0.61	Total	422.14	1320.00				
	4	3.00-3.49	391	3.23	0.57							
	5	3.50 ขึ้นไป	364	3.26	0.54							
		รวม	1321	3.23	0.57	Levene = 2.03, df = 4, df2 = 1316, P = 0.09						
4.ด้านหลักสูตรการศึกษา	1	ต่ำกว่า 2.00	75	3.26	0.70	Bet Groups	6.92	4.00	1.73	5.13	0.00	5,4 >1
	2	2.00-2.49	184	3.38	0.56	W/n Groups	443.92	1316.00	0.34			
	3	2.50-2.99	307	3.46	0.58	Total	450.84	1320.00				
	4	3.00-3.49	391	3.52	0.57							
	5	3.50 ขึ้นไป	364	3.52	0.58							
		รวม	1321	3.47	0.58	Levene = 1.45, df = 4, df2 = 1316, P = 0.22						
5.ด้านการจัดการเรียนการสอน	1	ต่ำกว่า 2.00	75	3.17	0.85	Bet Groups	13.16	4.00	3.29	7.07	0.00	5,4>3,2>1
	2	2.00-2.49	184	3.37	0.72	W/n Groups	612.89	1316.00	0.47			
	3	2.50-2.99	307	3.46	0.69	Total	626.05	1320.00				
	4	3.00-3.49	391	3.52	0.65							
	5	3.50 ขึ้นไป	364	3.57	0.65							
		รวม	1321	3.48	0.69	Levene = 3.48, df = 4, df2 = 1316, P = 0.00						
6.ด้านสื่อการเรียนการสอน	1	ต่ำกว่า 2.00	75	3.16	0.61	Bet Groups	3.16	4.00	0.79	3.32	0.01	5,4,3>2>1
	2	2.00-2.49	184	3.21	0.47	W/n Groups	313.52	1316.00	0.24			
	3	2.50-2.99	307	3.30	0.50	Total	316.68	1320.00				

	4	3.00-3.49	391	3.32	0.50							
	5	3.50 ขึ้นไป	364	3.32	0.45							
		รวม	1321	3.29	0.49	Levene = 2.25, df = 4, df2 = 1316, P = 0.06						
7.ด้าน ความก้าวหน้า ในอาชีพ	1	ต่ำกว่า 2.00	75	3.02	0.80	Bet Groups	8.32	4.00	2.08	5.08	0.00	4,5,3,2>1
	2	2.00-2.49	184	3.31	0.61	W/n Groups	538.60	1316.00	0.41			
	3	2.50-2.99	307	3.34	0.63	Total	546.92	1320.00				
	4	3.00-3.49	391	3.37	0.65							
	5	3.50 ขึ้นไป	364	3.35	0.62							
		รวม	1321	3.33	0.64	Levene = 3.24, df = 4, df2 = 1316, P = 0.01						
8.ด้าน การศึกษา	1	ต่ำกว่า 2.00	75	3.12	0.51	Bet Groups	1.80	4.00	0.45	1.62	0.17	-
	2	2.00-2.49	184	3.00	0.47	W/n Groups	366.87	1316.00	0.28			
	3	2.50-2.99	307	3.03	0.57	Total	368.68	1320.00				
	4	3.00-3.49	391	3.09	0.55							
	5	3.50 ขึ้นไป	364	3.08	0.49							
		รวม	1321	3.06	0.53	Levene = 1.24, df = 4, df2 = 1316, P = 0.21						

ตาราง ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์ของอาชีพศึกษาประเภทพาณิชยกรรม จำแนกตามตัวแปรเกรดเฉลี่ย

องค์ประกอบ	เกรดเฉลี่ย	N	\bar{x}	SD	Sources	SS	df	MS	F	P	Post-hoc	
1.ด้านอาคาร สถานที่และ สิ่งแวดล้อม	1	ต่ำกว่า 2.00	75	3.22	0.77	Bet Groups	9.55	4.00	2.39	5.01	0.00	5,4>1
	2	2.00-2.49	184	3.38	0.72	W/n Groups	627.15	1316.00	0.48			
	3	2.50-2.99	307	3.43	0.70	Total	636.70	1320.00				
	4	3.00-3.49	391	3.50	0.67							
	5	3.50 ขึ้นไป	364	3.56	0.67							
		รวม	1321	3.47	0.69	Levene = 1.99, df = 4, df2 = 1316, P = 0.09						
2.ด้าน นักเรียน นักศึกษา	1	ต่ำกว่า 2.00	75	2.77	0.49	Bet Groups	0.30	4.00	0.08	0.41	0.80	-
	2	2.00-2.49	184	2.80	0.40	W/n Groups	243.14	1316.00	0.18			
	3	2.50-2.99	307	2.83	0.44	Total	243.44	1320.00				
	4	3.00-3.49	391	2.83	0.42							
	5	3.50 ขึ้นไป	364	2.80	0.43							
		รวม	1321	2.81	0.43	Levene = 0.62, df = 4, df2 = 1316, P = 0.65						
3.ด้าน ผู้บริหารและ คณาจารย์	1	ต่ำกว่า 2.00	75	3.20	0.60	Bet Groups	0.42	4.00	0.11	0.33	0.85	-
	2	2.00-2.49	184	3.22	0.51	W/n Groups	414.62	1316.00	0.32			
	3	2.50-2.99	307	3.24	0.56	Total	415.04	1320.00				
	4	3.00-3.49	391	3.27	0.57							
	5	3.50 ขึ้นไป	364	3.24	0.57							
		รวม	1321	3.24	0.56	Levene = 0.56, df = 4, df2 = 1316, P = 0.69						
4.ด้าน หลักสูตร การศึกษา	1	ต่ำกว่า 2.00	75	3.36	0.61	Bet Groups	3.17	4.00	0.79	2.51	0.04	5,4 >1
	2	2.00-2.49	184	3.41	0.55	W/n Groups	416.32	1316.00	0.32			
	3	2.50-2.99	307	3.46	0.56	Total	419.49	1320.00				
	4	3.00-3.49	391	3.52	0.57							
	5	3.50 ขึ้นไป	364	3.52	0.56							
		รวม	1321	3.48	0.56	Levene = 0.30, df = 4, df2 = 1316, P = 0.88						
5.ด้านการ จัดการเรียน การสอน	1	ต่ำกว่า 2.00	75	3.24	0.74	Bet Groups	8.21	4.00	2.05	4.63	0.00	5,4>2>1
	2	2.00-2.49	184	3.38	0.70	W/n Groups	583.28	1316.00	0.44			
	3	2.50-2.99	307	3.45	0.68	Total	591.48	1320.00				
	4	3.00-3.49	391	3.48	0.64							
	5	3.50 ขึ้นไป	364	3.55	0.65							
		รวม	1321	3.47	0.67	Levene = 2.20, df = 4, df2 = 1316, P = 0.07						

6.ด้านสื่อการเรียนการสอน	1	ต่ำกว่า 2.00	75	3.22	0.53	Bet Groups	2.33	4.00	0.58	2.35	0.05	-
	2	2.00-2.49	184	3.21	0.51	W/n Groups	326.82	1316.00	0.25			
	3	2.50-2.99	307	3.28	0.50	Total	329.15	1320.00				
	4	3.00-3.49	391	3.31	0.52							
	5	3.50 ขึ้นไป	364	3.32	0.45							
		รวม	1321	3.29	0.50	Levene = 1.97, df = 4, df2 = 1316, P =0.10						
7.ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ	1	ต่ำกว่า 2.00	75	3.11	0.68	Bet Groups	5.44	4.00	1.36	3.61	0.01	5,4,2>1
	2	2.00-2.49	184	3.36	0.57	W/n Groups	496.60	1316.00	0.38			
	3	2.50-2.99	307	3.33	0.62	Total	502.04	1320.00				
	4	3.00-3.49	391	3.39	0.63							
	5	3.50 ขึ้นไป	364	3.39	0.60							
		รวม	1321	3.35	0.62	Levene = 0.59, df = 4, df2 = 1316, P =0.67						
8.ด้านการศึกษา	1	ต่ำกว่า 2.00	75	3.11	0.46	Bet Groups	0.95	4.00	0.24	0.92	0.45	-
	2	2.00-2.49	184	3.01	0.47	W/n Groups	339.38	1316.00	0.26			
	3	2.50-2.99	307	3.07	0.52	Total	340.33	1320.00				
	4	3.00-3.49	391	3.07	0.53							
	5	3.50 ขึ้นไป	364	3.10	0.49							
		รวม	1321	3.07	0.51	Levene = 0.70, df = 4, df2 = 1316, P =0.59						

ตาราง ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์ของอาชีพศึกษาประเภทเกษตรกรรม จำแนกตามตัวแปรเกรดเฉลี่ย

องค์ประกอบ	เกรดเฉลี่ย	N	\bar{X}	SD	Sources	SS	df	MS	F	P	Post-hoc	
1.ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	1	ต่ำกว่า 2.00	75	3.19	0.70	Bet Groups	14.01	4.00	3.50	6.55	0.00	5,4>3>2>1
	2	2.00-2.49	184	3.33	0.77	W/n Groups	703.80	1316.00	0.53			
	3	2.50-2.99	307	3.38	0.73	Total	717.81	1320.00				
	4	3.00-3.49	391	3.51	0.70							
	5	3.50 ขึ้นไป	364	3.55	0.75							
		รวม	1321	3.45	0.74	Levene = 1.41, df = 4, df2 = 1316, P =0.23						
2.ด้านนักเรียนนักศึกษา	1	ต่ำกว่า 2.00	75	2.73	0.48	Bet Groups	2.07	4.00	0.52	2.91	0.02	4,5,3>2,1
	2	2.00-2.49	184	2.75	0.39	W/n Groups	233.75	1316.00	0.18			
	3	2.50-2.99	307	2.84	0.42	Total	235.82	1320.00				
	4	3.00-3.49	391	2.85	0.43							
	5	3.50 ขึ้นไป	364	2.84	0.41							
		รวม	1321	2.82	0.42	Levene = 0.68, df = 4, df2 = 1316, P =0.60						
3.ด้านผู้บริหารและคณาจารย์	1	ต่ำกว่า 2.00	75	3.19	0.67	Bet Groups	1.83	4.00	0.46	1.27	0.28	-
	2	2.00-2.49	184	3.17	0.56	W/n Groups	474.43	1316.00	0.36			
	3	2.50-2.99	307	3.20	0.62	Total	476.26	1320.00				
	4	3.00-3.49	391	3.24	0.62							
	5	3.50 ขึ้นไป	364	3.27	0.57							
		รวม	1321	3.23	0.60	Levene = 0.80, df = 4, df2 = 1316, P =0.52						
4.ด้านหลักสูตรการศึกษา	1	ต่ำกว่า 2.00	75	3.34	0.67	Bet Groups	6.73	4.00	1.68	4.71	0.00	5,4,3 >2
	2	2.00-2.49	184	3.28	0.64	W/n Groups	469.92	1316.00	0.36			
	3	2.50-2.99	307	3.44	0.60	Total	476.65	1320.00				
	4	3.00-3.49	391	3.45	0.57							
	5	3.50 ขึ้นไป	364	3.50	0.58							
		รวม	1321	3.43	0.60	Levene = 1.18, df = 4, df2 = 1316, P =0.32						
5.ด้านการจัดการเรียนการสอน	1	ต่ำกว่า 2.00	75	3.23	0.85	Bet Groups	12.82	4.00	3.21	6.14	0.00	5,4>2,1
	2	2.00-2.49	184	3.24	0.77	W/n Groups	686.72	1316.00	0.52			
	3	2.50-2.99	307	3.39	0.73	Total	699.55	1320.00				
	4	3.00-3.49	391	3.42	0.68							
		รวม	1321	3.32	0.75	Levene = 1.18, df = 4, df2 = 1316, P =0.32						

	5	3.50 ขึ้นไป	364	3.52	0.71								
		รวม	1321	3.41	0.73	Levene = 2.34, df = 4, df2 = 1316, P = 0.05							
6.ด้านสื่อการเรียนการสอน	1	ต่ำกว่า 2.00	75	3.10	0.55	Bet Groups	5.02	4.00	1.25	4.44	0.00	5>2,1	
	2	2.00-2.49	184	3.14	0.53	W/n Groups	371.89	1316.00	0.28				
	3	2.50-2.99	307	3.20	0.57	Total	376.91	1320.00					
	4	3.00-3.49	391	3.27	0.54								
	5	3.50 ขึ้นไป	364	3.29	0.49								
			รวม	1321	3.23	0.53	Levene = 1.59, df = 4, df2 = 1316, P = 0.17						
7.ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ	1	ต่ำกว่า 2.00	75	3.08	0.76	Bet Groups	4.63	4.00	1.16	2.52	0.04	5>1	
	2	2.00-2.49	184	3.21	0.64	W/n Groups	605.02	1316.00	0.46				
	3	2.50-2.99	307	3.23	0.69	Total	609.65	1320.00					
	4	3.00-3.49	391	3.27	0.71								
	5	3.50 ขึ้นไป	364	3.32	0.64								
			รวม	1321	3.25	0.68	Levene = 1.29, df = 4, df2 = 1316, P = 0.27						
8.ด้านการศึกษา	1	ต่ำกว่า 2.00	75	2.96	0.53	Bet Groups	0.95	4.00	0.24	0.92	0.45	-	
	2	2.00-2.49	184	2.99	0.48	W/n Groups	339.38	1316.00	0.26				
	3	2.50-2.99	307	2.98	0.57	Total	340.33	1320.00					
	4	3.00-3.49	391	3.06	0.55								
	5	3.50 ขึ้นไป	364	3.05	0.51								
			รวม	1321	3.02	0.54	Levene = 1.00, df = 4, df2 = 1316, P = 0.41						

ตาราง ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์สถาบันอาชีวศึกษาประเภทช่างอุตสาหกรรม จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นเรียน

องค์ประกอบ	ระดับชั้น	N	\bar{x}	SD	Sources	SS	df	MS	F	P	Post-hoc	
1.ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	1	ม.1	263	3.37	0.69	Bet Groups	8.54	5.00	1.71	3.23	0.01	3,2>4
	2	ม.2	277	3.42	0.76	W/n Groups	703.28	1332.00	0.53			
	3	ม.3	289	3.48	0.73	Total	711.81	1337.00				
	4	ม.4	168	3.21	0.74							
	5	ม.5	192	3.39	0.74							
	6	ม.6	149	3.40	0.69							
			รวม	1338	3.39	0.73	Levene = 0.14, df = 5, df2 = 1332, P = 0.98					
2.ด้านนักเรียนนักศึกษา	1	ม.1	263	2.79	0.42	Bet Groups	1.85	5.00	0.37	1.98	0.08	-
	2	ม.2	277	2.74	0.45	W/n Groups	249.54	1332.00	0.19			
	3	ม.3	289	2.77	0.46	Total	251.39	1337.00				
	4	ม.4	168	2.71	0.43							
	5	ม.5	192	2.80	0.39							
	6	ม.6	149	2.84	0.40							
			รวม	1338	2.77	0.43	Levene = 0.77, df = 5, df2 = 1332, P = 0.57					
3.ด้านผู้บริหารและคณาจารย์	1	ม.1	263	3.25	0.53	Bet Groups	6.63	5.00	1.33	4.23	0.00	3,2,1>4
	2	ม.2	277	3.27	0.57	W/n Groups	417.81	1332.00	0.31			
	3	ม.3	289	3.30	0.57	Total	424.44	1337.00				
	4	ม.4	168	3.07	0.60							
	5	ม.5	192	3.18	0.54							
	6	ม.6	149	3.20	0.56							
			รวม	1338	3.23	0.56	Levene = 0.87, df = 5, df2 = 1332, P = 0.50					

4.ด้าน หลักสูตร การศึกษา	1	ม.1	263	3.44	0.59	Bet Groups	2.24	5.00	0.45	1.29	0.02	5,3 >4
	2	ม.2	277	3.45	0.61	W/n Groups	460.89	1332.00	0.35			
	3	ม.3	289	3.51	0.62	Total	463.13	1337.00				
	4	ม.4	168	3.39	0.60							
	5	ม.5	192	3.52	0.51							
	6	ม.6	149	3.47	0.56							
		รวม	1338	3.47	0.59	Levene = 1.51, df = 5, df2 = 1332, P = 0.18						
5.ด้านการ จัดการเรียน การสอน	1	ม.1	263	3.38	0.73	Bet Groups	4.74	5.00	0.95	1.99	0.08	-
	2	ม.2	277	3.50	0.70	W/n Groups	634.59	1332.00	0.48			
	3	ม.3	289	3.55	0.68	Total	639.33	1337.00				
	4	ม.4	168	3.42	0.71							
	5	ม.5	192	3.51	0.65							
	6	ม.6	149	3.49	0.65							
		รวม	1338	3.48	0.69	Levene = 0.84, df = 5, df2 = 1332, P = 0.52						
6.ด้านสื่อการ เรียนการสอน	1	ม.1	263	3.27	0.48	Bet Groups	0.77	5.00	0.15	0.64	0.67	-
	2	ม.2	277	3.29	0.47	W/n Groups	320.03	1332.00	0.24			
	3	ม.3	289	3.29	0.53	Total	320.80	1337.00				
	4	ม.4	168	3.26	0.47							
	5	ม.5	192	3.27	0.47							
	6	ม.6	149	3.35	0.50							
		รวม	1338	3.28	0.49	Levene = 0.78, df = 5, df2 = 1332, P = 0.56						
7.ด้าน ความก้าวหน้า ในอาชีพ	1	ม.1	263	3.32	0.62	Bet Groups	3.81	5.00	0.76	1.84	0.10	-
	2	ม.2	277	3.35	0.67	W/n Groups	552.00	1332.00	0.41			
	3	ม.3	289	3.40	0.65	Total	555.81	1337.00				
	4	ม.4	168	3.23	0.64							
	5	ม.5	192	3.29	0.64							
	6	ม.6	149	3.32	0.64							
		รวม	1338	3.33	0.64	Levene = 0.33, df = 5, df2 = 1332, P = 0.53						
8.ด้าน การศึกษา	1	ม.1	263	3.12	0.49	Bet Groups	2.76	5.00	0.55	2.00	0.08	-
	2	ม.2	277	3.03	0.52	W/n Groups	369.15	1332.00	0.28			
	3	ม.3	289	3.12	0.56	Total	371.92	1337.00				
	4	ม.4	168	3.04	0.50							
	5	ม.5	192	3.00	0.52							
	6	ม.6	149	3.03	0.56							
		รวม	1338	3.06	0.53	Levene = 0.49, df = 5, df2 = 1332, P = 0.79						

ตาราง ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์สถาบันอาชีวศึกษาประเภทพาณิชยกรรม จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นเรียน

องค์ประกอบ	ระดับชั้น	N	\bar{x}	SD	Sources	SS	df	MS	F	P	Post-hoc	
1.ด้านอาคาร สถานที่และ สิ่งแวดล้อม	1	ม.1	263	3.51	0.63	Bet Groups	9.02	5.00	1.80	3.72	0.00	3,1>4
	2	ม.2	277	3.50	0.67	W/n Groups	645.27	1332.00	0.48			
	3	ม.3	289	3.54	0.73	Total	654.30	1337.00				
	4	ม.4	168	3.30	0.75							
	5	ม.5	192	3.40	0.75							
	6	ม.6	149	3.37	0.66							
		รวม	1338	3.46	0.70	Levene = 2.36, df = 5, df2 = 1332, P = 0.04						
2.ด้าน นักเรียน	1	ม.1	263	2.86	0.43	Bet Groups	2.37	5.00	0.47	2.60	0.02	1>4
	2	ม.2	277	2.79	0.43	W/n Groups	242.23	1332.00	0.18			
	3	ม.3	289	2.83	0.44	Total	244.60	1337.00				

นักศึกษา	4	ม.4	168	2.73	0.41							
	5	ม.5	192	2.80	0.41							
	6	ม.6	149	2.85	0.43							
		รวม	1338	2.81	0.43	Levene = 0.49, df = 5, df2 = 1332, P =0.78						
3.ด้าน ผู้บริหารและ คณาจารย์	1	ม.1	263	3.28	0.53	Bet Groups	10.73	5.00	2.15	7.04	0.00	2,3,1>4
	2	ม.2	277	3.32	0.55	W/n Groups	406.05	1332.00	0.30			
	3	ม.3	289	3.31	0.55	Total	416.78	1337.00				
	4	ม.4	168	3.06	0.59							
	5	ม.5	192	3.20	0.56							
	6	ม.6	149	3.16	0.53							
		รวม	1338	3.24	0.56	Levene = 0.44, df = 5, df2 = 1332, P =0.82						
4.ด้าน หลักสูตร การศึกษา	1	ม.1	263	3.44	0.57	Bet Groups	3.15	5.00	0.63	1.97	0.08	-
	2	ม.2	277	3.48	0.56	W/n Groups	426.76	1332.00	0.32			
	3	ม.3	289	3.56	0.58	Total	429.91	1337.00				
	4	ม.4	168	3.43	0.61							
	5	ม.5	192	3.45	0.53							
	6	ม.6	149	3.48	0.55							
		รวม	1338	3.48	0.57	Levene = 1.30, df = 5, df2 = 1332, P =0.26						
5.ด้าน การจัดการเรียน การสอน	1	ม.1	263	3.41	0.72	Bet Groups	3.99	5.00	0.80	1.79	0.11	-
	2	ม.2	277	3.53	0.64	W/n Groups	593.50	1332.00	0.45			
	3	ม.3	289	3.51	0.66	Total	597.49	1337.00				
	4	ม.4	168	3.37	0.66							
	5	ม.5	192	3.46	0.66							
	6	ม.6	149	3.47	0.65							
		รวม	1338	3.47	0.67	Levene = 0.67, df = 5, df2 = 1332, P =0.65						
6.ด้าน สื่อการเรียน การสอน	1	ม.1	263	3.26	0.50	Bet Groups	0.45	5.00	0.09	0.37	0.87	-
	2	ม.2	277	3.27	0.49	W/n Groups	331.22	1332.00	0.25			
	3	ม.3	289	3.29	0.53	Total	331.68	1337.00				
	4	ม.4	168	3.29	0.48							
	5	ม.5	192	3.31	0.46							
	6	ม.6	149	3.32	0.50							
		รวม	1338	3.29	0.50	Levene = 0.78, df = 5, df2 = 1332, P =0.56						
7.ด้าน ความก้าวหน้า ในอาชีพ	1	ม.1	263	3.37	0.62	Bet Groups	6.34	5.00	1.27	3.35	0.01	3>4
	2	ม.2	277	3.37	0.63	W/n Groups	504.13	1332.00	0.38			
	3	ม.3	289	3.43	0.62	Total	510.47	1337.00				
	4	ม.4	168	3.20	0.59							
	5	ม.5	192	3.36	0.60							
	6	ม.6	149	3.30	0.63							
		รวม	1338	3.35	0.62	Levene = 0.17, df = 5, df2 = 1332, P =0.97						
8.ด้าน การศึกษา	1	ม.1	263	3.15	0.45	Bet Groups	2.96	5.00	0.59	2.31	0.04	1>4,6
	2	ม.2	277	3.05	0.53	W/n Groups	340.74	1332.00	0.26			
	3	ม.3	289	3.07	0.52	Total	343.70	1337.00				
	4	ม.4	168	3.02	0.48							
	5	ม.5	192	3.06	0.52							
	6	ม.6	149	3.00	0.53							
		รวม	1338	3.07	0.51	Levene = 1.00, df = 5, df2 = 1332, P =0.41						

ตาราง ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์สถาบันอาชีวศึกษาประเภทเกษตรกรรม จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นเรียน

องค์ประกอบ	ระดับชั้น	N	\bar{x}	SD	Sources	SS	df	MS	F	P	Post-hoc	
1.ด้านอาคาร สถานที่และ สิ่งแวดล้อม	1	ม.1	263	3.49	0.70	Bet Groups	10.82	5.00	2.16	4.01	0.00	2,3,1>4
	2	ม.2	277	3.54	0.73	W/n Groups	717.60	1332.00	0.54			
	3	ม.3	289	3.49	0.76	Total	728.42	1337.00				
	4	ม.4	168	3.26	0.74							
	5	ม.5	192	3.40	0.74							
	6	ม.6	149	3.35	0.72							
	รวม		1338	3.44	0.74	Levene = 0.20, df = 5, df2 = 1332, P = 0.96						
2.ด้าน นักเรียน นักศึกษา	1	ม.1	263	2.85	0.41	Bet Groups	1.34	5.00	0.27	1.50	0.19	-
	2	ม.2	277	2.83	0.41	W/n Groups	237.91	1332.00	0.18			
	3	ม.3	289	2.82	0.44	Total	239.24	1337.00				
	4	ม.4	168	2.77	0.45							
	5	ม.5	192	2.79	0.41							
	6	ม.6	149	2.88	0.43							
	รวม		1338	2.82	0.42	Levene = 0.23, df = 5, df2 = 1332, P = 0.95						
3.ด้าน ผู้บริหารและ คณาจารย์	1	ม.1	263	3.29	0.59	Bet Groups	14.03	5.00	2.81	7.95	0.00	2,3,1>6,5,4
	2	ม.2	277	3.34	0.61	W/n Groups	470.32	1332.00	0.35			
	3	ม.3	289	3.27	0.59	Total	484.35	1337.00				
	4	ม.4	168	3.07	0.60							
	5	ม.5	192	3.08	0.60							
	6	ม.6	149	3.14	0.55							
	รวม		1338	3.22	0.60	Levene = 0.23, df = 5, df2 = 1332, P = 0.95						
4.ด้าน หลักสูตร การศึกษา	1	ม.1	263	3.42	0.63	Bet Groups	3.83	5.00	0.77	2.11	0.06	-
	2	ม.2	277	3.50	0.59	W/n Groups	482.43	1332.00	0.36			
	3	ม.3	289	3.48	0.60	Total	486.26	1337.00				
	4	ม.4	168	3.37	0.65							
	5	ม.5	192	3.40	0.56							
	6	ม.6	149	3.35	0.58							
	รวม		1338	3.43	0.60	Levene = 1.21, df = 5, df2 = 1332, P = 0.30						
5.ด้านการ จัดการเรียน การสอน	1	ม.1	263	3.37	0.77	Bet Groups	5.52	5.00	1.10	2.09	0.06	-
	2	ม.2	277	3.48	0.71	W/n Groups	703.41	1332.00	0.53			
	3	ม.3	289	3.47	0.68	Total	708.93	1337.00				
	4	ม.4	168	3.30	0.74							
	5	ม.5	192	3.35	0.75							
	6	ม.6	149	3.38	0.70							
	รวม		1338	3.40	0.73	Levene = 0.75, df = 5, df2 = 1332, P = 0.58						
6.ด้านสื่อการ เรียนการสอน	1	ม.1	263	3.25	0.53	Bet Groups	1.07	5.00	0.21	0.75	0.59	-
	2	ม.2	277	3.26	0.52	W/n Groups	379.10	1332.00	0.28			
	3	ม.3	289	3.22	0.56	Total	380.17	1337.00				
	4	ม.4	168	3.23	0.52							
	5	ม.5	192	3.17	0.51							
	6	ม.6	149	3.23	0.56							
	รวม		1338	3.23	0.53	Levene = 0.62, df = 5, df2 = 1332, P = 0.69						

7.ด้าน ความก้าวหน้า ในอาชีพ	1	ม.1	263	3.33	0.63	Bet Groups	8.31	5.00	1.66	3.63	0.00	1,2,3>6,4,5
	2	ม.2	277	3.32	0.69	W/n Groups	609.49	1332.00	0.46			
	3	ม.3	289	3.30	0.71	Total	617.81	1337.00				
	4	ม.4	168	3.15	0.68							
	5	ม.5	192	3.14	0.67							
	6	ม.6	149	3.17	0.66							
	รวม		1338	3.25	0.68	Levene = 0.96, df = 5, df2 = 1332, P = 0.44						
8.ด้าน การศึกษา	1	ม.1	263	3.13	0.51	Bet Groups	4.44	5.00	0.89	3.13	0.01	1,2>5
	2	ม.2	277	2.99	0.52	W/n Groups	377.92	1332.00	0.28			
	3	ม.3	289	3.03	0.57	Total	382.35	1337.00				
	4	ม.4	168	3.00	0.50							
	5	ม.5	192	2.96	0.54							
	6	ม.6	149	2.97	0.57							
	รวม		1338	3.02	0.53	Levene = 0.49, df = 5, df2 = 1332, P = 0.68						

ตาราง ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์สถาบันอาชีวศึกษาประเภทช่างอุตสาหกรรม จำแนกตามตัวแปรระดับ
การศึกษาของผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง

องค์ประกอบ	ระดับการศึกษา	N	\bar{x}	SD	Sources	SS	df	MS	F	P	Post-hoc	
1.ด้านอาคาร สถานที่และ สิ่งแวดล้อม	1	ประถม	363	3.44	0.75	Bet Groups	3.79	5.00	0.76	1.43	0.21	-
	2	ม.ต้น	255	3.30	0.73	W/n Groups	707.50	1330.00	0.53			
	3	ม.ปลาย/ปวช	296	3.41	0.71	Total	711.29	1335.00				
	4	อนุปริญญา	114	3.44	0.75							
	5	ปริญญาตรี	238	3.35	0.71							
	6	สูงกว่าป.ตรี	70	3.43	0.72							
	รวม		1336	3.39	0.73	Levene = 0.48, df = 5, df2 = 1330, P = 0.79						
2.ด้าน นักเรียน นักศึกษา	1	ประถม	363	2.79	0.41	Bet Groups	2.09	5.00	0.42	2.23	0.05	-
	2	ม.ต้น	255	2.81	0.41	W/n Groups	249.27	1330.00	0.19			
	3	ม.ปลาย/ปวช	296	2.78	0.44	Total	251.36	1335.00				
	4	อนุปริญญา	114	2.76	0.43							
	5	ปริญญาตรี	238	2.75	0.47							
	6	สูงกว่าป.ตรี	70	2.63	0.47							
	รวม		1336	2.77	0.43	Levene = 0.91, df = 5, df2 = 1330, P = 0.47						
3.ด้าน ผู้บริหารและ คณาจารย์	1	ประถม	363	3.25	0.55	Bet Groups	3.19	5.00	0.64	2.02	0.07	-
	2	ม.ต้น	255	3.21	0.54	W/n Groups	420.90	1330.00	0.32			
	3	ม.ปลาย/ปวช	296	3.29	0.57	Total	424.10	1335.00				
	4	อนุปริญญา	114	3.21	0.59							
	5	ปริญญาตรี	238	3.17	0.55							
	6	สูงกว่าป.ตรี	70	3.10	0.64							
	รวม		1336	3.23	0.56	Levene = 0.47, df = 5, df2 = 1330, P = 0.80						
4.ด้าน หลักสูตร การศึกษา	1	ประถม	363	3.51	0.59	Bet Groups	2.33	5.00	0.47	1.35	0.24	-
	2	ม.ต้น	255	3.45	0.61	W/n Groups	460.02	1330.00	0.35			
	3	ม.ปลาย/ปวช	296	3.47	0.56	Total	462.34	1335.00				
	4	อนุปริญญา	114	3.51	0.67							
	5	ปริญญาตรี	238	3.39	0.58							
	6	สูงกว่าป.ตรี	70	3.46	0.49							
	รวม		1336	3.47	0.59	Levene = 2.01, df = 5, df2 = 1330, P = 0.07						

5.ด้านการจัดการเรียนการสอน	1	ประถม	363	3.51	0.66	Bet Groups	2.45	5.00	0.49	1.02	0.40	
	2	ม.ต้น	255	3.40	0.73	W/n Groups	636.45	1330.00	0.48			
	3	ม.ปลาย/ปวช	296	3.50	0.68	Total	638.89	1335.00				
	4	อนุปริญญา	114	3.51	0.70							
	5	ปริญญาตรี	238	3.48	0.72							
	6	สูงกว่าป.ตรี	70	3.46	0.62							
		รวม	1336	3.48	0.69	Levene = 0.50, df = 5, df2 = 1330, P =0.78						
6.ด้านสื่อการเรียนการสอน	1	ประถม	363	3.30	0.50	Bet Groups	0.23	5.00	0.05	0.19	0.97	
	2	ม.ต้น	255	3.28	0.50	W/n Groups	320.48	1330.00	0.24			
	3	ม.ปลาย/ปวช	296	3.28	0.50	Total	320.70	1335.00				
	4	อนุปริญญา	114	3.31	0.50							
	5	ปริญญาตรี	238	3.27	0.46							
	6	สูงกว่าป.ตรี	70	3.28	0.46							
		รวม	1336	3.29	0.49	Levene = 0.47, df = 5, df2 = 1330, P =0.80						
7.ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ	1	ประถม	363	3.42	0.63	Bet Groups	13.46	5.00	2.69	6.61	0.00	1,4,3,2>5,6
	2	ม.ต้น	255	3.32	0.63	W/n Groups	542.13	1330.00	0.41			
	3	ม.ปลาย/ปวช	296	3.36	0.65	Total	555.59	1335.00				
	4	อนุปริญญา	114	3.37	0.64							
	5	ปริญญาตรี	238	3.22	0.65							
	6	สูงกว่าป.ตรี	70	3.01	0.60							
		รวม	1336	3.33	0.65	Levene = 0.30, df = 5, df2 = 1330, P =0.92						
8.ด้านการศึกษา	1	ประถม	363	3.11	0.54	Bet Groups	2.77	5.00	0.55	2.00	0.08	
	2	ม.ต้น	255	3.09	0.45	W/n Groups	368.26	1330.00	0.28			
	3	ม.ปลาย/ปวช	296	3.06	0.56	Total	371.03	1335.00				
	4	อนุปริญญา	114	3.04	0.60							
	5	ปริญญาตรี	238	3.03	0.48							
	6	สูงกว่าป.ตรี	70	2.92	0.60							
		รวม	1336	3.06	0.53	Levene = 2.48, df = 5, df2 = 1330, P =0.03						

ตาราง ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์สถาบันอาชีวศึกษาประเภทพาณิชยกรรมการ จำแนกตามตัวแปรระดับการศึกษาของผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง

องค์ประกอบ	ระดับการศึกษา	N	\bar{X}	SD	Sources	SS	df	MS	F	P	Post-hoc	
1.ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	1	ประถม	363	3.51	0.72	Bet Groups	2.47	5.0	0.49	1.01	0.41	
	2	ม.ต้น	255	3.43	0.70	W/n Groups	650.61	1330.00	0.49			
	3	ม.ปลาย/ปวช	296	3.47	0.67	Total	653.08	1335.00				
	4	อนุปริญญา	114	3.51	0.75							
	5	ปริญญาตรี	238	3.40	0.67							
	6	สูงกว่าป.ตรี	70	3.40	0.73							
		รวม	1336	3.46	0.70	Levene = 0.94, df = 5, df2 = 1330, P =0.46						
2.ด้านนักเรียนนักศึกษา	1	ประถม	363	2.83	0.42	Bet Groups	0.86	5.00	0.17	0.94	0.45	
	2	ม.ต้น	255	2.82	0.43	W/n Groups	243.71	1330.00	0.18			
	3	ม.ปลาย/ปวช	296	2.83	0.44	Total	244.58	1335.00				
	4	อนุปริญญา	114	2.80	0.45							
	5	ปริญญาตรี	238	2.79	0.43							
	6	สูงกว่าป.ตรี	70	2.72	0.40							
		รวม	1336	2.81	0.43	Levene = 0.19 , df = 5, df2 = 1330, P =0.97						

3.ด้าน ผู้บริหารและ คณาจารย์	1	ประถม	363	3.25	0.55	Bet Groups	4.55	5.00	0.91	2.94	0.01	3,2,1>5,6
	2	ม.ต้น	255	3.28	0.52	W/n Groups	411.94	1330.00	0.31			
	3	มปลาย/ปวช	296	3.29	0.58	Total	416.50	1335.00				
	4	อนุปริญญา	114	3.29	0.60							
	5	ปริญญาตรี	238	3.15	0.56							
	6	สูงกว่าป.ตรี	70	3.10	0.54							
		รวม	1336	3.24	0.56	Levene = 1.14, df = 5, df2 = 1330, P =0.34						
4.ด้าน หลักสูตร การศึกษา	1	ประถม	363	3.49	0.57	Bet Groups	1.03	5.00	0.21	0.64	0.67	-
	2	ม.ต้น	255	3.47	0.58	W/n Groups	427.67	1330.00	0.32			
	3	มปลาย/ปวช	296	3.49	0.55	Total	428.71	1335.00				
	4	อนุปริญญา	114	3.52	0.62							
	5	ปริญญาตรี	238	3.44	0.54							
	6	สูงกว่าป.ตรี	70	3.40	0.53							
		รวม	1336	3.48	0.57	Levene = 0.81, df = 5, df2 = 1330, P =0.54						
5.ด้าน การจัดการเรียน การสอน	1	ประถม	363	3.48	0.65	Bet Groups	2.39	5.00	0.48	1.07	0.38	-
	2	ม.ต้น	255	3.41	0.67	W/n Groups	594.79	1330.00	0.45			
	3	มปลาย/ปวช	296	3.48	0.69	Total	597.18	1335.00				
	4	อนุปริญญา	114	3.56	0.70							
	5	ปริญญาตรี	238	3.46	0.67							
	6	สูงกว่าป.ตรี	70	3.39	0.60							
		รวม	1336	3.47	0.67	Levene = 0.75, df = 5, df2 = 1330, P =0.59						
6.ด้าน สื่อการเรียน การสอน	1	ประถม	363	3.29	0.51	Bet Groups	0.61	5.00	0.12	0.49	0.78	-
	2	ม.ต้น	255	3.27	0.51	W/n Groups	331.04	1330.00	0.25			
	3	มปลาย/ปวช	296	3.30	0.51	Total	331.65	1335.00				
	4	อนุปริญญา	114	3.35	0.49							
	5	ปริญญาตรี	238	3.27	0.47							
	6	สูงกว่าป.ตรี	70	3.29	0.45							
		รวม	1336	3.29	0.50	Levene = 0.68, df = 5, df2 = 1330, P =0.64						
7.ด้าน ความก้าวหน้า ในอาชีพ	1	ประถม	363	3.46	0.60	Bet Groups	10.53	5.00	2.11	5.60	0.00	1,4,3>5,6
	2	ม.ต้น	255	3.31	0.59	W/n Groups	499.70	1330.00	0.38			
	3	มปลาย/ปวช	296	3.37	0.65	Total	510.22	1335.00				
	4	อนุปริญญา	114	3.39	0.64							
	5	ปริญญาตรี	238	3.26	0.60							
	6	สูงกว่าป.ตรี	70	3.11	0.55							
		รวม	1336	3.35	0.62	Levene = 0.95, df = 5, df2 = 1330, P =0.44						
8.ด้าน การศึกษา	1	ประถม	363	3.13	0.51	Bet Groups	2.86	5.00	0.57	2.23	0.05	-
	2	ม.ต้น	255	3.07	0.43	W/n Groups	340.51	1330.00	0.26			
	3	มปลาย/ปวช	296	3.07	0.54	Total	343.37	1335.00				
	4	อนุปริญญา	114	3.06	0.61							
	5	ปริญญาตรี	238	3.02	0.47							
	6	สูงกว่าป.ตรี	70	2.95	0.52							
		รวม	1336	3.07	0.51	Levene = 2.56, df = 5, df2 = 1330, P =0.03						

ตาราง ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์สถาบันอาชีวศึกษาประเภทเกษตรกรรม จำแนกตามตัวแปรระดับ
การศึกษาของผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง

องค์ประกอบ	ระดับการศึกษา	N	\bar{X}	SD	Sources	SS	df	MS	F	P	Post-hoc
1.ด้านอาคาร สถานที่และ สิ่งแวดล้อม	1 ประถม	363	3.52	0.73	Bet Groups	5.16	5.00	1.03	1.90	0.09	
	2 ม.ต้น	255	3.36	0.74	W/n Groups	722.87	1330.00	0.54			
	3 ม.ปลาย/ปวช	296	3.46	0.74	Total	728.03	1335.00				
	4 อนุปริญญา	114	3.39	0.81							
	5 ปริญญาตรี	238	3.40	0.72							
	6 สูงกว่าป.ตรี	70	3.47	0.72							
	รวม	1336	3.44	0.74	Levene = 0.75, df = 5, df2 = 1330, P =0.58						
2.ด้าน นักเรียน นักศึกษา	1 ประถม	363	2.84	0.43	Bet Groups	0.72	5.00	0.14	0.81	0.54	
	2 ม.ต้น	255	2.81	0.39	W/n Groups	237.92	1330.00	0.18			
	3 ม.ปลาย/ปวช	296	2.85	0.43	Total	238.64	1335.00				
	4 อนุปริญญา	114	2.79	0.43							
	5 ปริญญาตรี	238	2.82	0.42							
	6 สูงกว่าป.ตรี	70	2.77	0.42							
	รวม	1336	2.82	0.42	Levene = 0.80 , df = 5, df2 = 1330, P =0.55						
3.ด้าน ผู้บริหารและ คณาจารย์	1 ประถม	363	3.26	0.59	Bet Groups	1.87	5.00	0.37	1.03	0.50	
	2 ม.ต้น	255	3.20	0.56	W/n Groups	482.13	1330.00	0.36			
	3 ม.ปลาย/ปวช	296	3.24	0.63	Total	484.00	1335.00				
	4 อนุปริญญา	114	3.24	0.62							
	5 ปริญญาตรี	238	3.17	0.61							
	6 สูงกว่าป.ตรี	70	3.16	0.59							
	รวม	1336	3.22	0.60	Levene = 0.93, df = 5, df2 = 1330, P =0.46						
4.ด้าน หลักสูตร การศึกษา	1 ประถม	363	3.49	0.60	Bet Groups	2.86	5.00	0.57	1.58	0.16	
	2 ม.ต้น	255	3.37	0.64	W/n Groups	482.97	1330.00	0.36			
	3 ม.ปลาย/ปวช	296	3.43	0.61	Total	485.83	1335.00				
	4 อนุปริญญา	114	3.49	0.61							
	5 ปริญญาตรี	238	3.38	0.59							
	6 สูงกว่าป.ตรี	70	3.42	0.45							
	รวม	1336	3.43	0.60	Levene = 2.12, df = 5, df2 = 1330, P =0.06						
5.ด้านการ จัดการเรียน การสอน	1 ประถม	363	3.47	0.68	Bet Groups	4.63	5.00	0.93	1.75	0.12	
	2 ม.ต้น	255	3.32	0.75	W/n Groups	704.11	1330.00	0.53			
	3 ม.ปลาย/ปวช	296	3.38	0.74	Total	708.74	1335.00				
	4 อนุปริญญา	114	3.50	0.76							
	5 ปริญญาตรี	238	3.38	0.76							
	6 สูงกว่าป.ตรี	70	3.40	0.65							
	รวม	1336	3.40	0.73	Levene = 0.95, df = 5, df2 = 1330, P =0.45						
6.ด้านสื่อการ เรียนการสอน	1 ประถม	363	3.27	0.53	Bet Groups	1.36	5.00	0.27	0.96	0.44	
	2 ม.ต้น	255	3.19	0.54	W/n Groups	377.93	1330.00	0.28			
	3 ม.ปลาย/ปวช	296	3.22	0.53	Total	379.29	1335.00				
	4 อนุปริญญา	114	3.24	0.59							
	5 ปริญญาตรี	238	3.21	0.50							
	6 สูงกว่าป.ตรี	70	3.20	0.53							
	รวม	1336	3.23	0.53	Levene = 1.06, df = 5, df2 = 1330, P =0.38						

7.ด้าน ความก้าวหน้า ในอาชีพ	1	ประถม	363	3.38	0.66	Bet Groups	12.98	5.00	2.60	5.71	0.00	1>2,5,6
	2	ม.ต้น	255	3.19	0.63	W/n Groups	604.35	1330.00	0.45			
	3	ม.ปลาย/ปวช	296	3.26	0.73	Total	617.33	1335.00				
	4	อนุปริญญา	114	3.31	0.67							
	5	ปริญญาตรี	238	3.17	0.68							
	6	สูงกว่าป.ตรี	70	3.01	0.63							
		รวม	1336	3.25	0.68	Levene = 0.81, df = 5, df2 = 1330, P =0.54						
8.ด้าน การศึกษา	1	ประถม	363	3.05	0.54	Bet Groups	3.52	5.00	0.70	2.47	0.03	2,1>6
	2	ม.ต้น	255	3.06	0.44	W/n Groups	378.27	1330.00	0.28			
	3	ม.ปลาย/ปวช	296	3.02	0.55	Total	381.78	1335.00				
	4	อนุปริญญา	114	2.95	0.60							
	5	ปริญญาตรี	238	3.02	0.52							
	6	สูงกว่าป.ตรี	70	2.84	0.60							
		รวม	1336	3.02	0.53	Levene = 2.33, df = 5, df2 = 1330, P =0.04						

ตาราง ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์สถาบันอาชีวศึกษาประเภทช่างอุตสาหกรรมตามตัวแปรอาชีพของผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง

องค์ประกอบ	ประเภทอาชีพ	N	\bar{X}	SD	Sources	SS	df	MS	F	P	Post-hoc	
1.ด้านอาคาร สถานที่และ สิ่งแวดล้อม	1	เกษตรกร	194	3.33	0.78	Bet Groups	7.48	5.00	1.50	2.83	0.02	2,4,3>6
	2	รับจ้าง	350	3.45	0.75	W/n Groups	701.84	1328.00	0.53			
	3	พนักง.บริษัท	190	3.42	0.73	Total	709.32	1333.00				
	4	ข้าราชการ	205	3.44	0.70							
	5	ธุรกิจส่วนตัว	364	3.37	0.67							
	6	อื่น ๆ	31	3.00	0.88							
		รวม	1334	3.39	0.73	Levene = 2.15, df = 5, df2 = 1328, P =0.06						
2.ด้าน นักเรียน นักศึกษา	1	เกษตรกร	194	2.78	0.42	Bet Groups	0.91	5.00	0.18	0.97	0.44	-
	2	รับจ้าง	350	2.80	0.39	W/n Groups	249.51	1328.00	0.19			
	3	พนักง.บริษัท	190	2.80	0.43	Total	250.42	1333.00				
	4	ข้าราชการ	205	2.74	0.49							
	5	ธุรกิจส่วนตัว	364	2.75	0.46							
	6	อื่น ๆ	31	2.81	0.33							
		รวม	1334	2.77	0.43	Levene = 2.61, df = 5, df2 = 1328, P =0.02						
3.ด้าน ผู้บริหารและ คณาจารย์	1	เกษตรกร	194	3.16	0.52	Bet Groups	1.80	5.00	0.36	1.13	0.34	-
	2	รับจ้าง	350	3.25	0.54	W/n Groups	421.53	1328.00	0.32			
	3	พนักง.บริษัท	190	3.28	0.55	Total	423.33	1333.00				
	4	ข้าราชการ	205	3.22	0.64							
	5	ธุรกิจส่วนตัว	364	3.22	0.57							
	6	อื่น ๆ	31	3.19	0.58							
		รวม	1334	3.23	0.56	Levene = 1.57, df = 5, df2 = 1328, P =0.17						
4.ด้าน หลักสูตร การศึกษา	1	เกษตรกร	194	3.39	0.60	Bet Groups	4.02	5.00	0.80	2.33	0.04	3,2,4,>1>6
	2	รับจ้าง	350	3.50	0.59	W/n Groups	458.45	1328.00	0.35			
	3	พนักง.บริษัท	190	3.53	0.55	Total	462.47	1333.00				
	4	ข้าราชการ	205	3.49	0.57							
	5	ธุรกิจส่วนตัว	364	3.43	0.60							
	6	อื่น ๆ	31	3.27	0.68							
		รวม	1334	3.47	0.59	Levene = 1.03, df = 5, df2 = 1328, P =0.40						

5.ด้านการจัดการเรียนการสอน	1	เกษตรกร	194	3.41	0.75	Bet Groups	7.87	5.00	1.57	3.33	0.01	4,2,3>1>6
	2	รับจ้าง	350	3.53	0.67	W/n Groups	627.98	1328.00	0.47			
	3	พจน.บริษัท	190	3.50	0.66	Total	635.85	1333.00				
	4	ข้าราชการ	205	3.56	0.66							
	5	ธุรกิจส่วนตัว	364	3.44	0.69							
	6	อื่น ๆ	31	3.10	0.88							
	รวม	1334	3.48	0.69	Levene = 1.62, df = 5, df2 = 1328, P = 0.15							
6.ด้านสื่อการเรียนการสอน	1	เกษตรกร	194	3.18	0.50	Bet Groups	3.57	5.00	0.71	2.99	0.01	3,2>1
	2	รับจ้าง	350	3.32	0.46	W/n Groups	316.75	1328.00	0.24			
	3	พจน.บริษัท	190	3.34	0.45	Total	320.32	1333.00				
	4	ข้าราชการ	205	3.28	0.49							
	5	ธุรกิจส่วนตัว	364	3.29	0.52							
	6	อื่น ๆ	31	3.18	0.56							
	รวม	1334	3.29	0.49	Levene = 1.23, df = 5, df2 = 1328, P = 0.29							
7.ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ	1	เกษตรกร	194	3.28	0.67	Bet Groups	8.08	5.00	1.62	3.93	0.00	2,3>1>6
	2	รับจ้าง	350	3.42	0.60	W/n Groups	545.62	1328.00	0.41			
	3	พจน.บริษัท	190	3.42	0.61	Total	553.70	1333.00				
	4	ข้าราชการ	205	3.25	0.62							
	5	ธุรกิจส่วนตัว	364	3.27	0.68							
	6	อื่น ๆ	31	3.16	0.68							
	รวม	1334	3.33	0.64	Levene = 1.39, df = 5, df2 = 1328, P = 0.23							
8.ด้านการศึกษา	1	เกษตรกร	194	3.03	0.44	Bet Groups	1.51	5.00	0.30	1.09	0.37	-
	2	รับจ้าง	350	3.08	0.53	W/n Groups	370.25	1328.00	0.28			
	3	พจน.บริษัท	190	3.07	0.53	Total	371.76	1333.00				
	4	ข้าราชการ	205	3.01	0.55							
	5	ธุรกิจส่วนตัว	364	3.08	0.56							
	6	อื่น ๆ	31	3.18	0.41							
	รวม	1334	3.06	0.53	Levene = 2.01, df = 5, df2 = 1328, P = 0.08							

ตาราง ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์สถาบันอาชีวศึกษาประเภทพาณิชยกรรม จำแนกตามตัวแปรอาชีพของผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง

องค์ประกอบ	ประเภทอาชีพ	N	\bar{X}	SD	Sources	SS	df	MS	F	P	Post-hoc	
1.ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	1	เกษตรกร	194	3.36	0.73	Bet Groups	9.63	5.00	1.93	3.98	0.00	3,2>5,1
	2	รับจ้าง	350	3.55	0.69	W/n Groups	642.29	1328.00	0.48			
	3	พจน.บริษัท	190	3.57	0.63	Total	651.91	1333.00				
	4	ข้าราชการ	205	3.45	0.75							
	5	ธุรกิจส่วนตัว	364	3.39	0.67							
	6	อื่น ๆ	31	3.25	0.86							
	รวม	1334	3.46	0.70	Levene = 2.57, df = 5, df2 = 1328, P = 0.03							
2.ด้านนักเรียนนักศึกษา	1	เกษตรกร	194	2.78	0.41	Bet Groups	1.77	5.00	0.35	1.94	0.08	-
	2	รับจ้าง	350	2.83	0.39	W/n Groups	241.64	1328.00	0.18			
	3	พจน.บริษัท	190	2.89	0.46	Total	243.41	1333.00				
	4	ข้าราชการ	205	2.77	0.47							
	5	ธุรกิจส่วนตัว	364	2.80	0.44							
	6	อื่น ๆ	31	2.83	0.27							
	รวม	1334	2.81	0.43	Levene = 2.23, df = 5, df2 = 1328, P = 0.05							

3.ด้าน ผู้บริหารและ คณาจารย์	1	เกษตรกร	194	3.22	0.49	Bet Groups	2.51	5.00	0.50	1.62	0.15	
	2	รับจ้าง	350	3.24	0.53	W/n Groups	412.99	1328.00	0.31			
	3	พจน.บริษัท	190	3.33	0.54	Total	415.50	1333.00				
	4	ข้าราชการ	205	3.20	0.61							
	5	ธุรกิจส่วนตัว	364	3.24	0.58							
	6	อื่น ๆ	31	3.09	0.60							
	รวม	1334	3.24	0.56	Levene = 1.63, df = 5, df2 = 1328, P =0.15							
4.ด้าน หลักสูตร การศึกษา	1	เกษตรกร	194	3.41	0.58	Bet Groups	2.04	5.00	0.41	1.27	0.27	
	2	รับจ้าง	350	3.50	0.57	W/n Groups	427.12	1328.00	0.32			
	3	พจน.บริษัท	190	3.52	0.55	Total	429.17	1333.00				
	4	ข้าราชการ	205	3.49	0.56							
	5	ธุรกิจส่วนตัว	364	3.47	0.56							
	6	อื่น ๆ	31	3.36	0.71							
	รวม	1334	3.48	0.57	Levene = 0.74, df = 5, df2 = 1328, P =0.63							
5.ด้านการ จัดการเรียน การสอน	1	เกษตรกร	194	3.38	0.68	Bet Groups	5.55	5.00	1.11	2.49	0.03	3,4,1>6
	2	รับจ้าง	350	3.53	0.64	W/n Groups	591.24	1328.00	0.45			
	3	พจน.บริษัท	190	3.50	0.65	Total	596.78	1333.00				
	4	ข้าราชการ	205	3.50	0.68							
	5	ธุรกิจส่วนตัว	364	3.44	0.68							
	6	อื่น ๆ	31	3.22	0.72							
	รวม	1334	3.47	0.67	Levene = 0.16, df = 5, df2 = 1328, P =0.98							
6.ด้านสื่อการ เรียนการสอน	1	เกษตรกร	194	3.22	0.52	Bet Groups	2.05	5.00	0.41	1.65	0.14	
	2	รับจ้าง	350	3.29	0.45	W/n Groups	328.98	1328.00	0.25			
	3	พจน.บริษัท	190	3.36	0.49	Total	331.03	1333.00				
	4	ข้าราชการ	205	3.29	0.51							
	5	ธุรกิจส่วนตัว	364	3.29	0.51							
	6	อื่น ๆ	31	3.25	0.59							
	รวม	1334	3.29	0.50	Levene = 0.75, df = 5, df2 = 1328, P =0.59							
7.ด้าน ความก้าวหน้า ในอาชีพ	1	เกษตรกร	194	3.31	0.65	Bet Groups	6.51	5.00	1.30	3.45	0.00	2>5,4
	2	รับจ้าง	350	3.46	0.57	W/n Groups	501.94	1328.00	0.38			
	3	พจน.บริษัท	190	3.38	0.63	Total	508.45	1333.00				
	4	ข้าราชการ	205	3.29	0.59							
	5	ธุรกิจส่วนตัว	364	3.31	0.64							
	6	อื่น ๆ	31	3.20	0.64							
	รวม	1334	3.35	0.62	Levene = 1.16, df = 5, df2 = 1328, P =0.32							
8.ด้าน การศึกษา	1	เกษตรกร	194	3.03	0.43	Bet Groups	1.77	5.00	0.35	1.37	0.23	
	2	รับจ้าง	350	3.09	0.50	W/n Groups	341.73	1328.00	0.26			
	3	พจน.บริษัท	190	3.12	0.53	Total	343.49	1333.00				
	4	ข้าราชการ	205	3.01	0.52							
	5	ธุรกิจส่วนตัว	364	3.06	0.54							
	6	อื่น ๆ	31	3.13	0.46							
	รวม	1334	3.07	0.51	Levene = 1.62, df = 5, df2 = 1328, P =0.15							

ตาราง ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์สถาบันอาชีวศึกษาประเภทเกษตรกรรม จำแนกตามตัวแปรอาชีพของผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง

องค์ประกอบ	ประเภทอาชีพ	N	\bar{X}	SD	Sources	SS	df	MS	F	P	Post-hoc
1.ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	1 เกษตรกร	194	3.35	0.77	Bet Groups	6.88	5.00	1.38	2.54	0.03	2,3>1,6
	2 รับจ้าง	350	3.52	0.73	W/n Groups	719.01	1328.00	0.54			
	3 พนง.บริษัท	190	3.47	0.70	Total	725.89	1333.00				
	4 ข้าราชการ	205	3.50	0.79							
	5 ธุรกิจส่วนตัว	364	3.39	0.69							
	6 อื่น ๆ	31	3.25	0.96							
	รวม	1334	3.44	0.74	Levene = 2.89, df = 5, df2 = 1328, P = 0.01						
2.ด้านนักเรียนนักศึกษา	1 เกษตรกร	194	2.78	0.41	Bet Groups	1.45	5.00	0.29	1.63	0.15	-
	2 รับจ้าง	350	2.84	0.40	W/n Groups	236.75	1328.00	0.18			
	3 พนง.บริษัท	190	2.88	0.45	Total	238.20	1333.00				
	4 ข้าราชการ	205	2.78	0.43							
	5 ธุรกิจส่วนตัว	364	2.83	0.43							
	6 อื่น ๆ	31	2.83	0.40							
	รวม	1334	2.82	0.42	Levene = 1.06, df = 5, df2 = 1328, P = 0.38						
3.ด้านผู้บริหารและคณาจารย์	1 เกษตรกร	194	3.16	0.56	Bet Groups	1.78	5.00	0.36	0.98	0.43	-
	2 รับจ้าง	350	3.25	0.57	W/n Groups	481.04	1328.00	0.36			
	3 พนง.บริษัท	190	3.28	0.58	Total	482.82	1333.00				
	4 ข้าราชการ	205	3.20	0.64							
	5 ธุรกิจส่วนตัว	364	3.22	0.62							
	6 อื่น ๆ	31	3.13	0.76							
	รวม	1334	3.22	0.60	Levene = 1.30, df = 5, df2 = 1328, P = 0.26						
4.ด้านหลักสูตรการศึกษา	1 เกษตรกร	194	3.38	0.62	Bet Groups	4.65	5.00	0.93	2.56	0.03	3,2,4>6
	2 รับจ้าง	350	3.47	0.57	W/n Groups	481.17	1328.00	0.36			
	3 พนง.บริษัท	190	3.49	0.60	Total	485.82	1333.00				
	4 ข้าราชการ	205	3.46	0.56							
	5 ธุรกิจส่วนตัว	364	3.39	0.63							
	6 อื่น ๆ	31	3.17	0.77							
	รวม	1334	3.43	0.60	Levene = 1.63, df = 5, df2 = 1328, P = 0.15						
5.ด้านการจัดการเรียนการสอน	1 เกษตรกร	194	3.32	0.76	Bet Groups	11.21	5.00	2.24	4.28	0.00	3,2>5
	2 รับจ้าง	350	3.48	0.70	W/n Groups	695.98	1328.00	0.52			
	3 พนง.บริษัท	190	3.52	0.64	Total	707.19	1333.00				
	4 ข้าราชการ	205	3.44	0.75							
	5 ธุรกิจส่วนตัว	364	3.32	0.74							
	6 อื่น ๆ	31	3.16	0.86							
	รวม	1334	3.40	0.73	Levene = 1.34, df = 5, df2 = 1328, P = 0.25						
6.ด้านสื่อการเรียนการสอน	1 เกษตรกร	194	3.15	0.56	Bet Groups	3.25	5.00	0.65	2.30	0.04	3,2>4,1
	2 รับจ้าง	350	3.27	0.50	W/n Groups	375.88	1328.00	0.28			
	3 พนง.บริษัท	190	3.30	0.52	Total	379.13	1333.00				
	4 ข้าราชการ	205	3.20	0.54							
	5 ธุรกิจส่วนตัว	364	3.22	0.54							
	6 อื่น ๆ	31	3.14	0.63							
	รวม	1334	3.23	0.53	Levene = 0.71, df = 5, df2 = 1328, P = 0.61						

7.ด้าน ความก้าวหน้า ในอาชีพ	1	เกษตรกร	194	3.22	0.68	Bet Groups	7.45	5.00	1.49	3.26	0.01	2>5,4
	2	รับจ้าง	350	3.36	0.64	W/n Groups	607.65	1328.00	0.46			
	3	พจน.บริษัท	190	3.31	0.66	Total	615.10	1333.00				
	4	ข้าราชการ	205	3.17	0.68							
	5	ธุรกิจส่วนตัว	364	3.20	0.71							
	6	อื่น ๆ	31	3.16	0.70							
		รวม	1334	3.25	0.68	Levene = 0.96, df = 5, df2 = 1328, P = 0.44						
8.ด้าน การศึกษา	1	เกษตรกร	194	2.98	0.48	Bet Groups	2.04	5.00	0.41	1.43	0.21	-
	2	รับจ้าง	350	3.07	0.51	W/n Groups	379.99	1328.00	0.29			
	3	พจน.บริษัท	190	3.01	0.54	Total	382.03	1333.00				
	4	ข้าราชการ	205	2.96	0.58							
	5	ธุรกิจส่วนตัว	364	3.03	0.56							
	6	อื่น ๆ	31	3.08	0.47							
		รวม	1334	3.02	0.54	Levene = 1.01, df = 5, df2 = 1328, P = 0.41						

ตาราง ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์สถาบันอาชีวศึกษาประเภทช่างอุตสาหกรรม จำแนกตามตัวแปรระดับ
รายได้ของผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง

องค์ประกอบ	ประเภทอาชีพ	N	\bar{X}	SD	Sources	SS	df	MS	F	P	Post-hoc	
1.ด้านอาคาร สถานที่และ สิ่งแวดล้อม	1	น้อยกว่า15000	445	3.39	0.76	Bet Groups	7.13	5.00	1.43	2.69	0.02	3,2>6>5
	2	15,001-20,000	381	3.45	0.73	W/n Groups	701.26	1322.00	0.53			
	3	20,001-25,000	109	3.52	0.67	Total	708.39	1327.00				
	4	25,001-30,000	110	3.31	0.72							
	5	30,001-35,000	95	3.24	0.66							
	6	มากกว่า 35,000	188	3.32	0.72							
		รวม	1328	3.39	0.73	Levene = 0.59, df = 5, df2 = 1322, P = 0.71						
2.ด้าน นักเรียน นักศึกษา	1	น้อยกว่า15000	445	2.80	0.41	Bet Groups	3.26	5.00	0.65	3.51	0.00	3,1,2>6
	2	15,001-20,000	381	2.79	0.42	W/n Groups	245.91	1322.00	0.19			
	3	20,001-25,000	109	2.83	0.43	Total	249.17	1327.00				
	4	25,001-30,000	110	2.75	0.42							
	5	30,001-35,000	95	2.78	0.44							
	6	มากกว่า35,000	188	2.66	0.50							
		รวม	1328	2.77	0.43	Levene = 1.33 , df = 5, df2 = 1322, P = 0.25						
3.ด้าน ผู้บริหารและ คณาจารย์	1	น้อยกว่า15000	445	3.27	0.55	Bet Groups	7.64	5.00	1.53	4.88	0.00	2,1>6
	2	15,001-20,000	381	3.29	0.56	W/n Groups	413.93	1322.00	0.31			
	3	20,001-25,000	109	3.28	0.45	Total	421.57	1327.00				
	4	25,001-30,000	110	3.12	0.57							
	5	30,001-35,000	95	3.13	0.56							
	6	มากกว่า35,000	188	3.10	0.64							
		รวม	1328	3.23	0.56	Levene = 1.41, df = 5, df2 = 1322, P = 0.22						
4.ด้าน หลักสูตร การศึกษา	1	น้อยกว่า15000	445	3.47	0.60	Bet Groups	3.74	5.00	0.75	2.16	0.06	-
	2	15,001-20,000	381	3.52	0.57	W/n Groups	457.79	1322.00	0.35			
	3	20,001-25,000	109	3.50	0.59	Total	461.53	1327.00				
	4	25,001-30,000	110	3.34	0.58							
	5	30,001-35,000	95	3.42	0.59							
	6	มากกว่า35,000	188	3.41	0.60							
		รวม	1328	3.47	0.59	Levene = 0.31, df = 5, df2 = 1322, P = 0.91						

5.ด้านการจัดการเรียนการสอน	1	น้อยกว่า15000	445	3.47	0.70	Bet Groups	3.70	5.00	0.74	1.55	0.17	
	2	15,001-20,000	381	3.51	0.69	W/n Groups	630.74	1322.00	0.48			
	3	20,001-25,000	109	3.58	0.63	Total	634.44	1327.00				
	4	25,001-30,000	110	3.35	0.66							
	5	30,001-35,000	95	3.50	0.69							
	6	มากกว่า35,000	188	3.44	0.72							
		รวม	1328	3.48	0.69	Levene = 0.38, df = 5, df2 = 1322, P =0.86						
6.ด้านสื่อการเรียนการสอน	1	น้อยกว่า15000	445	3.28	0.48	Bet Groups	2.14	5.00	0.43	1.78	0.11	
	2	15,001-20,000	381	3.29	0.51	W/n Groups	316.83	1322.00	0.24			
	3	20,001-25,000	109	3.38	0.48	Total	318.97	1327.00				
	4	25,001-30,000	110	3.19	0.50							
	5	30,001-35,000	95	3.32	0.44							
	6	มากกว่า35,000	188	3.28	0.50							
		รวม	1328	3.29	0.49	Levene = 0.86, df = 5, df2 = 1322, P =0.51						
7.ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ	1	น้อยกว่า15000	445	3.39	0.63	Bet Groups	10.50	5.00	2.10	5.14	0.00	3,1>4,6
	2	15,001-20,000	381	3.38	0.65	W/n Groups	540.40	1322.00	0.41			
	3	20,001-25,000	109	3.39	0.61	Total	550.90	1327.00				
	4	25,001-30,000	110	3.18	0.55							
	5	30,001-35,000	95	3.32	0.66							
	6	มากกว่า35,000	188	3.16	0.69							
		รวม	1328	3.33	0.64	Levene = 0.96, df = 5, df2 = 1322, P =0.44						
8.ด้านการศึกษา	1	น้อยกว่า15000	445	3.12	0.51	Bet Groups	3.97	5.00	0.79	2.87	0.01	1>5
	2	15,001-20,000	381	3.06	0.50	W/n Groups	365.58	1322.00	0.28			
	3	20,001-25,000	109	3.09	0.55	Total	369.55	1327.00				
	4	25,001-30,000	110	3.04	0.45							
	5	30,001-35,000	95	3.00	0.59							
	6	มากกว่า35,000	188	2.96	0.61							
		รวม	1328	3.06	0.53	Levene = 1.71, df = 5, df2 = 1322, P =0.13						

ตาราง ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์สถาบันอาชีวศึกษาประเภทพาณิชยการ จำแนกตามตัวแปรระดับรายได้ของผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง

องค์ประกอบ	ประเภทอาชีพ	N	\bar{X}	SD	Sources	SS	df	MS	F	P	Post-hoc	
1.ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	1	น้อยกว่า15000	445	3.47	0.70	Bet Groups	6.94	5.00	1.39	2.85	0.01	3,2,1>5,4
	2	15,001-20,000	381	3.50	0.71	W/n Groups	642.93	1322.00	0.49			
	3	20,001-25,000	109	3.58	0.67	Total	649.87	1327.00				
	4	25,001-30,000	110	3.30	0.71							
	5	30,001-35,000	95	3.32	0.65							
	6	มากกว่า35,000	188	3.43	0.69							
		รวม	1328	3.46	0.70	Levene = 0.19, df = 5, df2 = 1322, P =0.97						
2.ด้านนักเรียนนักศึกษา	1	น้อยกว่า15000	445	2.84	0.42	Bet Groups	1.93	5.00	0.39	2.12	0.06	
	2	15,001-20,000	381	2.83	0.43	W/n Groups	240.30	1322.00	0.18			
	3	20,001-25,000	109	2.87	0.45	Total	242.23	1327.00				
	4	25,001-30,000	110	2.77	0.38							
	5	30,001-35,000	95	2.76	0.40							
	6	มากกว่า35,000	188	2.75	0.47							
		รวม	1328	2.82	0.43	Levene = 1.43, df = 5, df2 = 1322, P =0.12						

3.ด้าน ผู้บริหารและ คณาจารย์	1	น้อยกว่า15000	445	3.26	0.54	Bet Groups	8.36	5.00	1.67	5.46	0.00	2,3>6,5
	2	15,001-20,000	381	3.32	0.55	W/n Groups	405.27	1322.00	0.31			
	3	20,001-25,000	109	3.30	0.50	Total	413.63	1327.00				
	4	25,001-30,000	110	3.19	0.57							
	5	30,001-35,000	95	3.07	0.55							
	6	มากกว่า35,000	188	3.13	0.61							
	รวม		1328	3.24	0.56	Levene = 1.58, df = 5, df2 = 1322, P =0.72						
4.ด้าน หลักสูตร การศึกษา	1	น้อยกว่า15000	445	3.48	0.58	Bet Groups	2.94	5.00	0.59	1.83	0.10	-
	2	15,001-20,000	381	3.52	0.56	W/n Groups	424.98	1322.00	0.32			
	3	20,001-25,000	109	3.55	0.57	Total	427.92	1327.00				
	4	25,001-30,000	110	3.37	0.52							
	5	30,001-35,000	95	3.45	0.58							
	6	มากกว่า35,000	188	3.43	0.56							
	รวม		1328	3.48	0.57	Levene = 0.34, df = 5, df2 = 1322, P =0.89						
5.ด้านการ จัดการเรียน การสอน	1	น้อยกว่า15000	445	3.47	0.66	Bet Groups	4.73	5.00	0.95	2.13	0.06	-
	2	15,001-20,000	381	3.50	0.66	W/n Groups	586.61	1322.00	0.44			
	3	20,001-25,000	109	3.59	0.64	Total	591.34	1327.00				
	4	25,001-30,000	110	3.32	0.65							
	5	30,001-35,000	95	3.48	0.64							
	6	มากกว่า 35,000	188	3.42	0.72							
	รวม		1328	3.47	0.67	Levene = 0.36, df = 5, df2 = 1322, P =0.87						
6.ด้านสื่อการ เรียนการสอน	1	น้อยกว่า15000	445	3.26	0.50	Bet Groups	3.32	5.00	0.66	2.69	0.02	3>4
	2	15,001-20,000	381	3.32	0.48	W/n Groups	326.37	1322.00	0.25			
	3	20,001-25,000	109	3.42	0.51	Total	329.69	1327.00				
	4	25,001-30,000	110	3.22	0.47							
	5	30,001-35,000	95	3.25	0.50							
	6	มากกว่า 35,000	188	3.27	0.53							
	รวม		1328	3.29	0.50	Levene = 0.75, df = 5, df2 = 1322, P =0.58						
7.ด้าน ความก้าวหน้า ในอาชีพ	1	น้อยกว่า15000	445	3.43	0.59	Bet Groups	10.23	5.00	2.05	5.45	0.00	1,3>4
	2	15,001-20,000	381	3.38	0.62	W/n Groups	495.89	1322.00	0.38			
	3	20,001-25,000	109	3.42	0.66	Total	506.12	1327.00				
	4	25,001-30,000	110	3.22	0.55							
	5	30,001-35,000	95	3.22	0.66							
	6	มากกว่า 35,000	188	3.23	0.64							
	รวม		1328	3.35	0.62	Levene = 1.12, df = 5, df2 = 1322, P =0.35						
8.ด้าน การศึกษา	1	น้อยกว่า15000	445	3.09	0.50	Bet Groups	5.44	5.00	1.09	4.29	0.00	1>5,6
	2	15,001-20,000	381	3.12	0.49	W/n Groups	335.18	1322.00	0.25			
	3	20,001-25,000	109	3.14	0.53	Total	340.61	1327.00				
	4	25,001-30,000	110	3.04	0.41							
	5	30,001-35,000	95	2.98	0.51							
	6	มากกว่า 35,000	188	2.94	0.55							
	รวม		1328	3.07	0.51	Levene = 1.15, df = 5, df2 = 1322, P =0.33						

ตาราง ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์สถาบันอาชีวศึกษาประเภทเกษตรกรรม จำแนกตามตัวแปรระดับ
รายได้ของผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง

องค์ประกอบ	ประเภทอาชีพ	N	\bar{X}	SD	Sources	SS	df	MS	F	P	Post-hoc
1.ด้านอาคาร สถานที่และ สิ่งแวดล้อม	1 น้อยกว่า15000	445	3.45	0.75	Bet Groups	5.58	5.00	1.12	2.06	0.07	-
	2 15,001-20,000	381	3.50	0.75	W/n Groups	716.21	1322.00	0.54			
	3 20,001-25,000	109	3.51	0.71	Total	721.80	1327.00				
	4 25,001-30,000	110	3.33	0.75							
	5 30,001-35,000	95	3.29	0.67							
	6 มากกว่า 35,000	188	3.44	0.70							
	รวม	1328	3.45	0.74	Levene = 0.51, df = 5, df2 = 1322, P =0.77						
2.ด้าน นักเรียน นักศึกษา	1 น้อยกว่า15000	445	2.84	0.42	Bet Groups	1.00	5.00	0.20	1.11	0.35	-
	2 15,001-20,000	381	2.84	0.42	W/n Groups	236.29	1322.00	0.18			
	3 20,001-25,000	109	2.82	0.42	Total	237.28	1327.00				
	4 25,001-30,000	110	2.85	0.42							
	5 30,001-35,000	95	2.76	0.41							
	6 มากกว่า 35,000	188	2.78	0.44							
	รวม	1328	2.83	0.42	Levene = 0.22, df = 5, df2 = 1322, P =0.95						
3.ด้าน ผู้บริหารและ คณาจารย์	1 น้อยกว่า15000	445	3.22	0.59	Bet Groups	5.04	5.00	1.01	2.79	0.02	2>6,5
	2 15,001-20,000	381	3.30	0.59	W/n Groups	477.72	1322.00	0.36			
	3 20,001-25,000	109	3.24	0.56	Total	482.76	1327.00				
	4 25,001-30,000	110	3.17	0.61							
	5 30,001-35,000	95	3.10	0.56							
	6 มากกว่า 35,000	188	3.15	0.68							
	รวม	1328	3.22	0.60	Levene = 0.57, df = 5, df2 = 1322, P =0.73						
4.ด้าน หลักสูตร การศึกษา	1 น้อยกว่า15000	445	3.44	0.60	Bet Groups	4.70	5.00	0.94	2.60	0.02	3,2>5,4
	2 15,001-20,000	381	3.48	0.59	W/n Groups	478.26	1322.00	0.36			
	3 20,001-25,000	109	3.52	0.58	Total	482.95	1327.00				
	4 25,001-30,000	110	3.30	0.56							
	5 30,001-35,000	95	3.33	0.66							
	6 มากกว่า 35,000	188	3.40	0.62							
	รวม	1328	3.43	0.60	Levene = 0.29, df = 5, df2 = 1322, P =0.92						
5.ด้านการ จัดการเรียน การสอน	1 น้อยกว่า15000	445	3.41	0.72	Bet Groups	2.86	5.00	0.57	1.08	0.37	-
	2 15,001-20,000	381	3.45	0.69	W/n Groups	698.97	1322.00	0.53			
	3 20,001-25,000	109	3.46	0.80	Total	701.83	1327.00				
	4 25,001-30,000	110	3.32	0.68							
	5 30,001-35,000	95	3.32	0.75							
	6 มากกว่า 35,000	188	3.37	0.77							
	รวม	1328	3.41	0.73	Levene = 1.04, df = 5, df2 = 1322, P =0.39						
6.ด้านสื่อการ เรียนการสอน	1 น้อยกว่า15000	445	3.22	0.53	Bet Groups	1.06	5.00	0.21	0.75	0.59	-
	2 15,001-20,000	381	3.25	0.52	W/n Groups	375.10	1322.00	0.28			
	3 20,001-25,000	109	3.31	0.56	Total	376.16	1327.00				
	4 25,001-30,000	110	3.19	0.49							
	5 30,001-35,000	95	3.22	0.56							
	6 มากกว่า 35,000	188	3.22	0.55							
	รวม	1328	3.23	0.53	Levene = 0.86, df = 5, df2 = 1322, P =0.51						

7.ด้าน ความก้าวหน้า ในอาชีพ	1	น้อยกว่า15000	445	3.31	0.66	Bet Groups	9.45	5.00	1.89	4.15	0.00	3,1>6
	2	15,001-20,000	381	3.29	0.69	W/n Groups	601.48	1322.00	0.45			
	3	20,001-25,000	109	3.37	0.67	Total	610.93	1327.00				
	4	25,001-30,000	110	3.14	0.58							
	5	30,001-35,000	95	3.14	0.76							
	6	มากกว่า 35,000	188	3.12	0.69							
		รวม	1328	3.26	0.68	Levene = 1.58, df = 5, df2 = 1322, P=0.16						
8.ด้าน การศึกษา	1	น้อยกว่า15000	445	3.05	0.52	Bet Groups	3.52	5.00	0.70	2.49	0.03	2,1>6,5
	2	15,001-20,000	381	3.06	0.51	W/n Groups	374.52	1322.00	0.28			
	3	20,001-25,000	109	3.06	0.51	Total	378.05	1327.00				
	4	25,001-30,000	110	2.96	0.46							
	5	30,001-35,000	95	2.93	0.60							
	6	มากกว่า 35,000	188	2.94	0.60							
		รวม	1328	3.02	0.53	Levene = 1.21, df = 5, df2 = 1322, P=0.30						

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาพลักษณ์สถาบันอาชีวศึกษาตามทัศนคติของนักเรียนที่มีบริบทของโรงเรียนแตกต่างกัน

ตารางผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์สถาบันอาชีวศึกษาประเภทช่างอุตสาหกรรมจำแนกตามตัวแปรที่ตั้งของโรงเรียน

องค์ประกอบ	ที่ตั้งของ รร.	N	\bar{x}	SD	Sources	SS	df	MS	F	P	Result
1.ด้านอาคาร สถานที่และ สิ่งแวดล้อม	1 ในเมือง	850	3.43	0.67	Bet Groups	3.353	1	3.353	6.32	.01	1>2
	2 นอกเมือง	488	3.33	0.82	W/n Groups	708.461	1336	.530			
	รวม	1338	3.39	0.73	Total	711.813	1337				
	Levene = 22.35, df = 1, df2 = 1336, P=0.00										
2.ด้าน นักเรียน นักศึกษา	1 ในเมือง	850	3.43	0.67	Bet Groups	0.072	1	.072	0.38	.54	-
	2 นอกเมือง	488	3.33	0.82	W/n Groups	251.319	1336	.188			
	รวม	1338	3.39	0.73	Total	251.391	1337				
	Levene = 2.56, df = 1, df2 = 1336, P=0.11										
3.ด้าน ผู้บริหารและ คณาจารย์	1 ในเมือง	850	3.43	0.67	Bet Groups	0.129	1	.129	0.41	.52	-
	2 นอกเมือง	488	3.33	0.82	W/n Groups	424.313	1336	.318			
	รวม	1338	3.39	0.73	Total	424.443	1337				
	Levene = 0.04, df = 1, df2 = 1336, P=0.84										
4.ด้าน หลักสูตร การศึกษา	1 ในเมือง	850	3.43	0.67	Bet Groups	2.018	1	2.018	5.85	.02	1>2
	2 นอกเมือง	488	3.33	0.82	W/n Groups	461.110	1336	.345			
	รวม	1338	3.39	0.73	Total	463.128	1337				
	Levene = 6.49, df = 1, df2 = 1336, P=0.01										
5.ด้านการ จัดการเรียน การสอน	1 ในเมือง	850	3.43	0.67	Bet Groups	2.488	1	2.488	5.22	.022	1>2
	2 นอกเมือง	488	3.33	0.82	W/n Groups	636.842	1336	.477			
	รวม	1338	3.39	0.73	Total	639.330	1337				
	Levene = 7.21, df = 1, df2 = 1336, P=0.01										
6.ด้านสื่อ การเรียนการ สอน	1 ในเมือง	850	3.43	0.67	Bet Groups	0.220	1	.220	0.92	.34	-
	2 นอกเมือง	488	3.33	0.82	W/n Groups	320.580	1336	.240			
	รวม	1338	3.39	0.73	Total	320.799	1337				
	Levene = 0.20, df = 1, df2 = 1336, P=0.66										
7.ด้านความ ก้าว	1 ในเมือง	850	3.43	0.67	Bet Groups	0.425	1	.425	1.02	.31	-
	2 นอกเมือง	488	3.33	0.82	W/n Groups	555.386	1336	.416			

หน้าในอาชีพ	รวม	1338	3.39	0.73	Total	555.811	1337					
	Levene = 4.23, df = 1, df2 = 1336, P = 0.04											
8.ด้าน การศึกษาต่อ	1	ในเมือง	850	3.43	0.67	Bet Groups	0.003	1	.003	0.01	.91	-
	2	นอกเมือง	488	3.33	0.82	W/n Groups	371.914	1336	.278			
	รวม	1338	3.39	0.73	Total	371.917	1337					
Levene = 1.71, df = 1, df2 = 1336, P = 0.19												

ตาราง ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์สถาบันอาชีวศึกษาประเภทพาณิชยกรรมจำแนกตามตัวแปรที่ตั้งของโรงเรียน

องค์ประกอบ	ที่ตั้งของ รร.	N	\bar{x}	SD	Sources	SS	df	MS	F	P	Result	
1.ด้านอาคาร สถานที่และ สิ่งแวดล้อม	1	ในเมือง	850	3.49	0.67	Bet Groups	2.458	1	2.458	5.04	.03	1>2
	2	นอกเมือง	488	3.40	0.75	W/n Groups	651.837	1336	.488			
	รวม	1338	3.46	0.70	Total	654.295	1337					
Levene = 11.45, df = 1, df2 = 1336, P = 0.00												
2.ด้าน นักเรียน นักศึกษา	1	ในเมือง	850	2.81	0.45	Bet Groups	0.147	1	.147	0.80	.37	-
	2	นอกเมือง	488	2.83	0.39	W/n Groups	244.451	1336	.183			
	รวม	1338	2.81	0.43	Total	244.598	1337					
Levene = 4.96, df = 1, df2 = 1336, P = 0.03												
3.ด้าน ผู้บริหารและ คณาจารย์	1	ในเมือง	850	3.25	0.57	Bet Groups	0.349	1	.349	1.12	.29	-
	2	นอกเมือง	488	3.22	0.54	W/n Groups	416.430	1336	.312			
	รวม	1338	3.24	0.56	Total	416.778	1337					
Levene = 0.06, df = 1, df2 = 1336, P = 0.80												
4.ด้าน หลักสูตร การศึกษา	1	ในเมือง	850	3.50	0.55	Bet Groups	1.770	1	1.770	5.52	.02	1>2
	2	นอกเมือง	488	3.43	0.59	W/n Groups	428.141	1336	.320			
	รวม	1338	3.48	0.57	Total	429.911	1337					
Levene = 2.38, df = 1, df2 = 1336, P = 0.12												
5.ด้านการ จัดการเรียน การสอน	1	ในเมือง	850	3.50	0.64	Bet Groups	2.529	1	2.529	5.68	.02	1>2
	2	นอกเมือง	488	3.41	0.71	W/n Groups	594.960	1336	.445			
	รวม	1338	3.47	0.67	Total	597.489	1337					
Levene = 4.23, df = 1, df2 = 1336, P = 0.04												
6.ด้านสื่อ การเรียนการ สอน	1	ในเมือง	850	3.29	0.50	Bet Groups	0.072	1	.072	0.29	.59	-
	2	นอกเมือง	488	3.28	0.49	W/n Groups	331.605	1336	.248			
	รวม	1338	3.29	0.50	Total	331.677	1337					
Levene = 0.42, df = 1, df2 = 1336, P = 0.52												
7.ด้านความ ก้าว หน้าใน อาชีพ	1	ในเมือง	850	3.37	0.61	Bet Groups	0.771	1	.771	2.02	.16	-
	2	นอกเมือง	488	3.32	0.62	W/n Groups	509.702	1336	.382			
	รวม	1338	3.35	0.62	Total	510.473	1337					
Levene = 0.64, df = 1, df2 = 1336, P = 0.42												
8.ด้าน การศึกษาต่อ	1	ในเมือง	850	3.07	0.52	Bet Groups	0.007	1	.007	0.03	.87	-
	2	นอกเมือง	488	3.07	0.49	W/n Groups	343.690	1336	.257			
	รวม	1338	3.07	0.51	Total	343.697	1337					
Levene = 0.27, df = 1, df2 = 1336, P = 0.60												

ตาราง ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์สถาบันอาชีวศึกษาประเภทเกษตรกรรมจำแนกตามตัวแปรที่ตั้งของโรงเรียน

องค์ประกอบ	ที่ตั้งของ รร.	N	\bar{x}	SD	Sources	SS	df	MS	F	P	Result	
1.ด้านอาคาร	1	ในเมือง	850	3.46	0.71	Bet Groups	0.470	1	.470	0.86	.35	-
	2	นอกเมือง	488	3.42	0.78	W/n Groups	727.950	1336	.545			

สถานที่และ สิ่งแวดล้อม		รวม	1338	3.44	0.74	Total	728.420	1337				
	Levene = 3.64, df = 1, df2 = 1336, P = 0.06											
2.ด้าน นักเรียน นักศึกษา	1	ในเมือง	850	2.82	0.44	Bet Groups	0.174	1	.174	0.97	.32	-
	2	นอกเมือง	488	2.84	0.39	W/n Groups	239.069	1336	.179			
		รวม	1338	2.82	0.42	Total	239.244	1337				
Levene = 5.86, df = 1, df2 = 1336, P = 0.02												
3.ด้าน ผู้บริหารและ คณาจารย์	1	ในเมือง	850	3.22	0.61	Bet Groups	0.042	1	.042	0.12	.74	-
	2	นอกเมือง	488	3.23	0.59	W/n Groups	484.310	1336	.363			
		รวม	1338	3.22	0.60	Total	484.352	1337				
Levene = 0.20, df = 1, df2 = 1336, P = 0.66												
4.ด้าน หลักสูตร การศึกษา	1	ในเมือง	850	3.45	0.57	Bet Groups	0.927	1	.927	2.55	.11	-
	2	นอกเมือง	488	3.40	0.65	W/n Groups	485.328	1336	.363			
		รวม	1338	3.43	0.60	Total	486.255	1337				
Levene = 8.03, df = 1, df2 = 1336, P = 0.00												
5.ด้านการ จัดการเรียน การสอน	1	ในเมือง	850	3.42	0.69	Bet Groups	0.641	1	.641	1.21	.27	-
	2	นอกเมือง	488	3.38	0.78	W/n Groups	708.287	1336	.530			
		รวม	1338	3.40	0.73	Total	708.927	1337				
Levene = 4.06, df = 1, df2 = 1336, P = 0.04												
6.ด้านสื่อ การเรียนการ สอน	1	ในเมือง	850	3.22	0.53	Bet Groups	0.231	1	.231	0.81	.37	-
	2	นอกเมือง	488	3.25	0.53	W/n Groups	379.940	1336	.284			
		รวม	1338	3.23	0.53	Total	380.172	1337				
Levene = 0.30, df = 1, df2 = 1336, P = 0.58												
7.ด้านความ ก้าว หน้าใน อาชีพ	1	ในเมือง	850	3.24	0.68	Bet Groups	0.220	1	.220	0.48	.49	-
	2	นอกเมือง	488	3.27	0.68	W/n Groups	617.587	1336	.462			
		รวม	1338	3.25	0.68	Total	617.806	1337				
Levene = 0.00, df = 1, df2 = 1336, P = 1.00												
8.ด้าน การศึกษาต่อ	1	ในเมือง	850	3.01	0.55	Bet Groups	0.652	1	.652	2.28	.13	-
	2	นอกเมือง	488	3.05	0.50	W/n Groups	381.703	1336	.286			
		รวม	1338	3.02	0.53	Total	382.354	1337				
Levene = 0.83, df = 1, df2 = 1336, P = 0.36												

ตาราง ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์สถาบันอาชีวศึกษาประเภทช่างอุตสาหกรรม จำแนกตามตัวแปรประเภทของโรงเรียน

องค์ประกอบ	ประเภทโรงเรียน	N	\bar{X}	SD	Sources	SS	df	MS	F	P	Post-hoc	
1.ด้านอาคาร สถานที่และ สิ่งแวดล้อม	1	เอกชน	550	3.37	0.78	Bet Groups	1.88	2.00	0.94	1.77	0.17	-
	2	รัฐบาล สพฐ.	610	3.39	0.68	W/n Groups	709.93	1335.00	0.53			
	3	ขยายโอกาส	178	3.48	0.74	Total	711.81	1337.00				
		รวม	1338	3.39	0.73	Levene = 6.14, df = 2, df2 = 1335, P = 0.00						
2.ด้าน นักเรียน นักศึกษา	1	เอกชน	550	2.73	0.47	Bet Groups	1.60	2.00	0.80	4.26	0.01	2>1
	2	รัฐบาล สพฐ.	610	2.80	0.40	W/n Groups	249.80	1335.00	0.19			
	3	ขยายโอกาส	178	2.81	0.42	Total	251.39	1337.00				
		รวม	1338	2.77	0.43	Levene = 3.29, df = 2, df2 = 1335, P = 0.04						
3.ด้าน ผู้บริหารและ คณาจารย์	1	เอกชน	550	3.21	0.61	Bet Groups	7.47	2.00	3.73	11.95	0.00	3>1,2
	2	รัฐบาล สพฐ.	610	3.19	0.52	W/n Groups	416.98	1335.00	0.31			
	3	ขยายโอกาส	178	3.42	0.52	Total	424.44	1337.00				
		รวม	1338	3.23	0.56	Levene = 5.18, df = 2, df2 = 1335, P = 0.01						

4.ด้าน หลักสูตร การศึกษา	1	เอกชน	550	3.46	0.63	Bet Groups	4.64	2.00	2.32	6.75	0.00	3>1,2
	2	รัฐบาล สพฐ.	610	3.43	0.55	W/n Groups	458.49	1335.00	0.34			
	3	ขยายโอกาส	178	3.61	0.59	Total	463.13	1337.00				
		รวม	1338	3.47	0.59	Levene = 3.47, df = 2, df2 = 1335, P = 0.03						
5.ด้านการ จัดการเรียน การสอน	1	เอกชน	550	3.42	0.76	Bet Groups	5.12	2.00	2.56	5.39	0.00	3>1
	2	รัฐบาล สพฐ.	610	3.49	0.62	W/n Groups	634.21	1335.00	0.48			
	3	ขยายโอกาส	178	3.61	0.66	Total	639.33	1337.00				
		รวม	1338	3.48	0.69	Levene = 8.94, df = 2, df2 = 1335, P = 0.00						
6.ด้านสื่อการ เรียนการสอน	1	เอกชน	550	3.26	0.52	Bet Groups	2.93	2.00	1.47	6.16	0.00	3>2,1
	2	รัฐบาล สพฐ.	610	3.28	0.47	W/n Groups	317.87	1335.00	0.24			
	3	ขยายโอกาส	178	3.40	0.46	Total	320.80	1337.00				
		รวม	1338	3.28	0.49	Levene = 3.15, df = 2, df2 = 1335, P = 0.04						
7.ด้าน ความก้าวหน้า ในอาชีพ	1	เอกชน	550	3.24	0.71	Bet Groups	17.76	2.00	8.88	22.04	0.00	3>2,1
	2	รัฐบาล สพฐ.	610	3.32	0.57	W/n Groups	538.05	1335.00	0.40			
	3	ขยายโอกาส	178	3.61	0.59	Total	555.81	1337.00				
		รวม	1338	3.33	0.64	Levene = 12.39, df = 2, df2 = 1335, P = 0.00						
8.ด้าน การศึกษา	1	เอกชน	550	3.04	0.58	Bet Groups	2.25	2.00	1.13	4.07	0.02	3>2,1
	2	รัฐบาล สพฐ.	610	3.05	0.46	W/n Groups	369.66	1335.00	0.28			
	3	ขยายโอกาส	178	3.17	0.57	Total	371.92	1337.00				
		รวม	1338	3.06	0.53	Levene = 7.39, df = 2, df2 = 1335, P = 0.00						

ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์สถาบันอาชีวศึกษาประเภทพาณิชยการ จำแนกตามตัวแปรประเภทของโรงเรียน

องค์ประกอบ	ประเภทโรงเรียน	N	\bar{x}	SD	Sources	SS	df	MS	F	P	Post-hoc	
1.ด้านอาคาร สถานที่และ สิ่งแวดล้อม	1	เอกชน	550	3.41	0.76	Bet Groups	9.26	2.00	4.63	9.58	0.00	3>1,2
	2	รัฐบาล สพฐ.	610	3.43	0.65	W/n Groups	645.03	1335.00	0.48			
	3	ขยายโอกาส	178	3.67	0.64	Total	654.30	1337.00				
		รวม	1338	3.46	0.70	Levene = 9.28, df = 2, df2 = 1335, P = 0.00						
2.ด้าน นักเรียน นักศึกษา	1	เอกชน	550	2.79	0.46	Bet Groups	3.61	2.00	1.81	10.00	0.00	3>1,2
	2	รัฐบาล สพฐ.	610	2.79	0.39	W/n Groups	240.99	1335.00	0.18			
	3	ขยายโอกาส	178	2.95	0.43	Total	244.60	1337.00				
		รวม	1338	2.81	0.43	Levene = 2.88, df = 2, df2 = 1335, P = 0.06						
3.ด้าน ผู้บริหารและ คณาจารย์	1	เอกชน	550	3.23	0.60	Bet Groups	9.15	2.00	4.58	14.98	0.00	3>1,2
	2	รัฐบาล สพฐ.	610	3.19	0.52	W/n Groups	407.63	1335.00	0.31			
	3	ขยายโอกาส	178	3.45	0.52	Total	416.78	1337.00				
		รวม	1338	3.24	0.56	Levene = 2.45, df = 2, df2 = 1335, P = 0.09						
4.ด้าน หลักสูตร การศึกษา	1	เอกชน	550	3.48	0.60	Bet Groups	6.47	2.00	3.23	10.19	0.00	3>1,2
	2	รัฐบาล สพฐ.	610	3.43	0.53	W/n Groups	423.45	1335.00	0.32			
	3	ขยายโอกาส	178	3.64	0.57	Total	429.91	1337.00				
		รวม	1338	3.48	0.57	Levene = 4.15, df = 2, df2 = 1335, P = 0.02						
5.ด้านการ จัดการเรียน การสอน	1	เอกชน	550	3.41	0.72	Bet Groups	5.88	2.00	2.94	6.63	0.00	3>1,2
	2	รัฐบาล สพฐ.	610	3.47	0.59	W/n Groups	591.61	1335.00	0.44			
	3	ขยายโอกาส	178	3.62	0.71	Total	597.49	1337.00				
		รวม	1338	3.47	0.67	Levene = 11.07, df = 2, df2 = 1335, P = 0.00						
6.ด้านสื่อการ เรียนการสอน	1	เอกชน	550	3.28	0.53	Bet Groups	2.99	2.00	1.50	6.08	0.00	3>2,1
	2	รัฐบาล สพฐ.	610	3.26	0.47	W/n Groups	328.68	1335.00	0.25			
	3	ขยายโอกาส	178	3.40	0.49	Total	331.68	1337.00				

		รวม	1338	3.29	0.50	Levene = 2.41, df = 2, df2 = 1335, P = 0.09						
7.ด้าน ความก้าวหน้า ในอาชีพ	1	เอกชน	550	3.26	0.66	Bet Groups	23.18	2.00	11.59	31.76	0.00	3>2>1
	2	รัฐบาล สพฐ.	610	3.34	0.56	W/n Groups	487.29	1335.00	0.37			
	3	ขยายโอกาส	178	3.67	0.58	Total	510.47	1337.00				
		รวม	1338	3.35	0.62	Levene = 7.15, df = 2, df2 = 1335, P = 0.00						
8.ด้าน การศึกษา	1	เอกชน	550	3.02	0.56	Bet Groups	4.36	2.00	2.18	8.57	0.00	3>2,1
	2	รัฐบาล สพฐ.	610	3.08	0.44	W/n Groups	339.34	1335.00	0.25			
	3	ขยายโอกาส	178	3.20	0.52	Total	343.70	1337.00				
		รวม	1338	3.07	0.51	Levene = 6.89, df = 2, df2 = 1335, P = 0.00						

ตาราง ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์สถาบันอาชีวศึกษาประเภทเกษตรกรรม จำแนกตามตัวแปรประเภทของโรงเรียน

องค์ประกอบ	ประเภทโรงเรียน	N	\bar{x}	SD	Sources	SS	df	MS	F	P	Post-hoc	
1.ด้านอาคาร สถานที่และ สิ่งแวดล้อม	1	เอกชน	550	3.47	0.78	Bet Groups	2.81	2.00	1.40	2.58	0.08	-
	2	รัฐบาล สพฐ.	610	3.39	0.68	W/n Groups	725.61	1335.00	0.54			
	3	ขยายโอกาส	178	3.52	0.78	Total	728.42	1337.00				
		รวม	1338	3.44	0.74	Levene = 5.69, df = 2, df2 = 1335, P = 0.00						
2.ด้าน นักเรียน นักศึกษา	1	เอกชน	550	2.81	0.46	Bet Groups	2.64	2.00	1.32	7.44	0.00	3>1,2
	2	รัฐบาล สพฐ.	610	2.80	0.38	W/n Groups	236.61	1335.00	0.18			
	3	ขยายโอกาส	178	2.94	0.42	Total	239.24	1337.00				
		รวม	1338	2.82	0.42	Levene = 5.56, df = 2, df2 = 1335, P = 0.00						
3.ด้าน ผู้บริหารและ คณาจารย์	1	เอกชน	550	3.21	0.66	Bet Groups	11.33	2.00	5.67	15.99	0.00	3>1,2
	2	รัฐบาล สพฐ.	610	3.17	0.54	W/n Groups	473.02	1335.00	0.35			
	3	ขยายโอกาส	178	3.45	0.57	Total	484.35	1337.00				
		รวม	1338	3.22	0.60	Levene = 4.22, df = 2, df2 = 1335, P = 0.01						
4.ด้าน หลักสูตร การศึกษา	1	เอกชน	550	3.43	0.64	Bet Groups	4.91	2.00	2.45	6.80	0.00	3>1,2
	2	รัฐบาล สพฐ.	610	3.39	0.56	W/n Groups	481.35	1335.00	0.36			
	3	ขยายโอกาส	178	3.58	0.59	Total	486.26	1337.00				
		รวม	1338	3.43	0.60	Levene = 6.87, df = 2, df2 = 1335, P = 0.00						
5.ด้านการ จัดการเรียน การสอน	1	เอกชน	550	3.33	0.80	Bet Groups	9.04	2.00	4.52	8.62	0.00	3>1,2
	2	รัฐบาล สพฐ.	610	3.41	0.65	W/n Groups	699.89	1335.00	0.52			
	3	ขยายโอกาส	178	3.59	0.72	Total	708.93	1337.00				
		รวม	1338	3.40	0.73	Levene = 11.77, df = 2, df2 = 1335, P = 0.00						
6.ด้านสื่อการ เรียนการสอน	1	เอกชน	550	3.22	0.56	Bet Groups	5.42	2.00	2.71	9.65	0.00	3>2,1
	2	รัฐบาล สพฐ.	610	3.19	0.51	W/n Groups	374.76	1335.00	0.28			
	3	ขยายโอกาส	178	3.39	0.49	Total	380.17	1337.00				
		รวม	1338	3.23	0.53	Levene = 3.25, df = 2, df2 = 1335, P = 0.04						
7.ด้าน ความก้าวหน้า ในอาชีพ	1	เอกชน	550	3.19	0.73	Bet Groups	26.06	2.00	13.03	29.39	0.00	3>2,1
	2	รัฐบาล สพฐ.	610	3.21	0.63	W/n Groups	591.75	1335.00	0.44			
	3	ขยายโอกาส	178	3.61	0.59	Total	617.81	1337.00				
		รวม	1338	3.25	0.68	Levene = 7.07, df = 2, df2 = 1335, P = 0.00						
8.ด้าน การศึกษา	1	เอกชน	550	3.01	0.57	Bet Groups	6.07	2.00	3.04	10.77	0.00	3>2,1
	2	รัฐบาล สพฐ.	610	2.98	0.49	W/n Groups	376.28	1335.00	0.28			
	3	ขยายโอกาส	178	3.19	0.52	Total	382.35	1337.00				
		รวม	1338	3.02	0.53	Levene = 2.11, df = 2, df2 = 1335, P = 0.12						

ตาราง ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์สถาบันอาชีวศึกษาประเภทช่างอุตสาหกรรม จำแนกตามตัวแปรภูมิภาคของโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

องค์ประกอบ	ภูมิภาค	N	\bar{X}	SD	Sources	SS	df	MS	F	P	Post-hoc
1.ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	1 เหนือ	208	3.39	0.65	Bet Groups	23.40	5.00	4.68	9.05	0.00	2>3>4
	2 กลาง	247	3.63	0.70	W/n Groups	688.41	1332.00	0.52			
	3 ตะวันออก	250	3.41	0.78	Total	711.81	1337.00				
	4 ใต้	220	3.19	0.82							
	5 อีสาน	173	3.34	0.62							
	6 กทม.	240	3.36	0.69							
	รวม	1338	3.39	0.73	Levene = 4.49, df = 5, df2 = 1322, P = 0.00						
2.ด้านนักเรียนนักศึกษา	1 เหนือ	208	2.79	0.40	Bet Groups	1.03	5.00	0.21	1.10	0.36	-
	2 กลาง	247	2.82	0.43	W/n Groups	250.36	1332.00	0.19			
	3 ตะวันออก	250	2.74	0.49	Total	251.39	1337.00				
	4 ใต้	220	2.76	0.39							
	5 อีสาน	173	2.79	0.42							
	6 กทม.	240	2.75	0.46							
	รวม	1338	2.77	0.43	Levene = 2.02, df = 5, df2 = 1322, P = 0.07						
3.ด้านผู้บริหารและคณาจารย์	1 เหนือ	208	3.27	0.51	Bet Groups	8.25	5.00	1.65	5.28	0.00	5,2>3,6
	2 กลาง	247	3.32	0.55	W/n Groups	416.19	1332.00	0.31			
	3 ตะวันออก	250	3.17	0.62	Total	424.44	1337.00				
	4 ใต้	220	3.17	0.57							
	5 อีสาน	173	3.33	0.55							
	6 กทม.	240	3.13	0.54							
	รวม	1338	3.23	0.56	Levene = 2.20, df = 5, df2 = 1322, P = 0.05						
4.ด้านหลักสูตรการศึกษา	1 เหนือ	208	3.45	0.53	Bet Groups	11.94	5.00	2.39	7.05	0.00	2,5>4
	2 กลาง	247	3.58	0.61	W/n Groups	451.18	1332.00	0.34			
	3 ตะวันออก	250	3.52	0.58	Total	463.13	1337.00				
	4 ใต้	220	3.31	0.63							
	5 อีสาน	173	3.53	0.56							
	6 กทม.	240	3.39	0.57							
	รวม	1338	3.47	0.59	Levene = 1.41, df = 5, df2 = 1322, P = 0.22						
5.ด้านการจัดการเรียนการสอน	1 เหนือ	208	3.49	0.63	Bet Groups	13.45	5.00	2.69	5.72	0.00	2>3>4
	2 กลาง	247	3.65	0.75	W/n Groups	625.88	1332.00	0.47			
	3 ตะวันออก	250	3.43	0.68	Total	639.33	1337.00				
	4 ใต้	220	3.33	0.79							
	5 อีสาน	173	3.46	0.62							
	6 กทม.	240	3.49	0.61							
	รวม	1338	3.48	0.69	Levene = 3.91, df = 5, df2 = 1322, P = 0.00						
6.ด้านสื่อการเรียนการสอน	1 เหนือ	208	3.24	0.50	Bet Groups	5.64	5.00	1.13	4.77	0.00	2,5,6>4
	2 กลาง	247	3.36	0.46	W/n Groups	315.16	1332.00	0.24			
	3 ตะวันออก	250	3.25	0.52	Total	320.80	1337.00				
	4 ใต้	220	3.18	0.47							
	5 อีสาน	173	3.34	0.49							
	6 กทม.	240	3.33	0.48							
	รวม	1338	3.28	0.49	Levene = 0.88, df = 5, df2 = 1322, P = 0.49						

7.ด้าน ความก้าวหน้า ในอาชีพ	1	เหนือ	208	3.33	0.60	Bet Groups	14.00	5.00	2.80	6.89	0.00	2,5>6,3,4
	2	กลาง	247	3.48	0.60	W/n Groups	541.81	1332.00	0.41			
	3	ตะวันออก	250	3.23	0.73	Total	555.81	1337.00				
	4	ใต้	220	3.21	0.65							
	5	อีสาน	173	3.45	0.60							
	6	กทม.	240	3.29	0.62							
	รวม	1338	3.33	0.64	Levene = 2.95, df = 5, df2 = 1322, P = 0.01							
8.ด้าน การศึกษา	1	เหนือ	208	3.05	0.49	Bet Groups	6.26	5.00	1.25	4.56	0.00	5>6,3
	2	กลาง	247	3.09	0.49	W/n Groups	365.66	1332.00	0.27			
	3	ตะวันออก	250	2.99	0.55	Total	371.92	1337.00				
	4	ใต้	220	3.10	0.51							
	5	อีสาน	173	3.19	0.60							
	6	กทม.	240	2.99	0.51							
	รวม	1338	3.06	0.53	Levene = 1.88, df = 5, df2 = 1322, P = 0.09							

ตาราง ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์สถาบันอาชีวศึกษาประเภทพาณิชยการ จำแนกตามตัวแปรภูมิภาคของโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

องค์ประกอบ	ภูมิภาค	N	\bar{x}	SD	Sources	SS	df	MS	F	P	Post-hoc	
1.ด้านอาคาร สถานที่และ สิ่งแวดล้อม	1	เหนือ	208	3.42	0.66	Bet Groups	21.94	5.00	4.39	9.24	0.00	2,6>1>4
	2	กลาง	247	3.64	0.67	W/n Groups	632.35	1332.00	0.47			
	3	ตะวันออก	250	3.48	0.74	Total	654.30	1337.00				
	4	ใต้	220	3.21	0.75							
	5	อีสาน	173	3.45	0.62							
	6	กทม.	240	3.50	0.67							
	รวม	1338	3.46	0.70	Levene = 1.92, df = 5, df2 = 1322, P = 0.09							
2.ด้าน นักเรียน นักศึกษา	1	เหนือ	208	2.79	0.40	Bet Groups	1.52	5.00	0.30	1.66	0.14	-
	2	กลาง	247	2.86	0.42	W/n Groups	243.08	1332.00	0.18			
	3	ตะวันออก	250	2.78	0.48	Total	244.60	1337.00				
	4	ใต้	220	2.79	0.38							
	5	อีสาน	173	2.87	0.42							
	6	กทม.	240	2.81	0.45							
	รวม	1338	2.81	0.43	Levene = 3.24, df = 5, df2 = 1322, P = 0.01							
3.ด้าน ผู้บริหารและ คณาจารย์	1	เหนือ	208	3.25	0.49	Bet Groups	6.82	5.00	1.36	4.43	0.00	2,3>6,4
	2	กลาง	247	3.34	0.57	W/n Groups	409.96	1332.00	0.31			
	3	ตะวันออก	250	3.19	0.60	Total	416.78	1337.00				
	4	ใต้	220	3.16	0.57							
	5	อีสาน	173	3.33	0.55							
	6	กทม.	240	3.18	0.54							
	รวม	1338	3.24	0.56	Levene = 2.66, df = 5, df2 = 1322, P = 0.02							
4.ด้าน หลักสูตร การศึกษา	1	เหนือ	208	3.46	0.50	Bet Groups	8.54	5.00	1.71	5.40	0.00	2,5,3>6,4
	2	กลาง	247	3.57	0.58	W/n Groups	421.38	1332.00	0.32			
	3	ตะวันออก	250	3.52	0.56	Total	429.91	1337.00				
	4	ใต้	220	3.34	0.62							
	5	อีสาน	173	3.55	0.55							
	6	กทม.	240	3.42	0.55							
	รวม	1338	3.48	0.57	Levene = 2.13, df = 5, df2 = 1322, P = 0.06							

5.ด้านการจัดการเรียนการสอน	1	เหนือ	208	3.45	0.62	Bet Groups	16.05	5.00	3.21	7.35	0.00	2,6>3,4
	2	กลาง	247	3.66	0.74	W/n Groups	581.44	1332.00	0.44			
	3	ตะวันออก	250	3.40	0.63	Total	597.49	1337.00				
	4	ใต้	220	3.31	0.67							
	5	อีสาน	173	3.46	0.66							
	6	กทม.	240	3.50	0.63							
	รวม	1338	3.47	0.67	Levene = 1.87, df = 5, df2 = 1322, P = 0.10							
6.ด้านสื่อการเรียนการสอน	1	เหนือ	208	3.22	0.49	Bet Groups	5.85	5.00	1.17	4.78	0.00	2,5,6>4
	2	กลาง	247	3.36	0.48	W/n Groups	325.83	1332.00	0.24			
	3	ตะวันออก	250	3.29	0.48	Total	331.68	1337.00				
	4	ใต้	220	3.17	0.48							
	5	อีสาน	173	3.34	0.54							
	6	กทม.	240	3.33	0.51							
	รวม	1338	3.29	0.50	Levene = 0.76, df = 5, df2 = 1322, P = 0.58							
7.ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ	1	เหนือ	208	3.35	0.60	Bet Groups	11.18	5.00	2.24	5.96	0.00	5,2>4,3
	2	กลาง	247	3.46	0.60	W/n Groups	499.29	1332.00	0.37			
	3	ตะวันออก	250	3.25	0.64	Total	510.47	1337.00				
	4	ใต้	220	3.25	0.60							
	5	อีสาน	173	3.49	0.61							
	6	กทม.	240	3.34	0.62							
	รวม	1338	3.35	0.62	Levene = 0.28, df = 5, df2 = 1322, P = 0.92							
8.ด้านการศึกษา	1	เหนือ	208	3.06	0.49	Bet Groups	4.89	5.00	0.98	3.84	0.00	5,6>3
	2	กลาง	247	3.07	0.50	W/n Groups	338.81	1332.00	0.25			
	3	ตะวันออก	250	2.99	0.53	Total	343.70	1337.00				
	4	ใต้	220	3.10	0.48							
	5	อีสาน	173	3.20	0.55							
	6	กทม.	240	3.04	0.48							
	รวม	1338	3.07	0.51	Levene = 1.22, df = 5, df2 = 1322, P = 0.30							

ตาราง ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์สถาบันอาชีวศึกษาประเภทเกษตรกรรม จำแนกตามตัวแปรภูมิภาคของโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

องค์ประกอบ	ภูมิภาค	N	\bar{x}	SD	Sources	SS	df	MS	F	P	Post-hoc	
1.ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	1	เหนือ	208	3.38	0.68	Bet Groups	23.54	5.00	4.71	8.90	0.00	2>3>4
	2	กลาง	247	3.66	0.76	W/n Groups	704.88	1332.00	0.53			
	3	ตะวันออก	250	3.44	0.74	Total	728.42	1337.00				
	4	ใต้	220	3.22	0.76							
	5	อีสาน	173	3.46	0.69							
	6	กทม.	240	3.47	0.71							
	รวม	1338	3.44	0.74	Levene = 1.04, df = 5, df2 = 1322, P = 0.39							
2.ด้านนักเรียนนักศึกษา	1	เหนือ	208	2.82	0.39	Bet Groups	1.75	5.00	0.35	1.96	0.08	-
	2	กลาง	247	2.85	0.41	W/n Groups	237.50	1332.00	0.18			
	3	ตะวันออก	250	2.78	0.44	Total	239.24	1337.00				
	4	ใต้	220	2.79	0.43							
	5	อีสาน	173	2.81	0.43							
	6	กทม.	240	2.89	0.43							
	รวม	1338	2.82	0.42	Levene = 0.56, df = 5, df2 = 1322, P = 0.73							

3.ด้าน ผู้บริหารและ คณาจารย์	1	เหนือ	208	3.22	0.56	Bet Groups	9.52	5.00	1.90	5.34	0.00	2>4,3
	2	กลาง	247	3.35	0.57	W/n Groups	474.83	1332.00	0.36			
	3	ตะวันออก	250	3.12	0.63	Total	484.35	1337.00				
	4	ใต้	220	3.13	0.60							
	5	อีสาน	173	3.25	0.62							
	6	กทม.	240	3.27	0.59							
	รวม	1338	3.22	0.60	Levene = 0.78, df = 5, df2 = 1322, P =0.56							
4.ด้าน หลักสูตร การศึกษา	1	เหนือ	208	3.44	0.55	Bet Groups	8.15	5.00	1.63	4.54	0.00	2,5>4
	2	กลาง	247	3.52	0.63	W/n Groups	478.11	1332.00	0.36			
	3	ตะวันออก	250	3.44	0.62	Total	486.26	1337.00				
	4	ใต้	220	3.28	0.64							
	5	อีสาน	173	3.51	0.57							
	6	กทม.	240	3.39	0.57							
	รวม	1338	3.43	0.60	Levene = 1.69, df = 5, df2 = 1322, P =0.13							
5.ด้าน การจัดการเรียน การสอน	1	เหนือ	208	3.41	0.66	Bet Groups	24.30	5.00	4.86	9.45	0.00	2>6,3>4
	2	กลาง	247	3.62	0.78	W/n Groups	684.63	1332.00	0.51			
	3	ตะวันออก	250	3.33	0.68	Total	708.93	1337.00				
	4	ใต้	220	3.18	0.82							
	5	อีสาน	173	3.40	0.68							
	6	กทม.	240	3.46	0.66							
	รวม	1338	3.40	0.73	Levene = 3.59, df = 5, df2 = 1322, P =0.00							
6.ด้าน สื่อการเรียน การสอน	1	เหนือ	208	3.21	0.53	Bet Groups	7.67	5.00	1.53	5.49	0.00	2>,5,6>4
	2	กลาง	247	3.32	0.50	W/n Groups	372.50	1332.00	0.28			
	3	ตะวันออก	250	3.22	0.54	Total	380.17	1337.00				
	4	ใต้	220	3.08	0.49							
	5	อีสาน	173	3.27	0.58							
	6	กทม.	240	3.27	0.54							
	รวม	1338	3.23	0.53	Levene = 0.69, df = 5, df2 = 1322, P =0.63							
7.ด้าน ความก้าวหน้า ในอาชีพ	1	เหนือ	208	3.25	0.68	Bet Groups	12.77	5.00	2.55	5.62	0.00	2,3>4,3
	2	กลาง	247	3.39	0.66	W/n Groups	605.03	1332.00	0.45			
	3	ตะวันออก	250	3.14	0.73	Total	617.81	1337.00				
	4	ใต้	220	3.15	0.67							
	5	อีสาน	173	3.36	0.64							
	6	กทม.	240	3.25	0.64							
	รวม	1338	3.25	0.68	Levene = 0.80, df = 5, df2 = 1322, P =0.55							
8.ด้าน การศึกษา	1	เหนือ	208	3.01	0.54	Bet Groups	5.53	5.00	1.11	3.91	0.00	5,2,4>3
	2	กลาง	247	3.08	0.47	W/n Groups	376.82	1332.00	0.28			
	3	ตะวันออก	250	2.92	0.57	Total	382.35	1337.00				
	4	ใต้	220	3.07	0.51							
	5	อีสาน	173	3.11	0.58							
	6	กทม.	240	2.98	0.52							
	รวม	1338	3.02	0.53	Levene = 1.35, df = 5, df2 = 1322, P =0.24							

หมายเหตุ ผลการทดสอบ Homogeneity of variance โดย Levene's test พบว่า $p < .05$ แสดงว่า ข้อมูลฝ่าฝืน
ข้อตกลงเบื้องต้น การทดสอบรายคู่ (Post-hoc test) จะใช้วิธี Dunnett's T3

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายชัชวฤทธิ์ ยางไชย เกิดเมื่อวันที่ 11 มกราคม 2529 ที่อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดมหาสารคาม สำเร็จการศึกษาปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า เกียรตินิยม อันดับ 1 จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เมื่อปีการศึกษา 2551 เป็นครูสอนวิทยาศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ณ โรงเรียนขจรโรจน์วิทยา เขต/แขวง ราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร และในปีการศึกษา 2553 ได้เข้าศึกษาต่อในหลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย